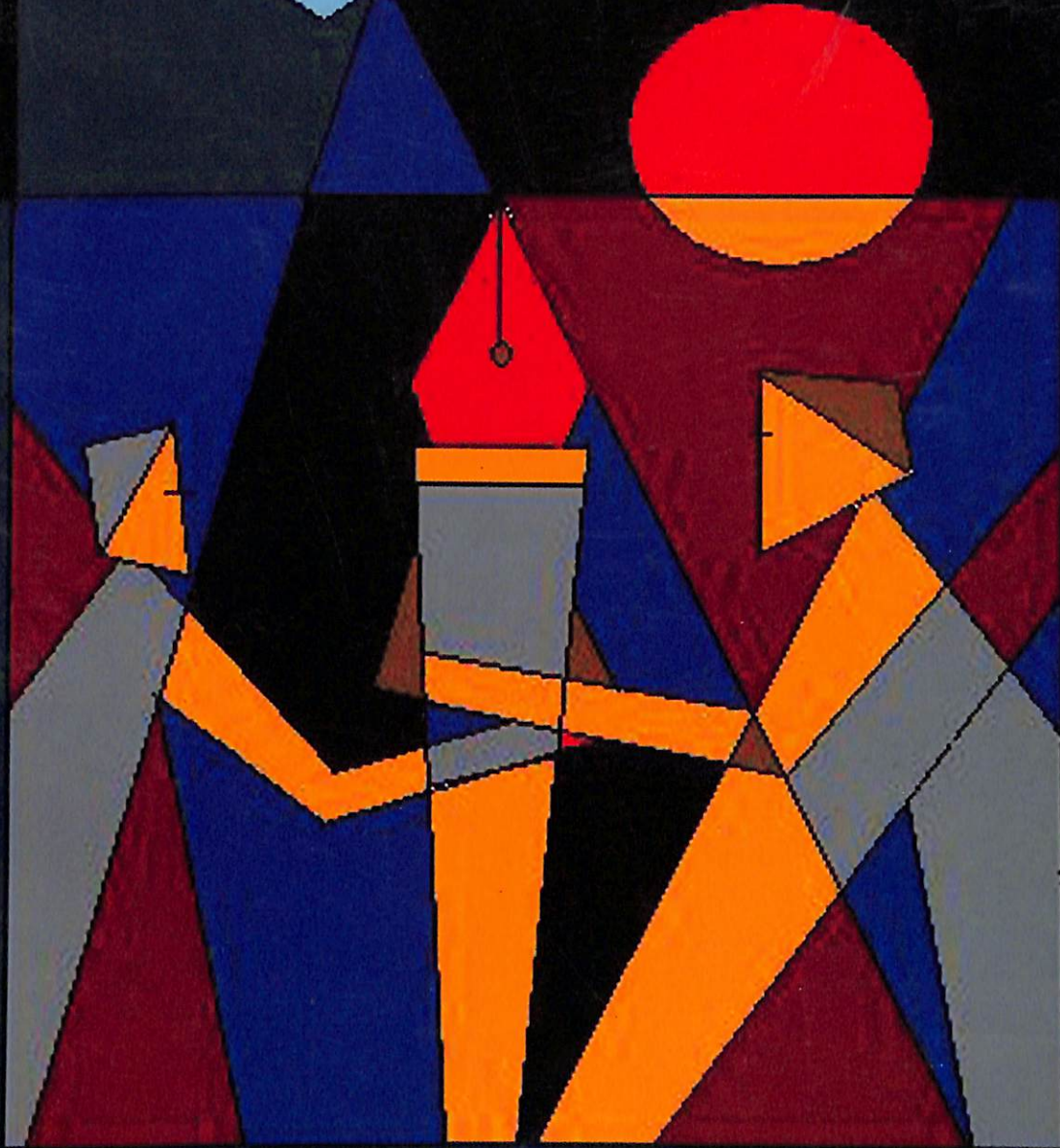

সুৰেন দাস মহাবিদ্যালয় জ্বালোচনী

২০০৭-২০০৮ বৰ্ষ

সম্পাদক - ব্রজেন চন্দ্র মালাকার

SUREN DAS COLLEGE MAGAZINE

SESSION - 2007-2008

সুরেন দাস মহাবিদ্যালয় আলোচনী

২০০৭-২০০৮ বর্ষ

সম্পাদক : ব্রজেন চন্দ্র মালাকাৰ

সুৰেন দাস মহাবিদ্যালয় আলোচনী (২০০৭-২০০৮ বৰ্ষ)
সুৰেন দাস মহাবিদ্যালয় ছাত্ৰ একতা সভাৰ দ্বাৰা প্ৰকাশিত ও সৰ্বস্বত্ব সংৰক্ষিত আৰু
ব্ৰজেন চন্দ্ৰ মালাকাৰৰ দ্বাৰা সম্পাদিত

বিবাহ

সম্পাদনা সমিতি

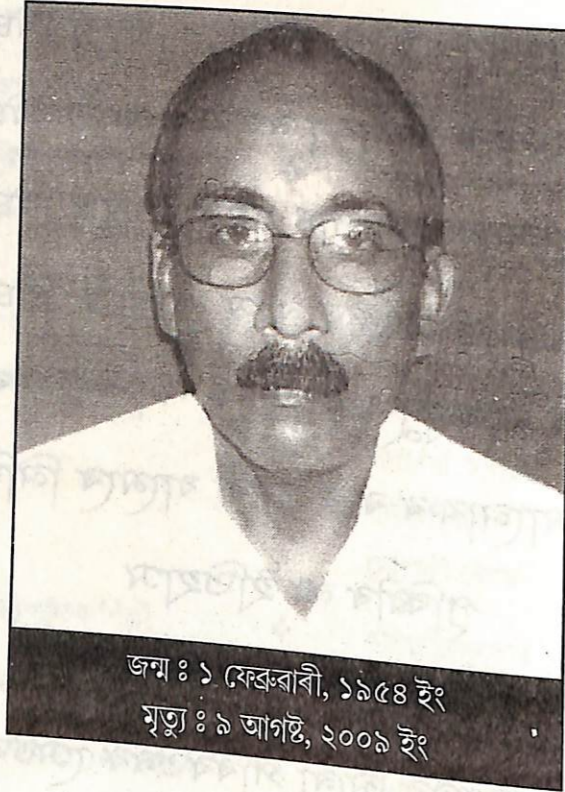
সম্পাদক	❖	ব্ৰজেন চন্দ্ৰ মালাকাৰ
তত্ত্বাবধায়ক	❖	বিশ্বজিৎ কলিতা
শিক্ষক সদস্য	❖	বিষ্ণুকান্ত শৰ্মা ড° গীতা ডেকা মঞ্জুশ্ৰী বৰুৱা ড° বিপিনা বুজবৰুৱা
সদস্য	❖	জিয়াউল হক ৰূপবেথা কলিতা পাঞ্চালী দাস সোণমণি বেগম
বেটু পাতৰ শিল্পী	❖	কলিন্দ্ৰ তালুকদাৰ
ৰেখাঙ্কন	❖	ব্ৰজেন চন্দ্ৰ মালাকাৰ
অংগসজ্জা/অলংকৰণ	❖	সম্পাদক
প্ৰকাশক	❖	সুৰেন দাস মহাবিদ্যালয় ছাত্ৰ একতা সভা
প্ৰকাশ কাল	❖	ফেব্ৰুৱাৰী ২০১০
ডি.টি.পি ছেটিং	❖	মনজিত মালাকাৰ (টুন)
মুদ্ৰণ	❖	ডালিমা অফ্‌চেট প্ৰিণ্টাৰ্চ হাজো, ভবালীটোলা

উৎসৰ্গ

তোমালোকে শান্তি নহয় -- মাশ্ৰু বিচৰা
তোমালোকে চুক্তি নহয় -- প্ৰাপ্য বিচৰা
তোমালোকে পতাকা নহয় -- ভাত বিচৰা
তোমালোকে জাপোচ নহয় -- মুদ্ধ বিচৰা
তোমালোকে বন্দি নহয় -- মুক্তি বিচৰা
তোমালোকে নতজানু হেৰোৱাৰ কামনা কৰা মৃত্যুক
পল জল্পন তোমালোকৰ ৰক্ত আৰু ধাৰ্মেৰে নিখিত হৈ আছে
পৃথিৱীৰ নৱ ইতিহাস
শীতৰ পিছৰ বসন্তৰ দৰে
তোমালোকে আদৰি জনা পৰিবৰ্তনৰ মেউজীয়া খাতু
হে সুৰেনিয়ান !
তোমালোকৰ হাতত
অভিনন্দন মহ

শ্রদ্ধাঞ্জলি

জন্ম : ১ ফেব্ৰুৱাৰী, ১৯৫৪ ইং
মৃত্যু : ৯ আগষ্ট, ২০০৯ ইং

উচ্চ বৰ্গৰ সহায়ক হিচাপে মহাবিদ্যালয়ৰ প্ৰতিষ্ঠাৰ পৰা
সুদীৰ্ঘ বছৰ বৰ্ণন সুৰেন দাস মহাবিদ্যালয়লৈ মেৰা
আগবাটাই বৰ্ষাবৰ্ণনৰ মাজতে বৈবুৰ্ণগামী হোৱা
ঘনশ্যাম হাটখোৱাদেৱলৈ
আমি শ্ৰদ্ধাঞ্জলি নিবেদন কৰাৰ লগতে তেখেতৰ
পুণ্যাত্মাৰ চিৰশান্তি বৰ্ণনা কৰিছোঁ।

বংবং তেবাং
সভাপতি

অসম সাহিত্য সভা

কেন্দ্ৰীয় কাৰ্যালয় : চন্দ্ৰকান্ত সন্দিকৈ ভৱন, যোৰহাট-৭৮৫০০১ ☐ (০৩৭৬) ২৩২০৩৭৬
গুৱাহাটী কাৰ্যালয় : ভগবতীপ্ৰসাদ বৰুৱা ভৱন, গুৱাহাটী-৭৮১০০১ ☐ (০৩৬১) ২৫১৫৮৩০
ফেঞ্চ : ২৭৩১৬৯৫
ডিব্ৰুগড় কাৰ্যালয় : বাৰহিলা ভৱন, ডিব্ৰু-৭৮২৪৬০ ☐ (০৩৬৭১) ২৭২৫২০
ধুবুৰী আঞ্চলিক কাৰ্যালয়, ধুবুৰী-৭৮৩৩০১ ☐ (০৩৬৬২) ২৩২৫২৮
ডিব্ৰুগড় আঞ্চলিক কাৰ্যালয়, বামেশ্বৰলাল চহৰীয়া সংহতি ভৱন, ডিব্ৰুগড়-৭৮৬০০৩

শুভেচ্ছা বাণী

অসমৰ অন্যতম শীৰ্ষস্থান হাজোৰ সুৰেন দাস
মহাবিদ্যালয়ৰ বাৰ্ষিক মুখপত্ৰ সম্পাদনা সমিতিয়ে গ্ৰহণনিও
এখনি বাৰ্ষিক মুখপত্ৰ প্ৰকাশ কৰিবলৈ লোৱা প্ৰচেষ্টা অতিক
প্ৰশংসনীয়।

লেখক-লেখিকাৰ সৃষ্টি বিদ্যালয়-মহাবিদ্যালয়ৰ পৰাই
হয়। মহাবিদ্যালয়ৰ মুখপত্ৰত লেখনি প্ৰকাশৰ জৰিয়তে অধিশ্ৰুতৰ
শ্ৰদ্ধ-শ্ৰদ্ধী গৰাকীৰ প্ৰতিভাৰ আশাস পাব পাৰি আৰু ইয়াৰ
মাধ্যমেৰে শ্ৰদ্ধ-শ্ৰদ্ধীসকলে তেওঁলোকৰ সৃষ্টিশীল প্ৰতিভা
বিকাশ কৰিবৰ বাবে এখনি সুন্দৰ মঞ্চ পায়। ই হ'ল সাহিত্য
সাধনাৰ অন্যতম মাধ্যম।

মুখপত্ৰখনি সৰ্বাগে সুন্দৰৰূপত প্ৰকাশ পাতক, তাকে
কামনা কৰি সম্পাদনা সমিতিৰ লগতে মহাবিদ্যালয়ৰ সমূহ
শিক্ষাপ্ৰকৃৎ তথা কৰ্মচাৰীলৈ শ্ৰদ্ধাৰ আভিৰূপ অৰ্পন
কৰিলোঁ।

বংবং তেবাং

বংবং তেবাং
সভাপতি, অসম সাহিত্য সভা

ব্যক্তিগত ঠিকনা : হিলাছ ডিউ কটেজ, থানা ৰোড, ডিব্ৰু - ৭৮২৪৬০
দূৰভাষ : ০৩৬৭১-২৭৩২৯৩, ৯৪৩৫৪-১৮৪৪৪

Prof. O. K. Medhi
Vice-Chancellor

☎ : + 91- 361- 2570412 (O)
Fax : + 91- 361- 2700311
email : vc_gu@yahoo.in
GAUHATI UNIVERSITY
Gopinath Bardoloi Nagar
Guwahati - 781014
Assam : India

শুভেচ্ছাবাণী

অইন বছৰৰ দৰে এইবেলিও সুৰেন দাস মহাবিদ্যালয়ৰ বাৰ্ষিক আলোচনী (২০০৭-০৮ ইং বৰ্ষ) খন প্রকাশৰ যো-জা কৰা বুলি জানিব পাৰি মই আনন্দিত হৈছো।

ছাত্ৰ-ছাত্ৰীসকলৰ সুপ্ত সাহিত্যিক প্রতিভা বিকাশৰ ক্ষেত্ৰত আলোচনীৰ উল্লেখযোগ্য বৰঙণি আছে। মই আশা কৰিছো, এই আলোচনীখনত প্রকাশ পাবলগীয়া বহুমূলীয়া লিখনিসমূহে ছাত্ৰ-ছাত্ৰীসকলক অনুপ্রেরণা যোগাই পঢ়ুৱৈ সমাজৰ দ্বাৰা সমাদৃত হ'ব।

ছাত্ৰ-ছাত্ৰী সকলে নিজৰ ভৱিষ্যত জীৱনৰ বাবে নিজকে প্রস্তুত কৰি লোৱাৰ লগতে একোজন সৎ আৰু আদৰ্শবান ব্যক্তি হ'বলৈও প্রতিজ্ঞাবদ্ধ হ'ব লাগে।

সমূহ ছাত্ৰ-ছাত্ৰীৰ সবঙ্গীন উন্নতিৰ কামনাৰে -

(ড° অখিল কুমাৰ মেধী)
উপাচার্য
গুৱাহাটী বিশ্ববিদ্যালয়

তাৰিখঃ ২৩-১০-০৯

অধ্যক্ষৰ একলম

পলমকৈ হ'লেও ২০০৭-০৮ বৰ্ষৰ মহাবিদ্যালয়ৰ মুখপত্ৰখন প্রকাশৰ অন্তিম পৰ্যায়ত উপনীত হোৱাত অতিশয় সুখী হৈছো। মহাবিদ্যালয়ৰ বাৰ্ষিক মুখপত্ৰখন উন্নতমানৰ লেখনিৰে সমৃদ্ধ হোৱাটো আমাৰ কাম্য। কাৰণ বাৰ্ষিকমুখপত্ৰখনেই প্রতিনিধিত্ব কৰে মহাবিদ্যালয়খনক। ইয়াৰ উপৰি পত্ৰিকাখনিয়েই মহাবিদ্যালয়ৰ ছাত্ৰ-ছাত্ৰীখিনিৰ বৌদ্ধিক প্রতিভাৰ প্রকাশ আৰু বিকাশৰ একমাত্ৰ মঞ্চ।

সুৰেন দাস মহাবিদ্যালয়ত অধ্যক্ষ হিচাপে যোগদান কৰাৰ দিন ধৰি এটা বিষয়েই প্ৰাধান্য দিয়াৰ চেষ্টা কৰিছো - কেৱল শৈক্ষিক দিশতেই নহয়, বৌদ্ধিক, মানসিক আৰু শাৰীৰিককৈ ধৰি প্ৰায়োগিক সকলো দিশতেই ছাত্ৰ-ছাত্ৰীসকলৰ উত্তৰণ ঘটক। কেৱল ডিগ্ৰী অৰ্জন কৰাটোৱেই যতে শিক্ষাৰ একমাত্ৰ উদ্দেশ্য নহয়, শিক্ষালাভৰ জৰিয়তে যতে কৰ্মসংস্থানৰ ব্যৱস্থাও কৰিব পাৰে, সেই লক্ষ্যকেই বিশ্ববিদ্যালয় অনুদান আয়োগৰ পোষকতাত Travel & Tourism Management ৰ এৰছনীয়া ছাৰ্টিফিকেট ক'ৰ্ছ, Self Sustaining Course হিচাপে PGDCA ক'ৰ্ছ আৰু Advance Diploma in Photography ক'ৰ্ছৰ ব্যৱস্থা কৰা হৈছে। সম্প্ৰতি শৰীৰ চৰ্চাৰ বাবে ব্যায়ামাগাৰটো ব্যৱহাৰোপযোগী কৰাৰ ব্যৱস্থাও আগবঢ়াই থকা হৈছে। লগতে Extension Education Cell আৰু IQAC Cell দুটাও অধিক সক্রিয় কৰি তোলা হৈছে।

আমাৰ এটাই আকাংক্ষা - সুৰেন দাস মহাবিদ্যালয়খন এখন লেখত ল'বলগীয়া মহাবিদ্যালয় হওক আৰু উৎকৃষ্ট মানৰ সম্পদ সৃষ্টিৰে বৃহত্তৰ হাজো অঞ্চলৰ লগতে সমগ্ৰ অসমৰে প্ৰভূত উন্নতি সাধিত হওক। শেহান্তৰত মহাবিদ্যালয়ৰ প্রকাশিতব্য আলোচনীখন সবঙ্গসুন্দৰ হোৱাৰ কামনাৰে -

(ড° বমেন তালুকদাৰ)

মহাবিদ্যালয়ৰ শিক্ষক-শিক্ষয়িত্ৰীৰ একাংশ

শিৱ দে (স্বাক্ষৰ কৰা) : চম্পক চৌধুৰী, আহমেদ মুকুট চৌধুৰী, বিশ্বজিত কলিতা, ড० আনী আকবৰ হুছেইন, আৰতি ডেকা, ড० বিপিনা বুদ্ধবৰুৱা, বিনীতা দাস, ভাবতী মেধি, ড० বঞ্জু ঠাকুৰীয়া, জয়ন্ত দাস, বমেন মেধি, বাজীৰ দাস।
 বৰি (স্বাক্ষৰ কৰা) : ড० গীতা ডেকা, সুরোধ চন্দ্ৰ চৌধুৰী, বিষ্ণুনাথ শৰ্মা, ড० বমেন তালুকদাৰ (অধ্যক্ষ), ড० লোপা বৰুৱা (উপাধ্যক্ষ), বিতা গোস্বামী, ড० পাৰুল দাস, শীনা কুমাৰী দেৱী, বীণাপাণি তালুকদাৰ।
 ছবিত অনুপস্থিত : ড० নন্দিতা চলিহা, মঞ্জুশ্ৰী বৰুৱা, ড० জ্যোতিষ চন্দ্ৰ বৰ্মন, অঞ্জনা শৰ্মা, নিত্যানন্দ কলিতা, মুনীন্দ্ৰ দাস, অমল্য কলিতা, সৰিতা কলিতা, মনমী কাকতি।

মহাবিদ্যালয়ৰ ছাত্ৰ একতা সভাৰ সদস্য-সদস্যা আৰু তত্বাৱধায়কৰ একাংশ

শিৱ দে (স্বাক্ষৰ কৰা) : নবজ্যোতি দাস (সংঃ সম্পাদক), বমেন চন্দ্ৰ মানাৰাৰ (আলোচনী সম্পাদক), কমনৱেলথ মানাৰাৰ (সৌকৰ্ণিক সম্পাদক), জুবেন আনী (সংঃ সংঃ সম্পাদক), গীতীয়া মানাৰাৰ (তৰ্ক বিঃ সম্পাদক), বিজয়ণি তালুকদাৰ (ছাত্ৰী জিঃ কোঃ সম্পাদক), চহিদুৰ বৰমান (ছাত্ৰ জিঃ কোঃ সম্পাদক), বাহৰুৱা ইছলাম (খেল বিঃ সম্পাদক)।
 বৰি (স্বাক্ষৰ কৰা) : ভাবতী মেধি (সংঃ স্কৃতিক বিভাগ), বঞ্জু ঠাকুৰীয়া (ছাত্ৰী জিবিণি কোঠা), আহমেদ মুকুট চৌধুৰী (সৌকৰ্ণিক বিভাগ), জয়ন্ত দাস (ছাত্ৰ জিবিণি কোঠা), ড० বমেন তালুকদাৰ (অধ্যক্ষ), বমেন মেধি (খেল বিভাগ), আনী আকবৰ হুছেইন (সমাজসেৱা বিভাগ), বিশ্বজিত কলিতা (আলোচনী বিভাগ)।
 ছবিত অনুপস্থিত : ড० নন্দিতা চলিহা (মুখ্য তত্বাৱধায়িকা), বাজিমুদ্দিন আহমেদ (উপ সভাপতি), মঃ ফাৰুক আহমেদ (সমাজসেৱা), ধৰ্মজ্যোতি কুমাৰ (শেৰীবাচাৰ্য বিভাগ)।

বিহংগম দৃষ্টিত ঐতিহ্যমণ্ডিত মহাবিদ্যালয়খনৰ সন্মুখভাগ

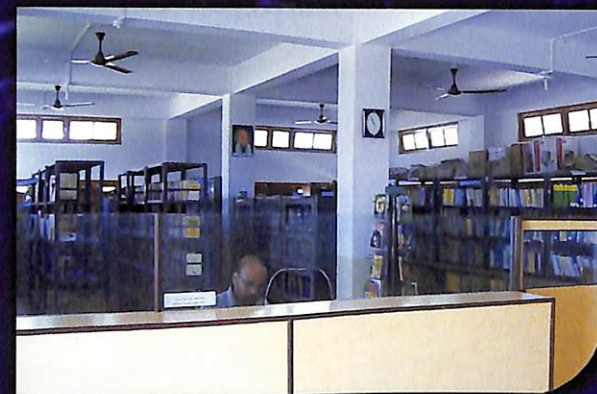
১ নং হাজো গাঁঃ পঃ সঃ সঃ লিঃৰ দ্বাৰা নিৰ্মিত বিজ্ঞানভবনৰ এটি দৃশ্য

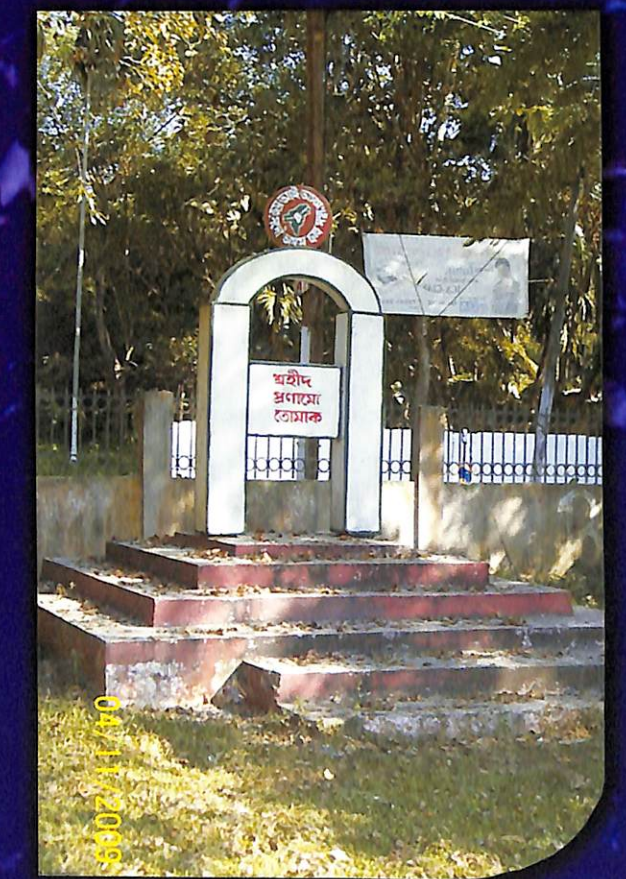
প্ৰবেশপথৰ দিশত গ্ৰন্থাগাৰ

ছাত্ৰী নিবাস

গ্ৰন্থৰে ভৰপূৰ গ্ৰন্থাগাৰৰ ভিতৰচৰ্চা

শহীদ বেদি

কেণ্টিন

কৰ্মব্যস্ত অৱস্থাত মহাবিদ্যালয়ৰ অধ্যক্ষ
ড० বমেন তালুকদাৰ

কৰ্মব্যস্ত অৱস্থাত মহাবিদ্যালয়ৰ উপাধ্যক্ষী
ড० লোপা বৰুৱা

গ্ৰন্থাগাৰ কৰ্মচাৰীসকল

গ্ৰন্থাগাৰত অধ্যয়নৰত অৱস্থাত একাংশ ছাত্ৰ-ছাত্ৰী

কপালী জয়ন্তী বৰ্ষৰ সামবনি উছৰৰ স্মৰণিকা উন্মোচন

কপালী জয়ন্তী বৰ্ষৰ সামবনি উছৰৰ মুকলি অধিবেশনত
বিশিষ্ট ব্যক্তিসকল

শ্ৰেণীকোঠাত পাঠগ্ৰহণৰ মুহূৰ্তত
মাত্ৰ শ্ৰেণীৰ ছাত্ৰ-ছাত্ৰীসকল

শ্ৰেণীকোঠাত পাঠগ্ৰহণৰ মুহূৰ্তত
উঃ মাঃ বিজ্ঞান শাখাৰ ছাত্ৰ-ছাত্ৰীসকল

মুখ্য তত্ত্বাবধায়িকা ড० নন্দিতা চলিহাবৰ সৈতে
ছাত্ৰ একতা সভাৰ একাংশ সদস্য

ছাত্ৰ একতা সভাৰ একাংশ সদস্য

শ্ৰেণীকোঠাত পাঠগ্ৰহণৰ মুহূৰ্তত
উঃ মাঃ কলা শাখাৰ ছাত্ৰ-ছাত্ৰীসকল

কাটিং-নিটিঙৰ শ্ৰেণীকোঠাত একাংশ ছাত্ৰী

আলোচনী সম্পাদনা সমিতি
(ছবি ত অনুপস্থিত - অধ্যাপক বিশ্বকোন্ত শৰ্মা)

কাৰ্যালয় সহায়কসকল
(ছবি ত অনুপস্থিত - মানিক হাটখোৰা)

মহাবিদ্যালয় সপ্তাহ উদ্বোধনৰ এটি মুহূৰ্ত,
উদ্বোধক - অধ্যক্ষ ড० বমেন তালুকদাৰ

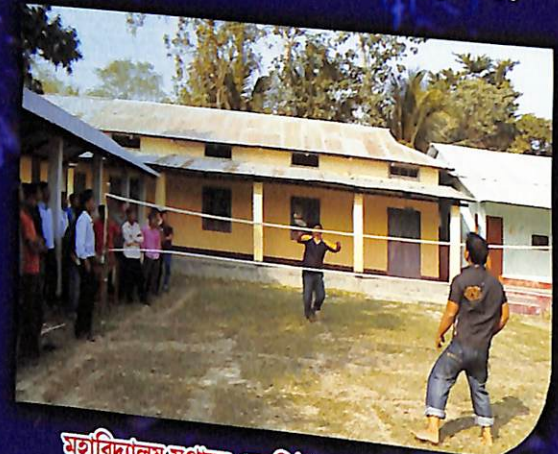
মহাবিদ্যালয় সপ্তাহ উপলক্ষে শ্বহীদ হস্ত
উদ্বোধক - তৰুণ

মহাবিদ্যালয় সপ্তাহ উপলক্ষে অধ্যক্ষৰ দ্বাৰা শ্বহীদ তৰ্পণ

মহাবিদ্যালয় সপ্তাহৰ ফুটবল খেলৰ এটি মুহূৰ্ত

মহাবিদ্যালয় সপ্তাহৰ বেডমিণ্টন খেলৰ এটি মুহূৰ্ত

মহাবিদ্যালয় সপ্তাহৰ ক্ৰিকেট খেলৰ এটি মুহূৰ্ত

মহাবিদ্যালয় সপ্তাহৰ কেৰাম খেলৰ এটি মুহূৰ্ত

মহাবিদ্যালয় সপ্তাহৰ সংগীত প্ৰতিযোগিতাৰ এটি মুহূৰ্ত

মহাবিদ্যালয় সপ্তাহৰ দেৱী প্ৰতিযোগিতাৰ এটি মুহূৰ্ত

মহাবিদ্যালয় সপ্তাহৰ দেৱী প্ৰতিযোগিতাৰ এটি মুহূৰ্ত

বঁটা বিতৰণী সভাৰ মুখ্য অতিথি লোকনাথ গোস্বামীক সম্বৰ্ধনা জনাইছে আলোচনী সম্পাদকে

বঁটা বিতৰণী অনুষ্ঠানত গীত পৰিবেশন কৰিছে শিল্পী লোকনাথ গোস্বামীদেৱে

কপালী জয়ন্তী বৰ্ষৰ সামৰণি উছৰত মহাবিদ্যালয়ৰ ছাত্ৰীৰ দ্বাৰা নৃত্য পৰিবেশন

কপালী জয়ন্তী বৰ্ষৰ সামৰণি উছৰত আমন্ত্ৰিত শিল্পীৰ দ্বাৰা গীত পৰিবেশন

মহাবিদ্যালয়ত নতুনকৈ ধোলা PGDCA ৰ শিক্ষাগ্ৰহণৰত ছাত্ৰ-ছাত্ৰী

নিৰ্মিয়মান অৱস্থাত ছাত্ৰী নিবাসৰ সম্প্ৰসাৰিত অংশ

পুৰুষ ওৰা বা মতা ওৰা

“সত্ৰীয়া
নৃত্য...”
শীৰ্ষক
প্ৰবন্ধ
সম্পৰ্কীয়
ছবি

কৃষ্ণসাব মুখ হস্ত

আমাৰ গৌৰৱ

জিয়াউল হক
২০০৮ বৰ্ষত উচ্চতৰ মাধ্যমিক চূড়ান্ত পৰীক্ষাত
চাৰিটা বিষয়ত নোটাৰসহ স্তাৰ

লভিতা দাস
২০০৯ বৰ্ষৰ PGDCA চূড়ান্ত পৰীক্ষাত
প্ৰথম শ্ৰেণী লাভ

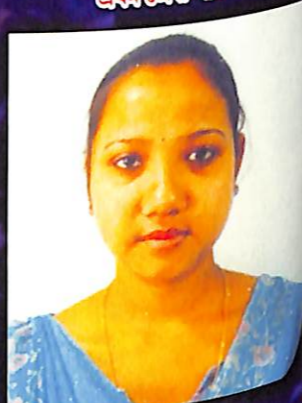
নুব জ্যোৎস্না আৰু বেগম
২০০৯ বৰ্ষৰ PGDCA চূড়ান্ত পৰীক্ষাত
প্ৰথম শ্ৰেণী লাভ

বহিন্কুল হুছেইন
শ্ৰেষ্ঠ খেলুৱৈ, ২০০৭-০৮ বৰ্ষ

ব্ৰজেন চন্দ্ৰ মালাকাৰ
পঞ্চতীৰ্থশ্ৰী প্ৰতিযোগিতাত ২য় তথা
২০০৮-০৯ বৰ্ষৰ মিঃ সুবেন্দু দাস শিৱপ্ৰতিভা বিজেতা

অনামিকা মজুমদাৰ
২০০৭-০৮ বৰ্ষৰ শ্ৰেষ্ঠা গায়িকা তথা অভিনেত্ৰী

চুমি তালুকদাৰ
২০০৬-০৭ বৰ্ষৰ শ্ৰেষ্ঠা তৰ্কিক

নেকিয়ুদ্দিন আহমেদ
২০০৭-০৮ বৰ্ষৰ শ্ৰেষ্ঠ তৰ্কিক

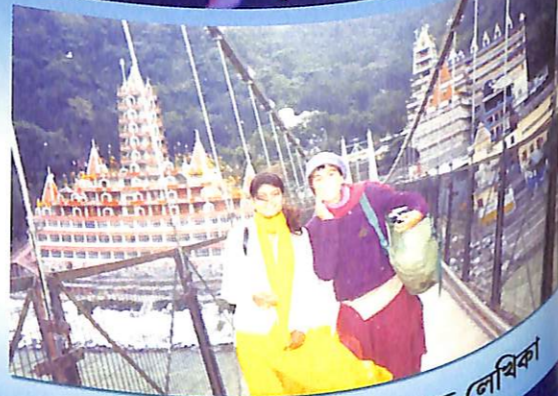

চাহিদুৰ ৰহমান
২০০৭-০৮ বৰ্ষৰ শ্ৰেষ্ঠ সমাজ-সেৱক

ৰাজঘাটত মহাবিদ্যালয়ৰ দলটোৰ একাংশ

**ভ্ৰমণ
কাহিনী
সম্পৰ্কীয়
ছবি**

লক্ষ্মণঝুলাত বিদেশী পৰ্যটকৰ সৈতে লেখিকা

সূচীপত্ৰ

অধ্যক্ষৰ একলম

সম্পাদকীয়

প্ৰবন্ধ

- বৰ্তমানৰ সামাজিক পৰিস্থিতিত যুৱ সমাজৰ দায়িত্ব
অনুপ্ৰবেশ সমস্যা আৰু অসম
হাজোত থলুৱা মাছ উৎপাদনৰ সম্ভাৱনীয়তা
ঐতিহ্যমণ্ডিত হাজো আৰু বৌদ্ধ বিশ্বাস
সত্ৰীয়া নৃত্য : 'মাটি আখৰা' আৰু 'হস্ত'
মাধৱদেৱৰ নাট-বুমুৰাত সামাজিক চিত্ৰ
লক্ষ্মীনাথ বেজবৰুৱা : তেওঁৰ কবিতা
আঘোণৰ কবি : কেশৱ মহন্ত
"অসমীয়া লোক সাহিত্য"
ছক্ৰেটিছৰ জীৱন আৰু কৰ্ম
আদৰ্শ ৰাজনীতিবিদ শৰৎ চন্দ্ৰ সিংহ
ভাগ্য - এৰিষ্ট'টল আৰু শ্বেক্সপিয়েৰ
গণিত প্ৰসঙ্গ আৰু ইয়াৰ প্ৰতি ভিত্তিহীন ভীতি
প্ৰাকৃতিক দুৰ্যোগ আৰু ইয়াৰ পৰা হাতসৰাৰ উপায়
ভাৰতৰ ৰাজধানী দিল্লীত এভূমুকি
ৰোহিণী ঘৰত নাই

গল্প

- ইক্ষাপনৰ বিবি
ব্ৰজেন চন্দ্ৰ মালাকাৰ - ০৩১

পৌৰাণিক গাঁথা

- উত্থাৰ আখ্যান
মৃদুলা দাস - ০৩৭

বস ৰচনা

- গুৱাহাটীৰ চিটি বাহুত মোৰ জোতাযোৰৰ বিলাই
নীলা খামৰ চিটি
বিজয়লক্ষ্মী দাস - ০৩৮
পাঞ্চালী দাস - ০৪৫

কবিতা

- পোহৰ
সোণালী বান
ভগ্ন দেৱাল
অপেক্ষা
কোমল হৃদয়
তেজেৰে বাঙালী অসম
অৰ্পিতা মেচ - ০৩৯
কৌমি দাস - ০৩৯
আমিনা বেগম - ০৪০
মনিজা বেগম - ০৪০
চুমিতা দাস - ০৪১
নিৰ্মালী হাটখোৱা - ০৪১

সম্পাদকীয় লিখিবলৈ হাতত কলম তুলি লোৱাৰ লগে লগে ইমানবোৰ সমস্যা, চিন্তাই কলমৰ আগত ভীৰ কৰিছেহি যে আমি দিব্ৰাত হৈ পৰিছো - কলমবোৰ সমস্যাক উপলব্ধি কৰি তাৰ সমাধানকল্পে আগুৱাই যোৱাৰ অৰ্থে প্ৰিয় সতীৰ্থ সুৰেনিয়ানসকলক দিব্-নিৰ্দেশ কৰাৰ চেষ্টা কৰিম। আমি বিশ্বাস কৰো - সাহিত্য-শিল্প-কলাৰ অস্তিত্ব সৰব কৰাৰ আগতে আমি সৰব কৰিব লাগিব সমাজ জীৱনৰ অস্তিত্ব। কিন্তু সমাজ-জীৱনৰ এই পদুতক লৈ আমি কিমান বেছি আশাবাদী হ'ব পাৰিম ?

যিবোৰ চিন্তাই আমাৰ সকলোৰে চেতনাৰ চেঁতাৰত ঝনঝননি তোলে, অহৰহ, অথচ যিবোৰক আমি আত্মস্থ কৰাৰ প্ৰয়াস কৰা নাই কাহানিও ?

একঃ পুৱাইল ৰজনী উঠা যদুমণি.....ঃ ৪ বাতিপুৱাতে উঠিছে আপুনি। পুৱাৰ চাহ কলপ লগত বাতৰি কলতখনে মেলি ধৰিছে অলেখ সমস্যা, আপোনাৰ চকুৰ সন্মুখত। আপুনি ইন্-আস কৰিছে একমুহূৰ্তৰ বাবে। এটা উৎসাহী সংবাদৰ বাবে উদ্ভ্ৰান্ত হৈ চকু ফুৰাইছে সমগ্ৰ কলতখনত। ব্যৰ্থ হৈ আপুনি এই উচ্ছাস অপসাৰণ কৰি অৱগাহন কৰিছে নিজৰ ভিতৰত। (কলৰণ এইবোৰ আপোনাৰ সমস্যা নহয়।)

দুইঃ কানাই যায় বে যায়.... গোকুল চাড়িয়া কানাই...ঃ আপুনি কৰ্মস্থলীলৈ ওলাইছে। ঘৰৰ মানুহে দুগুচিন্তাবে আপোনাক বিদায় জনাইছে। (আপুনি সোঁ শৰীৰে আহিব পাৰেনে নোৱাৰে বা) যাত্ৰাকালত আপুনি ভাগ্যবান বাবেই ঠিকে-ঠিকে গৈ কৰ্মস্থলী পাইছে। নিজ কৰ্মত আপুনি ব্যস্ত হৈ পৰিছে। বুজোৱা মানসিকতাৰে আপুনি ব্যস্ত হৈ পৰিছে সহকৰ্মীক বা চোঁপাশৰ সমাজক লেং মাৰি লিখিবত আৰোহণ কৰাৰ নিগনি দৌৰত।... আৰু দিনটো দৌৰাৰ অন্তত ভাগৰি জুগৰি আপুনি আৰম্ভ কৰিছে আপোনাৰ ঘৰমুখী যাত্ৰা। দুৰ্ভাগ্যবশতঃ আপোনাৰ সহকৰ্মীজন উভতি নিজ গৃহ নেপালে যদিও সোঁভাগ্যবশতঃ আপুনি উভতি আহিব পাৰিছে। সেই আনন্দত আপুনি বিশ্বাসৰ অন্তত ব্যস্ত হৈ পৰিছে বিলাসত। (কলৰণ ব্যক্তিকেন্দ্ৰিক জীৱনত আপুনি সফল মানুহ।)

তিনিঃ মুমুচি যায়'ৰে অ'ৰে কানাই.....ঃ ভোগ বিলাসৰ অন্তত আপুনি সোমাই পৰিছে শোৱনি কেলত। কিন্তু এই যে অতবোৰ সমস্যাক আপুনি দিবা-প্ৰহৰত উলি কৰিলে, সেইবোৰ সোমাই নেযাবনে আপোনাৰ শোৱনি কেলত। তেতিয়া কেলনে নিচুৰাই শূৰাই থ'ব আপোনাক ? নে সমস্যা নামৰ কলখোৱাবোৰৰ পৰা পলায়ন কৰিবলৈ নিদ্রিত কৰি থ'ব নিজকে (সোমাই বোধহয় সন্তোষজনক উপায় হ'ব আপোনাৰ বাবে)

কিন্তু সমস্যাবোৰৰ পৰা পলায়নেই ইয়াৰ সমাধান নহয়, সেয়া আমিও জানো, আপুনিও জানে। আমি আবেলি এবাৰ নিজকে চিকুটি জগাই তোলা উচিত, ভাবি চোৱা উচিত - আমি এই বিলবিল কীটগুৰে পুতি-গন্ধময় হোৱা সমাজ ব্যৱস্থাতে নিৰ্বিলাপকিত্তে লেটি লৈ থাকিম নে তাক স্বাস্থ্যকৰ আৰু বাসোপযোগী কৰি তোলাৰ প্ৰয়াস কৰিম? সেই দায়িত্ব আমি সমাজৰ বৰমুৰীয়া, সুবিধাবাদী ৰাজনৈতিক নেতৃত্ব বা আত্মস্বার্থী বুদ্ধিজীৱীৰ হাততেই ন্যস্ত কৰি বহি থাকিম নে নিজেও তাৰ উদ্যোগ ল'ম? আমি পাহৰি যাব নেলাগিব সমাজ বিপ্লৱৰ প্ৰায়ংগিকতাৰ কথাটোও ইয়াত জড়িত হৈ আছে।

- পাহৰণি ➤ মিৰিজা বেগম - ০৪২
- অনুভৱৰ ছাঁ ➤ প্ৰণিতা মালাকাৰ - ০৪২
- প্ৰেমৰ কবিতা ➤ কুমাৰী সংঘমিত্ৰা - ০৪৩
- গৌৰী বিষয়ক এটি কবিতা ➤ ব্ৰজেন মালাকাৰ - ০৪৩
- এক আইব সন্ধানত ➤ কমলকৃষ্ণ মালাকাৰ - ০৪৪
- দুটা লিমাৰিক ➤ অংকণ ওজা - ০৪৪

প্ৰাচীৰ পত্ৰিকাৰ পৰা

- প্ৰতিধ্বনিত প্ৰত্যয় ২০০৭-২০০৮ ৰ সম্পাদকীয় ➤ ০৪৬
- প্ৰাচীৰ পত্ৰিকা 'প্ৰত্যয়'ৰ এখিলা ➤ ০৪৭

- সপোন ➤ বীৰেন মালাকাৰ - ০৪৮

Engilsh Section

- Bhakti Movement : A Thread of Communal Harmony ➤ Dr. Ali Akbar Hussain
- Goal Setting : The Route To Success and Achievement ➤ Prodyot Pran Saikia
- Stress Coping an art in Teaching ➤ Dr. Parul Das - ০৫৫
- Some Reflections on Gats And Rural Colleges ➤ Nityamanda Kalita - ০৫৬
- Environmental Degradation And Role of Eduction ➤ Dr. Binapani Talukdar
- Hajo At a Glance ➤ Jayanta Kr. Das - ০৬৩
- Indian English is not Always Intelligible to The British As well As Foreign Listeners : Why ? ➤ Munindra Das - ০৬৪

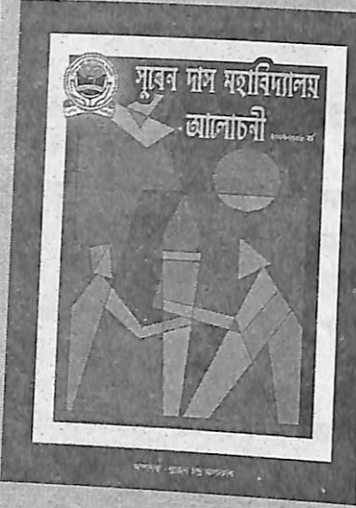
প্ৰতিবেদন

- সাধাৰণ সম্পাদকৰ প্ৰতিবেদন ➤ নৱজ্যোতি দাস - ০৬৬
- সহঃ সাধাৰণ সম্পাদকৰ প্ৰতিবেদন ➤ মঃ জুৱেল আলী - ০৬৮
- বৰ্ষান্তৰ এক নিমোঁহ স্বীকাৰোক্তি ➤ ব্ৰজেন চন্দ্ৰ মালাকাৰ - ০৬৯
- খেল বিভাগৰ সম্পাদকৰ প্ৰতিবেদন ➤ মঃ বাহৰুল ইছলাম - ০৭০
- সাংস্কৃতিক বিভাগৰ সম্পাদকৰ প্ৰতিবেদন ➤ কমলকৃষ্ণ মালাকাৰ - ০৭১
- তৰ্ক বিভাগৰ সম্পাদিকাৰ প্ৰতিবেদন ➤ গীতিমা মালাকাৰ - ০৭২
- ছাত্ৰ জিৰণি কোঠাৰ সম্পাদকৰ প্ৰতিবেদন ➤ চহিদুৰ ৰহমান (বিতুল) - ০৭৬
- ছাত্ৰী জিৰণি কোঠাৰ সম্পাদিকাৰ প্ৰতিবেদন ➤ দিজুমণি তালুকদাৰ - ০৭৪

বিভিন্ন প্ৰতিযোগিতাৰ ফলাফলসমূহ ➤ ০৭৫-০৭৭

Details of College Governing Body, Teaching Staff, Non Teaching Staff & Results ➤ ০৭৮-০৮০

সম্প্রতি বিশ্বৰ বিভিন্ন ঠাইতে স্বৰ্গীয় জাতিসত্তাৰ আত্মনিয়ন্ত্ৰণৰ অধিকাৰ দাবীৰে কেইবালানিও মুক্তি সংগ্ৰাম গঢ় লৈ উঠিছে। ইয়াৰ সমান্তৰালভাৱে গঢ় উঠিছে সন্ত্ৰাসবাদ, হত্যা, হিংসা, লুণ্ঠনৰ দৰে অমানৱীয় কৰ্ম। ইয়াৰ কৰণ কি প্রধানতঃ শ্ৰেণী বৈষম্য। বিশ্বৰ বিভিন্ন দেশ আজি সাম্ৰাজ্যবাদৰ বহুতীয়া। সাম্ৰাজ্যবাদৰ সুৰুঙা লৈয়ে জন্মৰাধি আমাৰ মগজুত সুমুৱাই দিয়া হৈছে ভোগবা মানসিকতা। আমি পঢ়ু হৈ পৰিছো। হৈ পৰিছো সাম্ৰাজ্যবাদৰ ত্ৰিভুজনক। আমাৰ মন্ততাৰ সুযোগ লৈয়ে জনতাক ত্ৰস্তাশঃ শুহি নিয়া হৈছে ভিতৰৰ পৰা। এয়া আমাজিৰ ঘটনা নহয়। কেইবাদশক পূৰ্বতে খোপনি পোতা গোঁজডাল এতিয়া পৈন হলতহে আমাৰ বিক্ষিত চেতনা আহিছে। পূৰ্বৰে পৰা বামপন্থী ধাৰা এটা কম্যুনিষ্টসকলে ইয়াৰ বিৰোধিতা কৰি আহিছিল যদিও সম্প্রতি বজাঘৰৰ মিত্ৰজৈ চৰকাৰৰ অংশীদাৰ হৈ পৰাত প্ৰায়ক্ষেত্ৰত তেওঁলোকৰ সক্ষমতা স্তিমিত হৈ পৰিছে। আমাৰ সাম্যবাদৰ আদৰ্শৰে আত্মনিয়ন্ত্ৰণৰ অধিকাৰ দাবীৰে পৰিৱৰ্ত্তনশীল যুৱ প্ৰজন্ম মিত্ৰজৈ বিপ্লৱত অংশ লৈছে তেওঁলোকৰ বেছিভাগ ক্ষেত্ৰত বিফল। এই বিফলত কৰণ হিচাপে আমাৰ চক্ষুত জাহি উঠে সাম্যবাদী দৰ্শনৰ তুল ব্যাখ্যা। সাম্ৰাজ্যবাদ বিৰোধিতা কৰিবলৈ গৈ বেছিভাগ সংগঠন চুক্তিত বাধা খাই পৰিছে সাম্ৰাজ্যবাদ দেশৰ লগত।

এনে ক্ষেত্ৰত সাহিত্যৰ উৎকৰ্ষতাৰ প্ৰতি আমি যত্নবান হ'ম কিদৰে অথচ এনে পৰিবেশ পৰিস্থিতিতো সাহিত্যই নিজৰ বিজয়ক্ষমতা উৰুৱাই ৰাখিছে। অসমীয়া সাহিত্যও ইয়াৰ ব্যতিক্ৰম নহয়। তথাপি ক'ব লাগিব, সম্প্রতি সাহিত্য ধাৰণা কিছু সলনি হৈছে। সাহিত্যই অন্যতম বহুতো প্ৰাসংগিক ধাৰণাৰ সন্মিলন লৈও ইয়াৰ পূৰ্ববৰ্ত্তী চৰ্ত (যি অৰ্থত ইয়াক জাতিৰ দাপোণ বুলি কোৱা হয়) সন্মিলন সম্প্রতিক কালত বাস্তৱ অৰ্থত ইয়াৰ মূলৰ চৰিত্ৰ বহুধা বিতৰ্ক হৈছে। সাহিত্য মানৱ সমাজক সামগ্ৰিক অৰ্থত প্ৰতিনিধিত্ব কৰা বুলি কোৱাৰ চৰ্ত হ'ব - ইয়াৰ সংৰক্ষণ কৰিব পৰাৰৈ ব্যৱহাৰিক দলিলৰ পৰ্যায়লৈ উন্নীত কৰা। আমি অনুভৱ কৰো যে সম্প্রতিক অসমীয়া সাহিত্যই অসমীয়া জাতিৰ সামগ্ৰিক তথা বাস্তৱ প্ৰতিফলন কৰাত সফলতাৰ সোৱাদ পাবলৈ সক্ষম হোৱা নাই। আমি অন্তঃকৰণেত কামনা কৰো এই অৱস্থাৰ পৰিমাষ্টি ঘটক। আমাৰ বিশ্বাস এই শুভদিন আহিব অচিৰেই।

সম্পাদকীয় 'ক্লাইমেঞ্চ'ত অনুৰোধৰ একাঞ্জলি

নিৰাশাৰ হতা-ওপৰাবে সম্পাদকীয়ৰ আৰম্ভণি কৰিলেও আমাৰ আশা শেষ নাই। কৰণ সমম উকলি যোৱা নাই। হে মতীৰ্থ সুবেনিয়ান! আহক আমি আটম্বে প্ৰয়াস কৰো লেতেৰা ৰাজনীতি, লবী, আত্মবেশ্ৰিক তথা ভোগবাদী মানসিকত এৰি সংঘবদ্ধভাৱে বিদ্যায়তনিক দিশৰ লগতে সমস্যা সমূহৰ সমাধান সূত্ৰ নিৰ্ণয় কৰাৰ। আহক আত্মত্যাগৰ মনোভাৱেৰে আগুৱাই যাও... আহক ধৰো হাতে হাতে।

তাৰেই শুভ কামনাৰে -
মৰ্বে ভৱন্ত সুখীন চঃ

[Handwritten signature and date]
০১
০১
২০১০

**বৰ্তমানৰ সামাজিক পৰিস্থিতিত
যুৱ সমাজৰ দায়িত্ব**

স্বপ্নাৰাণী দাস
স্নাতক প্ৰথম বৰ্ষ (শিক্ষা)

সম্প্রতি বিভিন্ন কাৰণত বিপৰ্যস্ত আজিৰ সামাজিক অৱস্থা। মানুহৰ জীৱন অনিশ্চয়তা আৰু নিৰপত্তাহীনতাত বাৰুকৈয়ে আক্ৰান্ত। পকি-পচি থকা ফলৰ দৰে দৌলুয়মান অৱস্থাত পতিত আজিৰ সমাজ। মুহূৰ্তে মুহূৰ্তে সলনি হ'ব ধৰিছে সামাজিক প্ৰাণী মানুহৰ আচৰণ। মানুহৰ মাজৰ পৰা যেন হেৰাই গৈছে আদৰ্শ, নৈতিকতা, হেৰাই গৈছে মানৱীয় মূল্যবোধ। কালৰ বুকুত স্তৰে স্তৰে গঢ়া মানৱ সভ্যতা আজি গতি কৰিছে জান্তৰ আচৰণলৈ। এয়া নিশ্চয় একবিংশ শতিকাত উপনীত হোৱা মানৱ সমাজৰ উত্তৰণৰ দিশ হ'ব নোৱাৰে, এয়া নিঃসন্দেহে অধঃপতন।

কো নো এখন গতানুগতিক সমাজৰ গতিশীল পৰিৱৰ্তনৰ বাটত যুৱ শক্তিৰ অৱদান সৰ্বজন স্বীকৃত। সমাজৰ গতিশীলতাই হৈছে সামাজিক প্ৰগতি। এই প্ৰগতিক অধিক ত্বৰাণিত কৰে যুৱশক্তিয়ে। সমাজৰ প্ৰতিটো স্তৰতে যুৱশক্তিৰ প্ৰভাৱতে যে এখন সমাজ ঠন ধৰি উঠে ইয়াৰ উদাহৰণ বিৰল নহয়। সমাজৰ বলিষ্ঠ আৰু উদ্যমী শক্তিটোৱেই হৈছে যুৱ শক্তি। এই শক্তিৰ মাজতে গঢ় লৈ উঠে পৰিৱৰ্তনকামী মানসিকতা। যুৱশক্তিৰ অফুৰন্ত উদ্যম শক্তিৰ আধাৰতে সমাজে পায় পৰিৱৰ্তন তথা গতিশীল পথ। দেশ তথা জাতি একোটাৰ ক্ষেত্ৰত এক অভূত পূৰ্ব ইতিবাচক পৰিৱৰ্তন আনিব পৰা ক্ষমতা কেৱল যুৱশক্তিৰ হাততে নিহিত যুৱসমাজত নিহিত শক্তিৰ দ্বাৰা এখন সমাজক উন্নতিৰ পথত আগুৱাই নিব পৰা কথাটো অসম্ভৱ নহয় যদিহে প্ৰকৃত অৰ্থত ব্যৱহাৰ হয় যুৱসমাজৰ যুৱশক্তি।

সম্প্রতি বিভিন্ন কাৰণত বিপৰ্যস্ত আজিৰ সামাজিক অৱস্থা। মানুহৰ জীৱন অনিশ্চয়তা আৰু নিৰপত্তাহীনতাত বাৰুকৈয়ে আক্ৰান্ত। পকি-পচি থকা ফলৰ দৰে দৌলুয়মান অৱস্থাত পতিত আজিৰ সমাজ। মুহূৰ্তে মুহূৰ্তে সলনি হ'ব ধৰিছে সামাজিক প্ৰাণী মানুহৰ আচৰণ। মানুহৰ মাজৰ পৰা যেন হেৰাই গৈছে আদৰ্শ, নৈতিকতা, হেৰাই গৈছে মানৱীয় মূল্যবোধ। কালৰ বুকুত স্তৰে স্তৰে গঢ়া মানৱ সভ্যতা আজি গতি কৰিছে জান্তৰ আচৰণলৈ। এয়া নিশ্চয় একবিংশ শতিকাত উপনীত হোৱা মানৱ সমাজৰ উত্তৰণৰ দিশ হ'ব নোৱাৰে, এয়া নিঃসন্দেহে অধঃপতন। আজিৰ এই অনিশ্চয়তা আৰু

নৈৰাশ্যৰ কুঁৱলীৰে ধূসৰিত সামাজিক অৱস্থাটোৰ উপশম তথা নিৰাময় ঘটাবলৈ হ'লে প্ৰধানত সক্ৰিয় হৈ উঠিব লাগিব অদম্য যুৱশক্তি। কিয়নো সমাজৰ বলিষ্ঠ আৰু উদ্যমী শক্তিটোৱেই হৈছে যুৱ শক্তি।

এখন উচ্ছৃংখল সমাজক সু-শৃংখল কৰি তুলিবলৈ হ'লে ইয়াৰ দায়িত্ব বহু পৰিমাণে যুৱ-সমাজৰ ওপৰত অৰ্পণ কৰা হৈছে যদিও যুৱ-মানসিকতা সম্পৰ্কে বিচাৰ কৰাৰ যথেষ্ট অৱকাশ আছে। যদিও এখন সমাজৰ উত্থান-পতন বহু পৰিমাণে নিৰ্ভৰ কৰে যুৱসমাজৰ ওপৰত তথাপি কিছু কিছু ক্ষেত্ৰত দেখা যায় যে যুৱশক্তিৰ উচ্ছৃংখল আচৰণৰ ফলত এখন সমাজে কেতিয়াবা অবাঞ্ছিত ফল ভোগ কৰিব লগা হয়। সেয়েহে এখন সমাজৰ কাৰণে বহুলাংশে নিৰ্ভৰশীল যুৱশক্তিৰ মানসিকতা সংস্কাৰিত হোৱাটো নিতান্তই বাঞ্ছনীয়। এয়া উল্লেখযোগ্য যে যুৱসমাজৰ উদ্যম আৰু শক্তিৰ সমান্তৰালভাৱে গতি কৰে আৱেগিকতাই। বহুক্ষেত্ৰত আবেগৰ বশৱৰ্তী হৈ যুৱ মানসিকতা পৰিচালিত হোৱা দেখা যায়। যাৰ ফল হৈ পৰে এখন সমাজৰ কাৰণে নেতিবাচক।

বৰ্তমান ৰোগাক্ৰান্ত সমাজখনক ৰোগমুক্ত কৰিবলৈ যি যুৱশক্তিৰ ভূমিকাৰ কথা কোৱা হৈছে। এই ক্ষেত্ৰত যুৱ সমাজৰ প্ৰথমতে, ধ্যয় বিষয়টো হ'ল আত্মানুসন্ধান। অৰ্থাৎ নিজক বিচাৰ কৰা। যুৱ সমাজত স্থিত জ্ঞাত-অজ্ঞাত ভুলবোৰ বিচাৰ কৰি তাৰ সংশোধন ঘটাই নিজকে সংস্কাৰ কৰি লোৱাটো অত্যন্ত প্ৰয়োজনীয়। কিয়নো নিজে ভুল আচৰণ কৰি

আনক ভুলৰ শুধৰণিৰ পৰামৰ্শদান এক প্ৰহসন মাথো। লগতে সামাজিক কামত জড়িত প্ৰতিজন ব্যক্তিকেই ভাৱমূৰ্ত্তি নিকা হোৱাটো বাঞ্ছনীয়। সেয়েহে যুৱ সমাজে নিজৰ ভুলৰ কাৰ্যবোৰৰ লগতে সমাজৰ বিকাশৰ ওপৰত গভীৰ ভাৱে চিন্তা কৰি সংগঠিত ৰূপত কোনো সিদ্ধান্ত গ্ৰহণ কৰাৰ লগতে সমাজৰ চিন্তাশীল ব্যক্তিসকলৰ লগত মুক্ত মতামতৰ সুবিধা ৰাখি আলোচনা কৰিলে নিশ্চয় সমাধানৰ পথ প্ৰশস্ত হ'ব। কেতিয়াবা যুৱশক্তি তৰাং চিন্তা আৰু আবেগৰদ্বাৰা পৰিচালিত হৈ কিছুমান সিদ্ধান্তত উপনীত হোৱা দেখা যায়, যাক বিবেচনাহীন সিদ্ধান্ত বুলি কোৱা হয়। যুৱশক্তি যদি বিবেকৰ দ্বাৰা পৰিচালিত নহৈ আবেগৰ দ্বাৰা পৰিচালিত হয়। তেতিয়া এই শক্তিৰ ক্ৰিয়াশীলতা অতি ভয়ংকৰ হৈ উঠিব পাৰে। সেয়েহে যুৱসমাজে তৰাং চিন্তা আৰু আবেগ পৰিহাৰ কৰি নৈতিক আৰু মানৱীয় দৃষ্টিভংগীৰে বিষয়বোৰ অনুধাৱন কৰি তাৰ সমুচিত পদক্ষেপ গ্ৰহণ কৰিলে ইয়াৰ ফল নিশ্চয় সমাজৰ কাৰণে আশাপ্ৰদ হ'ব।

আজিৰ যুৱসমাজে ভৱিষ্যতৰ যিখন সমাজত বাস কৰিব, সেই সমাজখন যাতে এখন এখন সুস্থ সমাজ হিচাপে গঢ়লৈ উঠে, তাৰ গাঁঠনিৰ কাম আৰম্ভ কৰাৰ দায়িত্ব বৰ্তমান যুৱ-সমাজৰেই। বৰ্তমানৰ যুৱশক্তিয়ে যদি ইয়াৰ পৰা পলায়ন কিস্বা উদাসীন মনোভাৱ গ্ৰহণ কৰে ভৱিষ্যতে তেওঁলোকেই নিজেই এখন অস্থিৰ সমাজৰ বাসিন্দা হৈ পৰিব, য'ত শান্তি বোলা বস্তুটো নাথাকিবও পাৰে। অন্য সমাজৰ কথা বেলেগ, মানুহ শান্তিপ্ৰিয় প্ৰাণী। সেয়েহে মানুহৰ সমাজে

চিত্ত

হাজোত থলুৱা মাছ উৎপাদনৰ সম্ভাৱনীয়তা

দীপাঙ্কৰ ঠাকুৰ
প্রতিষ্ঠিত প্ৰাক্তন

হাজো বনজ তথা জলসম্পদৰ উপৰিও জৈৱ-বৈচিত্ৰ্যৰ এক বিশাল ভাণ্ডাৰ। হাজোৰ পাহাৰৰ শালগছৰ বোলে অসমৰ অইন কোনো পাহাৰৰ শাল গছৰ সৈতে তুলনা নহয়। প্রকৃতি দত্ত সম্পদবোৰৰ বিজ্ঞানসন্মত সংৰক্ষণ তথা ইয়াক ব্যৱসায়িক ভিত্তিত ব্যৱহাৰোপযোগী কৰি তোলাৰ ব্যৱস্থা গ্ৰহণ কৰিলে হাজোক এক বিশাল অৰ্থনৈতিক উন্নয়নৰ ক্ষেত্ৰ হিচাবে গঢ়ি তোলাৰ পূৰ্ণ সম্ভাৱনা আছে।

মোগল, কোচ আৰু আহোমৰ দৰে তিনিটা বিখ্যাত ৰাজ বংশধৰ শাসিত হাজো অতীজৰে পৰা এক গুৰুত্বপূৰ্ণ অঞ্চল হিচাবে চিহ্নিত হৈ আহিছে। বহু ইতিহাস প্ৰসিদ্ধ হাজো অসম তথা ভাৰতবৰ্ষৰে নহয় সমগ্ৰ বিশ্বৰ জনগণৰ বাবে এখন লেখত ল'বলগীয়া ঠাই ইয়াত থকা ঐতিহাসিক সমলবোৰৰ বাবে। তীৰ্থনগৰী হিচাবে খ্যাত হাজো সাম্প্ৰদায়িক সংহতিৰ জ্বলন্ত নিদৰ্শন। বুৰঞ্জীৰ নানা সমলেৰে ভৰপূৰ হাজো প্ৰাকৃতিক সম্পদতো অতি চহকী। হাজো বনজ তথা জলসম্পদৰ উপৰিও জৈৱ-বৈচিত্ৰ্যৰ এক বিশাল ভাণ্ডাৰ। হাজোৰ পাহাৰৰ শালগছৰ বোলে অসমৰ অইন কোনো পাহাৰৰ শাল গছৰ সৈতে তুলনা নহয়। প্রকৃতি দত্ত সম্পদবোৰৰ বিজ্ঞানসন্মত সংৰক্ষণ তথা ইয়াক ব্যৱসায়িক ভিত্তিত ব্যৱহাৰোপযোগী কৰি তোলাৰ ব্যৱস্থা গ্ৰহণ কৰিলে হাজোক এক বিশাল অৰ্থনৈতিক উন্নয়নৰ ক্ষেত্ৰ হিচাবে গঢ়ি তোলাৰ পূৰ্ণ সম্ভাৱনা আছে। আমি আজি তেনে এক প্ৰচুৰ অৰ্থনৈতিক উন্নয়নৰ সম্ভাৱনা থকা বিষয় এটাৰ বিষয়ে আলোচনা কৰিবলৈ আগবাঢ়িছো। কিছু বছৰ আগলৈ স্কুলীয়া পাঠ্যপুথিত থকা ভূগোল বিষয়ৰ পাঠ্যপুথিত হাজোৰ বিখ্যাত গৰ্জন, সাতদলা বিলৰ বিষয়ে উল্লেখ আছিল। এটা সময়ত হাজোৰ গৰ্জন বিলৰ বৌ-ভকুৱা মাছৰ বিষয়ে সমগ্ৰ অসমৰ জনসাধাৰণে মনত ৰাখিছিল। এই গৰ্জন বিলৰ (বৰ্তমানে এই বিলৰ বহু অংশ পুঠিমাৰী নদীয়ে মথাউৰি ছিগি বালিৰে পুতি পেলাইছে) লগতে হাজো ৰাজহ চক্ৰত থকা অন্যান্য বিল আৰু জলাশয় সমূহত বৰ্তমানে বিশ্বৰ বুকুত বিশেষভাৱে চাহিদা বৃদ্ধি হৈ অহা আৰু অসমৰ প্ৰকৃতিৰ পৰা হেৰাই যাব ধৰা থলুৱা মাছ উৎপাদনৰ বাবে বিজ্ঞান সন্মত ব্যৱস্থা গ্ৰহণ কৰিব পৰা যায়। হাজোত থকা এই বিল, জলাশয় সমূহক

ইতিমধ্যেই বহু বিশিষ্ট গবেষকে জৈৱ-বৈচিত্ৰ্যৰ এক বিশাল ভাণ্ডাৰ বুলি মতপোষণ কৰিছে। ইয়াৰ উপৰি হাজোৰ এই বিল, জলাশয়সমূহ বিভিন্ন

চীন, ছিংগাপুৰ, সুদূৰ অষ্ট্ৰেলিয়া, আমেৰিকাৰ দৰে বহু বজাৰত আজি অসমৰ থলুৱা মাছৰ আলংকৰিক মাছ হিচাপে প্ৰচুৰ চাহিদা থকা বুলি বিভিন্ন তথ্য সমৃদ্ধ উৎসৰ ভিত্তিত বিজ্ঞসকলে মত প্ৰকাশ কৰিছে। এনেধৰণৰ আলোচনা সমূহৰ পৰা জনা গৈছে যে ভাৰতৰ পৰা বছৰি প্ৰায় ৬ কোটিমান টকাৰ থলুৱা আলংকৰিক মাছ বিদেশৰ বজাৰলৈ ৰপ্তানি হয়। ভাৰতবৰ্ষৰ কলকাতা, মুম্বাই, চেন্নাই, দিল্লী, কোচিন আদি বিমান বন্দৰৰ যোগেদি এনে মাছৰ ৰপ্তানি হয়। এনে ৰপ্তানিৰ প্ৰায় ৮৫ শতাংশই কলকাতা কেন্দ্ৰৰ জৰিয়তে হয় আৰু ইয়াৰে প্ৰায় ৯০ শতাংশই হ'ল উত্তৰ-পূৰ্বাঞ্চলৰ থলুৱা মাছ।

প্ৰধান বিলৰ উপৰিও অন্যান্য সৰু বৰ বিল অকল গৰ্জন বিলতে প্ৰায় কুৰিটামান জলাশয় আছে, যিবোৰত প্ৰাকৃতিকভাৱে উৎপাদন হয়। এই বিল জলাশয় সমূহত অসমৰ পৰা বিলুপ্ত হ'ব ধৰা বহু থলুৱা আজিও বিদ্যমান। বিলুপ্তিৰ পথলৈ গতি চেঙেলী, মাগুৰ, গাগল, গৰৈ, খৰা নেজৰ, ভেও, কান্দুলী, চিতল, মালুৱা, শিঙৰা, চৰকি কানীপুঠি, কৰৈ, কুটী, ভেঙেলী, বৰদোৱা, চেলেকনা, গজাটোপ, খালৈভাঙি, খলিহুনা, চন্দা, ডৰিকনা, কাঠ বেছা, তোৰা, বাৰি, চকুৱা আদিকে ধৰি বহু প্ৰজাতিৰ মাছ আৰু বিল-জলাশয় সমূহত আজিও পোৱা যায়। সন্মত ব্যৱস্থাবে সংৰক্ষণ তথা প্ৰতিপালন ব্যৱস্থা গ্ৰহণ কৰিলে এই সমূহ থলুৱা সংৰক্ষিত হোৱাই নহয় ইয়াৰ উৎপাদনো বৃদ্ধি পাব। যিহেতু হাজোত প্ৰাকৃতিকভাৱেই বিচৰণথলী অপৰ্যাপ্ত পৰিমাণে আছে। সেয়ে হাজোত থলুৱা মাছ উৎপাদনৰ বাবে বিজ্ঞান ব্যৱস্থা গ্ৰহণৰ যথেষ্ট সুবিধা আছে। এইবিধ সকলোৰে মনত এক প্ৰশ্নৰ উদয় হ'ব পাৰে: থলুৱা মাছ উৎপাদনৰ ক্ষেত্ৰত বেছি গুৰুত্ব দিয়াৰ এক বিশেষ কাৰণ আছে। জৰ এতিয়াও এই বিষয়ত জনসাধাৰণ বহুল সচেতন হোৱা নাই। হয়তো বহুতেই ধাৰণাই পৰা নাই যে অসমৰ বহু কেইবিধ থলুৱা মাছ আজি "আলংকৰিক মাছ" হিচাবে আন্তৰ্জাতিক বজাৰত বিশেষ চাহিদা লাভ কৰিছে। ছিংগাপুৰ, সুদূৰ অষ্ট্ৰেলিয়া, আমেৰিকাৰ বজাৰত আজি অসমৰ থলুৱা মাছৰ আলংকৰিক মাছ হিচাপে প্ৰচুৰ চাহিদা থকা বুলি বিভিন্ন সমৃদ্ধ উৎসৰ ভিত্তিত বিজ্ঞসকলে মত প্ৰকাশ কৰিছে। এনেধৰণৰ আলোচনা সমূহৰ পৰা

গৈছে যে ভাৰতৰ পৰা বছৰি প্ৰায় ৬ কোটিমান টকাৰ থলুৱা আলংকৰিক মাছ বিদেশৰ বজাৰলৈ ৰপ্তানি হয়। ভাৰতবৰ্ষৰ কলকাতা, মুম্বাই, চেন্নাই, দিল্লী, কোচিন আদি বিমান বন্দৰৰ যোগেদি এনে মাছৰ ৰপ্তানি হয়। এনে ৰপ্তানিৰ প্ৰায় ৮৫ শতাংশই কলকাতা কেন্দ্ৰৰ জৰিয়তে হয় আৰু ইয়াৰে প্ৰায় ৯০ শতাংশই হ'ল উত্তৰ-পূৰ্বাঞ্চলৰ থলুৱা মাছ। এই হিচাপত প্ৰায় ৪ ব পৰা ৫ কোটি টকাৰ থলুৱা আলংকৰিক মাছৰ চাহিদা বিদেশৰ বজাৰত আছে। দিনে দিনে এই চাহিদা আৰু বেছি বৃদ্ধি হৈ আহিছে। আনহাতে আলংকৰিক মাছ হিচাবে এই মাছ সমূহৰ দামো যথেষ্ট পোৰা যায়। অৱশ্যে বিদেশৰ একোটা আলংকৰিক মাছৰ দাম তুলনাত অসমৰ মাছৰ দাম ইমান পোৰা নাযায় যদিও অসমত যথেষ্ট আওকান কৰা একোটা আলংকৰিক মাছ তুলনামূলকভাৱে বিদেশত বহু বেছি দামত বিক্ৰী হোৱাৰ কথা জানিব পৰা গৈছে। শেহতীয়াভাৱে বিদেশত প্ৰাপ্ত তথ্যৰ পৰা জনা যায় কলকাতাৰ বজাৰত অসমৰ একোটা সৰু কান্দুলী দহ টকা, সৰু খলিহুনা মাছ আঠ টকা, সৰু তোৰা মাছ একোটা পোন্ধৰ টকা বা একোটা গজাটোপ বিশ টকা পৰ্যন্ত বিক্ৰী হৈ আছে, অথচ এনে মাছৰ চাহিদা অসমত বৰ বেছি নাই। এনেদৰে অসমৰ বিভিন্ন বিল-জলাশয়ত গেদ-গেদী, পখৰা চেঙেলী, গৰৈ, বাৰি, কাইটীয়া তোৰা, গংগাটোপ আদিকে ধৰি প্ৰায় ৫০ বিধ প্ৰজাতিৰ থলুৱা আলংকৰিক মাছৰ আজি আন্তৰ্জাতিক বজাৰত প্ৰচুৰ চাহিদা আছে। বিশ্বৰ বিভিন্ন দেশত আজি

এনে ধৰণৰ আলংকৰিক মাছ সমূহ ঘৰত নাইবা হোটেল, ৰেষ্টোৰা নতুবা আন আন ৰাজহুৱা স্থানত একুৰাৰিয়াম সাজি সযতনে ৰাখিব লৈছে।

বিশ্বৰ বুকুত ১৮০৫ চনতেই একুৰাৰিয়াম সাজি মাছ পোহা আৰম্ভ কৰাৰ পিছত ১৯৫১ চনত তাহানিৰ বোম্বাইত স্থাপন কৰা একুৰাৰিয়ামৰ জৰিয়তে ভাৰতত একুৰাৰিয়াম যাত্ৰা আৰম্ভ হয়। অসমত ১৯৭৭ চনত গৌহাটী নাৰ্চাৰীয়ে সীমিত পৰিসৰৰ মাজেৰে একুৰাৰিয়ামৰ বিপণী আৰম্ভ কৰাৰ পিছত আজি অসমতো একুৰাৰিয়ামত মাছ পোহা বহুতো বৃদ্ধি হৈছে। এনেদৰে একুৰাৰিয়ামত মাছ পোহাৰ বাবে বিদেশী মাছতকৈ দিনে দিনে থলুৱা আলংকৰিক মাছৰ চাহিদা আৰু অধিক বৃদ্ধি পোৱাৰ প্ৰচুৰ সম্ভাৱনা আছে। সেয়েহে আমি আজি এই আলোচনাৰ জৰিয়তে হাজোত থকা প্ৰাকৃতিক বিল-জলাশয় সমূহত প্ৰচুৰভাৱে থলুৱা মাছ উৎপাদনৰ বাবে নিবনুৱা যুৱক-যুৱতীসকলক চৰকাৰে আগ্ৰহী কৰি তোলাৰ ব্যৱস্থা ল'ব বুলি আশা ৰাখিছো। এইখিনিতে উল্লেখ কৰা ভাল হ'ব যে বৰ্তমানেও থলুৱা আলংকৰিক মাছৰ সু-সংগঠিত ব্যৱসায় এতিয়াও গঢ় লৈ উঠা নাই যদিও অতি সোনকালেই ই সম্ভৱ হোৱাৰ পূৰ্ণ সম্ভাৱনা আছে। সুৰেন দাস মহাবিদ্যালয় কৰ্তৃপক্ষই এই মহাবিদ্যালয়ত ছাত্ৰ-ছাত্ৰীসকলৰ মাজত এই বিষয়টোৰ ওপৰত সজাগতা বৃদ্ধি কৰাৰ লগতে ন-পূৰণি ছাত্ৰ-ছাত্ৰী তথা মহাবিদ্যালয় কৰ্তৃপক্ষই চৰকাৰী সাহায্যৰে হাজোৰ কোনো এক স্থানত আদৰ্শমূলক ভাৱে থলুৱা মাছ উৎপাদনৰ ব্যৱস্থা গ্ৰহণ কৰিব পাৰে, ইয়াৰ দ্বাৰা হাজোৰ বহু নিবনুৱা যুৱক-যুৱতীয়ে সংস্থাপনৰ পথ বিচাৰি পোৱাৰ পূৰ্ণ সম্ভাৱনা আছে।

অকল মানুহৰ মনত আনন্দ দিবৰ বাবেই যে এনে কৰা হয় এনে কথা নহয়, বিভিন্ন মানসিক ৰোগৰ চিকিৎসাৰ বাবেও আলংকৰিক মাছৰ চাহিদা দিনক দিনে বৃদ্ধি পাই আহিছে। একুৰাৰিয়ামত সজোৱা মাছৰ ছাল-চলন, আচাৰ-ব্যৱহাৰ আদি উপভোগ কৰি এজন মানসিক চিন্তাত বিভোৰ লোকে তেওঁৰ চিন্তাক্ৰান্ত মনৰ অৱসাদ বহুখিনি দূৰ কৰিব পাৰে। বিশ্বৰ বুকুত ১৮০৫ চনতেই একুৰাৰিয়াম সাজি মাছ পোহা আৰম্ভ কৰাৰ পিছত ১৯৫১

চনত তাহানিৰ বোম্বাইত স্থাপন কৰা একুৰাৰিয়ামৰ জৰিয়তে ভাৰতত একুৰাৰিয়াম যাত্ৰা আৰম্ভ হয়। অসমত ১৯৭৭ চনত গৌহাটী নাৰ্চাৰীয়ে সীমিত পৰিসৰৰ মাজেৰে একুৰাৰিয়ামৰ বিপণী আৰম্ভ কৰাৰ পিছত আজি অসমতো একুৰাৰিয়ামত মাছ পোহা বহুতো বৃদ্ধি হৈছে। এনেদৰে একুৰাৰিয়ামত মাছ পোহাৰ বাবে বিদেশী মাছতকৈ দিনে দিনে থলুৱা আলংকৰিক মাছৰ চাহিদা আৰু অধিক বৃদ্ধি পোৱাৰ প্ৰচুৰ সম্ভাৱনা আছে। সেয়েহে আমি আজি এই আলোচনাৰ জৰিয়তে হাজোত থকা প্ৰাকৃতিক বিল-জলাশয় সমূহত প্ৰচুৰভাৱে থলুৱা মাছ উৎপাদনৰ বাবে নিবনুৱা যুৱক-যুৱতীসকলক চৰকাৰে আগ্ৰহী কৰি তোলাৰ ব্যৱস্থা ল'ব বুলি আশা ৰাখিছো। এইখিনিতে উল্লেখ কৰা ভাল হ'ব যে বৰ্তমানেও থলুৱা আলংকৰিক মাছৰ সু-সংগঠিত ব্যৱসায় এতিয়াও গঢ় লৈ উঠা নাই যদিও অতি সোনকালেই ই সম্ভৱ হোৱাৰ পূৰ্ণ সম্ভাৱনা আছে। সুৰেন দাস মহাবিদ্যালয় কৰ্তৃপক্ষই এই মহাবিদ্যালয়ত ছাত্ৰ-ছাত্ৰীসকলৰ মাজত এই বিষয়টোৰ ওপৰত সজাগতা বৃদ্ধি কৰাৰ লগতে ন-পূৰণি ছাত্ৰ-ছাত্ৰী তথা মহাবিদ্যালয় কৰ্তৃপক্ষই চৰকাৰী সাহায্যৰে হাজোৰ কোনো এক স্থানত আদৰ্শমূলক ভাৱে থলুৱা মাছ উৎপাদনৰ ব্যৱস্থা গ্ৰহণ কৰিব পাৰে, ইয়াৰ দ্বাৰা হাজোৰ বহু নিবনুৱা যুৱক-যুৱতীয়ে সংস্থাপনৰ পথ বিচাৰি পোৱাৰ পূৰ্ণ সম্ভাৱনা আছে।

(লিখক মহাবিদ্যালয় ছাত্ৰ একতা সভাৰ
প্ৰাক্তন সাধাৰণ সম্পাদক)

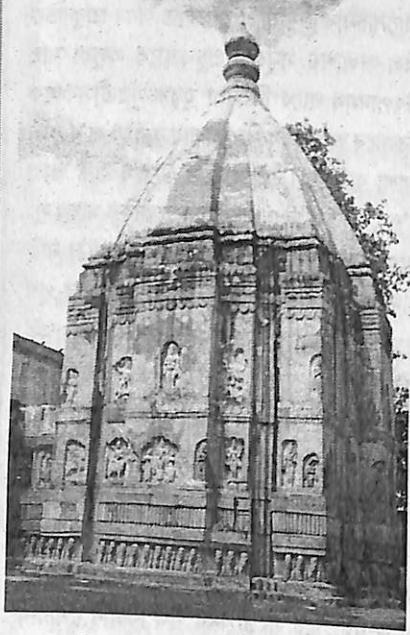

“কিবা এটা বুজিবলৈ হ'লে প্ৰয়োগসিদ্ধতাৰেই বোধৰ প্ৰক্ৰিয়াকে আৰম্ভ কৰিবলগীয়া হয়, তথ্যমূলক কৰিবলগীয়া হয় আৰু প্ৰয়োগসিদ্ধতাক উন্নীত কৰিবলগীয়া হয় পৰিষ্কাৰলৈ।” — লেনিন (“*Conspectus of Hegel's The Science of logic*” - V. I. Lenin, Collected Works)

“বিরোধ আৰু দ্বন্দ্ব মুঠেই একেটা কথা নহয়। সমাজবাদত প্ৰথমটো আঁতৰিব আৰু দ্বিতীয়টো থাকি যাব।” — লেনিন

ঐতিহ্যমণ্ডিত হাজো আৰু বৌদ্ধ বিশ্বাস

ড° আব্দুল মালিক
প্রতিষ্ঠিত প্রাক্তন ছাত্র

হাজু (অৰ্থাৎ সূৰ্যাস্তগাল) বুলি বিলাপ জ্বৰিছিল। তাৰ পৰাই 'হাজো' হ'ল বুলি বৌদ্ধ ধৰ্মাৱলম্বী লোকসকলে আজিও বিশ্বাস কৰে। জনশ্রুতি বা কিম্বদন্তী এটা সামান্য কথা হ'লেও ইয়াতে এটা যুগৰ ইতিহাস লুকাই থাকে বুলি ইতিহাসবিদসকলে কয়। পৃথিৱীৰ বিভিন্ন ঠাইত প্ৰচলিত বিভিন্ন কিম্বদন্তীবোৰ মানুহে নিজা আধাৰত সাজি উলিয়ায়। এই ফালৰ পৰা চাবলৈ গ'লে অনুমান কৰাত অসুবিধা নহয় যে, অতি প্ৰাচীন কালৰে পৰা হাজোৰ সৈতে বৌদ্ধ বিশ্বাসৰ এটা সম্পৰ্ক আছিল। কালিকাপুৰাণ, যোগিনীতন্ত্ৰ আৰু মাৰ্কণ্ডেয়-পুৰাণ আদি ধৰ্মীয় গ্ৰন্থত হাজোৰ পৰিত্ৰতা আৰু অভিনৱত্বৰ উল্লেখ আছে। যি হাজোৰ মাধৱৰ প্ৰাচীনতম মন্দিৰক হিন্দুসকলে পৰম পৱিত্ৰ তীৰ্থস্থান হিচাপে গণ্য কৰি আহিছে, সেই মন্দিৰক বৌদ্ধধৰ্মৰ এচাম লোকেও পূণ্যভূমিকৰূপে অৰ্চনা কৰি আহিছে। হাজোৰ হাজো-মাধৱৰ মন্দিৰৰ লগত বৌদ্ধ সম্প্ৰদায়ৰ সম্পৰ্ক কেন্দ্ৰ কৰি পণ্ডিতসকলৰ মাজত মতভেদ দেখা যায়। হাজোৰ মাধৱ মন্দিৰৰ বিষয়ে কালিকাপুৰাণ, মাৰ্কণ্ডেয় পুৰাণ, বিষ্ণুপুৰাণ, বামন-পুৰাণ, স্কন্দ-পুৰাণ, সাত্বত-তন্ত্ৰ, দেৱী-ভাগৱত, যোগিনীতন্ত্ৰ আদিত অনেক কাহিনী চয়ন হৈছে। এই কাহিনীবোৰৰ মাজত সাদৃশ্য তথা বৈসাদৃশ্য দুয়োটাই পৰিলক্ষিত হ'লেও আটাইবোৰেই ইয়াক হিন্দু-মন্দিৰৰূপে স্বীকৃতি দিছে। জগন্নাথ দাক-মূৰ্তিৰ লগত ৰজিতা খুৰাবলৈ হাজোৰ মাধৱৰ মন্দিৰক 'শিলাময়-দাকময়' বুলিও আখ্যা দিছে। জগন্নাথ মন্দিৰৰ আৰ্হি অনুকৰণ কৰা দেখা যায়। এই মন্দিৰ বৌদ্ধসকলৰ বাবেও পৱিত্ৰ ভূমি। হাজোৰ মাধৱৰ পৱিত্ৰ মূৰ্তিৰ সন্মুখত বৌদ্ধ-হিন্দু উভয় ধৰ্মৰ লোকেই পূজা অৰ্চনা সম্পন্ন কৰে। এনে অভিনৱ সমন্বয় আন কোনো ধৰ্মীয় স্থানত আছে যদিও আমি নাজানো। সাম্প্ৰদায়িক সত্ত্ৰাৰ এনে নিদৰ্শনৰ বাবেই যুগে যুগে হাজো তীৰ্থ নগৰীয়ে সহস্ৰজনক আকৰ্ষণ কৰি আহিছে। একাংশ পণ্ডিতে বিশ্বাস কৰে, হাজোৰ মাধৱ মন্দিৰ পূৰ্বতে এটি বৌদ্ধ মন্দিৰহে আছিল।

উক্ত মন্দিৰৰ বুনীয়াদতে বৰ্তমানৰ হাজোৰ মাধৱ মন্দিৰৰ ভেটি থাপিত হৈছে। মন্দিৰৰ ভেটিত আজিও বৌদ্ধ স্থাপত্য কলা বিদ্যমান। ডা. বাণীকান্ত কাকতিয়ে হাজোৰ বৌদ্ধ তন্ত্ৰৰ পৰা আমদানি বুলি ক'ব খোজে। কিন্তু কালিকা-পুৰাণৰ হাজোৰ ধ্যান-ধাৰণাৰ লগত বৌদ্ধ তন্ত্ৰৰ হাজোৰ বিবিধ ৰূপৰ কোনো মিল নাই বুলি হাজোৰ বৌদ্ধধৰ্মৰ এটা বিশিষ্ট শাখা বজ্ৰযানৰ সাধনবোৰত হাজোৰ কেবাটাও ৰূপ দেখা যায়। এঠাইত হাজোৰ হাজো নামৰ দেৱৰ লগৰীয়া। আকৌ, হাজোৰ আৰু তেওঁলোকনাথৰ সংগী। অক্ষোভৰ পৰা আৰ্হিৰ হাজো নজন পুৰুষ দেৱতাৰ ভিতৰত হাজোৰ আৰু তেওঁলোক নজন উল্লেখনীয় দেৱতা। বজ্ৰযানৰ অনুসৰি হাজোৰ ৰূপ তিনিটা — এটাৰ মূৰত অমিতাভ, এটাৰ অক্ষোভ আৰু আনটোৰ পৰমা হাজো। মুঠতে হিন্দু শাস্ত্ৰবোৰৰ লগত বজ্ৰযান হাজোৰ সিমান মিল দেখা নাযায়। হাজোৰ আছিল বৌদ্ধ মন্দিৰ কোনো কালত বৌদ্ধ মন্দিৰ আছিল যদিও কোনো স্পষ্ট লিখিত প্ৰমাণ পোৱা নাযায়। সম্ভৱত এইটো স্বীকাৰ্য যে, মানুহে মনত নৰখা সময়ত পৰাই ভেটি, তিব্বত আৰু লাডাখ তথা দক্ষিণ পশ্চিম চীনৰ পৰা লামাপন্থী বৌদ্ধ ধৰ্মৰ প্ৰভাৱ সকলে শীতকালত এই মন্দিৰ দৰ্শন কৰিবলৈ আহে। এই মন্দিৰৰ সৈতে বৌদ্ধসকলৰ জড়িত বিশ্বাস আৰু কিম্বদন্তী ওতঃপ্ৰোতভাৱে জড়িত হৈ আছে। হাজো-মাধৱক তিব্বতী বিশ্বাস কৰে তথা ভোটসকলে মহাসুখী বুলি বিশ্বাস কৰে। তেওঁলোকে আনকি বুদ্ধগয়াক বৰ্ণোৰ দৰে হাজোক বুদ্ধ হাজো বুলিও বৰ্ণন কৰে। এই বৌদ্ধসকলে লামা সিদ্ধ পদ্মনাভৰ দেহাৰ হাজোত হৈছিল বুলি গণ্য কৰে। এই বৌদ্ধসকলৰ মাজত দুটি সমান্তৰাল মতবাদ প্ৰচলিত হৈ আছে। বৌদ্ধ লামাসকলে হাজোৰ মাধৱৰ দুয়োফালে থকা সৰু মূৰ্তি দুটিক উল্লেখন কৰে আৰু লালকানাই বুলি পূজা কৰে। হাজো-মাধৱক তেওঁলোকে চেনচামুনি আৰু শাক্য থাৰা বুলি শ্ৰদ্ধাৰ্হি নিবেদন কৰে। বৰ্তমান

হাজোৰ-মাধৱৰ মূৰ্তিটো পৰৱৰ্তী কালৰ প্ৰলেপিত ৰূপ বুলিও এচাম পণ্ডিতে ক'ব খোজে। বৌদ্ধ ধৰ্মৰ বিশ্বাসযোগ্য অভিলেখ মতে বুদ্ধই দেহত্যাগ কৰা ঠাই কুশীনগৰ হৈছে উত্তৰ প্ৰদেশৰ গোৰখপুৰ জিলাত। কিন্তু তিব্বতী আৰু ভূটীয়া অভিলেখ মতে এই পূণ্যস্থান হৈছে অসমত। সপ্তদশ শতিকাৰ তিব্বতীয় পণ্ডিত লামা তাৰানাথৰ মতে বুদ্ধদেৱৰ মহাপৰিনিৰ্বাণ ঘটিছিল এই অসমতে। তিব্বতীয় অভিধান প্ৰণেতা জাছেকিৰ মতেও পশ্চিম অসমৰ এখন চহৰত বুদ্ধদেৱৰ প্ৰয়াণ হৈছিল। এই চহৰখনেই বৰ্তমানৰ হাজো বুলি তিব্বতী আৰু ভূটীয়াসকলে বিশ্বাস কৰে। লামাসকলৰ বৌদ্ধধৰ্মৰ বিশেষজ্ঞ ড° ৱাড্ডেলে হাজোৰ হাজোৰ মাধৱৰ মন্দিৰ পৰিদৰ্শন কৰি মন্তব্য কৰিছে যে, হাজোৰ মাধৱৰ বাওঁফালৰ দ্বিতীয় মূৰ্তিটোক লামাসকলে উগিয়ান বাসুদেৱ আৰু হাজোৰ মূৰ্তিটোক দ'ৰজে দ'লো, শাক্য থাৰা আৰু চেনচামুনি বোলা হয়। ড° প্ৰতাপ চন্দ্ৰ চৌধুৰীয়ে তেওঁৰ 'অসমৰ মানুহৰ সভ্যতাৰ বুৰঞ্জী' শীৰ্ষক গ্ৰন্থখনত হাজোৰ বৌদ্ধ ধৰ্মীয় ঐতিহ্যৰ কথা উল্লেখ কৰিছে। ড° চৌধুৰীৰ মতে হাজো বৌদ্ধ ধৰ্মৰ মহাযান, বজ্ৰযান, কালচক্ৰযান, তন্ত্ৰযান আৰু সহযানৰ প্ৰাণকেন্দ্ৰ। হাজোৰ ৰাজহ চক্ৰৰ ওচৰৰ ঠাই এডোখৰ হৈছে কুশবৈ। এই ঠাইখিনি প্ৰাচীন কালত কুশীনগৰ ৰূপে পৰিচিত আছিল বুলি এচাম পণ্ডিতে ক'ব খোজে। ষোড়শ শতিকাৰ লামা তাৰানাথো কুশনগৰৰ মহাস্তম্ভ কামৰূপত বুলি উল্লেখ কৰিছে। লামাসকলে হাজোক Tsa-mch-og-gron অৰ্থাৎ কুশনগৰ বুলি কয়। আচাৰ্য মনোৰঞ্জন শাস্ত্ৰী প্ৰমুখ্যে এচাম পণ্ডিতে হাজোৰ বৌদ্ধিক সংযুতিৰ কথা ব্যাখ্যা কৰোতে লিখিছে যে হাজো-মাধৱ মন্দিৰৰ প্ৰাথমিক ভেটি হ'ল বৌদ্ধ স্তম্ভ বা চৈত্য। পাছলৈ হিন্দু ধৰ্মই প্ৰাধান্য লাভ কৰা সময়ত বৌদ্ধ চৈত্যটোক হিন্দু-মন্দিৰলৈ পৰ্যবৰ্তিত কৰা হয়। তিব্বতী ধৰ্মগ্ৰন্থ আৰু কোনো কোনো পণ্ডিতৰ মত অনুসৰি এই হাজো-মাধৱ মন্দিৰৰ বুনীয়াদত বুদ্ধদেৱৰ অস্তিত্ব সঞ্চিষ্ট হৈ আছে। হিন্দু মন্দিৰলৈ ৰূপান্তৰ কৰোতে মন্দিৰৰ বুদ্ধ মূৰ্তিটো হিন্দু-দেৱতাৰ মূৰ্তিলৈ পৰিৱৰ্তন কৰা হৈছিল বুলি এইচাম পণ্ডিতে ক'ব খোজে। হাজো-মাধৱ মন্দিৰ অতীজত বৌদ্ধ চৈত্য আছিল বুলি প্ৰমাণ কৰিবলৈ গৈ এইসকল পণ্ডিতে মন্দিৰৰ চোতালত

সিঁচৰিত হৈ থকা ভালেমান বস্তু-বিশেষলৈ দৃষ্টি নিষ্ক্ষেপ কৰিছে। সেইবোৰৰ ভিতৰত মন্দিৰৰ মূল মঠটোৰ নিম্নভাগৰ হাতীযুক্ত ভাস্কৰ্য, ভাগি যোৱা অৱস্থাত প্ৰত্যক্ষ কৰা শিলৰ সিংহ মূৰ্তি বিশেষভাৱে লক্ষণীয়। বৌদ্ধ তীৰ্থযাত্ৰীসকলে অকল হাজো-মাধৱেই নহয়, অন্যান্য মন্দিৰ যেনে — কেদাৰ মন্দিৰ, গোৰ্ণ, বিৰ্ণ, স্বৰ্গদ্বাৰ, শালবৃক্ষ আদিও দৰ্শন কৰি ধন্য হয়। গোৰ্ণ আৰু কেদাৰ পৰ্বত (মদানচল)ক ভূটীয়াসকলে আজিও পূৰ্বতে বৌদ্ধ মন্দিৰ আছিল বুলি বিশ্বাস কৰে। সম্ভৱতঃ বৌদ্ধ ধৰ্মৰ পৰিত্ৰধাম হাজো ভূটীয়াসকলে তেওঁলোকৰ তত্ত্বাৱধানলৈ নিবলৈ চেষ্টা কৰি কেবাবাৰো আক্ৰমণ চলাইছিল। এনে এটি আক্ৰমণ কালিয়া ভোমোৰা বৰফুকনে প্ৰতিহত কৰিছিল বুলি বুৰঞ্জীত উল্লেখ আছে। অকল হাজোৰ মাধৱ মন্দিৰলৈ নহয়, বৃহত্তৰ হাজো নগৰীত সিঁচৰিত হৈ থকা বিভিন্ন কীৰ্তি চিহ্নসমূহৰ সৈতেও অনেক বৌদ্ধ ধৰ্মীয় বিশ্বাস জড়িত হৈ আছে। এই কিংবদন্তী বা জনবিশ্বাসবোৰ মৌখিক সাহিত্যৰ ভঁৰাল। হাজোৰ কেদাৰ মন্দিৰ থকা পাহাৰখনৰ দক্ষিণে শিলদাৰ নামৰ থিয় পাহাৰৰ দক্ষিণৰ নামনিত কেইটামান শিলত অংকিত ভাস্কৰ্যৰ সমষ্টিয়েই হ'ল নেতাই ধুবুনীৰ ঘাট। ইয়াৰ লগত পদ্মা-পুৰাণৰ বেউলা-লখীন্দৰ কাহিনী জড়িত হৈ আছে। বৌদ্ধ লামাসকলৰ বাবে এই নেতাই ধুবুনী ঘাট হ'ল শীতল-কুঞ্জৰ চিতা, য'ত বুদ্ধৰ মহাপ্ৰয়াণ ঘটাব পিছত চিতাত দাহ কৰা হৈছিল। ওচৰতে অৱস্থিত এটা পৰ্বতক বৌদ্ধসকলে গুধুকুটগিৰি বুলি বিশ্বাস কৰে। মণিকুট পাহাৰৰ নামনিত থকা প্ৰকাণ্ড পুখুৰীটোৰ নাম বিষ্ণুপুষ্কৰ। তাত স্নান কৰিলে প্ৰচুৰ শ্ৰীলাভ হয় বুলি বিশ্বাস কৰা হয়। বৌদ্ধসকলে ইয়াকে পৱিত্ৰ পানীৰ কুণ্ড বুলি কয়। প্ৰবাদ আছে যে স্বয়ং বুদ্ধদেৱে এই পুখুৰীটো খান্দি উলিওৱাত সহায়ৰ হাত আগবঢ়াইছিল। এই পুখুৰীটো খান্দিতে হেনা এটা প্ৰকাণ্ড শিলৰ বাটি ওলাইছিল যিটো এতিয়া কেদাৰ মন্দিৰলৈ যোৱা পথৰ সোঁফালে ৰখা হৈছে। এইটোকে ভীমৰ চৰিয়া বুলি কোৱা হয়। জনশ্ৰুতি অনুসৰি শিৱৰ গৃহত থাকোতে ভীমে এই পাত্ৰটোত পইতা ভাত খাইছিল আৰু সেইবাবেই ইয়াৰ নাম হ'লগৈ 'ভীমৰ পাত্ৰ খোৱা চৰিয়া'। কোনো কোনোৱে ইয়াক শিৱৰ ভাং খুন্দা পাত্ৰ বুলিও ক'ব খোজে। আনহাতে বৌদ্ধ লামাসকলৰ বিশ্বাস মতে এই পাত্ৰটো হ'ল

'চন্দ্ৰমা কো-কো' অৰ্থাৎ য'ত মৃত্যুৰ দানববোৰে পাপীলোকৰ মূৰবোৰ সিজাই থাকে। একেদৰে, ভদ্ৰকাম পৰ্বতত থকা গো-কৰ্ণ নামে পৰিচিত এটি শিলাখণ্ড আছে যাক শিৱমূৰ্তি বুলি হিন্দু তীৰ্থযাত্ৰীসকলে সেৱা কৰে। এই বৃষকপী শিলাখণ্ডক বৌদ্ধসকলেও ভক্তিসহকাৰে দৰ্শন কৰে। তদুপৰি বৌদ্ধ বিশ্বাস অনুসৰি কমলেশ্বৰৰ পুখুৰী হ'ল ভদ্ৰমণিৰ সেৱাবৰ, য'ত তথাগত বুদ্ধই লিংগ আৰু যোনিবোৰ শেষ সময়ত মাখন ৰূপত আঁতৰাই থৈছিল। এনেদৰে তীৰ্থ নগৰী হাজোৰ অনেক উল্লেখযোগ্য তীৰ্থস্থান তথা কীৰ্তিচিহ্নক বৌদ্ধ ধৰ্মৰ একাংশলোকে তেওঁলোকৰ ধৰ্মীয় বিশ্বাসেৰে পৱিত্ৰ গণ্য কৰি পূজা অৰ্চনা তথা সন্মান প্ৰদৰ্শন কৰি আহিছে। ঐতিহাসিক সত্যতা যিয়েই নহওক কিয়, সকলোৰে ধৰ্ম বিশ্বাসক সন্মান দেখুৱাই একেটা বিগ্ৰহৰ সন্মুখত একেটা মন্দিৰতে কোনো অৰিয়া-অৰি নোহোৱাকৈ দুই ভিন্ন ধৰ্মৰলোকে নিজস্ব নীতি-নিয়মেৰে পূজা সেৱা কৰাটো নিশ্চয় তাৎপৰ্যপূৰ্ণ কথা। বিতৰ্কৰ চাকনৈয়াত থকা হাজোৰ ইতিহাস বিজ্ঞানসন্মত পন্থাৰে, নিৰপেক্ষভাৱে গৱেষণা কৰিলে অনেক নতুন তথ্য উদ্ঘাটন হ'ব পাৰে। হাজোৰ বিভিন্ন ঠাইত সিঁচৰিত হৈ থকা কেবাখনো ভাৱোদ্ধাৰ নোহোৱা শিলালিপিৰ পাঠ উদ্ধাৰে এই ক্ষেত্ৰত বিশেষ সহায় কৰিব পাৰে। সমন্বয়ৰ মিলনথলী হাজো বাহিৰৰ আধাসী সংস্কৃতিৰ বলি নহৈ স্বকীয় মহিমাৰে উজলি থাকক — এয়ে আমাৰ আশা। □

গ্ৰন্থ পঞ্জী :
 ১। Sir Edward Gait : History of Assam, 1926
 ২। ড° বিৰিঞ্চি কুমাৰ বৰুৱা (সম্পা.) : বৌদ্ধধৰ্ম আৰু সাহিত্য ১৯৫৬
 ৩। সমীন কলিতা : হাজো অঞ্চলৰ ইতিহাস, ২০০৭
 ৪। ড° মহেশ্বৰ নেওগ : পুৰণি অসমীয়া সমাজ আৰু সংস্কৃতি

(লিখক আমাৰ মহাবিদ্যালয়ৰ প্ৰাক্তন ছাত্ৰ আৰু বৰ্তমান ডবকা মহাবিদ্যালয়ৰ অসমীয়া বিভাগৰ প্ৰবক্তা)

সুৰেন্দ্রনাথ দাস মহাবিদ্যালয় আলোচনী

সত্ৰীয়া নৃত্য : 'মাটি আখৰা' আৰু 'হস্ত'

২০০০ খৃষ্টাব্দৰ ১৫ নৱেম্বৰ তাৰিখে মহাপুৰুষ জনাৰ দ্বাৰা সৃষ্ট এই সত্ৰীয়া নৃত্য শৈলীয়ে ৰাষ্ট্ৰীয় স্বীকৃতি লাভ কৰে। এই দিনটো অসমৰ সাংস্কৃতিক জগতখনৰ বাবে এটি ঐতিহাসিক দিন। এই দিনটোতে গুৱাহাটীৰ ৰবীন্দ্ৰ ভৱনত সন্ধিয়া প্ৰায় সাত বজাত সংগীত নাটক একাডেমীৰ সচিব ডঃজয়ন্ত কস্তুৰাৰে ভাৰতৰ অন্যান্য স্বীকৃত মাগীয়া নৃত্যৰ দৰে আমাৰ 'সত্ৰীয়া নাচ'কো 'মাগীয়া' নৃত্য বুলি ঘোষণা কৰিলে।

পঞ্চদশ শতিকাত নৱ বৈষ্ণৱ ধৰ্মৰ প্ৰবৰ্তক মহাপুৰুষ শ্ৰীশ্ৰীমন্ত শংকৰদেৱে এক নৃত্য ধাৰাৰ জন্ম দিয়ে। তেৰাই সৃষ্টি কৰা এই নৃত্যশৈলীক পৰৱৰ্তী সত্তমহস্তকলে ন ন উপাদানৰ সমাহাৰেৰে নতুন ৰূপত গঢ় দিয়ে। সত্ৰৰ চাৰিবেৰৰ মাজৰ পৰা 'সত্ৰীয়া নৃত্যক' বাহিৰ কৰি উলিয়াই অনা শিল্পীসকলৰ ভিতৰত সেই মহান শিল্পী গৰাকী হ'ল 'সংগীত নাটক' বঁটা বিজয়ী 'ৰসেশ্বৰ বৰবায়ন। এইজন্য মহান গুৰুৱে অশেষ দুখ কষ্ট, ত্যাগ-স্বীকাৰ কৰি 'সত্ৰীয়া নৃত্যক' ভাৰতৰ বিভিন্ন ঠাইত প্ৰদৰ্শন কৰে আৰু এই নৃত্য শৈলীক ভাৰতৰ আন আন শাস্ত্ৰীয় নৃত্য (কথক, ভাৰত নাট্যম, কথাকলি, কুচিপুড়ি, ওড়ীছী, মোহিনী আট্যম, মণিপুৰী)ৰ শাৰীত থিয় কৰায়।

যে "সত্ৰীয়া নৃত্য" নামাকৰণ মহাপুৰুষ জনাৰ দিনত হোৱা নাছিল। পৰৱৰ্তী কালতহে ইয়াৰ সৃষ্টি হৈছে। 'সত্ৰীয়া নৃত্য' বিভিন্ন উপাদানৰ সমষ্টি। তাৰে ভিতৰত অতি প্ৰয়োজনীয় আৰু প্ৰধান উপাদান দুটা হ'ল 'মাটি আখৰা' বা 'কৰণ' আৰু 'হস্ত'। এই দুটা উপাদানৰ বিষয়ে তলত বহল ভাবে আলোচনা কৰা হ'ল।

২০০০ খৃষ্টাব্দৰ ১৫ নৱেম্বৰ তাৰিখে মহাপুৰুষ জনাৰ দ্বাৰা সৃষ্ট এই সত্ৰীয়া নৃত্য শৈলীয়ে ৰাষ্ট্ৰীয় স্বীকৃতি লাভ কৰে। এই দিনটো অসমৰ সাংস্কৃতিক জগতখনৰ বাবে এটি ঐতিহাসিক দিন। এই দিনটোতে গুৱাহাটীৰ ৰবীন্দ্ৰ ভৱনত সন্ধিয়া প্ৰায় সাত বজাত সংগীত নাটক একাডেমীৰ সচিব ডঃজয়ন্ত কস্তুৰাৰে ভাৰতৰ অন্যান্য স্বীকৃত মাগীয়া নৃত্যৰ দৰে আমাৰ 'সত্ৰীয়া নাচ'কো 'মাগীয়া' নৃত্য বুলি ঘোষণা কৰিলে।

'সত্ৰীয়া নৃত্য'ৰ সংজ্ঞা সম্পৰ্কে বিভিন্ন পণ্ডিত, গুৰু, সন্ত-মহন্ত আৰু 'সত্ৰীয়া নৃত্য'ৰ গৱেষকসকলে বিভিন্ন ধৰণে নিজ নিজ মন্তব্য ব্যক্ত কৰিছে। শংকৰী আৰ্হিত আৰু হৰি ভক্তিৰ লগত সু-সম্পৰ্কিত ৰূপত যি নৃত্য শৈলীৰ সৃষ্টি কৰা হৈছিল সেই নৃত্য শৈলীক 'সত্ৰীয়া নৃত্য' বুলি কোৱা হয়। অৱশ্যে এটা কথা উল্লেখনীয়

মাটি আখৰা : 'সত্ৰীয়া নৃত্য'ৰ প্ৰথম আৰু প্ৰধান অংগ ইয়াৰ 'মাটি আখৰা' বা 'কৰণ'। যাক আমি 'সত্ৰীয়া নৃত্য'ৰ ব্যাকৰণ বুলি কওঁ। মাটি আখৰা সাধাৰণতে মাটিৰেহে সাধনা। 'মাটি আখৰা' হ'ল সত্ৰীয়া নৃত্য শিক্ষাৰ প্ৰাৰম্ভিক আৰু অত্যাৱশ্যকীয় অংগ। 'মাটি আখৰা' অনুশীলন কৰাটো শিকাৰ বাবে অপৰিহাৰ্য। 'মাটি আখৰা' এই শব্দটো এটা সত্ৰীয়া শব্দ। 'মাটি'ৰ লগত সন্মন্ধ ৰাখি শৰীৰৰ অংগ-প্ৰত্যঙ্গসমূহৰ গঠন, শ্ৰীবৃদ্ধি, চালিকাশক্তিৰ সকলো দিশত প্ৰভাৱ বিস্তাৰ কৰিব পৰাকৈ একনিষ্ঠভাৱে, সততাৰে হৃদয়ঙ্গম কৰি কৰা

সাধনাকে মূলতে 'মাটি আখৰা' বুলি আখৰা পাৰি। আনহাতে মাটি আখৰাক সত্ৰীয়া নৃত্য 'ব্যায়াম' আৰু 'ব্যাকৰণ' বুলিহে জনা যায়। 'মাটি আখৰা' সম্পৰ্কে আমি বিশ্লেষণ কৰি চাওঁ তেতিয়া দেখা যায় যেনেকৈ দুটা বা তাতোকৈ অধিক আখৰা লাগি একোটা 'শব্দ' হয় আৰু কেইবাটাও 'শব্দ'ক একোটা বাক্যৰ সৃষ্টি কৰা বা থিত। পাক, শাৰী পাক, চেবেকী পাক, ঠিক তেনেদৰে 'মাটি আখৰা'তো ক্ষুদ্ৰ ক্ষুদ্ৰ আখৰাৰ গঠন কৰাৰেই 'মাটি আখৰা'ৰ গঠন কৰা হয়। ইয়াৰোপৰি কোনো ভাষা শুদ্ধকৈ ক'বলৈ ক'ব লাগিব হ'লে সেই ভাষাৰ ওপৰত দখল কৰিব লাগিব। 'সত্ৰীয়া নৃত্যক' হৃদয়ঙ্গম কৰিবলৈ হ'লে 'মাটি আখৰা' সমূহ সুস্মৃতিসুস্মৰ্ত্ত ভাবে তন্ন-তন্ন আখৰা শিকিব লাগিব।

নৃত্য বিদ্যাৰ আহৰণ কৰাৰ প্ৰত্যেক ক্ষেত্ৰতেই শিকাৰসকলৰ প্ৰত্যেক অংগ প্ৰত্যংগ সমূহৰ নৃত্যবিদ্যাৰ আৱশ্যকীয় আংগিক উপাদানৰ অনুপস্থিতিয়েই 'সত্ৰীয়া নৃত্যক' শিকিবলৈ লোৱাৰ আগতে 'মাটি আখৰা' শিক্ষা অতি যত্ন সহকাৰে দিয়া হয়। 'মাটি আখৰা' শিকাৰ আগতে আঙুলিৰ পৰিচয়, আঙুলিৰ সৰ্বস্বত্ব বা পৰিচালনা আৰু হস্তৰ পৰিচয় জনাটো অত্যাৱশ্যক।

'মাটি আখৰা'ৰ প্ৰকাৰঃ 'মাটি আখৰা'ৰ প্ৰকাৰ সম্পৰ্কে বিভিন্ন নৃত্য গুৰু, গৱেষক, অধ্যাপক সকলে বিভিন্ন

গণনা কৰিছে। সেই সকলৰ ভিতৰত সত্ৰীয়া নৃত্যৰ দ্বিতীয় সত্ৰ প্ৰতিষ্ঠাপক তথা সত্ৰীত আচাৰ্য্য ত্ৰীয়া সংগীতজ্ঞ মহান গুৰু 'ৰসেশ্বৰ বৰবায়ন' দৰে ৬৪ কলাৰ লগত ৰিজাই ইয়াৰ প্ৰকাৰ চৌষষ্ঠি বুলি উল্লেখ কৰিছে। আন এজন সত্ৰীয়া নৃত্যৰ একান্ত সাধক তথা গুৰু আৰু অসম ৰাজ্যিক সংগীত মহাবিদ্যালয়ৰ অধ্যাপক শ্ৰীযুত গোবিন্দ ইকীয়া বৰবায়ন দেৱৰ মতে 'সত্ৰীয়া নৃত্য'ৰ 'মাটি আখৰা' '১০৮' প্ৰকাৰৰ। বৰ্তমানৰ গতিশীল চিন্তাধাৰা আৰু বিজ্ঞান সন্মত স্তিভংগীৰ প্ৰতি লক্ষ্য ৰাখি কঠোৰ সাধনাৰ বিষয়ে সত্ৰীয়া পৰম্পৰাৰ ওপৰত ভিত্তি কৰি 'মাটি আখৰা' সমূহক যোজ্ঞাত ভাগত ভাগ কৰা হৈছে- তলত এই ভাগবোৰৰ চমু আলোচনা দাঙি ৰা হ'ল।

- ১) ওৰা : (মতা ওৰা, মাইকী ওৰা, গণধাৰণ ওৰা, আৰু নমস্কাৰ ওৰা)
- ২) জলক : (সন্মুখলৈ জলক, দুটিয়া, তিনিটিয়া, চাৰিটিয়া জলক আৰু সিংহ জলক)
- ৩) চতা : (বহা চতা, থিয় চতা, উধা চতা, এটিয়া চতা, দুটিয়া চতা, তিনিটিয়া চতা, চাৰিটিয়া চতা, কটিয়াচতা, সন্মুখলৈ চতা, হালি চতা, থিয় কটিয়া চতা)
- ৪) পাক : (আঁকল পাক, গেৰী পাক, ইকী পাক, মতা পাক, কাতিপাক, কটিয়া পাক, কুৰা পাক, ঠেংমেলা পাক, পিঠি পাক, চিতা পাক বা থিত। পাক, শাৰী পাক, চেবেকী পাক, ইত্যাদি।
- ৫) খোজ : (বগলী খোজ, টেঁকী খোজ, বালিমাহী খোজ)
- ৬) হাত সলোৱা : (ওৰাত হাত সলোৱা, বহি হাত সলোৱা, কাতি হাত সলোৱা)
- ৭) মুৰুকা : (থিয় মুৰুকা, বহি মুৰুকা, হাত মুৰুকা, আগলৈ মুৰুকা)
- ৮) চিটিকা : (সন্মুখলৈ চিটিকা, কাতি চিটিকা)
- ৯) চলনা : (হাত ভৰি চলনা, সন্মুখলৈ চলনা, পদচলনা, আগলৈ পদ চলনা, হাত চলনা, পিছলৈ চলনা)
- ১০) হাত চাপৰি : বহি হাত চাপৰি, থিয় হাত চাপৰি, কটিয়া হাত চাপৰি)
- ১১) তেৰাই : (সন্মুখলৈ তেৰাই, পাক তেৰাই)
- ১২) জাঁপ : (বাঘ জাঁপ, সন্মুখলৈ জাঁপ, ওৰাত জাঁপ, বান্দৰ জাঁপ, এটিয়া ভৰিৰ জাঁপ, তাৰেই জাঁপ) ইত্যাদি।
- ১৩) পানী খোৱা : (ম'ৰাই পানী খোৱা, কাছই পানী খোৱা)

- ১৪) লন : (আঁঠুলন, থিয় লন, কাতি লন, উধা লন, আধালন, চৌঘুৰী কাতিলন)
- ১৫) খৰ : (কাতি খৰ, চিত খৰ বা লুটিখৰ, ওলোটা খৰ)
- ১৬) অন্যান্য : (হাড় ভঙা, পচলা তোলা, ওৰাত বহা-উঠা, হাত পকোৱা, গেৰোৱা চোৱা, যাঁতনি, পানী সিঁচা, মোৰোপা, আঁঠুৰা, ছত্ৰাৱলী, পুষ্পাৰ্চনা ইত্যাদি।

ইয়াৰোপৰি কেইটামান অতিৰিক্ত 'মাটি আখৰা' পোৱা যায়। তাৰ ভিতৰত দুটামানৰ নাম তলত উল্লেখ কৰা হ'ল।
(ক) আঠুঘুৰীয়া, (খ) টাকুৰি ওৰা, (গ) সিংহাসন, (ঘ) গৰুডাসন, (ঙ) প্ৰণামী, (চ) ফুল ওৰা, (ছ) চক্ৰ ওৰা আৰু (জ) কৰ্ত্তব্য তেৰাই ইত্যাদি।

উল্লেখযোগ্য যে 'সত্ৰীয়া নৃত্য'ৰ অতি প্ৰয়োজনীয় 'কৰণ' বা 'মাটি আখৰা'ৰ প্ৰধান ভাগ যাক 'সত্ৰীয়া নৃত্য'ৰ স্থিতি বুলি কোৱা হয়। সেই কৰণটো হৈছে- 'পুৰুষ ওৰা' বা 'মতা ওৰা'। এই ওৰাৰ এটি আলোকচিত্ৰ দাঙি ধৰা হ'ল। (আলোকচিত্ৰৰ বাবে ৰঙা পৃষ্ঠা চাওঁক)

মতা ওৰা বা পুৰুষ ওৰা : 'মাটি আখৰা'ৰ শিক্ষাৰ ক্ষেত্ৰত অতি প্ৰয়োজনীয় দিশ হৈছে ইয়াত ব্যৱহাৰ হোৱা বাদ্য আৰু বাণী। মাটি আখৰা শিকাৰ সময়ত আগতে সত্ৰ সমূহত খোলৰ শব্দ বা বাণী প্ৰয়োগ হোৱা নাছিল। বৰ্তমানে মাটি আখৰাৰ উপযুক্ততা আৰু কৃত সংকল্পৰ ওপৰত নিৰ্ভৰ কৰি 'মাটি আখৰা' শিকাৰ সময়ত বোল বা বাণী আৰু বাদ্যৰ সংযোগ কৰা হৈছে। এনে কৰাৰ ফলত দৰ্শন কলা আৰু শ্ৰৱণ কলা আটক ধুনিয়া হৈছে আৰু ইয়াৰ মাদকতা তথা সৌন্দৰ্য্যও বৃদ্ধি হৈছে। দৰাচলতে মন কৰিব লগীয়া কথা এই যে 'মাটি আখৰা' বা 'কৰণ' 'সত্ৰীয়া নৃত্য' শিক্ষাৰ মূল ভেঁটি।

হস্ত : 'সত্ৰীয়া নৃত্য'ৰ আন এক প্ৰয়োজনীয় অংগ হৈছে ইয়াৰ 'হস্ত'। 'হস্ত'ৰ সংজ্ঞা সম্পৰ্কে বিভিন্ন পণ্ডিতে বিভিন্ন মতামত আগবঢ়াইছে আৰু ইতিমধ্যে সত্ৰীয়া সংস্কৃতিৰ গৱেষক, আৰু নৃত্যাচাৰ্য্য সকলে তেওঁলোকৰ অভিমত প্ৰকাশ কৰি নিজৰ নিজৰ কাব্যবোৰত উল্লেখ কৰিছে। যিয়ে নহওঁক 'হস্ত' বা মুদ্ৰাৰ প্ৰয়োগ এনেভাৱে হ'ব লাগে যাতে ব্যক্ত কৰা মনৰ ভাব সুন্দৰ ভাৱে স্পষ্ট ৰূপত প্ৰকাশ পায়।

ত্ৰয়োদশ শতিকাৰ আগৰ কবি, গ্ৰন্থকাৰ নন্দিকেশ্বৰৰ 'অভিনয় দৰ্পণত' 'হস্ত' সম্পৰ্কে

এনেদৰে উল্লেখ আছে যে- এখন বা দুখন হাতৰ আঙুলিৰে প্ৰতীক সৃষ্টি কৰি অৰ্থ প্ৰকাশ কৰাকেই 'হস্ত' বোলা হয়। যেনে :-
নৃত্যাং, গীতাভিনয়ন, ভাব তাল সুচৎ, ভবেত।
আস্যোনাশ্বয়েদ গীতং হস্তেনাৰ্থ প্ৰদৰ্শয়েত।।
চক্ষুৰ্ভ্যাং দৰ্শয়েত্তাৰং পাদাভ্যাং তালমাদি শেত।

যতো হস্ত ততো দৃষ্টি যতো দৃষ্টি ততো মনঃ
যতো মনস্ততো ভাবো যতো ভাবস্ততো
বসঃ।।
(অভিনয় দৰ্পণ)

অৰ্থাৎ 'নৃত্য' গীত আৰু অভিনয় ভাৱ, তাল আদিৰে গঠিত। কঠেৰে গীত, সেই গীতত অৰ্থ প্ৰকাশৰ ক্ষেত্ৰত 'হস্ত' কৰ্মেৰে কৰা হয়। চকুৰ দ্বাৰা বসভাৱ আৰু ভৰিৰ দ্বাৰা তাল প্ৰকাশ কৰা হয়। হস্ত যেনি যাব চকুৰ দৃষ্টি তালৈ আৰু য'লৈ দৃষ্টি যাব তাতে মনটো থাকিব লাগিব। আকৌ য'লৈ মনটো যাব তাত ভাৱ আৰু ভাৱৰ পৰা বসৰ সৃষ্টি কৰিব লাগে।

'হস্ত' বা 'মুদ্ৰা'ৰ প্ৰকাৰ বা শ্ৰেণী বিভাগ সম্পৰ্কে বিভিন্ন পণ্ডিতে বিভিন্ন মতামত আগবঢ়াইছে -

শুভংকৰ কবিৰ 'শ্ৰীহস্ত মুক্তাৱলী'ৰ মতে 'অসংযুক্ত হস্ত' ৩০ প্ৰকাৰ, সংযুক্ত হস্ত ১৪ প্ৰকাৰ আৰু 'নৃত্ত হস্ত' ২৭ প্ৰকাৰ।

ভৰত মুনিৰ 'নাট্যশাস্ত্ৰ' মতে- অসংযুক্ত হস্ত ২৪ প্ৰকাৰ, সংযুক্ত ১৩ প্ৰকাৰ আৰু 'নৃত্ত হস্ত' - ৩০ প্ৰকাৰ।

নন্দিকেশ্বৰৰ 'অভিনয় দৰ্পণ'ৰ মতে 'অসংযুক্ত হস্ত' ২৮ প্ৰকাৰ, 'সংযুক্ত হস্ত' ২৩ প্ৰকাৰ, আৰু 'নৃত্ত হস্ত' - ১৩ প্ৰকাৰৰ।

সঙ্গীত ৰত্নাকাৰৰ মতে- 'অসংযুক্ত হস্ত' ২০ প্ৰকাৰ, 'সংযুক্ত হস্ত' ১৩ প্ৰকাৰৰ।

ভাৰতৰ্ণৱৰ মতে- 'অসংযুক্ত হস্ত' ২৭ প্ৰকাৰ, 'সংযুক্ত হস্ত' ১৬ প্ৰকাৰ, আৰু 'নৃত্ত হস্ত' ১৬ প্ৰকাৰৰ।

অসংযুক্ত হস্ত : যিবোৰ হস্তকৰ্ম এখন হাতেৰে কৰা হয়, সেইবোৰ হস্তকৰ্মক 'অসংযুক্ত হস্ত' বুলি কোৱা হয়। যেনে :-

- পতাকঃ পদ্যকোশশচ হংসাস্যঃকৰ্ত্তব্যীমুখঃ।
- অলপদ্বন্দ্বিপতাকো মুষ্টিকঃ শিখৰ স্তথা।।
- অৰ্ধচন্দ্ৰঃ সৰ্পশিৰঃ সূচ্যাস্যঃ খটকামুখঃ।
- অৰালঃ শুকতুশুশচ সন্দংশঃ কাসুল স্তথা।।

উৰ্ণনাভোহপি কথিত : কপিথো মৃগশীৰ্ষকঃ।
হংসপক্ষস্তাশ্চ চূড়শ্চতুরো মুকুলস্তথা।।
ভ্রমৰশ্চ কদম্বশ্চ কৃষ্ণসাব মুখাহবয়ঃ।
শ্রোনিকোহপ্যথ সিংহাস্যো হৃক্ষশ স্ত্রীমুখস্তথা।।
(শ্রীহস্তমুক্তাবলী : শুভংকৰ কবি)

সংযুক্ত হস্তঃ
যিবোৰ হস্তকৰ্ম দুখন হাত সংযোগ
বা লগ লগাই কৰা হয়। সেইবোৰ হস্তকৰ্মক
'সংযুক্ত হস্ত' বুলি কোৱা হয়। যেনেঃ-
গজদন্ত : কপোতাশ্চ বৰ্ধমানাঞ্জলী তথা।
নিম্বধ : কৰ্কটশ্চৈৰ তথোৎ সঙ্গোহৰহিতকঃ।।
স্বস্তিকো মকৰো দোলস্তথা পুষ্প পূটাভিধঃ।
খবালশ্চৰতথ্যে : খটকাবধমানকঃ।।
(শ্রীহস্তমুক্তাবলী : শুভংকৰ কবি)

'নৃত্ত হস্ত' :
যিবোৰ হস্ত কৰ্ম বা বিহস্তনৃত্য বিষয়ত
অঙ্গৰ লয়-লাস সহিত ব্যৱহৃত হয়, কোনো অৰ্থ,
ভাৱ, বস আদিৰে প্ৰকাশ নকৰে, সেই বোৰ
'হস্তকে' 'নৃত্তহস্ত' বোলে। যেনেঃ-

কেশবক্কো নিতম্বশ্চ বেচিতোহপ্যৰ্ধবেচিতঃ।
চতুৰশ্চস্তথোদন্ত : পল্লব : পক্ষৰধিত :।।
লতানামা নতমুখ : স্বস্তিকো বিপ্ৰকীৰ্ণক :।
আৰন্ধিবস্ত : সূচ্যাস্যোহপ্যবাল খটকামুখঃ।।
বক্ষোমণ্ডলন্যথক : স্যাদুৰ : পাশ্বাৰ্ধমণ্ডলী।
পাশ্বমণ্ডল্যম ভাবেদুৰ্বমণ্ডল্য থাপিবা।।
কবিহস্তঃ দণ্ডপক্ষস তথা গৰুড়া পক্ষক :।।
অলপদ্বোনতশ্চৈৰ ভাবেদুস্তান বেচিতঃ।
নলিনীপদ্বকোশশ্চৈতমী চ সপ্তবিশংশতিঃ।।
(শ্রীহস্তমুক্তাবলী : শুভংকৰ কবি)

এনেদৰে হস্তকৰ্মৰ ভাগবোৰ সুন্দৰ
ভাৱে আলোচনা কৰিব পাৰি। ওপৰত বিভিন্ন
গ্ৰন্থকাৰে নিজৰ নিজৰ গ্ৰন্থবোৰত 'হস্ত' বা
'মুদ্ৰা'বোৰ সুন্দৰ ৰূপত দাঙি ধৰিছে। 'কৃষ্ণসাব
মুখ' হস্তৰ এটি আলোকচিত্ৰ দাঙি ধৰা হ'ল।
(আলোকচিত্ৰৰ বাবে বঙীণ পৃষ্ঠা চাওঁক)

**'মাটিৰ লগত সম্বন্ধ ৰাখি
শৰীৰৰ অংগ-প্ৰত্যঙ্গসমূহৰ
গঠন, শ্ৰীবৃদ্ধি, চালিকাশক্তিৰ
সকলো দিশত প্ৰভাৱ বিস্তাৰ
কৰিব পৰাকৈ একনিষ্ঠভাৱে,
সততাৰে হৃদয়ঙ্গম কৰি কৰা
সাধনাকে মূলতে 'মাটি আখৰা'
বুলি আখ্যা দিব পাৰি।
আনহাতে মাটি আখৰাক
সত্ৰীয়া নৃত্যৰ 'ব্যায়াম' আৰু
'ব্যাকৰণ' বুলিহে জনা যায়।**

সদৌ শেষত ক'ব পাৰি যে ওপৰত
আলোচনা কৰা 'মাটি আখৰা' আৰু 'হস্ত'
'সত্ৰীয়ানৃত্য' শৈলীৰ দুটা অতি প্ৰয়োজনীয় আৰু
অত্যাবশ্যকীয় উপাদান বা অংগ। এই দুয়োটা
উপাদানৰ শিক্ষা আৰিহনে সত্ৰীয়া নৃত্যৰ এজন
ভাল আৰু সুদক্ষ নৃত্য শিল্পী হ'ব নোৱাৰে। মাটি
আখৰা বা কৰণ আৰু 'হস্ত' সত্ৰীয়া নৃত্যশৈলীৰ
দুটি বিশাল পৰিসৰৰ অংগ। ইয়াত কম পৰিসৰত
সামৰা হৈছে বাবে বহুতো কথা বাদ পৰি গৈছে।
গতিকে কিবা ভুল-ভ্ৰান্তি হ'লে গুণীজনে নিজ
গুণে মার্জনা কৰে যেন। □

- শিক্ষকে শ্ৰেণী কোঠাত ল'ৰা-ছোৱালীহঁতক ইংৰাজী পঢ়াই আছিল। পিছফালে এজন ল'ৰাই
গাঁত এটাত নিগনি এটা সোমোৱা চাই আছিল। শিক্ষকে ল'ৰা-ছোৱালীহঁতক সুধিলে -
কিবা সোমাল নে ? তেতিয়া নিগনি চাই থকা ল'ৰাজনে ক'লে - নাই ছাৰ, নেজডাল বাকী
আছে।
- দুজন ভায়েকে কথা কে আছিল এজনে ক'লে - আমাৰ ককাৰ চুলিবোৰ পকিছে কিন্তু দাড়িবোৰ
পকা নাই। তেতিয়া আনজনে ক'লে - কাৰণ আমাৰ ককাৰ দাড়িবোৰতকৈ চুলিবোৰ বয়সত
বেছি ডাঙৰ।
- পতি - হেৰা ভগৱানে তোমাক দুটি চকু দিলে, তথাপিও তুমি চাউলত থকা শিল নেদেখা কিয় ?
পত্নী - ভগৱানে আপোনাকো দেখোন বক্ৰিছটা দাঁত দিছে তথাপিও আপুনি এটাও শিল চোৱা
নোৱাৰে কিয় ?

সংগ্ৰাহিকা : চন্দনা দাস (স্নাতক প্ৰথম বৰ্ষ)

মাধৱদেৱৰ নাট-ঝুমুৰাত সামাজিক চিত্ৰ

বিশ্বকান্ত শৰ্মা
অধ্যাপক, অসমীয়া বিভাগ

- সহায়ক গ্ৰন্থ পঞ্জী -
- ক) অভিনয় দৰ্পণ :
নন্দিকেশ্বৰ, অশোক নাথ শাস্ত্ৰী,
 - খ) শ্ৰীহস্ত মুক্তাবলী :
শুভংকৰ কবি, ড° মহেশ্বৰ নেওগ
 - গ) নৃত্য :
কুমুদ গোস্বামী।
 - ঘ) সত্ৰীয়া নৃত্যৰ ৰূপ ৰেখা :
গোবিন্দ শইকীয়া।
 - ঙ) সত্ৰীয়া নৃত্যত শাস্ত্ৰীয়
সমল তথা অভিনয় :
আনন্দ মোহন ভাগৱতী।
 - চ) স্মৃতি দৰ্পণ :
বসেশ্বৰ শইকীয়া বৰবায়ন সোঁৱৰণী
সমিতি, গুৱাহাটী।

*১ শইকীয়া, গোবিন্দ : সত্ৰীয়া নৃত্যৰ
ৰূপৰেখা, পৃষ্ঠা - ১৮

এক শৰণ নাম ধৰ্মৰ অন্যতম
কাণ্ডাৰী ছোট আতা মাধৱদেৱ অকল
প্ৰচাৰকেই নাছিল, লগতে আছিল ভিন্ ভিন্
ভাৱে মহিমামণ্ডিত এগৰাকী শীৰ্ষস্থানীয় কবি,
তিকাৰ, নাট্যকাৰ আৰু অনুবাদকাৰী। তেওঁৰ
মুখ্য ৰচনা বৈষ্ণৱধৰ্ম প্ৰচাৰৰ বাবে ৰচিত হ'লেও
বোৰ সাহিত্যিক গুণৰাজি বিৰজিত নহয়। এখন
তাপৰ পিছফালে লুকাই থাকে লিখকজন আৰু
পিছতেই লুকাই থাকে সেই লিখকজনৰ
মাজ। সেয়েহে পৃথিবীৰ সকলো জাতীয়
হিত্যতে মূল বিষয়বস্তুৰ সৈতে সাহিত্যিক
নাৰ তদানীন্তন সমাজ জীৱনৰ প্ৰতিচ্ছবি দেখা
য, যাৰ জৰিয়তে সেই সমাজৰ সভ্যতা-
স্কৃতি-ঐতিহ্য পাঠক সমাজৰ বোধ গম্য হয়।
ই দৃষ্টিভঙ্গীৰে চালে মহাপুৰুষ মাধৱদেৱৰ
'ঝুমুৰা-নাট' সমূহো সাৰি যাব নোৱাৰে।

শ্ৰীমন্তাগৰতৰ দ্বিতীয় স্কন্ধত
হাপুৰুষে শ্ৰীমন্ত শংকৰদেৱে অসমৰ বিভিন্ন
তি প্ৰজাতি সম্পৰ্কে এনেদৰে ব্যাখ্যা কৰিছে -

কিৰাত কছাৰী খাচি গাৰো মিৰি
ফন কক্ষ গোৱাল।
চম মুলুক ৰজক তুৰুক
বাচ স্লেছ চাণ্ডাল।।(১২৭০)

ইয়াৰ দ্বাৰা জাতিভেদ প্ৰথা আছিল
ল'ৰাৰ পৰা যায়। এওঁলোকে জাতি অনুসৰি
লেগ বেলেগকৈ বসবাস কৰিছিল। এই মতটোক
ভাৱে প্ৰতিপন্ন কৰিছে মাধৱদেৱৰ ঝুমুৰাবোৰে।
ৰণ, গো-পালক থকা ঠাইখিনিক 'ঝুমুৰাত'
পাৰা বুলি উল্লেখ কৰিছে-

মহ চোৰ গোৱাৰি ঘন ডাকে।
হাকো গোৱালি আৱল সবজাকে"।। ১
মই বোলি গোপি-পড়াক গোপিসৱক ডাক
য়ে।" ২
তাহোঁ গুৱালক পৰা কতিহ জাৰব নাহিঃ" ৩

এই ঝুমুৰাবোৰত গোৱাল জাতিৰ
ধৰ্মেৰে অসমীয়া সমাজখনৰ বিভিন্ন দিশৰ
মাজিক চিত্ৰসমূহকেই প্ৰতিফলিত কৰিছে।

গোৱাল সমাজৰ প্ৰধান জীৱিকা হ'ল
পালন আৰু তাৰ জৰিয়তে অৰ্থনৈতিক
স্বাৰ্থ সমাধান। এই ক্ষেত্ৰত ধনী-দুখীয়াৰ

পাৰ্থক্য নাই। কমই অসমীয়া সমাজৰ ধৰ্ম। সেয়ে
শ্ৰীকৃষ্ণই সোণৰ মুৰুলী পালেওঁ স্বয়ং লগৰীয়াৰ
সৈতে গৰু চৰোৱা কাৰ্য্য কৰিবলগীয়া হৈছে।
আনকি নন্দ ৰজাইয়ো ইয়াৰপৰা নিস্তাৰ পোৱা
নাই। এই কথাখিনি পৰিস্ফুট হৈছে যশোদাৰ
উক্তি-
".....নিসাভাগে উঠিয়ে : কলসা কাণ্ডিয়াঃ
বাএংকা সিকিয়াঃ জুড়িয়ে কান্ধে কৰিএঃ মলিন
বসন পৰিয়েঃ গোষ্টক চলবিঃ ধেনু ৰাখবিঃ গাই
দুহিবিঃ দুধক ভাৰ বহিবি.....। ৪

অসমৰ লোক-সংস্কৃতিত তামোল-
পাণৰ এক বিশেষ মৰ্যদা আছে। বিয়া আদি
নিমন্ত্ৰণত তামোল পাণ আগ কৰি দিয়ে। হাজাৰ
দোবো গাঁৱলীয়া সমাজত নিমিষতে নাইকীয়া
কৰে তামোল পাণে। মাথো শৰাইত তামোল
পাণ দি ক্ষমা খুজি ৰাইজৰ ওচৰত আঁঠু ল'লেই
হ'ল। ভাত পানী খাই তামোল পাণ খোৱা; আলহী
আহিলে শৰাইত তামোল দিয়া ইত্যাদি লোক-
সংস্কৃতিৰ অন্তৰ্গত। প্ৰেম-প্ৰীতিত হাঁচতিৰ
তামোলখনে বিশেষ মৰ্যদা পায়। মাধৱদেৱৰ
ঝুমুৰাত তামোল পাণ, কৰ্পূৰ ভোজনৰ উল্লেখ
পোৱা যায়। যশোদাই "কৰ্পূৰ তামুল ভুঞ্জিয়েঃ
জৈচন দধি মথিতে লাগলঃ তাহে দেখহ সুনহঃ
নিৰন্তবে হৰি বোল হৰি।। ৫

নাৰীয়ে সদায় দেখনিয়াৰ হৈ
থাকিবলৈ ভাল পায়। সেয়েহে আ-অলংকাৰ
পিন্ধি, ভাল কাপোৰ পিন্ধি অন্যৰ চকুত ধুনীয়া
হৈ থাকে। ই সাৰ্বজনীন। অসমীয়া সমাজত
'বিবাহিতা নাৰী সোণ পৰিধান নকৰিলে গুচি
নহয়' বুলি লোক বিশ্বাস আছে। মাধৱদেৱৰ
যশোদাও ইয়াৰ ব্যতিক্ৰম নহয়ঃ-

নাৰীয়ে সদায় দেখনিয়াৰ হৈ
থাকিবলৈ ভাল পায়। সেয়েহে আ-অলংকাৰ
পিন্ধি, ভাল কাপোৰ পিন্ধি অন্যৰ চকুত ধুনীয়া
হৈ থাকে। ই সাৰ্বজনীন। অসমীয়া সমাজত
'বিবাহিতা নাৰী সোণ পৰিধান নকৰিলে গুচি
নহয়' বুলি লোক বিশ্বাস আছে। মাধৱদেৱৰ
যশোদাও ইয়াৰ ব্যতিক্ৰম নহয়ঃ-

"সুত্ৰ।। ওহি বুলি যশোদাঃ দিবা বস্ত্ৰ অলংকাৰঃ
পৰিধান কৰিএঃ মালতী আদি নানা সুৰভি
কুসুমঃ কেশ বেশ বনিয়ঃ নবীন কুঙ্কমে কুহুয়ুগ
মণ্ডিয়েঃ কজ্জলে নয়ন ৰঞ্জিয়ে.....। ৬

অসম এখন কৃষি প্ৰধান ৰাজ্য। ধান
ইয়াৰ প্ৰধান শস্য। অসমীয়াৰ প্ৰধান খাদ্য হ'ল
ভাত। ঝুমুৰাত ইয়াৰ উল্লেখ পোৱা যায়-

".....কৃষ্ণক মধ্য কৰিএঃ দধি ভাত মেলিয়েঃ
ভোজন কৰত।" ইয়াৰ উপৰিও ক্ষীৰ, লবণ, দুগ্ধ,

চেনী, কৰ্পূৰ আদিয়ে খাদ্যৰ তালিকাত স্থান
পাইছে।

দাম্পত্য জীৱনত লোক-সমাজত
দাঁতে-ওঁঠে লগাটো স্বাভাৱিক। সমাজত
লাওপাত-কচুপাতৰ দৰে মুখৰা নাৰীৰ অভাৱ নাই।
কলহ প্ৰিয়া নাৰীৰ ভয়ত চুপ-চাপ থকা পুৰুষৰো
অভাৱ নাই অসমীয়া সমাজত। এই প্ৰতিচ্ছবি
প্ৰতিফলিত কৰিছে মাধৱদেৱে বিশেষকৈ 'অৰ্জুন-
ভঞ্জন নাট'ত। ইয়াত উপস্থাপিত নন্দ-যশোদাৰ
দাম্পত্য কলহৰ মাজেদি অসমীয়া সমাজৰ এচামক
প্ৰতিনিধিত্ব কৰিছে। নন্দৰ নন্দনক উৰালত বান্ধি
থৈ ঘৰৰ ভিতৰলৈ যোৱাৰ পিছত শ্ৰীকৃষ্ণই
যমলাজ্জ্বল উভালি নিৰাপদে থকা অৱস্থাত
বন্ধনমুক্ত কৰি নন্দই যশোদাক গালি পাৰিছে।

"আহে দাসীক দাসী বান্দী : টান্দি গোৱাৰি ওহি
প্ৰাণপুত্ৰ কৃষ্ণকঃ কমন অপৰাধেঃ গৰুক পাগেঃ
জৈছেন খণ্ট-চোৰ শত্ৰুক বান্ধএঃ.....তোহো কি
নিমিতে মানুষ ভেলিঃ ৰাক্ষসতো অধিকঃ
আপুন পুত্ৰক যাইকৈ চাৱলঃ কৃষ্ণক নখাই হামাক
খাৰ। আহে নাগিনিঃ তোহাক বস্ত্ৰয়ে, নাটলঃ
কোন ছাৰ কলসা ভাঙ্গলঃ হামাৰ ঘৰে দধি দুগ্ধ
লৱণ কে পুছতঃ.....। ১"

আনহাতে যশোদাও কম নহয়। নন্দৰ
গালিৰ প্ৰত্যুত্তৰত "আহে বুঢ়িয়াঃ কাহেক আগে
এছন ৰাগ দেখাৰঃ তোহাৰি আজি ভাৱনা চুৰ
কৰবঃ তুহ হামাৰি ৰাখোৱালঃ নিসাভাগে উঠিয়ে
ঃ কলসা কাণ্ডিয়াঃ বাএংকা সিকিয়াঃ জুড়িয়ে
কান্ধে কৰিএঃ মলিন বসন পৰিয়েঃ গোষ্টক
চলবিঃ ধেনু ৰাখবিঃ গাই দুহিবিঃ দুধক ভাৰ
বহিবিঃ হামু ৰানকটা কৰকটা হোল জে বস্ত্ৰ
দেৱতঃ তাহেক ভোজন কৰবিঃ.....আহে বুঢ়িয়া
ঃ তোহাক কে পুছতঃ ছিঃ হামাক মাৰিতে আৱল
ঃ হামাক চাটু বুলিতে জনম যাইঃ আয়ু ৰাগ
চডলঃ ছিঃ ঘিনাসে লাগেঃ হামু কথা কহিতে
জানুঃ সব লোকে মন্দ বোলৰঃ.....। ২"

নন্দ যশোদাৰ উপৰিউক্ত সংলাপখিনি
বিচাৰ কৰিলে দেখা যায় যে যশোদাৰ সংলাপ
নন্দৰ সংলাপতকৈ সংঘত। সমাজত দেখা যায়
যে গিৰীয়েকে যিমানেই অসংঘত বাক্য নকওঁক,
লোক-নিন্দাৰ ভয়তেই হওঁক বা অন্য কাৰণতেই
হওঁক ঘৈণীয়েকৰ গালি শপনি বহুপৰিমাণে

এই বেলাডৰ আৰ্হি আগত বাধি বেজবৰুৱাই 'ধনবৰ আৰু বতনী', 'মালতী', 'নিমাতী কন্যা' আদি প্ৰেমমূলক কবিতা ৰচনা কৰিছে। ইংৰাজী কবিতাৰ ৰোমাণ্টিক যুগত যেনেকৈ পাৰ্চি আৰু স্কট আদিৰ বেলাড সংগ্ৰহৰ পিছত এক শ্ৰেণীৰ কৃত্ৰিম বেলাড সৃষ্টি হৈছিল, পুৰণি অসমীয়া মালিতাই বেজবৰুৱা, চন্দ্ৰকুমাৰ আদিক কৃত্ৰিম মালিতা, Artificial Ballad সৃষ্টি কৰিবলৈ সঁহাৰি দিছিল। সেই অনুপ্ৰেৰণাতে বেজবৰুৱাৰ 'ধনবৰ আৰু বতনী' আৰু 'বতনীৰ বেজাৰ' নামৰ মিঠা কবিতা দুটিৰ জন্ম। দুইটিতে পুৰণি মালিতাৰ ভঙ্গীৰ উপৰিও এটি নাটকীয় গুণ বৰ্তমান। (ড° মহেশ্বৰ নেওগ) 'ধনবৰ আৰু বতনী'ত ধনবৰ আৰু বতনীৰ মাজৰ সহজ সৰল প্ৰেমৰ বৰ্ণনা কৰা হৈছে। দুয়োজন প্ৰকৃতিৰ পৰশত পৰিপুষ্ট হোৱা প্ৰেমিক-প্ৰেমিকা, দুয়োটা চৰিত্ৰই অসমীয়া জাতীয় বৈশিষ্ট্যসম্পন্ন। প্ৰকাশ ভঙ্গী, ভাষা, ছন্দ আদিও পুৰণিকলীয়া বেলাডৰ আৰ্হি।

'মালতী' বেজবৰুৱাৰ প্ৰেমমূলক কবিতা। পুৰণি বেলাডৰ আৰ্হিত ইয়াকো ৰচনা কৰা হৈছে। 'ধনবৰ আৰু বতনী'ৰ নিচিনা ইয়াক কৃত্ৰিম বেলাড বুলিব পাৰি।

মালতীৰ ৰূপৰ সাদৃশ্য কোনো প্ৰাকৃতিক সৌন্দৰ্যত প্ৰেমিকে নেদেখে। আনকি 'পৰ্বতৰ জীয়ৰী সুন্দৰী গৌৰীৰ সাঁচত মালতী নাই' মাত্ৰ 'নুগুণ্ডা ফুলটিৰ নুফুলা কলিটিৰ মালতীত তুলনা পায়' আৰু মালতী 'ভাৰবে প্ৰতিমা ভাৰতে বাঢ়িছে'। প্ৰেমিকত বাহিৰে যেন ই আনৰ দৃষ্টিগোচৰ হোৱা নাই। এই প্ৰসঙ্গত ইংৰাজ কবি ওৱৰ্ডছৱৰ্থৰ 'লুছি'লৈ মনত পৰে-

*She dwelt among the Untrodden Ways
Beside the sprins of Dove,
A maid whom there were name to praise
And very few to love,*

প্ৰেমিকে এই মালতীক ওবে জীৱন বুকুত বান্ধি ৰাখিব, মালতীৰ হাঁহিত হাঁহিব, কান্দোনত কান্দিব আৰু শেষত মালতীৰ কোলাতে মুৰটি থৈ দুচকু মুদিব।

"স্বৰ্গলৈ গ'লে কেনে সুখ পোৱা যায় ক'ব নোৱাৰো, কিন্তু জন্মভূমিলৈ গৈ মাতৃৰ মুখৰ পৰা মধুৰ মাতৃ শব্দটো পালে তাকেই স্বৰ্গলৈ যাবলৈ ইচ্ছা কৰা পোৱা নিমস্ৰুগো মে অস্বীকাৰ কৰিবলৈ সাজু আছে বোধকৰো স্বৰ্গ ইচ্ছাইও জানে। মাতৃভাষাটো বাদ দিলে জন্মভূমিৰ মূৰ্য্য পৰহভাগ বাদ পৰে।"

— লক্ষ্মীনাথ বেজবৰুৱা

'জোনাকী' আলোচনীৰ মাজেদি ৰোমাণ্টিক ভাবধাৰা প্ৰচাৰ কৰি অসমীয়া সাহিত্যত নতুন যুগৰ সূচনা কৰোঁতাসকলৰ ভিতৰত লক্ষ্মীনাথ বেজবৰুৱা অগ্ৰণী। অসমীয়া সাহিত্যৰ সমৃদ্ধিলৈ বেজবৰুৱাৰ অৱদান বহুমুখী। বেজবৰুৱা আছিল কবি, নাট্যকাৰ, উপন্যাসিক, গল্পকাৰ, ব্যঙ্গৰচক আৰু সমালোচক।

পুখুৰীত পাই প্ৰেমিকাৰ হিয়া, পানীত প্ৰেম-ৰস আৰু নৈত প্ৰেম প্ৰবাহৰ সন্ধান প্ৰেমিকে পায়। প্ৰেমিকে আকৌ, ভোমোবাৰ গুণগুণিত শুনে বীণৰ বাঁকাৰ, পখিলাৰ ৰূপত দেখে প্ৰিয়াৰ খোপাৰ ফুলৰ সাদৃশ্য, 'কৃষ্ণপখী'ৰ ডাকত শুনে ব্ৰজৰ কান্দোন-ধ্বনি, মলয়া বতাহত পায় বিবহীৰ হুমুনিয়া, আৰু সন্ধিয়াত দেখে প্ৰিয়তমাৰ ওফোন্দা গালৰ সাদৃশ্য।

উতলা প্ৰেমিকে বিভিন্ন প্ৰাকৃতিক-সৌন্দৰ্যৰ মাজত প্ৰিয়তমাৰ বিভিন্ন অঙ্গৰ ৰূপৰ

সাদৃশ্য পোৱাৰ বৰ্ণনা বিশেষকৈ ভাৰতীয় সাহিত্যৰ নানা ঠাইত আছে।

'চালনী আৰু বেজী' বেজবৰুৱাৰ কৃপাবৰী ৰূপত ৰচনা কৰা কবিতা। ই খুৰ্কা আৰু ব্যঙ্গাত্মক। কবিতা হিচাপে ইয়াৰ মূল্য বিচাৰি নাথাকিলেও হাস্যৰসিক আৰু ব্যঙ্গক বেজবৰুৱাক ইয়াৰ মাজেদি দেখা যায়।

'চালনী আৰু বেজী'ত সেই সময় (বেজবৰুৱাৰ দিনৰ, অৰ্থাৎ পাশ্চাত্য প্ৰভাৱৰ দেশত প্ৰথমতে অহাত) অসমীয়া মানুহৰ কিছু দোষ - ত্ৰুটিৰ কথা বৰ্ণনা কৰা হৈছে। উদাহৰণস্বৰূপে : তিনি কুৰীয়াই বাৰ বছৰ ছোৱালী বিয়া কৰাই নাতিনী যুৰিয়া বৈপীক ম বুলি প্ৰাণেশ্বৰী। 'গোফ-ঠুটিয়া ডেকা-ল'ৰাই ক কবিতা ৰচনা কৰি 'ভব্য-গব্য কবি' হোৱা ভেম কৰে। "মাথা-মুণ্ড লেখি" পৰীক্ষাত হোৱা জনেই সমালোচক (কবিতাৰ ভাষাত ক হৈ উঠে। এফ-এ ফেল, বিয়ে পাছ (বিয়া ক ডেকাই, যাৰ নৈতিক বল মুঠেই নাই, আগৰ সন্ত্ৰান্ত লোকক ভেম-অভিমানৰ কাৰণে অ অথচ তেওঁ ক্ষমতাত (অসমীয়া নতুন হা 'ঢোল-ওফন্দা' দিয়ে আৰু 'আগৰ বৰৰ প পালে পোটক তোলে। এনেজন ডে দেশোদ্ধাৰৰ একনম্বৰ পেট্ৰিয়ট, ভাষা-নাৰ ব'ঠা, গদ্য-পদ্যত চোকা। তেওঁ কলিক বিফৰ্মাৰ, আসামত বেঁকা।' তেওঁ গা নোৰো চাহো নাথায়, ইফালে 'সাঁজ লাগিলে শুকা ফটিকাৰে' তিতায়। পুৱা হ'লে তেঁৱেই 'সন্ধ্যা-পূজাৰ ভোটভোটনি' তোলে। 'ৰাজহুৱা পূজাত ওজা, ঘেণীৰ ওপৰত তেওঁৰ 'হিংসাত সিঁজা মনটো যেন বেঙেনা ভজা।'

কবিতাটোৰ গোটেই বোৰৰ উপহাসপূৰ্ণ আৰু হাঁহি উঠা। কিন্তু ইয়াৰ সংস্কাৰৰ ভাৱ নিহিত আছে। 'ছেটোয়াৰ' বা ভেঙুচালি, পেৰডি আদিৰ যোগেদি হস্যৰ সৃষ্টি কৰি সিবোৰত দিছে।

কবি গ'লেই মনৰ দৃশ্যপটত ভাহি উঠে এখন চিৰ পৰিচিত ছবি। গ্ৰাম্য জীৱনৰ লগত নিবিড় পৰিচয় অবিহনে সেই অনুভৱ অংকন কৰা সহজ নহয়। মন ৰোমাঞ্চিত কৰিব পৰা কবিতাটোৰ প্ৰতিটো চিত্ৰকল্পই একো একোখন ছবি। অসমীয়া আধুনিক কবিতাৰ লক্ষণেৰে পুষ্ট যদিও 'আঘোণৰ কুঁৱলী' আধুনিক কবিতাৰ জটিলতাৰ পৰা বহু আঁতৰত। বিষয়ৰ লগত মিলি যোৱাৰ সৰল প্ৰকাশ ভঙ্গীয়ে অতি সোনকালে যিকোনো সহাদয় পাঠকৰ মন পৰশি যায়।

কবিতাটোৰ "আঘোণৰ কুঁৱলীয়ে বাট ভেটি কৰিছে আমনি, একোকে নেদেখি.....।" এই স্তবকটোত সাংঘাতিক ধৰণে কবিয়ে আদৃশ্যমানতাৰ মাজেদি মুৰ্ত্ত কৰি তুলিছে দৃশ্যমানতা। তাৰ পিছত কবিয়ে ছবিবোৰ আঁকি গৈছে শব্দেৰে। সোণবৰণীয়া ধাননিত সোণবৰণীয়া মুগাৰ মেখেলা পিন্ধি মূৰবোৰ ওপৰলৈ তুলিবলৈ সময় নোপোৱা সোণবৰণীয়া

আঘোণৰ কবি : কেশৱ মহন্ত

ড° ৰঞ্জু ঠাকুৰীয়া মেধি
অধ্যাপিকা, অসমীয়া বিভাগ

"আঘোণৰ কুঁৱলী" কবিতাটো পাঠ কৰি গ'লেই মনৰ দৃশ্যপটত ভাহি উঠে এখন চিৰ পৰিচিত ছবি। গ্ৰাম্য জীৱনৰ লগত নিবিড় পৰিচয় অবিহনে সেই অনুভৱ অংকন কৰা সহজ নহয়। মন ৰোমাঞ্চিত কৰিব পৰা কবিতাটোৰ প্ৰতিটো চিত্ৰকল্পই একো একোখন ছবি। অসমীয়া আধুনিক কবিতাৰ লক্ষণেৰে পুষ্ট যদিও 'আঘোণৰ কুঁৱলী' আধুনিক কবিতাৰ জটিলতাৰ পৰা বহু আঁতৰত। বিষয়ৰ লগত মিলি যোৱাৰ সৰল প্ৰকাশ ভঙ্গীয়ে অতি সোনকালে যিকোনো সহাদয় পাঠকৰ মন পৰশি যায়।

গীত আৰু কবিতা একে ডাল সুতাৰে গাঁথি। কেশৱ মহন্ত মোৰ অতি প্ৰিয় কবি এই কাৰণে - যে তেওঁৰ কবিতাও গীত আৰু গীতবিলাকো একো একোটা উৎকৃষ্ট কবিতা। জনতাৰ কবি কেশৱ মহন্তৰ প্ৰকাশিত আঠখন কবিতা সংকলনৰ ভিতৰত মই ভালপোৱা আৰু বহুতে ভাল পোৱা এটি মন পৰশা কবিতা হ'ল "আঘোণৰ কুঁৱলী"। মানুহৰ মন পথাৰত ঘূৰি ফুৰা কবি কেশৱ মহন্তই "আঘোণৰ কুঁৱলীত" আঘোণৰ যি লাৱণ্যময়ী ছবি আঁকিছে, অসমীয়া কবিতা জগতত সেই ছবি সুলভ নহয়।

"আঘোণৰ কুঁৱলী" কবিতাটো পাঠ কৰি গ'লেই মনৰ দৃশ্যপটত ভাহি উঠে এখন চিৰ পৰিচিত ছবি। গ্ৰাম্য জীৱনৰ লগত নিবিড় পৰিচয় অবিহনে সেই অনুভৱ অংকন কৰা সহজ নহয়। মন ৰোমাঞ্চিত কৰিব পৰা কবিতাটোৰ প্ৰতিটো চিত্ৰকল্পই একো একোখন ছবি। অসমীয়া আধুনিক কবিতাৰ লক্ষণেৰে পুষ্ট যদিও 'আঘোণৰ কুঁৱলী' আধুনিক কবিতাৰ জটিলতাৰ পৰা বহু আঁতৰত। বিষয়ৰ লগত মিলি যোৱাৰ সৰল প্ৰকাশ ভঙ্গীয়ে অতি সোনকালে যিকোনো সহাদয় পাঠকৰ মন পৰশি যায়।

কবিতাটোৰ "আঘোণৰ কুঁৱলীয়ে বাট ভেটি কৰিছে আমনি, একোকে নেদেখি.....।" এই স্তবকটোত সাংঘাতিক ধৰণে কবিয়ে আদৃশ্যমানতাৰ মাজেদি মুৰ্ত্ত কৰি তুলিছে দৃশ্যমানতা। তাৰ পিছত কবিয়ে ছবিবোৰ আঁকি গৈছে শব্দেৰে। সোণবৰণীয়া ধাননিত সোণবৰণীয়া মুগাৰ মেখেলা পিন্ধি মূৰবোৰ ওপৰলৈ তুলিবলৈ সময় নোপোৱা সোণবৰণীয়া

গাভৰু জাকৰ; সিহঁতৰ তেল হালধীয়া হাঁহিবোৰ, পাঠকে পঢ়ি যাওঁতে দেখিবও, শুনিবও -

(১)
"পতা সোণ বৰণীয়া ধানৰ আঁচল দেখিলোঁ হেতেন বা
লিহিৰি লিহিৰি তেৰ
আঙুলিৰে মুঠি মৰা
কেহু কেহু চিক মিক খৰ কাঁচিবোৰ
দেখিলোঁ হেতেন বা
থোপা বন্ধা মূৰবোৰ
ওপৰলৈ তুলিবৰ সময় নোপোৱা।"

(২)
"তথাপিও নোৱাৰিনে গম ল'ব বাক
এমোকোৰা তামোলৰ পিক ৰঙা ৰঙা ওঁঠে
সোতৰ বছৰ হোৱা
"মোক-তোল" - আঘোণৰ ডালিমী দাঁতত
ডাঙৰি বন্ধাৰ লগ বিচাৰি বিৰিঙা
তেল আৰু হালধিৰ
যাওঁ বুলি ঠেলা মৰা
খিল খিল হাঁহি ?"

সাধাৰণ শব্দৰ মাজেৰে কবিয়ে যি ধ্বনি ব্যঞ্জনাৰ সৃষ্টি কৰিছে সেয়া অপূৰ্ব। পথৰুৱা মনৰ অনুভূতিৰে সিক্ত আঘোণৰ কুঁৱলীৰ প্ৰতিটো স্তবকেই মন পৰশা। তাত কেৱল আঘোণেৰে ছবি নাই আছে ডাঙৰি বন্ধাৰ লগ বিচাৰা ছলেৰে সেউজী জনীক বিচৰা সেই ডেকাজনৰ উত্তাপসনা গহন কোণৰ সংবাদ। গাঁৱলীয়া পথৰুৱা ডেকাৰ অপ্ৰকাশ প্ৰেমৰ অব্যক্ত বেদনাখিনি কবিয়ে অতি কম শব্দেৰে প্ৰকাশ

কৰিছে এনেদৰে -
"বৌদট
আপুনিযে কৈছিল সেউতীৰ কথা
মোৰ কথা সেউতীক কৈছিলে জানো -"

প্ৰকাশৰ সৰু লতাই অনুভূতিৰ তীব্ৰতা অধিক কৰি তুলিছে। আমি কলেজীয়া জীৱনত সহপাঠীক জোকাইছিলোঁ - "আঘোণৰ কুঁৱলীৰ" এই কবিতা শাৰীৰে।

"আঘোণৰ কুঁৱলী" কেশৱ মহন্তৰ কাব্য ভাৱনাত সততে টো খেলি থকা অসমৰ বৰ্ণময় প্ৰকৃতি, অসমৰ চহা জীৱন-চৰ্যাৰ ছন্দ, অসমৰ সাংস্কৃতিক ঐতিহ্যৰ সুবাস, সেই প্ৰকৃতিত নাচি বাগি ডাঙৰ হোৱা, সেই ছন্দত উঠা-বহা আৰু সেই সুবাসত ৰঙ-তুণ্ড মানুহৰ জীৱনৰ গান কিদৰে উজলি উঠিছে তাৰ এটি মাত্ৰ ক্ষুদ্ৰ পটভূমি। (ড° প্ৰদীপজ্যোতি মহন্ত)

কবি গৰাকীৰ "আঘোণৰ কুঁৱলী" বুলিয়ে নহয়, তেওঁৰ বেছি ভাগ কবিতাতে জিলিকি আছে লুইত-কপিলীৰ পাৰৰ বেদনাজৰ্জৰ মানুহৰ লগতে প্ৰকৃতি। সোণজিৰা মাহীৰ স্নেহসনা মৰম, মাহীৰ খবৰ লোৱা পাৰিবাৰিক সমস্যাৰে জুৰলি-জুপুৰী হোৱা মানুহজনৰ বেদনা মিশ্ৰিত কোমল অনুভৱ; হাতত যদিও নাই জমা, ঘৰৰ মানুহজনী মৰমতে পমা' দাম্পত্য প্ৰণয় মধুৰ অনুভৱখিনিৰ লগতে মানৱতা বোধৰ যি প্ৰয়োজনীয় আবেগ সেয়াই গোটেই কবিতাটো আৱৰি ৰাখিছে। মানুহৰ কবি, প্ৰকৃতিৰ কবি কেশৱ মহন্তৰ বাবেহে প্ৰকৃতিৰ বুকুত লালিত পালিত হোৱা সহজ সৰল মানুহৰ জীৱন গাঁথা এনেদৰে অংকিত কৰাটো সম্ভৱ হৈছে।

সুৰে

“অসমীয়া লোক সাহিত্য”

সুৰে
ন
দা
স
ম
হা
বি
দ্যা
ল
য়
আ
লো
চ
নী

২০০৭-২০০৮

বৰ্ষ

০১৬

সাহিত্য বুলিলে পোনেই কবিতা, নাটক, গল্প, উপন্যাস আদি লিখিত গ্ৰন্থ মনত পৰে। কিন্তু এনেবোৰ গ্ৰন্থ সৃষ্টি হোৱাৰ পূৰ্বে অৰ্থাৎ লিখিত সাহিত্যৰ উদ্ভৱ হোৱাৰ বহু আগৰে পৰা জনসাধাৰণৰ মাজত আৰু এক প্ৰকাৰৰ সাহিত্য চলিছিল, সেয়া হ'ল 'লোকসাহিত্য'। লোকসাহিত্য জনসাধাৰণৰ মুখে মুখে চলি অহা বাবে জনসাহিত্য বা মৌলিক সাহিত্য বুলিও জনজাত। লোকসাহিত্য গীতিপ্ৰধান।

বিশ্বৰ আন আন লোকসাহিত্যৰ দৰে অসমীয়া লোকসাহিত্যও অতি প্ৰাচীন কালৰেপৰা নিৰক্ষৰ জনসাধাৰণৰ মাজত বিচিত্ৰ আৰু প্ৰচাৰিত হৈ আহিছে। বিষয়-বস্তু, ৰীতি-নীতিৰ ফালৰ পৰা অসমীয়া লোক-সাহিত্যক প্ৰধানকৈ তিনিটা শ্ৰেণীত ভগাব পাৰি -

- (ক) লোক গীত,
- (খ) ফকৰা-যোজনা সাঁথৰ, প্ৰৱচন আৰু
- (গ) সাধুকথা

লোক গীতবোৰ আদিম সমাজৰ পৰা মানুহৰ মুখে মুখে প্ৰচাৰিত হৈ আহিছে। এই গীতবোৰৰ মাজেদি মানৱ অন্তৰৰ চিৰন্তন অনুভূতি, ভালপোৱা, সন্মান, হাঁহি, কৌতুক, ব্যঙ্গ আদি পৰিস্কাৰৰূপে দেখা যায়। সাহিত্যৰ দৃষ্টিৰে চালে, লোকগীতবোৰ অধিক মূল্যবান লোকগীতবোৰক প্ৰধানকৈ তিনিটা ভাগত ভগাব পাৰি -

- ১/ অনুষ্ঠানমূলক,
- ২/ আখ্যানমূলক আৰু
- ৩/ বিবিধ বিষয়ক।

বিষয়বস্তুৰ পাৰ্থক্য আৰু ৰচনাকালৰ ব্যৱধান থাকিলেও লোকগীতবোৰৰ প্ৰকাশভংগীৰ সাদৃশ্য মন কৰিবলগীয়া। অনাড়ম্বৰ সৰল ভাষা, ঘৰুৱা চিত্ৰ, আঞ্চলিক প্ৰকাশভংগী, ভাবৰ মুকলি প্ৰকাশ, সৰল বিশ্বাস আৰু অলৌকিকতাৰ প্ৰভাৱ লোকগীত সমূহত লক্ষ্য কৰা যায়। গীতবোৰৰ ছন্দ, ভাব আৰু ভাষা শৃঙ্খলিত নহয়, সাৱলীল আৰু উন্মুক্ত। চহা প্ৰাণৰ ই মুক্ত পৰিষ্ফুৰণ আৰু আদিম তথা মৌলিক ভাৱাৱেগৰ অকৃত্ৰিম প্ৰকাশ।

১/ অনুষ্ঠানমূলক লোকগীত :
অনুষ্ঠানমূলক লোকগীতৰ ভিতৰত বিয়ানাম, আইনাম, বিহুগীত, সুবচনীৰ গীত, অপেচৰী সৱাহৰ গীত, লখিমী সৱাহৰ গীত, মহখেদা বা মহহো গীত আৰু বিবিধ পূজা পাতলৰ গীত বিশেষভাৱে উল্লেখিত। বিহুগীতৰ ভিতৰত ঠুঁচৰি গীত আৰু বনগীত দুয়োবিধ অন্তৰ্ভুক্ত।

বিষয়বস্তুৰ পাৰ্থক্য আৰু ৰচনাকালৰ ব্যৱধান থাকিলেও লোকগীতবোৰৰ প্ৰকাশভংগীৰ সাদৃশ্য মন কৰিবলগীয়া।
অনাড়ম্বৰ সৰল ভাষা, ঘৰুৱা চিত্ৰ, আঞ্চলিক প্ৰকাশভংগী, ভাবৰ মুকলি প্ৰকাশ, সৰল বিশ্বাস আৰু অলৌকিকতাৰ প্ৰভাৱ লোকগীত সমূহত লক্ষ্য কৰা যায়।

বিহুগীতবোৰত অসমৰ সামাজিক, প্ৰাকৃতিক আৰু ধৰ্মবিষয়ক চিত্ৰ থাকিলেও প্ৰেমজনিত আশা-আকাংক্ষা, বিবহ-বেদনা আদিয়েহে প্ৰাধান্য লভিছে। গীতবোৰৰ মাজেদি ডেকা গাভৰুৰ মনৰ বিবিধ ভাৱ প্ৰকাশ পাইছে। কল্পনাৰ বিলাস আৰু উপমাৰ বৈচিত্ৰ্যই বিহু গীতবোৰৰ সাহিত্যিক সৌন্দৰ্য্য বঢ়াইছে। যেনে -

“ঘৰতো নবহে মন সমনীয়া,
পথাৰতো নবহে মন। কমোৱা তুলাবোৰ যেনেকৈ
উৰিছে, তেনেকৈ উৰিব মন।”

কমোৱা তুলাবোৰৰ লগত প্ৰেম-ব্যাকুল চঞ্চল মনৰ তুলনা কেনে সুন্দৰ প্ৰকাশ।

আইনাম, সুবচনীৰ গীত, অপেচৰা সৱাহৰ গীত, লখিমী সৱাহৰ গীত, গোসানী পূজাৰ গীত প্ৰায় একে পৰ্যায়ত পৰে। নাৰী সমাজতহে এই গীতবোৰ প্ৰচলিত। বসন্ত ওলালে উক্ত ৰোগৰ

অধিষ্ঠাত্ৰী দেৱী বুলি বিশ্বাস কৰা আই বা দেৱী বাই-ভনীক সন্তুষ্ট কৰাৰ উদ্দেশ্যে 'আইনাম' গায়। বয়স অনুক্ৰমে শাৰীৰিক বিকাশ নথী বা বিনাৰোগে ল'ৰা-ছোৱালী শুকাই-খীনা হৈ অপেচৰাৰ দোখ বুলি আইসকলে চোতালৰ মূৰত অপেচৰা সৱাহ পাতি গীত গায়। সেইদৰে সুকল দেৱীকো অসুখ-অশান্তি নিবাৰণ কৰিবৰ কাৰণে গীতেৰে তুতি-প্ৰাৰ্থনা কৰা হয়। অনুষ্ঠানবোৰত আইসকলে গোৱা গীতবোৰ নাৰীসুলভ কমনীয়তা, সৰল-বিশ্বাস, প্ৰাণ-ভক্তিৰ পৰিচয় পোৱা যায়। ভাষাৰ সৰলতাও সহানুভূতিৰ আন্তৰিকতা এই গীতবোৰত বিশেষত্ব। যেনে -

“যেই বস্ত্ৰ দিওঁ মাতৃ সেই বস্ত্ৰ চুৱা।
আপোনাৰ নামে মাতৃ আপুনি সন্তোষ হোৱা।”

২/ আখ্যানমূলক লোকগীত :
অসমীয়া আখ্যানমূলক জনগীত তিনিটা ভাগত বিভাজিত। বৃষ্ণীমূলক, কিস্বদন্তী আৰু জনশ্ৰুতিমূলক আৰু কাহিনিক।

বৃষ্ণীমূলক জনগীতৰ ভিতৰত বৰফুকনৰ গীত, চিকণ সৰিয়হৰ গীত, মণি দেৱানৰ গীত, জয়মতী কুঁৱৰীৰ গীত আদি উল্লেখযোগ্য। বাপেকৰ তিৰী নাই পুতেকৰ সাত বৌ।” কিছুমান সম্পূৰ্ণ, কিন্তু বেছিভাগেই অসম্পূৰ্ণ ৰূপত পোৱাৰ যায়।

চিকণ সৰিয়হ জয়ধ্বজ সিংহৰ (১৬৫০-১৬৬৩) শতাব্দীৰ ৰজাশত্ৰুৰ নাটকীয় ফুকনৰ পুতেক। সি সৰিয়হৰ ফুল যেন চিকণ গুৱনী আছিল। তাৰ সাত ককাই-ভায়ে যেন চিকণ কৰি ৰাজপাত ল'বলৈ উপক্ৰম কৰা বুলি কথিত। গীতটোত গম পাই তাক সবংশে বধ কৰে। গীতটোত কাহিনীকে বৰ্ণনা কৰা হৈছে।

কিস্বদন্তী বা জনশ্ৰুতিমূলক গীত হ'ল- মনিকোঁৱৰৰ গীত, ফুলকোঁৱৰৰ গীত, গাভৰুৰ গীত, মইনামতীৰ গীত, কমলা কুঁৱৰীৰ গীত আদি।

কন্যা বাৰমাহী, দুবলা শান্তিৰ গীত, মধুমতীৰ গীত, শান্তি বাৰমাহী আদি কন্যা গীতৰ ভিতৰত অন্তৰ্ভুক্ত।

৩/ বিবিধ বিষয়ক লোকগীত :
বিবিধ বিষয়ক গীতৰ ভিতৰত পৰে নিচুকণি গীত, নাওঁ খেলোৱা গীত, কামৰূপৰ বৰশীবোৱা গীত, মহহো গীত আদি আৰু গোৱালপাৰা অঞ্চলৰ চটকা গীত, জনা গীত, গৰখীয়া গীত আদি। এই গীত অসমৰ বিভিন্ন অঞ্চলত প্ৰচলিত আছে।

নাওঁ খেলোৱা গীতবোৰ বিশেষকৈ নামনি অঞ্চলৰ বস্তু। নাওঁ বাই যাওঁতে ব'ঠাৰ চাবে চাবে তাল মিলাই সমস্বৰে মন ৰঙাবলৈ এই গীতবোৰ গোৱা হয়।

অসমীয়া লোকগীতবোৰৰ ভিতৰত মুছলমানসকলৰ জিকিৰ আৰু জাৰী গীতবোৰো পৰে। লগতে দেহবিচাৰৰ গীতবোৰো লোকগীতৰ অন্তৰ্গত।

(খ) ফকৰা-যোজনা, সাঁথৰ, প্ৰৱচন -

ফকৰা-যোজনা আৰু প্ৰৱচনবোৰত সাংসাৰিক অভিজ্ঞতালব্ধ জ্ঞানমূলক নীতি, বিভিন্ন সময়ত প্ৰচলিত জীৱনচৰ্যা আৰু আদৰ্শবাদ, জাতিৰ মনস্তত্ত্ব, আচাৰ-ব্যৱহাৰ আৰু বহু ক্ষেত্ৰত সমালোচনাও পোৱা যায়। এই প্ৰৱচন-প্ৰবাদ বাক্যবোৰ হৈছে - 'দহৰ জ্ঞান, একৰ বাণী'। চুটি চুটি বাক্যত একোটি সাৰগৰ্ভ সত্য বা অভিজ্ঞতা প্ৰকাশ কৰিবপৰা শক্তি এইবোৰত লক্ষ্য কৰা যায়। ফকৰাবোৰ সাধাৰণতে গূঢ়াৰ্থক, আপাত বক্তব্যৰ অন্তৰালত একোটি নিগূঢ় অৰ্থ সোমাই থাকে আৰু কিছুমানত ভকতীয়া অৰ্থও থাকে। ফকৰাবোৰ সাধাৰণতে ছন্দোৱদ্ধ আৰু প্ৰহেলিকা বা খেয়ালি ভাৱাপন্ন, যেনে - 'সাগৰৰ টে পৰ্বতৰ মৌ। বাপেকৰ তিৰী নাই পুতেকৰ সাত বৌ।' এই ফকৰা যোজনা, প্ৰবাদ-প্ৰৱচনবোৰৰ

প্ৰয়োগে বক্তব্য ৰসাল, অৰ্থঘন আৰু প্ৰভাৱশালী কৰি তুলি তাক জতুৱা ঠাঁচৰে সমৃদ্ধ কৰে। এইবোৰত সৃষ্টিশীলতা আৰু বুদ্ধিনিষ্ঠতাৰ পৰিচয় পোৱা যায়। কিছুমান যোজনা পটন্তৰত নাৰী মনৰ তথা নাৰীসমাজৰ চিত্ৰ পোৱা যায়। বহুতো ডাকৰ বচন প্ৰবাদবাক্যৰূপে প্ৰচলিত হৈ আহিছে। প্ৰবাদ-প্ৰৱচন, যোজনা-পটন্তৰসমূহৰ উৎপত্তিৰ পটভূমি হ'ল কৃষিকেন্দ্ৰিক সমাজ। নাগৰিক জীৱন বা সভ্যতাৰ লগত এইবোৰ সম্পৰ্ক নাই বুলিলেও হয়।

সকলো প্ৰকাৰৰ সাহিত্যই লোক সাহিত্যৰ গাত ভেজা দি গঢ় লৈ উঠে। যি ভাষাৰ লোকসাহিত্যৰ উঁহাল চহকী আৰু বৈচিত্ৰতাপূৰ্ণ, সেই ভাষাৰ আধুনিক ৰূপটোও ডালে-পাতে, ফুলে-ফলে, নদন-বদন আৰু জাতিষ্কাৰ। লোকসাহিত্যৰ যথোপযুক্ত প্ৰয়োগৰ দ্বাৰা আধুনিক কালত সৃষ্ট সাহিত্যকো এক উৎকৃষ্ট স্তৰলৈ উন্নীত কৰাৰ নজিৰ আমি দেখিবলৈ পাবোঁ।

(গ) সাধুকথা -
নৃত্য আৰু সমাজতত্ত্বৰ অধ্যয়নৰ ফালৰ পৰা সাধুকথাৰ মূল্য হয়তো যথেষ্ট আছে। ভালেমান কাহিনীত সাধু বা সজ নীতি-

শিক্ষা থকা বাবেই হ'বলা এনেবোৰ লোক কাহিনীক সাধুকথা বোলা হয়। বিভিন্ন সাধুকথাই সমাজৰ বিভিন্ন স্তৰৰ আভাস দিয়ে। প্ৰেম-প্ৰীতি, পিতৃ-স্নেহ, মাতৃ-স্নেহ, সপত্নী-বিদ্বেষ, ঈৰ্ষা, জীয়াই থকাৰ স্পৃহা, জনবিশ্বাস, কু সংস্কাৰ আদি আদিম ভাব আৰু অনুভূতিসমূহৰ সৰল আৰু মুকলি প্ৰকাশ সাধুবোৰত দেখা যায়। প্ৰসংগক্ৰমে নৈতিক জীৱনৰ আদৰ্শও পৰোক্ষভাৱে দাঙি ধৰে। তেজীমলা, তুলা আৰু তেজা, চিলনী-জীয়েক আদি ভালেখিনি সাধুকথাত প্ৰাচীনতাৰ চানেকী পোৱা যায়।

সকলো প্ৰকাৰৰ সাহিত্যই লোক সাহিত্যৰ গাত ভেজা দি গঢ় লৈ উঠে। যি ভাষাৰ লোকসাহিত্যৰ উঁহাল চহকী আৰু বৈচিত্ৰতাপূৰ্ণ, সেই ভাষাৰ আধুনিক ৰূপটোও ডালে-পাতে, ফুলে-ফলে, নদন-বদন আৰু জাতিষ্কাৰ। লোকসাহিত্যৰ যথোপযুক্ত প্ৰয়োগৰ দ্বাৰা আধুনিক কালত সৃষ্ট সাহিত্যকো এক উৎকৃষ্ট স্তৰলৈ উন্নীত কৰাৰ নজিৰ আমি দেখিবলৈ পাবোঁ। ইয়াৰোপৰি বাস্তৱিক জীৱনতো এইবোৰৰ প্ৰভাৱ সুদূৰপ্ৰসাৰী। সেয়েহে নিজৰ লোক-সংস্কৃতি, লোকসাহিত্যক কালৰ গহ্বৰত হেৰাই যাবলৈ নিদি তাক জীয়াই ৰখাৰ প্ৰাণপণ প্ৰচেষ্টা এক উচিত কৰ্তব্য। □

- সহায়ক গ্ৰন্থপঞ্জী :
- (১) অসমীয়া সাহিত্যত দৃষ্টি পাত - ড° হেমন্ত কুমাৰ শৰ্মা।
 - (২) অসমীয়া সাহিত্যৰ সমীক্ষাত্মক ইতিবৃত্ত - ড° সতেন্দ্ৰনাথ শৰ্মা

- হেনৰি ষ্টীলি কমাগাৰ

সুৰে
ন
দা
স
ম
হা
বি
দ্যা
ল
য়
আ
লো
চ
নী

২০০৭-২০০৮
বৰ্ষ

০১৭

“পাশ্চাত্য সমাজত বিশ্ববিদ্যালয়েই হ'ল একমাত্ৰ অনুষ্ঠান - যিটো কোনো গাভাৰাৰ বিচাৰ নকৰি বা কাৰো হেঁচাৰ ওচৰত নতি স্বীকাৰ নকৰি প্ৰত্যেক সম্ভাৱন কৰে আৰু সেই প্ৰত্যেক প্ৰচাৰ কৰে। পাশ্চাত্য জগতৰ বিশ্ববিদ্যালয়বোৰে যিভাবে বা ততালিকে যথ পৰ্যবেশে আশা কৰি জ্ঞানৰ প্ৰাধিকান নকৰে। সমাজৰ অনুমোদন আদায় কৰা, বা চৰকাৰ, শ্ৰেণী, গোষ্ঠী, ধৰ্ম বা আনকি বাস্তৱ স্বাৰ্থৰ হকে কাম কৰাটোও বিশ্ববিদ্যালয়ৰ উদ্দেশ্য নহয়।”

সুৰঞ্জ

ছক্ৰেটিছৰ জীৱন আৰু কৰ্ম

ছক্ৰেটিছৰ জীৱন আৰু কৰ্ম

দাৰ্শনিক চিন্তা জগতৰ ইতিহাসত ছক্ৰেটিছৰ নাম বিশেষভাবে উল্লেখযোগ্য। গ্ৰীচৰ বিখ্যাত এথেন্স চহৰত বৌদ্ধিক চিন্তাৰ পিতৃ স্বৰূপ মহান চিন্তাবিদ ছক্ৰেটিছৰ জন্ম হয়। তেওঁ সাধাৰণ পৰিয়ালৰ সন্তান আছিল। তেওঁৰ পিতৃ আছিল এজন খনিকৰ আৰু মাতৃ আছিল এগৰাকী ধাই। ছক্ৰেটিছৰ কোনো আত্মজীৱনীমূলক গ্ৰন্থ নাছিল সেইকাৰণে গ্ৰীক দৰ্শনৰ ইতিহাসত তেওঁৰ বাল্যকাল, শিক্ষা, জীৱন, কৰ্ম আৰু দাৰ্শনিক চিন্তাৰ লীৰ বিষয়ে বিশেষভাবে জানিব পৰা নাযায়। ইয়াৰ উপৰিও

শাৰীৰিক গঠনত যদিও ছক্ৰেটিছ কুৎসিত আছিল প্রকৃত অৰ্থত তেওঁ এজন জ্ঞানৰ পূজাৰী আৰু সত্যৰ সাধক আছিল। তেওঁ বাটে-পথে, বজাৰে-সমাৰে, অলিয়ে-গলিয়ে বিভিন্ন ঠাইত বেলেগ বেলেগ বিষয়ৰ ওপৰত আলোচনা কৰি আনৰ মতামতৰ জৰিয়তে বিষয়বস্তুৰ জ্ঞান লাভৰ উদ্দেশ্যে বাইজৰ মাজত প্রচাৰ কৰিছিল। এইদৰে তেওঁ ব্যক্তিগতভাৱে নিৰ্দিষ্ট দৰ্শন প্রতিষ্ঠা কৰাৰ বিপৰীতে দাৰ্শনিক মুখী চিন্তা আৰু পদ্ধতিৰ ওপৰতহে গুৰুত্ব দিছিল।

তেওঁ ৰাজনীতি, ধৰ্ম, বিজ্ঞান, সমাজ ব্যৱস্থা, নৈতিকতা আদি বিষয়ৰ ওপৰত থকা তেওঁৰ তত্ত্বগত দাৰ্শনিক চিন্তা বা মতামত সম্পৰ্কেও লিখিত ৰূপত একো প্ৰকাশ কৰি থৈ যোৱা নাছিল। কিন্তু তেওঁৰ অনুগামীসকলৰ প্ৰচেষ্টাত প্ৰকাশ কৰি উলিওৱা গ্ৰন্থৰ পৰা এই সম্পৰ্কে কিছু আভাস পোৱা যায়।

ছক্ৰেটিছৰ অনুগামী প্লেটো আৰু জেনোফোনৰ গ্ৰন্থত ছক্ৰেটিছৰ জীৱনৰ বিভিন্ন দিশৰ বিষয়ে জানিবলৈ পোৱা যায়। প্লেটোৰ লিখনিত ছক্ৰেটিছৰ বিৰুদ্ধে থকা অভিযোগ, নিন্দাসূচক বক্তব্য, জীৱন, শিক্ষা আৰু কৰ্মৰাজিৰ কিছু আভাস পোৱা যায়। তেওঁৰ লিখনিৰ পৰা ছক্ৰেটিছে যে এটা সময়ত জীৱিকা নিৰ্বাহৰ উপায়

হিচাপে পিতৃৰ বৃত্তিকেই গ্ৰহণ কৰিছিল এই কথাও জানিব পাৰি। পিছলৈ তেওঁ পিতৃ বৃত্তি পৰিহাৰ কৰি দৰ্শন চৰ্চাত মনোনিবেশ কৰিছিল। এইদৰে এথেন্সত ২০-৩০ বছৰ পৰ্যন্ত তেওঁ দৰ্শন চৰ্চাত আত্মনিয়োগ কৰিছিল।

ছক্ৰেটিছৰ শাৰীৰিক গঠন সুন্দৰ নাছিল। চুটি-চাপৰ, নাক চেপেটা, বহল মুখৰ, চকুৰুগীয়া, গাঠলু আৰু গদহা গুঁঠৰ ছক্ৰেটিছক এক প্ৰকাৰ কুফল আছিল বুলিবই পাৰি। তেওঁ লেতেৰা, পুৰণি আৰু অপৰিপাটি সাজ-পোছাক পৰিধান কৰিছিল। কিন্তু এনেকুৱা কুৎসিত ৰূপৰ মাজত লুকাই আছিল এক জ্ঞান পিপাসু সুন্দৰ মন। যি মনৰ বাবেই দাৰ্শনিক চিন্তাসমূহকে তেওঁ সুসংবদ্ধ তথা সাংগঠনিক ৰূপ দিছিল।

শাৰীৰিক গঠনত যদিও ছক্ৰেটিছ কুৎসিত আছিল প্রকৃত অৰ্থত তেওঁ এজন জ্ঞানৰ পূজাৰী আৰু সত্যৰ সাধক আছিল। তেওঁ বাটে-পথে, বজাৰে-সমাৰে, অলিয়ে-গলিয়ে বিভিন্ন ঠাইত বেলেগ বেলেগ বিষয়ৰ ওপৰত আলোচনা কৰি আনৰ মতামতৰ জৰিয়তে বিষয়বস্তুৰ জ্ঞান লাভৰ উদ্দেশ্যে বাইজৰ মাজত প্রচাৰ কৰিছিল। এইদৰে তেওঁ ব্যক্তিগতভাৱে নিৰ্দিষ্ট দৰ্শন প্রতিষ্ঠা কৰাৰ বিপৰীতে দাৰ্শনিক মুখী চিন্তা আৰু পদ্ধতিৰ ওপৰতহে গুৰুত্ব দিছিল। ডেকা-বুঢ়া, ধনী-দুখীয়া, বন্ধু-শত্ৰু সকলোৰে মুক্তভাৱে তেওঁৰ বক্তব্য শুনিছিল আৰু আলোচনাত ভাগ লৈছিল। এই ক্ষেত্ৰত ছ'ফিষ্টসকলৰ দৰে তেওঁ শিক্ষাৰ বিনিময়ত কোনো মাচুল লোৱা নাছিল।

স্বভাৱতে ছক্ৰেটিছ এজন সংযমী, উচ্ছমনা, উদাৰ, মহান, সহিষ্ণু আৰু ধৈৰ্যশীল ব্যক্তি আছিল। তেওঁৰ পত্নীয়ে অনবৰতে কৰা ভৎসনা আৰু গালিবোৰ তেওঁ নীৰৱে সহ্য কৰি সহনশীলতাৰ পৰিচয় দিছিল। প্রকৃত অৰ্থত ছক্ৰেটিছ এজন মহান আৰু সৰল মনৰ লোক আছিল আৰু পাৰ্থিব সুখৰ প্রতি তেওঁ অনাসক্ত আছিল। কিন্তু ইয়াৰ অৰ্থ এইটো নহয় যে তেওঁ সন্যাসবাদ গ্ৰহণ কৰিছিল। ভুল নীতিৰ বিৰুদ্ধে তেওঁ সাহসেৰে প্ৰতিবাদ কৰিছিল আৰু সমাজত ন্যায় প্ৰতিষ্ঠাৰ কাৰণে আপ্ৰাণ চেপ্টা কৰিছিল।

ছক্ৰেটিছ এজন ধাৰ্মিক লোক আছিল। আত্মাৰ অমৰত্ব, পুনৰ্জন্ম, জন্মান্তৰবাদ আদিত তেওঁৰ বিশ্বাস আছিল। এথেন্সৰ যুৱ সমাজৰ বৌদ্ধিক বিকাশ আৰু প্ৰেৰণাৰ মূলতে আছিল

সবিতা কলি
অধ্যাপিকা, দৰ্শন বিদ

তেওঁ। কিন্তু শাসক গোষ্ঠীয়ে এই ক্ষেত্ৰত যুৱসমাজক বিপথগামী কৰা বুলিহে অভিযোগ কৰিছিল। ইয়াৰ উপৰিও তেওঁৰ বিৰুদ্ধে অসমৰ ৰাজনৈতিক জগতৰ অন্যতম পুৰোধা তথা বহুৰ বয়সত মৃত্যুদণ্ড দিয়া হৈছিল।

মৃত্যুদণ্ড দিয়াৰ আগতে তেওঁ ৩০ দিন পৰ্যন্ত কাৰাগাৰত থাকিব হৈছিল। তেওঁৰ শুভাকাংক্ষীসকলে তেওঁক কাৰাগাৰৰ পৰা পলাবলৈ পৰামৰ্শ দিছিল কিন্তু তেওঁ তেনেকুৱা গৰ্হিত কাম কৰিবলৈ অনিচ্ছুক হৈছিল। ন্যায় আৰু নৈতিকতা সন্মান জনোৱাটো আছিল তেওঁৰ চৰিত্ৰৰ বৈশিষ্ট্য। তেওঁৰ মতে আই বিহিত শাস্তি গ্ৰহণ কৰা উচিত।

বুলি অভিযোগ উত্থাপিত হৈছিল। কিন্তু অভিযোগবোৰ সম্পূৰ্ণ যুক্তিবিহীন আছিল। অৱস্থাত ছক্ৰেটিছে যুক্তি-তৰ্কৰে নিজৰ নিৰ্দেশ প্ৰমাণ কৰিবলৈ আপ্ৰাণ চেপ্টা কৰিছিল। এথেন্স শাসক গোষ্ঠীৰ দুৰ্নীতি আৰু সন্মুখত তেওঁৰ যুক্তি তৰ্ক নিষ্ফল হৈছিল। তেওঁৰ যুক্তি তৰ্কৰ শাস্তিৰ ব্যৱস্থা কৰাৰ বিপৰীতে দাৰ্শনিক মুখী চিন্তা আৰু পদ্ধতিৰ ওপৰতহে গুৰুত্ব দিছিল। ডেকা-বুঢ়া, ধনী-দুখীয়া, বন্ধু-শত্ৰু সকলোৰে মুক্তভাৱে তেওঁৰ বক্তব্য শুনিছিল আৰু আলোচনাত ভাগ লৈছিল। এই ক্ষেত্ৰত ছ'ফিষ্টসকলৰ দৰে তেওঁ শিক্ষাৰ বিনিময়ত কোনো মাচুল লোৱা নাছিল।

মৃত্যু 'সখী' সম্বোধনৰে আদৰণি জনোৱা, শিক্ষাৰ পৰা সংসদীয় ৰাজনীতিলৈকে; খেতিপথাৰৰ পৰা জনতা তৰনলৈকে এক বিচিত্ৰ জীৱন অতিবাহিত কৰা অসমৰ ৰাজনৈতিক জগতৰ অন্যতম পুৰোধা তথা প্ৰাক্তন মুখ্যমন্ত্ৰী শৰৎ চন্দ্ৰ সিংহই ২০০৫ চনৰ ২৫ ডিচেম্বৰ তাৰিখে চিৰদিনৰ বাবে গুচি গ'ল তেওঁৰ 'সখী'ৰ ওচৰলৈ। শিক্ষক, বিধায়ক, শ্ৰমিক নেতা, কংগ্ৰেছ নেতা, কবি এনে ভিন্ন ভূমিকাবে মূল্যবোধৰ পতাকা সৰ্বকাল উত্তোলিত কৰি ৰখা অবিদ্বন্দ্ব শৰৎ চন্দ্ৰ সিংহই আমাৰ বাবে এৰি গ'ল বহুতো সোণ-সেৰীয়া সম্পদ।

ধুবুৰী জিলাৰ চাপৰ বজাৰৰ পৰা প্ৰায় দুই কিলোমিটাৰ উত্তৰ-পশ্চিমে অৱস্থিত ভকতগাঁৱত ১৯১৪ চনৰ ১ জানুৱাৰী, বৃহস্পতিবাৰে শৰৎ চন্দ্ৰ সিংহৰ জন্ম হৈছিল। কষ্টসহিষ্ণু খেতিয়ক লালসিংহ আৰু আয়াসিনী দেৱীৰ একমাত্ৰ পুত্ৰ আছিল শৰৎ চন্দ্ৰ সিংহ। অংক আৰু নেওঁতাৰ বিশেষ ব্যুৎপত্তি থকা লালসিংহই নিচেই পুৰাতে খেতি পথাৰলৈ যাওঁতে পুত্ৰ শৰৎ চন্দ্ৰ সিংহক লগত লৈ গৈছিল আৰু বাটে বাটে শিকাই গৈছিল কড়া-গাণ্ডাৰ হিচাপ। উৎসৱ-পাৰ্বণ, খেলা-খুলা আদিৰ মাজেৰে গাঁৱৰ প্ৰাকৃতিক পৰিবেশত ডাঙৰ দীঘল হোৱা শৰৎ চন্দ্ৰ সিংহ দেশ-বিদেশৰ বা-বাতৰিৰ প্ৰতি অতিকৈ আগ্ৰহী আছিল।

১৯২১ চনত চাপৰৰ এম ভি স্কুলত প্ৰাথমিক বিদ্যালয়ৰ অন্তিম পৰীক্ষাত চৰকাৰী বৃত্তিৰে ধুবুৰী মহকুমাৰ ভিতৰত প্ৰথম বিভাগত প্ৰথম স্থান অধিকাৰ কৰি উত্তীৰ্ণ হয়। ১৯৩০ চনত শৰৎ চন্দ্ৰ সিংহই বিলাসীপাৰা ইন্দ্ৰনাৰায়ণ একাডেমীত ভৰ্তি হয়। ১৯৩৫ চনত কলিকতা বিশ্ববিদ্যালয়ৰ অধীনত প্ৰৱেশিকা পৰীক্ষাত অংক বিষয়ত 'লেটাৰ' লৈ প্ৰথম বিভাগত চৰকাৰী বৃত্তি লাভ কৰি উত্তীৰ্ণ হয় আৰু কটন কলেজত নামভৰ্তি কৰে। ১৯৩৭ চনত তেওঁ কটন কলেজৰ পৰা প্ৰথম বিভাগত আই এছ ছি আৰু ১৯৩৯ চনত 'ডিষ্ট্ৰিক্ট' সহ বি এছ ছি পাছ কৰে। ১৯৪২ চনত তেওঁ বেনাৰস হিন্দু

বিদ্যালয়ৰ পৰা প্ৰথম শ্ৰেণীত (এল এল বি) আইনৰ ডিগ্ৰী লাভ কৰে। আইনৰ পৰীক্ষাত উত্তীৰ্ণ হৈ শৰৎ চন্দ্ৰ সিংহই পিছে এদিনেই মোকদ্দমা কৰিছিল আদালতত আৰু সেই মোকদ্দমাত তেওঁ জয়ী হৈছিল যুক্তি সমৃদ্ধ বাক-চাতুৰ্যেৰে।

'আদৰ্শ ৰাজনীতিবিদ' কেনে হোৱা উচিত-এনে ধৰণৰ প্ৰশ্ন প্ৰকৃত অৰ্থত অবাঞ্ছনীয়। কাৰণ তেওঁলোকেই আদৰ্শ ৰাজনীতিবিদ হিচাপে ইতিহাসৰ সোণালী পাতত স্বীকৃত হৈ ৰয়, যি সকলৰ কাম-কাজত তথা সামগ্ৰিক চৰিত্ৰত জননেতাৰ প্ৰকৃত গুণৰাজি ফুটি উঠে। দেশ বা ৰাজ্য এখন শাসন কৰাৰ সুযোগ নোপোৱা অজস্ৰ লোক আছে যি সকলে জীৱনজোৰা ত্যাগ, সাহসিকতা আৰু মহানুভৱতাৰ সোণোৱালী

কষ্টসহিষ্ণু খেতিয়ক লালসিংহ আৰু আয়াসিনী দেৱীৰ একমাত্ৰ পুত্ৰ আছিল শৰৎ চন্দ্ৰ সিংহ। অংক আৰু নেওঁতাৰ বিশেষ ব্যুৎপত্তি থকা লালসিংহই নিচেই পুৰাতে খেতি পথাৰলৈ যাওঁতে পুত্ৰ শৰৎ চন্দ্ৰ সিংহক লগত লৈ গৈছিল আৰু বাটে বাটে শিকাই গৈছিল কড়া-গাণ্ডাৰ হিচাপ। উৎসৱ-পাৰ্বণ, খেলা-খুলা আদিৰ মাজেৰে গাঁৱৰ প্ৰাকৃতিক পৰিবেশত ডাঙৰ দীঘল হোৱা শৰৎ চন্দ্ৰ সিংহ দেশ-বিদেশৰ বা-বাতৰিৰ প্ৰতি অতিকৈ আগ্ৰহী আছিল।

স্বাক্ষৰ ৰাখি গৈছে। কিন্তু শাসনৰ বাঘজৰী হাতত ল'বলৈ পোৱা বা দেশৰ নায়ক হিচাপে স্বীকৃতি পোৱা এনে লোক অতি বিৰল যি শেষলৈকে ত্যাগ, সাহসিকতা আৰু মহানুভৱতাৰ আদৰ্শত অবিচলিত থাকে। তেনে অজাতশত্ৰু ব্যক্তিৰ উদাহৰণ হ'ল প্ৰয়াত জননেতা শৰৎ চন্দ্ৰ সিংহ। বিগত শতিকাতোৰ ৰাজভোগৰ সুযোগ পোৱা লোকসকলৰ ভিতৰত তেওঁ হ'ল অন্যতম, যাক ক্ষমতাৰ বাগিয়ে কোনো দিনে অন্ধ কৰা নাছিল। আনহাতে ৰাজ ক্ষমতা হাতত নথকা অৱস্থাতো তেওঁ আছিল তেনে এগৰাকী মহান সেৱক যাক ৰাইজে মনৰ মানুহ হিচাপে সদায় শ্ৰদ্ধা আৰু

ভালপোৱা উজাৰি দিছিল। অসমৰ ৰাজনৈতিক নেতা সকলৰ মাজত দ্বিতীয় এগৰাকী ব্যক্তিত্ব আমি বিচাৰি নাপাওঁ- যি নিজৰ শাসন কালত হোৱা ভুলবোৰৰ কথা সচেতনভাৱে মূল্যায়ন কৰিব জানিছিল। তেওঁৰ ৰাজনৈতিক জীৱনৰ সেই দিনবোৰেই আছিল গতিপথ সলনিৰ সময়- তেওঁ শাসক দলৰ মোহ ত্যাগ কৰি সমগ্ৰ ভাৰততে এক বিকল্প সমাজবাদী পথৰ সন্ধান কৰিছিল যদিও এটা দিনো ৰাইজৰ নিঃস্বার্থ সেৱাৰ পৰা বিৰত থকা নাছিল। ৰাইজৰ স্বার্থৰ পৰিপন্থী প্ৰতিটো ঘটনাত তেওঁ গৰজি উঠিছিল প্ৰতিকৰকাৰী প্ৰতিবাদী কণ্ঠেৰে। ৰাজ ভোগে যাক প্ৰমত্ত নকৰে, ৰাজভোগ হানিয়ে যাক মনোকষ্ট নিদিয়ে, শত্ৰু-মিত্ৰ সকলোকে যি ন্যায় প্ৰদানৰ দৃষ্টিৰে চাব পাৰে সেইজনেই আদৰ্শৱান প্ৰকৃত জননেতা। শৰৎ চন্দ্ৰ সিংহই চাপৰ হাইস্কুলত প্ৰধান শিক্ষক হিচাপে কাৰ্যনিৰ্বাহ কৰি থকা সময়ছোৱাত (১৯৪৪-৫২) শিক্ষকসকলক আদৰ্শৰ প্ৰতি উদ্বুদ্ধ কৰিছিল। তেওঁৰ নেতৃত্বতে শিক্ষকসকলে শিক্ষকতাৰ উপৰি সমাজসেৱাক জীৱনৰ ব্ৰত হিচাপে গ্ৰহণ কৰিছিল। কথা-কামে আদৰ্শ মানি চলা প্ৰধান শিক্ষক সিংহদেৱে কোনো-কোনো শিক্ষকক নিয়মিতভাৱে দৰমহা দিব নোৱাৰি নিজ পত্নীৰ সোণৰ গহণাকে বন্ধকত ৰাখি দৰমহা আদায় দিছিল।

বিচিত্ৰ জীৱনৰ অধিকাৰী শৰৎ চন্দ্ৰ সিংহই ১৯৪৫ চনত লোকল বৰ্ডৰ সদস্য নিৰ্বাচিত হৈ ৰাজনৈতিক জীৱনৰ সূচনা কৰিছিল। সেই বছৰতে তেওঁ ভাৰতীয় জাতীয় কংগ্ৰেছত যোগদান কৰিছিল। ১৯৪৬ চনত তেওঁ অসম বিধান সভাৰ সদস্য নিৰ্বাচিত হৈছিল আৰু জীৱিত কালত পাঁচবাৰকৈ বিভিন্ন সমষ্টিৰ পৰা বিধায়ক নিৰ্বাচিত হৈছিল। সংসদীয় ৰাজনীতিৰ সময়ছোৱাত তেওঁ ১৯৫২ চনত শিক্ষকৰ পদৰ পৰা ইন্তুফা দিয়ে। শৰৎ চন্দ্ৰ সিংহই ১৯৭১ চনৰ ৩১ ডিচেম্বৰ পৰা ১৯৭৮ চনৰ ১২ মাৰ্চলৈকে মুঠ ছবছৰ দুমাহ বাৰ দিন কাল অসমৰ মুখ্যমন্ত্ৰী হিচাপে কাৰ্যনিৰ্বাহ কৰিছিল। তেওঁৰ কাৰ্যকালতে অসমৰ ৰাজধানী শ্বিলঙৰ পৰা গুৱাহাটীৰ দিছপুৰলৈ স্থানান্তৰিত হৈছিল।

গান্ধীবাদী সমাজবাদত বিশ্বাসী শৰৎ চন্দ্ৰ সিংহই ১৯৮৭ চনত নিখিল ভাৰত কংগ্ৰেছ (এছ) কমিটিৰ সভাপতি নিৰ্বাচিত হৈছিল।

অসমৰ অৰ্থনৈতিক ইতিহাসৰ মুখ্যমন্ত্ৰী ৰূপে শৰৎ চন্দ্ৰ সিংহই লোৱা গণমুখী বৈপ্লৱিক ভূমিকাৰ বাবে তেওঁ চিৰস্মৰণীয় হৈ ব'ব। বিশেষকৈ সমবায় আন্দোলন, কৃষিপামৰ আঁচনিৰে তেওঁ গ্রাম্যস্তৰৰ সমবায় সমিতি গঠন কৰি প্ৰতিটো পৰিয়ালকে সেই সমবায়ৰ সদস্যভুক্ত কৰিছিল। কৃষক তথা গঞ ৰাইজক বীজ, সাৰ, গৰু-গাই কিনাৰ বাবে ঋণ দান, চাউল, কেৰাচিন আদি অত্যাবশ্যকীয় সামগ্ৰীৰ বিতৰণে উক্ত সমবায় সমিতিৰ দ্বাৰা হৈছিল। শৰৎ চন্দ্ৰ সিংহৰ দিনতে ৰাজ্যৰ বৃহত্তৰ সমবায় প্ৰতিষ্ঠান 'ষ্টেট ফেড' গঠিত হৈছিল আৰু তাৰ দ্বাৰা সাধাৰণ নাগৰিক ব্যাপকভাৱে উপকৃত হোৱাৰ কথা অসমৰ মানুহে কাহানিও নাপাহৰে। 'চিলিং আইন' কাৰ্যকৰী কৰণৰ দ্বাৰা তেওঁ ৰাজ্যৰ গাঁৱে গাঁৱে থকা সমাজবাদী কৃষি ব্যৱস্থাৰ ঠাইত জনমুখী হাল যাৰ মাটি তাৰ' নীতি প্ৰৱৰ্তন কৰিব খুজিছিল।

শৰৎ সিংহদেৱ গড্ডালিকা প্ৰবাহত মিলি যোৱা সাধাৰণ ক্ষমতালিপ্ত ৰাজনীতিক নাছিল। তেওঁৰ এটা নিজস্ব মন আৰু জীৱন দৰ্শন আছিল। মুখ্যমন্ত্ৰী হৈ তেওঁ সতীৰ্থ মন্ত্ৰী বিষয়াসকলক চিৰব্যস্ত পথ পৰিহাৰ কৰোৱাই ব্যতিক্ৰমধৰ্মী নতুন পথেৰে নিবলৈ যতন কৰিছিল। মন্ত্ৰী আমোলা সকলে বিভিন্ন কামত ভ্ৰমণ কৰিবলৈ গৈ চাৰ্কিট হাউছৰ সুখাদ্য খাই আৰামী শয্যাৰ থাকিলে সাধাৰণ দৰিদ্ৰ ৰাইজৰ বুকুৰ মৰ্ম বেদনা বুজি পাব কেনেকৈ? সেয়েহে শৰৎ চন্দ্ৰ সিংহই এনে এক নতুন নিয়ম বান্ধি দিব খুজিছিল যে মন্ত্ৰীসকল গাঁৱলৈ গৈ স্কুলঘৰত তুপশয্যা শুব লাগিব আৰু সাধাৰণ দৰিদ্ৰ ৰাইজে খোৱা খাদ্য খাব লাগিব। ১৯৭৮ চনৰ ফেব্ৰুৱাৰী মাহত অনুষ্ঠিত নিৰ্বাচনত সিংহৰ নেতৃত্বধীন কংগ্ৰেছ চৰকাৰ পৰাজিত হোৱাত তিনি মাৰ্চৰ পূৰ্বা ৯ বজাতে শেষবাৰলৈ মুখ্যমন্ত্ৰী হিচাপে নিজৰ চৰকাৰী ঘৰত সংবাদমেল পাতি তেওঁৰ চৰকাৰী ঘৰ এৰি দিছিল আৰু হাতত ব্ৰীফকেছ লৈ খোজকাটি নিজৰ বাধাগোবিন্দ বৰুৱা পথৰ ঘৰলৈ যাত্ৰা কৰিছিল। সিংহ ডাঙৰীয়াই নিজৰ মন্ত্ৰীসভাৰ সদস্য সকলক কেৱল জনতা ভবনলৈ অহা-যোৱা বা চৰকাৰী কামত গ'লেহে চৰকাৰী গাড়ী ব্যৱহাৰ

কৰিব দিছিল। আনকি তেওঁ নিজে দলৰ কাৰ্যালয়লৈ আহোতে চিটি বাছ অথবা 'টেম্পো'তহে আহিছিল। এবাৰ চিটি বাছৰ মহিলাৰ আসনত বহি থকা পুৰুষ যাত্ৰী এজনে প্ৰাঙ্কন

বিশেষকৈ সমবায় আন্দোলন, কৃষিপামৰ আঁচনিৰে তেওঁ গ্রাম্যস্তৰৰ সমবায় সমিতি গঠন কৰি প্ৰতিটো পৰিয়ালকে সেই সমবায়ৰ সদস্যভুক্ত কৰিছিল। কৃষক তথা গঞ ৰাইজক বীজ, সাৰ, গৰু-গাই কিনাৰ বাবে ঋণ দান, চাউল, কেৰাচিন আদি অত্যাবশ্যকীয় সামগ্ৰীৰ বিতৰণে উক্ত সমবায় সমিতিৰ দ্বাৰা হৈছিল। শৰৎ চন্দ্ৰ সিংহৰ দিনতে ৰাজ্যৰ বৃহত্তৰ সমবায় প্ৰতিষ্ঠান 'ষ্টেট ফেড' গঠিত হৈছিল আৰু তাৰ দ্বাৰা সাধাৰণ নাগৰিক ব্যাপকভাৱে উপকৃত হোৱাৰ কথা অসমৰ মানুহে কাহানিও নাপাহৰে।

মুখ্যমন্ত্ৰীজনক আসন এৰি দিওঁতে সিংহ ডাঙৰীয়াই কৈছিল- "ওঁহো, মই কেতিয়াও তাত নবহো। মই নবহোঁৱেই আপোনাকো তাত বহিবলৈ নকওঁ। কাৰণ সেয়া মহিলাৰ বাবে সংৰক্ষিত আসন। মৃত্যুৰ প্ৰাকমুহূৰ্তলৈ সিংহদেৱে বেচৰকাৰী চিকিৎসা গ্ৰহণ নকৰি গুৱাহাটী চিকিৎসা মহাবিদ্যালয়তে তেওঁ শেষ নিশ্বাস ত্যাগ কৰিছিল। অসমত ক্ৰমবৰ্দ্ধমান শিক্ষিত নিবনুৱাৰ সমস্যাটো লাঘৱ কৰাৰ এক দূৰদৰ্শী চিন্তা চেতনাৰে ১৯৬৯ চনতে শৰৎ চন্দ্ৰ সিংহই ৰাজ্যত শিক্ষিত নিবনুৱা যুৱকৰ স্বনিয়োজন আৰম্ভ কৰি পোন প্ৰথমে গুৱাহাটীত ৯ খন অট' বিক্সা প্ৰৱৰ্তন কৰিছিল। পৰৱৰ্তী কালত ৰাজ্যৰ আন আন ঠাইলৈকো প্ৰসৰিত হৈছিল অট' বিক্সাৰ পৰিৱৰণ ব্যৱস্থা।

জীৱনৰ নটা দশক অতিক্ৰম কৰি ত্যাগী পুৰুষ শৰৎ চন্দ্ৰ সিংহদেৱে সমগ্ৰ জীৱন

ৰাইজৰ কাৰণে উৎসৰ্গা কৰি গ'ল। তেওঁৰ পৰা তথা ৰাইজৰ পৰা প্ৰশংসা, প্ৰশস্তি, সন্মান একো বিচৰা নাছিল। বৰং তেনে কাৰ্যই আঁচনি দিছিল। তেওঁ কৈছিল "প্ৰশংসা, প্ৰশস্তি পামাই সমাজত কোনো কাম কৰা নাই। বিচাৰিছিল সমাজৰ প্ৰতিগৰাকীয়ে গুণী-ব্যক্তি হওঁক। প্ৰতিগৰাকী ব্যক্তিয়ে আদৰ্শ নিষ্ঠাৰে নিজ নিজ কৰ্তব্যত নিয়োজিত হ'ব। সমাজৰ সকলোৱে সুস্থ-সবল সমৃদ্ধিশালী গঠনৰ কামত ব্ৰতী হওক। তেওঁ কৈছিল "ক'ওঁ মানুহে তাকো নুবুজে বা বুজিবলৈ নকৰে। এয়ে মোৰ ব্যৰ্থতা। মই মানুহখিনিক বুজাব পৰা নাই। সম্পত্তি সমাজত যি বাতাবৰণ সৃষ্টি হৈছে যি পৰিস্থিতি উদ্ভৱ হৈছে, তাৰ বাবে তেওঁ বিব্ৰত অনুভৱ কৰিছিল। কাৰণ যি ধান খণ্ড সমাজখনতেওঁ জন্মগ্ৰহণ কৰিছিল, সমাজত শৈশৱ, কৈশোৰ, যৌৱনৰ ডেউকা জীৱনৰ অন্তিম প্ৰান্তত কিছু আক্ষেপ তিত্ততাৰে তেওঁ একেটাই প্ৰশ্ন কৰিছিল- ক'ত হেৰাই গ'ল অতীতৰ সমাজখনৰ আদৰ্শ তথা মানৱীয় প্ৰমূল্যবোধবোৰ? আদৰ্শ আৰু সামাজিক অনুশাসন সামাজিক সুখশান্তি, সমৃদ্ধি অসম্ভৱ। স্বনিৰ্ভৰশীল সমাজ গঠনৰ স্বপ্নক বাস্তৱ কৰাৰ গভীৰ প্ৰত্যয়েৰে তেওঁ যুৱি যুৱি অবিৰাম। কৰ্মক্ষেত্ৰত ক্লান্তি, অৱসাদ আৰু সদায় প্ৰত্যাহ্বান জনাইছিল। আৰু মনৰ দুশ্চিন্তা জৰী হৈছিল।

শৰৎ চন্দ্ৰ সিংহ এক বিৰল ৰাজনীতি আদৰ্শৰ প্ৰতীক আছিল। ভোগবাদ আৰু স্থিতপ্ৰস্ত ৰাজনীতি প্ৰতি আসক্তিহীন এনে ভাৰতবৰ্ষতে কেৱল অসমতে নহয় ভাৰতবৰ্ষতে তেওঁৰ মৃত্যুয়ে আদৰ্শগত ৰাজনীতিৰ এক অপূৰণীয় শূন্যতাৰ সৃষ্টি কৰিলে। গান্ধীবাদি হৈও তেওঁ আজিৰ গান্ধীবাদী বাবে এক বিবেকস্বৰূপ আছিল। প্ৰকৃততে মানুহ আৰু জননেতা বুলিলে যাক বুজা যায় চন্দ্ৰ সিংহ আছিল তাৰেই আক্ষৰিক প্ৰতিৰূপ।

"যুগ শ্ৰেষ্ঠ প্ৰবাদ পুৰুষ শৰৎ চন্দ্ৰ সিংহৰ শীৰ্ষক গ্ৰন্থৰ সৌজন্যত।"

বিভিন্ন সময়ত, বিভিন্ন পৰিস্থিতিত আৰু বিভিন্ন পৰিবেশত আমাৰ জিজ্ঞাসু মনত অনেক প্ৰশ্নই খুন্দিয়াই থাকে। অনেকবোৰ প্ৰশ্নৰ উত্তৰ বিচাৰি আমি এটা সমস্যাৰ সৰলোৱে সুস্থ-সবল সমৃদ্ধিশালী গঠনত নীৰৱ হৈ পৰো। কোনো উত্তৰ নাপাওঁ। এনে কিছুমান প্ৰশ্নৰ ভিতৰত আমাৰ সকলোৰে মনত ভেজা দি থকা এটা বিষয় হ'ল - "ভাগ্য"। ভাগ্য কি? আমি ভাগ্যৰ পিঞ্জৰাত বন্দী নেকি? নে ভাগ্য আমাৰ হাতৰ অধীন? নে ভাগ্য নামৰ কোনো বিষয় দৰাচলতে আমাৰ পৃথিবীত নাই? ই এটা আমাৰ মনে সজা কাল্পনিক ধাৰণা নেকি? এনে অনেক প্ৰশ্নই আমাৰ সকলোৰে মনত প্ৰায়ে দোলা দি থাকে। কিন্তু এই বিষয়টোৰ ওপৰত প্ৰত্যেকৰ মত ভিন্ন। আলোচনা কালত প্ৰত্যেকৰ মত বিভিন্ন বোলোতে বিষয়টো শেষত হয়গৈ আমাৰ কিমানজনে ভাগ্যক বিশ্বাস কৰে আৰু কিমানজনে নকৰে। আকৌ ভাগ্যক বিশ্বাস কৰা কেইজনৰ মাজতো কিছু মতভেদ আছে। সেইটো হ'ল ভাগ্যৰ ওপৰত আমি কিমানখিনি নিৰ্ভৰশীল হ'ম আৰু কিমানখিনি নহ'ম।

ভাগ্যৰ ওপৰত আলোচনা চলিলে বুজন বিখ্যাত মনীষীৰ কথা প্ৰায়ে আমাৰ মনলৈ আহে। সেই দুজনৰ প্ৰথমজন হ'ল প্ৰখ্যাত গ্ৰীক দাৰ্শনিক এৰিষ্টটল আৰু আনজন হ'ল পৃথিবীৰ শ্ৰেষ্ঠ নাট্যকাৰ শ্বেক্সপিয়েৰ। ভাগ্যৰ ওপৰত মন্তব্য দি সৰ্বকালৰ শ্ৰেষ্ঠ দাৰ্শনিক জনে কৈছে - "We are helpless in the hands of destiny." আমি ভাগ্যৰ হাতত অসহায়। অৰ্থাৎ আমি যিমান যি নকৰিলেও আমাৰ ভাগ্যত যিটো হ'ব লগা আছে সেইটো হ'বই তাৰ কোনো তাস্তৰ নাই। ঠিক তেতিয়াই শ্বেক্সপিয়েৰে কৈছে - "নহয় এৰিষ্টটল, তুমি ভুল কৰিছা We are not helpless in the hands of destiny, rather man can create his destiny. মানুহে মানুহৰ ভাগ্য নিজে তৈয়াৰ কৰিব পাৰে।" প্ৰকৃততে কাৰ ধাৰণাটো সত্য, শ্বেক্সপিয়েৰৰ নে এৰিষ্টটলৰ? নে কোনোটোৱেই সত্য নহয়?

প্ৰথমে আমি আহো এৰিষ্টটলৰ কথা লৈ তেখেতে কৈছে আমাৰ ভাগ্যত যিটো ল'খা আছে সেইটো ঘটিবই। অৰ্থাৎ আমি কোনো উদ্দেশ্যৰ কাৰণে কাম কৰিলে যিটো ফল

ভাগ্য - এৰিষ্টটল আৰু শ্বেক্সপিয়েৰ

মনিজা বেগম স্নাতক প্ৰথম বৰ্ষ

পাম, নকৰিলেও সেইটো ফলেই পাম। কাৰণ এইটো আমাৰ ভাগ্যত ইতিমধ্যেই লিখা আছে; কোনো এটা কাৰ্যৰ বাবে যদি আমাৰ বাবে নিম্ন পৰ্যায়ৰ ফল লিখাই আছে, তাত আমি কঠিন পৰিশ্ৰম কৰিলেও লাভ নাই। কাৰণ যিমান পৰিশ্ৰম নকৰিলেও আমাৰ প্ৰাপ্য নিম্ন পৰ্যায়ৰ হ'ব তেনে ক্ষেত্ৰত কঠিন পৰিশ্ৰম কৰা আমাৰ বাবে অৱাস্তৰ। অৰ্থাৎ আমি ভাগ্যৰ মতবাদ গ্ৰহণ কৰি হাত সাবটি বহি থকাটো জানো সমীচিন? আমি জানো ভাগ্যৰ ওপৰত সম্পূৰ্ণ নিৰ্ভৰশীল হোৱাটো উচিত? ভাগ্যৰ ওপৰত এৰিষ্টটলৰ মতে হ'লে এৰিষ্টটলৰ এনেকুৱা যুক্তিয়ে সমাজৰ কোনো উন্নতি সাধন কৰিব নোৱাৰে। বৰং ই আমাক অধিক এলেহুৱা, নিষ্কৰ্মা হোৱাতহে সহায় কৰিব যেন লাগে। আকৌ পৃথিবীৰ শ্ৰেষ্ঠ নাট্যকাৰ জনৰ অভিমত হ'ল আমি ইচ্ছা কৰিলে আমাৰ ভাগ্য পৰিৱৰ্তন কৰিব পাৰো। আমাৰ জীৱনত যিটো হ'ব লগা আছে, কঠোৰ শ্ৰমৰ দ্বাৰা তাক আমি পৰিৱৰ্তন কৰিব পাৰো।

ভাগ্যৰ ওপৰত মন্তব্য দি সৰ্বকালৰ শ্ৰেষ্ঠ দাৰ্শনিক জনে কৈছে যে - "We are helpless in the hands of destiny." আমি ভাগ্যৰ হাতত অসহায়। অৰ্থাৎ আমি যিমান যি নকৰিলেও আমাৰ ভাগ্যত যিটো হ'ব লগা আছে সেইটো হ'বই তাৰ কোনো গত্যন্তৰ নাই। ঠিক তেতিয়াই শ্বেক্সপিয়েৰে কৈছে যে - "নহয় এৰিষ্টটল, তুমি ভুল কৰিছা We are not helpless in the hands of destiny, rather man can create his destiny. মানুহে মানুহৰ ভাগ্য নিজে তৈয়াৰ কৰিব পাৰে।"

ভাগ্যৰ ওপৰত দিয়া শ্বেক্সপিয়েৰৰ ধাৰণাটো এৰিষ্টটলৰ তুলনাত অধিক যুক্তিসংগত যেন লাগে। তথাপিও শ্বেক্সপিয়েৰে দিয়া ভাগ্যৰ ওপৰত মন্তব্যটো কিমান যুক্তিসংগত? এটা উদাহৰণলৈ চোৱা যাওঁক। আমাৰ এজন বন্ধুৰ নাম 'X' সৰুৰে পৰাই আমি নলে গলে লগা বন্ধু। আমাতকৈ তেওঁ পঢ়া শুনা যথেষ্ট ওপৰ

খাপৰ ল'ৰা। সেই হিচাবত H.S.L.C. আৰু H.S.S.L.C. তেওঁৰ Career খুউব ভাল। আচলতে তেওঁ কষ্টও কৰে যথেষ্ট। কিন্তু স্নাতক প্ৰথম খণ্ডৰ পৰীক্ষাত তেওঁ মুখ্য বিষয়ত (Major) নম্বৰ পালে ০৬, ৫০ আৰু ৫১। ইতিমধ্যে শ্বেক্সপিয়েৰে কৈছে আমি কঠোৰ পৰিশ্ৰমৰ দ্বাৰা ইঙ্গিত ফল পাব পাৰো। যদি আমি ইঙ্গিত ফল পাবই পাৰো তেনেহ'লে আমাৰ বন্ধুজনৰ ক্ষেত্ৰত শ্বেক্সপিয়েৰৰ মতবাদে কি যুক্তি আগবঢ়াব? তেওঁৰ ক্ষেত্ৰত শ্বেক্সপিয়েৰে ক'ব নেকি যে তেওঁ Brilliant নহয় আৰু তেওঁ কষ্টও কৰা নাছিল। বাক মানি ল'লো তেওঁ বিশেষ কষ্ট কৰা নাছিল। কিন্তু দুখন Paper ত ৫০ নম্বৰ পোৱা ছাত্ৰজনে আনখন Paper ত ০৬ পোৱাৰহে যোগ্য আছিল বুলি আমি কিদৰে বিশ্বাস কৰিম। বাস্তৱ ক্ষেত্ৰত আমি এনেকুৱা উদাহৰণ যথেষ্টই দিব পাৰো। তেনেহ'লে শ্বেক্সপিয়েৰৰ ধাৰণাটোত কোনো যুক্তিযুক্ততা নাই নেকি?

এইদৰে দুজন বিখ্যাত মনীষীয়ে দিয়া দুটা সম্পূৰ্ণ বিপৰীত ধাৰণাত আমি কেতিয়াবা দোখোৰ-মোখোৰ অৱস্থাত পৰো। কাৰ ধাৰণা যুক্তি সন্মত, কাৰ অযুক্তিকৰ! এটা যুক্তিক শুদ্ধ বুলি কৈ আনটোক আমি কেতিয়াও অশুদ্ধ বুলি কব নোৱাৰো। প্ৰকৃততে দুয়োটা যুক্তিয়ে সম্পূৰ্ণৰূপে শুদ্ধ হ'ব নোৱাৰে।

দুয়োজন মনীষীৰে যুক্তি বিশ্লেষণ কৰিলে আমি দেখিম যে এজনে নিজৰ কৰ্ম-শক্তিৰ ওপৰত গুৰুত্ব দিছে আৰু আনজনে সকলোবোৰ অদৃষ্টৰ হাতত এৰি দিছে। বিখ্যাত দাৰ্শনিক হ'ল বুলিয়েই যে তেওঁৰ ধাৰণা চকু মুদি মানি লৈ সকলো অদৃষ্টৰ হাতত এৰি দিম তেনে ধাৰণা অমূলক। আনহাতে আত্ম বিশ্বাসৰ তুংগত থাকি ভাগ্যক সম্পূৰ্ণ হাতৰ মুঠিত ধৰি ৰখা ধাৰণাটোও সম্পূৰ্ণ যুক্তিসংগত হ'ব নোৱাৰে।

এইখিনি কথা আমি এইদৰেও ক'ব পাৰো - যিকোনো উদ্দেশ্য সাধনৰ বাবে আমাক প্ৰথমেই লাগিব প্ৰৱল ইচ্ছা-শক্তি; আত্মবিশ্বাসক সাৰথি কৰি লৈ কঠোৰ পৰিশ্ৰমৰ দ্বাৰাই আমি আগবাঢ়িব লাগিব। আমাৰ উদ্দেশ্য আৰু সৰ্বশেষত ইঙ্গিত ফলৰ কিছু অংশ এৰি দিব লাগিব অনিশ্চয়তাত, যিখিনিকে আমি ক'ব পাৰো আমাৰ ভাগ্য।

"মি মানুহে জীৱনধাৰণৰ কাৰণে যিমান চিন্তাৰ প্ৰয়োজন তাতকৈ স্বেচ্ছাই বেছি চিন্তা কৰে, একমুহূৰ্তে তেওঁৰ শিক্ষিত শোক বুলি ক'ব পাৰি।"

- স্বীৰেণ শেখাৰ

সুবে

গণিত প্রসঙ্গ আৰু ইয়াৰ প্ৰতি ভিত্তিহীন ভীতি

ৰাজীৱ
প্ৰবন্ধ, গণিত বি

প্ৰখ্যাত দাৰ্শনিক-গণিতজ্ঞ বাৰ্ট্ৰাণ্ড ৰাছেলে তেওঁৰ বহু পঠিত কিতাপ “The Conquest of Happiness”ৰ এঠাইত লিখিছে,—“In adolescence, I hated life and was continually on the verge of suicide, from which, however, I was restrained by the desire to know more mathematics”.

তেন্তে যৌৱনত হতাশা আৰু অৱসাদে গ্ৰাস কৰা ৰাছেলক গণিতেই আত্মঘাতী হোৱাৰ পৰা ৰক্ষা কৰিলে! হয়, গণিতত এনে এক সন্মোহনী নান্দনিক সৌন্দৰ্য বিদ্যমান যে, গণিত-চৰ্চাই মানুহক কু-চিন্তা-ভাৱনাৰ পৰা মুক্ত কৰি ৰাখিব পাৰে। প্ৰসঙ্গক্রমে উল্লেখ কৰিব পাৰি যে— ৰাছেলে হেনো এটা সময়ত $x^3+y^3+z^3-3xyz$ ৰাশিটোৰ উৎপাদক কেইটা বাবে বাবে আপুৰাই নিজৰ উত্তেজিত মন্থক শান্ত কৰিছিল।

Mathematics শব্দটো, গ্ৰীক শব্দ ‘Mathemata’ ৰ পৰা আহিছে— যাৰ অৰ্থ ‘Things that are learned’। গণিতনো কি— ইয়াকে বুজিবলৈ এটা মাত্ৰ উদাহৰণেই যথেষ্ট। এবাৰ পাৰ্চগৰাকী অধ্যাপক খোজকাটি ফুৰিবলৈ গ’ল। তাত গণিতৰ অধ্যাপক এজনো আছিল। ইজনে-সিজনে কথাপাতি গৈ থাকোতে বাটৰ দাঁতিৰ বিস্তীৰ্ণ পথাৰ এখনত কেইটামান গৰুৱে একেলগে ঘাঁহ খাই থকা দেখি এজন অধ্যাপকে আনকেইজনক দেখুৱাই দি ক’লে,—“তাত কেইটা গৰু আছে ক’ব পাৰিব নেকি? গৰুকেইটা ইমান ওচৰা ওচৰিকৈ থুপ খাই আছিল যে চাৰিজন অধ্যাপকেই দুই তিনিবাৰ চেষ্টা কৰিও সঠিক উত্তৰ দিব নোৱাৰিলে। এজনে ঠাট্টা-মিহলি সুবত গণিতৰ অধ্যাপকক উদ্দেশ্য ক’লে—কিহে গণিতজ্ঞ, আপোনাৰ গণিতে কিবা সমাধান দিলেনে? গণিতৰ অধ্যাপকে ক’লে—“হয়, তাত সাতটা গৰু আছে”। উত্তৰটো সঠিক আছিল। খুব ওচৰা-ওচৰিকৈ থকা বাবে দুবৈৰ পৰা চাই গৰু সংখ্যা হিচাপ কৰাত অসুবিধা হোৱাত, গণিতৰ অধ্যাপকে ঠেংকেইখন হিচাপ কৰিলত ২৮ খন ঠেং পালে। লগে লগে ৪ৰে ভাগ কৰি গৰুৰ সংখ্যা পালে— সাত। এয়াই গণিত।

গাণিতিক বুদ্ধিৰ প্ৰয়োগৰ ফলত

দৈনন্দিন জীৱনৰ কিছুমান জটিল সমস্যাৰ তৎক্ষণিক সমাধান পোৱা যায়। গাণিতিক চিন্তা-চৰ্চাই বাস্তৱ জগতৰ পৰা এনে এখন বিমূৰ্ত ভাৱজগতলৈ লৈ যায়— য’ত বিচৰণ কৰি শৃঙ্খলিত আৰু সু-সামঞ্জস্য চিন্তা তথ্য যুক্তিৰ যোগেদি এটা সত্য আৰু শুদ্ধ সিদ্ধান্তত উপনীত হ’ব পাৰি। ক’ব পাৰি গাণিতিক সৃষ্টি সমূহ, উচ্চস্তৰীয় বৌদ্ধিক চিন্তাৰ সৰ্বলতম আৰু সংক্ষিপ্ত ৰূপ। গাণিতিক সমস্যাবোৰৰ গভীৰলৈ গৈ তাক বুজি লোৱাৰ যি পৰিতপ্তি আৰু সমস্যাবোৰৰ সমাধান উলিওৱাৰ পিছৰ যি মানসিক সন্তুষ্টি— তাতেই গণিতৰ নান্দনিক সৌন্দৰ্য উপলব্ধি কৰিব পাৰি। কবিগুৰু ববীন্দ্ৰনাথ ঠাকুৰে ‘সাহিত্যৰ পথে’ত লিখিছে,— “উচ্চ অঙ্গৰ গণিতৰ মধ্যৰে একোটা গভীৰ সৌম্য, একোটা এককৰূপ আছে, নিঃসন্দেহে গাণিতিক তাৰ মধ্যৰে আপনাকে নিমগ্ন কৰে। তাৰ সামঞ্জস্যৰ তথ্যটি শুধু জ্ঞানৰ নয়, তা নিবিড় অনুভূতিৰ, তাতে বিশুদ্ধ আনন্দ।”

গাণিতিক চিন্তা-চৰ্চা অথবা সৃষ্টিৰ ক্ষেত্ৰত গ্ৰীকসকলৰ অৱদান অনস্বীকাৰ্য। গ্ৰীকসকল বিশ্বব্ৰহ্মাণ্ডৰ গ্ৰহ-নক্ষত্ৰ আৰু ইয়াৰ বস্তু নিচয়ৰ সমন্বিত আৰু সু-সামঞ্জস্য জ্যামিতিক আকাৰ আৰু গঠন দেখি বিশ্বয়ত অভিভূত হৈছিল। তেওঁলোকে গণিত আৰু জ্যামিতিৰ চৰ্চাত মনোনিবেশ কৰিবলৈ লৈছিল। গণিত আৰু জ্যামিতিৰ মাজত তেওঁলোকে নিয়ম, শৃঙ্খলা আৰু খুঁতহীনতা লক্ষ্য কৰিছিল আৰু সেইবাবেই গণিত গ্ৰীকসকলৰ বাবে সৌন্দৰ্যৰ উৎস হৈ পৰিছিল। গণিতৰ ক্ৰমবিকাশত দুটা মৌলিক প্ৰশ্নৰ সমাধান নিৰ্ণয় কৰাৰ প্ৰচেষ্টাই প্ৰধান ভূমিকা পালন কৰি আহিছে। প্ৰশ্ন দুটা হ’ল— কি (What)? আৰু কিয়, কেনেকৈ (Why, how)? গ্ৰীক গণিতজ্ঞ থেলছ [Thales] ই প্ৰথমে আঙুলিয়াই দিলে যে, ‘এইটো কি’— সেই কথা জানিলেই যথেষ্ট নহয়— ‘এইটো কিয় হ’ল আৰু কেনেকৈ হ’ল’ সেই কথা জনাটোও নিতান্ত প্ৰয়োজনীয়। ইয়াৰ ফলতেই গণিতত আৰম্ভ হ’ল সহজাত বোধৰ ধাৰণা আৰু যুক্তিৰ অৱতাৰণা। ‘গাণিতিক বস্তু’ এটা প্ৰথমে বোধৰ ধাৰণাৰে আৰম্ভ হয়, পিছত ইয়াক কিছুমান মৌলিক নিয়ম বা স্বীকাৰ্য্যৰে [axiom] বান্ধি লৈ শৃঙ্খলিত আৰু সু-সামঞ্জস্য যুক্তিৰ মাজেদি চাপে চাপে আগবঢ়াই নি

সৰ্বশেষ স্তৰ(সিদ্ধান্ত)ত উপনীত কৰোৱাৰ পিছত গাণিতিক বস্তুটোৰ প্ৰমাণ সাব্যস্ত হৈ যায়। বেছিভাগ ছাত্ৰ-ছাত্ৰীৰ সকলো গণিতৰ প্ৰতি অহৈতুক ভীতি আৰু শংকা আৰু সন্দেহৰে ভৰি আছে। এইটো গossip আৰু ‘MATHS’ৰ অৰ্থ হ’ল : Mental Affected Teachers Harass Students। এইটো চিন্তনীয় কথা। কাৰিকৰী বা কম্পিউটাৰ শিক্ষাৰ ক্ষেত্ৰত কেৱলমাত্ৰ গণিতৰ প্ৰয়োজন এনে নহয়; সকলো প্ৰতিযোগিতামূলক পৰীক্ষা আৰু প্ৰায়বোৰ বিষয়েই গণিতৰ প্ৰাথমিক আৱশ্যকতা অপৰিহাৰ্যভাৱে প্ৰয়োজনীয় পৰিছে। গণিত অবিহনে বিজ্ঞান আৰু অবিহনে মানৱ জীৱন অচল। গণিতৰ বিষয় এটা বৰ্ণনামূলক আৰু দীঘল হোৱাৰ বৰ্ণনা কৰিব। গণিতৰ নিজা লিপি, ভাষা, চিহ্ন বা প্ৰতীক আছে। দুই আৰু দুই যোগ কৰি হয়— এই এটা দীঘল বাক্যক গণিতৰ প্ৰয়োগৰ ফলত জটিল আৰু দুৰ্বোধ্য সমস্যা তৎক্ষণাত সমাধান উলিয়াব পাৰি। এইহেজাৰলৈ যোগ কৰিবৰ বাবে অথবা একক বিস্তাৰ কৰিবলৈ এক মিনিটো প্ৰয়োজন ক’ব পাৰি। গণিত বিষয়টো তথাপিও গণিত বিষয়টো নিৰস আৰু বিৰাজিতকৰ বুলি বদনাম আৰু বদনামবোৰ মোচন কৰিবলৈ হ’লে গণিতৰ ছাত্ৰীৰ বোধগম্য আৰু আকৰ্ষণীয় কৰিব গণিতৰ শিক্ষকসকলৰ। গণিতয়ে কেৱল জটিল বা নিৰস বিষয় নহয়; বৰং ই এৰি-বা উচ্চস্তৰীয় কলা-সংগীত-সেইটো প্ৰতিফলিত কৰিব লাগিব আমাৰ শিক্ষকসকলেই। **Mathematics is the music of musics.** হয়, গণিতৰ ভিতৰত উচ্চ সংগীতৰ সুৰ বাজি থাকে আনকো নাহি। নিজো শুনাব লগতে আনকো শুনাব লাগিব। তাৰোপৰি এষাৰ কথা আছে— **enthusiasm, no mathematics.** ছাত্ৰীসকলৰ গণিতৰ প্ৰতি নিজা অনুৰাগ লাগিব। তেহে গণিতত দখল সত্তৰপৰা

দুৰ্যোগক ইংৰাজীত Disaster বুলি কোৱা হয়। এইশব্দটো “Disastro” মৰ এটা ইটালীয়ান শব্দৰ পৰা উৎপত্তি হৈছে, যিৰ অৰ্থ হৈছে “Unluckly Event” অৰ্থাৎ দুৰ্ভাগ্যজনক ঘটনা। ই এনেকুৱা এটা ঘটনাৰ ফলত সা-সম্পত্তিৰ বিস্তৰ ক্ষতি হোৱাৰ গতে মানুহ আৰু অন্যান্য জীৱ-জন্তু বিলাকেও নিজৰ প্ৰাণ হেৰুৱাব লগীয়া হয়। দুৰ্যোগ প্ৰাকৃতিক মানৱ সৃষ্টি দুয়োটা হ’ব পাৰে। কিন্তু প্ৰাকৃতিকে হেৰুৱাই মানৱ সৃষ্টিয়ে হেৰুৱাব লগীয়া কথা হৈছে ইয়াৰ লগত জড়িত হৈ আছে সংকট যাক ইংৰাজীত “Vulnerability” বুলি কোৱা হয়। কাৰণ এই দুয়োটা অৱস্থাই দুৰ্যোগটো কিমান গৰুতজনক হ’ব পাৰে তাৰ বিষয়ে অৱগত কৰায়। মৰ্থাৎ অন্ধপ্ৰদেশৰ সাগৰৰ দাঁতিকাষৰীয়া অঞ্চলত থকা এটি খেৰি ঘৰ ঘূৰ্ণি বতাহৰ বাবে বিশেষভাবে ক্ষতি কাৰক। আনহাতে ভূমিকম্প প্ৰধান অঞ্চলৰ বাবে এটা পকীঘৰ বিপদজনক। কিয়নো এনেকুৱা অৱস্থাই দুৰ্যোগটো আৰু বেছি বিপদজনক কৰি তুলিব পাৰে। তাৰোপৰি সংকট গৰ্ণ ঠাইখন যদি আৰ্থিক ভাবে দুৰ্বল হয় তেনেহ’লে দুৰ্যোগৰ পৰিসৰ দুগুণে বৃদ্ধি হোৱা দেখা যায়।

- দুৰ্যোগ প্ৰধানকৈ দুই প্ৰকাৰৰ—
- (১) প্ৰাকৃতিক
 - (২) মানৱ সৃষ্ট
 - (ক) ভূমিকম্প আৰু
 - (খ) বানপানী
 - (গ) ধুমুহা
 - (ঘ) খৰাং
 - (ঙ) ভূমিস্থলন
 - (চ) জুই ইত্যাদি
 - (৩) মানৱ সৃষ্ট
 - (ক) যুদ্ধ
 - (খ) সন্ধান
 - (গ) পাৰমাণৱিক আতঙ্ক
 - (ঘ) বাসায়নিক সংকট
 - (ঙ) পৰিৱেশ সংকট
 - (চ) জৈৱিক সংকট ইত্যাদি।

ঈশ্বৰে প্ৰাকৃতিক দুৰ্যোগ যেনেকৈ দিছে তাক আয়ত্ত আৰু প্ৰতিৰোধ কৰাৰ ক্ষমতা, নাহস, বুদ্ধি, কৌশলৰ লগতে আৱিষ্কাৰ কৰাৰ ক্ষমতাও মানুহক দিছে।

প্ৰাকৃতিক দুৰ্যোগ আৰু ইয়াৰ পৰা হাতসৰাৰ উপায়

ভাৰতী মেধি
প্ৰবন্ধা ভূগোল বিজ্ঞান বিভাগ

ভূমিকম্প :- It's a shaking of earth-surface অৰ্থাৎ ভূ-কম্পিত হোৱাকে ভূমিকম্প বোলে।

প্ৰশ্নঃ- ভূমিকম্প হৈ থকাৰ সময়ত আমি কি কৰিব লাগে?

(i) আমি প্ৰধানকৈ তিনিটা কথাহে গুৰুত্ব দিব লাগে। সেই কেইটা হ’ল D,C,H অৰ্থাৎ Drop, Cover আৰু Hold.

Drop : ডাঙৰ টেবুল বা বিছনাৰ তলত সোমাব লাগে। আলমিৰা, আইনা আদিৰ পৰা আঁতৰত থাকিব লাগে।

Cover : চকু আৰু মুখমণ্ডল হাতেৰে ঢাকি ৰাখিব লাগে।

Hold : টেবুল বা বিছনাত ধৰি থাকিব লাগে।

(ii) উধাতু খাই দৌৰি আহিব নালাগে।
(iii) ঘৰৰ ভিতৰত থাকিলে বেৰৰ কাষত লাগি থাকিব লাগে।

প্ৰশ্নঃ- ভূমিকম্প হৈ যোৱাৰ পিছত কি কৰিব লাগে?

- (i) খালী ঠাইলৈ ওলাই আহিব লাগে।
- (ii) আনক ঠেলিব নালাগে।
- (iii) লিফটৰ ব্যৱহাৰ কৰিব নালাগে।
- (iv) গাড়ী চলোৱা বন্ধ কৰিব লাগে।
- (v) প্ৰথমতে নিজে ঠিক হৈ শান্তভাৱে আনক সহায় কৰিব লাগে।

বানপানী :- বছৰি হোৱা বানপানীয়ে ভাৰতবৰ্ষৰ বিভিন্ন ঠাইৰ লগতে পৃথিৱীৰ বহুতো জনবহুল অঞ্চল ক্ষতিগ্ৰস্ত কৰে। এনেকুৱা বানপানীৰ লগত সংযুক্ত বিপদৰ পৰা হাত সাৰিবলৈ আমি নিজাববীয়াকৈ কিছু ব্যৱস্থা গ্ৰহণ কৰিব পাৰো।

প্ৰশ্নঃ- বানপানী হোৱাৰ আগত কেনে ধৰণৰ ব্যৱস্থা গ্ৰহণ কৰা উচিত?

বহুবি বানপানী হোৱা অঞ্চলৰ লোকসকলে প্ৰাথমিক চিকিৎসাৰ সামগ্ৰী, টান ৰছী, বেডিঅ’, চৰ্চ, পৰিষ্কাৰ পানী, শুকান আহাৰ যেনে বুট, ছানা, শুকান মিঠাই আদি লগত ৰাখিব লাগে। বানপানীত ভাহি অহা সৰীসৃপৰ পৰা হাতসাৰিবলৈ ছাতি, বাঁহৰ লাঠি ফিনাইল জাতীয় সামগ্ৰী লগত ৰখাটো বাঞ্ছনীয়।

প্ৰশ্নঃ বানপানীৰ সময়ত কেনেকুৱা ব্যৱস্থা গ্ৰহণ কৰা উচিত?

বানপানীৰ সময়ত নিজাববীয়াকৈ তলত দিয়া ব্যৱস্থা সমূহ গ্ৰহণ কৰিব লাগে।

- (i) গৰম পানী খাব লাগে।
- (ii) গুৰু পথ্য খাব নালাগে।
- (iii) লঘু আহাৰ গ্ৰহণ কৰিব লাগে।
- (iv) ডায়েৰীয়া হ’লে চাহৰ পানী, ভাতৰ মাৰ আদি গ্ৰহণ কৰিব লাগে।
- (v) নাৰিকলৰ পানী খাব লাগে, আদি।

পাৰমাণৱিক সংকট : এনেকুৱা সংকট হ’লে সাধাৰণতে মানুহে মূৰঘূৰণি, বদহজম, বমি আদিত ভোগে। কাৰণ এই বোৰ সাধাৰণতে Radioactivity ৰ (তেজস্ক্ৰিয়তাৰ) দ্বাৰা হয়। সেয়েহে ঘৰ দুৱাৰ বন্ধ কৰি থকাটো উচিত। কিয়নো Radioactivity টান বস্তুর মাজেৰে সোমাব নোৱাৰে।

বাসায়নিক সংকট (Chemical Disaster) : এইবোৰ সাধাৰণতে উদ্যোগ প্ৰধান অঞ্চলত হোৱা দেখা যায়। সাধাৰণতে এনেকুৱা সংকটত বিষাক্ত গেছ নিৰ্গত হয়। ইয়াৰ বাবে ‘মাস্ক’ (মুখা) পৰিধান কৰিব লাগে।

জৈৱিক সংকট : জৈৱিক সংকট হৈছে জীৱৰ দ্বাৰা হোৱা সংকট য’ত নেকি বেমাৰৰ বীজাণু এৰি দিয়া হয়। যিহেতু এইবোৰ শ্বাস-প্ৰশ্বাস, কটাৰ্ছাই নাইবা খোৱা-বস্তৰ মাজেৰে সোমাব পাৰে। সেয়েহে এনেকুৱা সংকটৰ বিষয়ে গমপোৱা মাত্ৰকে আমি আমাৰ নাক, কাণ, মুখ বন্ধ কৰিব লাগে।

সুবে

ন

দা

স

ম

হা

বি

দ্যা

ল

য়

আ

লো

চ

নী

২০০৭-২০০৮

বৰ্ষ

০২৭

ছুনামিঃ ছুনামি হৈছে শক্তিশালী লানি নিছিগা ডাঙৰ ডাঙৰ টো; যি বোৰ সাধাৰণতে সাগৰৰ পানী ভাগৰ উলম্বিক কাৰ্য্যৰ ফলত উৎপত্তি হয়। পানীভাগৰ এনে উলম্বিক গতি সাধাৰণতে ভূমিকম্প, ফলক বিৰ্বৰ্তন আদি বিভিন্ন কাৰণত হ'ব পাৰে। ২০০৪ চনৰ ২৬ ডিচেম্বৰত হোৱা ছুনামিয়ে গোটেই দক্ষিণ পূব এছিয়াৰ সাগৰৰ পাৰৰ দাঁতিকাষৰীয়া অঞ্চল ধ্বংস কৰিছিল। প্ৰশান্ত মহাসাগৰত য'ত পানীৰ গভীৰতা ৪০০০ মিঃ সেই ঠাইত ইয়াৰ গতি ৭০০ কিঃমিঃ/ঘণ্টাত আছিল।

NSS অৰ কৰণীয়ঃ NSS অৰ ধাৰণাটো ভাৰতত মহাত্মাগান্ধীয়ে পোনপ্ৰথমবাৰৰ বাবে আৰম্ভ কৰিছিল। তেওঁৰ উদ্দেশ্য আছিল ছাত্ৰ-ছাত্ৰী সকলক তেনেকুৱা কামত ব্ৰতী কৰোৱা। প্ৰাকৃতিক দুৰ্যোগৰ সময়ত NSS ৰ কৰণীয় হ'ল -

তিতা মিঠা

- অধিক ভদ্ৰতা অভদ্ৰতাৰ চিন।
- নগ্নতা ঢাকিবলৈ বস্ত্ৰ পৰিধান কৰা হয়, কিন্তু বস্ত্ৰ পৰিধান কৰি নগ্নতা দেখুৱাবলৈ নহয়।
- তিতা কেবেলা তিতা বুলিয়েই খায়, মিঠা বুলি কেতিয়াও নাখায়।
- ভাল ঘোঁৰাই ঘাঁহ খাবলৈ উভতি নাহে, ভাল নাৰী দ্বিতীয়বাৰ প্ৰেমত নপৰে।
- এজনী ছোৱালীৰ দোষ ধৰা পেলাবলৈ তেওঁৰ গুণ আন এজনী ছোৱালীৰ আগত কওঁক।
- তিবোতাৰ মুখ বন্ধ হৈ থাকিলে কেতিয়াও কাৰো একো অনিষ্ট নহয়।
- পানীৰ তলত থকা মাছে পানী খালে যেনেদৰে ধৰিব নোৱাৰি, চৰকাৰৰ বিষয়ামো টকা খালে তেওঁক ধৰা কঠিন।
- আঁঠৈৰ তপত আৰু তীবীৰ শপতৰ মূল্য নাই।
- বৰশীত লাগি এবাই যোৱা মাছটো সদায় ডাঙৰ।

সংগ্ৰাহক - মঃ ইমৰাণ হুছেইন
স্নাতক ২য় বৰ্ষ

ভ্ৰমণ কাহিনী

- (iv) খাদ্য, ঔষধ, কাপোৰ আদিৰ ব্যৱস্থা কৰি অনুৰোধ কৰা।
- (v) স্বাস্থ্য বিভাগক স্বাস্থ্যজড়িত কামত কৰিবলৈ অনুৰোধ কৰা।
- (vi) স্থানীয় মানুহখিনিৰ লগত লগ লাগি সিহঁতৰ কামত যেনে ঘৰ বন্ধা, বেৰ পাৰ কৰা, বাস্তা বনোৱা আদি কামত সহায় কৰা।

(vii) সাহাৰ্য্য বিতৰণ পুনৰ উদ্ধাৰ আৰু সংস্থাপনৰ কামত সহায় কৰা।

(viii) কাপোৰৰ লাগতিয়াল সামগ্ৰী কৰি দুৰ্যোগপ্ৰস্তুত অৱস্থাত বিতৰণ কৰা।

(ix) স্থানীয় শাসক আৰু মানুহৰ গুৰুত্ব অপৰিসীম। ভ্ৰমণৰ জৰিয়তেই আমি আহৰণ কৰিব পাৰো নতুন নতুন অভিজ্ঞতা, তুন নতুন শিক্ষা। সূত্ৰতকৈ কৰ্ম-অভিজ্ঞতা শ্ৰেয়। কোনো এখন ঠাইৰ বিষয়ে কিতাপ-পত্ৰ পঢ়ি জ্ঞান আহৰণ কৰাতকৈ চৰ-জমিন অভিজ্ঞতাৰ জৰিয়তে আহৰিত জ্ঞান বেছি ফলপ্ৰসূ। সেয়েই আজিকালি প্ৰায়ভাগ বিদ্যালয় মহাবিদ্যালয়ে শিক্ষামূলক ভ্ৰমণ নামেৰে একোটা কাৰ্যসূচী পৰিচালনা কৰা দেখা যায়।

গতানুগতিক জীৱনযাত্ৰাত ভিন্নতা আনি জীৱনৰ অৱসাদ আঁতৰ কৰাত ভ্ৰমণৰ গুৰুত্ব অপৰিসীম। ভ্ৰমণৰ জৰিয়তেই আমি আহৰণ কৰিব পাৰো নতুন নতুন অভিজ্ঞতা, তুন নতুন শিক্ষা। সূত্ৰতকৈ কৰ্ম-অভিজ্ঞতা শ্ৰেয়। কোনো এখন ঠাইৰ বিষয়ে কিতাপ-পত্ৰ পঢ়ি জ্ঞান আহৰণ কৰাতকৈ চৰ-জমিন অভিজ্ঞতাৰ জৰিয়তে আহৰিত জ্ঞান বেছি ফলপ্ৰসূ। সেয়েই আজিকালি প্ৰায়ভাগ বিদ্যালয় মহাবিদ্যালয়ে শিক্ষামূলক ভ্ৰমণ নামেৰে একোটা কাৰ্যসূচী পৰিচালনা কৰা দেখা যায়।

এনে উদ্দেশ্য আগত ৰাখিয়েই ২০০৭ চনৰ অক্টোবৰ মাহৰ ৩০ তাৰিখে আমাৰ হাবিবিদ্যালয়ৰ ভূগোল বিজ্ঞান বিভাগৰ মুৰব্বী অধ্যাপক জয়ন্ত কুমাৰ দাস ছাৰৰ তত্ত্বাৱধানত ভাগীয় ক্ষেত্ৰ অধ্যয়নৰ বাবে দিল্লী আৰু ইয়াৰ চৰৰ আগ্ৰা, হৰিদ্বাৰ আৰু হাৰিকেশলৈ বুলি ওনা হৈছিলো। এই ক্ষেত্ৰ অধ্যয়নত সহকাৰী স্মাৰণায়ক হিচাপে আছিল আমাৰ মহাবিদ্যালয়ৰ নিত বিভাগৰ প্ৰৱক্তা ৰাজীৱ দাস ছাৰ আৰু ভাষা জ্ঞান বিভাগৰ প্ৰৱক্তা মুনীন্দ্ৰ দাস ছাৰ। উক্ত বক্তাসকলৰ লগতে আমাৰ এই দলটোত মুঠ ৪ জন ছাত্ৰ-ছাত্ৰী আছিল। আমাৰ লক্ষ্য আছিল ৰঞ্জী প্ৰসিদ্ধ ঠাই হিচাপে দিল্লী, আগ্ৰা, হৰিদ্বাৰ আৰু হাৰিকেশৰ প্ৰধান পৰ্যটন কেন্দ্ৰসমূহ দৰ্শন কৰা আৰু সেইসমূহ অধ্যয়নৰ জৰিয়তে তথ্য গ্ৰহণ কৰা।

দিল্লী ভাৰতৰ ৰাজধানী হোৱাৰ লগতে ই এখন বুৰঞ্জী প্ৰসিদ্ধ ঠাই। ইয়াৰ মাটিকালি ৪৮৫ বৰ্গ কিঃ মিঃ। ২০০১ চনৰ লোকপিয়ল

ভাৰতৰ ৰাজধানী দিল্লীত এভূমুকি

চুমি তালুকদাৰ
স্নাতক তৃতীয় বৰ্ষ (কলা)

দিল্লী আৰু আগ্ৰা দুয়োখন ঠাইয়ে গংগা উপত্যকাত অৰ্থাৎ দক্ষিণাত্য মালভূমি আৰু হিমালয় পৰ্বতৰ মাজত অৱস্থিত হোৱা বাবে তুলনামূলকভাৱে ইয়াৰ ভূ-প্ৰকৃতি সমান। দুয়োখন ঠাইৰ মাজেৰে যমুনা নৈ বৈ গৈছে। দিল্লী উত্তৰ ভাৰতৰ এক প্ৰসিদ্ধ বাণিজ্যিক কেন্দ্ৰস্থল হোৱা বাবে ইয়াৰ বসতিৰ হাৰ ক্ৰমাগ্ৰয়ে বৃদ্ধি পাই আহিছে। ইয়াত বিভিন্ন ভাষা-ভাষীৰ লোক বাস কৰে। ইয়াত প্ৰচলিত প্ৰধান ভাষাবোৰ হ'ল হিন্দী, পাঞ্জাবী, উৰ্দু আৰু ইংৰাজী।

আনুসৰি ইয়াৰ জনসংখ্যা ১ কোটিৰো অধিক। দিল্লী আৰু আগ্ৰা দুয়োখন ঠাইয়ে গংগা উপত্যকাত অৰ্থাৎ দক্ষিণাত্য মালভূমি আৰু হিমালয় পৰ্বতৰ মাজত অৱস্থিত হোৱা বাবে তুলনামূলকভাৱে ইয়াৰ ভূ-প্ৰকৃতি সমান। দুয়োখন ঠাইৰ মাজেৰে যমুনা নৈ বৈ গৈছে। দিল্লী উত্তৰ ভাৰতৰ এক প্ৰসিদ্ধ বাণিজ্যিক কেন্দ্ৰস্থল হোৱা বাবে ইয়াৰ বসতিৰ হাৰ ক্ৰমাগ্ৰয়ে বৃদ্ধি পাই আহিছে। ইয়াত বিভিন্ন ভাষা-ভাষীৰ লোক বাস কৰে। ইয়াত প্ৰচলিত প্ৰধান ভাষাবোৰ হ'ল হিন্দী, পাঞ্জাবী, উৰ্দু আৰু ইংৰাজী। ইয়াতেই আমি বুৰঞ্জীপ্ৰসিদ্ধ পৃথিৱীৰ সপ্তম আশ্চৰ্য্য তাজমহল, কুন্স মিনাৰ, Lotus Temple, লালকিল্লা আদি ঠাইসমূহ পাওঁ। এনে এখন বুৰঞ্জীপ্ৰসিদ্ধ ঠাই চোৱাৰ হেপাঁহ মোৰ মনত সৰু কালৰে পৰা জাগ্ৰত হৈ আছিল। ভূগোল বিজ্ঞানৰ ক্ষেত্ৰ অধ্যয়নৰ ঠাই হিচাপে শিক্ষাগুৰুসকলে দিল্লী, আগ্ৰা, হৰিদ্বাৰ আৰু হাৰিকেশক নিৰ্বাচন কৰা বুলি শুনি সকলো বন্ধু-বান্ধৱীৰ লগতে ময়ো খুব আনন্দিত হৈছিলো।

শেষত আমাৰ প্ৰতীক্ষাৰ অন্ত পেলাই সেই সুন্দৰ ৰাতিপুৱাটো আমাৰ মাজত আহি পৰিছিল। সেইদিনা আছিল ২০০৭ চনৰ অক্টোবৰ মাহৰ ৩০ তাৰিখ মঙ্গলবাৰ। ৰাতিপুৱা ৩ মান বজাত হাজো মাধৱ দোমোঠাৰগুৰিৰ পৰা গুৱাহাটীৰ পল্টনবজাৰ ৰেলৱে ষ্টেচন অভিমুখে বাছেৰে যাত্ৰা আৰম্ভ কৰিছিলো। প্ৰায় ৪.৩০ মান বজাত আমি ষ্টেচন গৈ পাইছিলো। তাৰ পিছত আমি "সম্পৰ্ক ত্ৰাণ্ডি এন্ড প্ৰেছ" নামৰ ৰেলগাড়ীখনত উঠি প্ৰত্যেকে নিজৰ নিজৰ আসনত বহিছিলো। ঠিক ৬ বজাৰ লগে লগে

আমাৰ ৰেলখনে এটা দীঘল উকি মাৰি বক-বক শব্দৰে ষ্টেচন এৰাৰ জাননী দিছিল। বাটত পিছ পেলাই যোৱা গছ-গছনি, বিস্তীৰ্ণ পথাৰ, পাহাৰ, নদী আদিয়ে আমাক যথেষ্ট আশ্ৰিত কৰিছিল। শেষত ৩১ তাৰিখে গধূলি প্ৰায় ৬.৩০ বজাত আমি সপোন নগৰী দিল্লীত উপস্থিত হৈছিলোঁগৈ। তাত আমাৰ থকাৰ ব্যৱস্থা হোটেলত কৰা হৈছিল। আমি থকা হোটেলখনৰ নাম আছিল "হোটেল ডব'ল আৰ" "Hotel Double R) আৰু এইখন New Delhi Station ৰ পৰা নাতি দূৰতে অৱস্থিত।

১ তাৰিখে ৰাতিপুৱা প্ৰায় ৯ মান বজাত এখন টুৰিষ্ট বাছেৰে দিল্লীৰ স্থায়ী ঠাইসমূহ চোৱাৰ উদ্দেশ্যে আমি যাত্ৰা আৰম্ভ কৰিছিলো। আমি প্ৰথমেই ইয়াত অৱস্থিত বিৰলা মন্দিৰলৈ গৈছিলো যাক লক্ষ্মী নাৰায়ণ মন্দিৰ বুলিও কোৱা হয়। ইয়াৰ পিছত আমি ক্ৰমাগ্ৰয়ে ইন্দিৰা গান্ধী স্মৃতি, সংসদ ভৱন, ৰাষ্ট্ৰপতি ভৱন, ইণ্ডিয়া গেট, কুতুবমিনাৰ, Lotus Temple, মহাত্মা গান্ধীৰ সমাধি স্থল (ৰাজঘাট), লালকিল্লা আদি দৰ্শন কৰো। সেই সমূহ গঠনৰ কাৰুকাৰ্য্য আৰু তাত থকা চাপৰ ঘাঁহ আৰু জাৰণিৰে ভৰা উদ্যানসমূহে আমাক বাককৈয়ে আশ্ৰিত কৰিছিল।

এই ঠাইসমূহ দৰ্শন কৰাৰ পিছত আমি আটায়ে ৰাতি প্ৰায় ৯ মান বজাত হোটেললৈ উভতি আহোঁ। কিছু সময় জিৰণি লোৱাৰ পিত প্ৰায় ১০.৩০ মান বজাত আকৌ টুৰিষ্ট বাছেৰে হৰিদ্বাৰ-হাৰিকেশ অভিমুখে যাত্ৰা আৰম্ভ কৰো। পিছদিনা অৰ্থাৎ ২ তাৰিখে ৰাতিপুৱা ৫.৩০ মান বজাত আমি হাৰিকেশ পাওঁ। তাত

হাৰি

হাৰি

ব্রজেন চন্দ্র মালাকাৰ
স্নাতক প্রথম বর্ষ

ফে ফে ফে ! তোৰ পত্নী ফে ফে !
বামপদৰ কোঁতুহল আৰু আত্মবিশ্বাসৰ
নংমিশ্রণত উজ্জ্বল চকুহালিৰ সংলগ্ন মুখখনৰ
পৰা শব্দকেইটা শুনাৰ লগে লগে সি আকৌ এবাৰ
গংকিত হৈ উঠিল। কিন্তু যথাসম্ভৱ সংযম আৰু
সভিনয়ৰ চাতুৰ্যৰে সি নিৰুদ্বেগচিত্তে বস্ত্ৰীৰ মুখলৈ
গলে। ইতিমধ্যে দুটা চালৰ আগতে অফ খোৱা
বস্ত্ৰীয়ে তাৰ মুখলৈকে উদ্ভিগতাৰে চাই আছে।
বস্ত্ৰীৰ চকুত ধৰা পৰাৰ ভয়ত সি প্ৰথমে হাতত
থকা কাৰ্ডটো শ্ব' কৰি টেবুলত এতিয়ালৈ নিজেও
নাচোৱাকৈ থকা কাৰ্ডটো চকু মুদি দাঙি লুটিয়াই
দিলে।

আৰ্ বে বাবা, ইচ্চাৰ ভী মই জিতি
গালো। এইয়া দেখ লালপানৰ টিকা, ডাইমণ্ডৰ
গহাৰ অউৰ ইন্সপানৰ বিবি। হাঃ হাঃ হাঃ।

বামপদৰ উল্লাসত ইমানপৰে চকুমুদি
থকা সি দুচকু মেলি দেখিলে ইমানপৰে তাৰ
আকাংক্ষিত লাকী কাৰ্ডটো বুলি ভাবি থকা কাৰ্ডটো

আছিল এটা গোলাম... আৰু তাৰ লাকী কাৰ্ডটো
উঠি গৈছে বামপদৰ হাতত।

হাৰিলে ! এইবাৰো হাৰিলে সি।
বামপদৰ হাৰি থকাত তাৰ আৰু খেলিবলৈ ইচ্ছা
নোহোৱা হৈ গ'ল। নগদ তিনি হাজাৰ টকা আজিও
হৰাৰ পিছত বস্ত্ৰীক লৈ সি চালিখনৰ তলৰ পৰা
ওলাই আহিল।

আজি কিছুদিনৰ পৰা এক অদ্ভুত
উত্তেজনাৰ বশবৰ্তী হৈ বস্ত্ৰীৰ হাজাৰ বাধা স্বত্বেও
অদ্ভুত ধৰণে সি খেলখন খেলি আহিছে।
জুৰাখেলৰ পদ্ধতি অনুযায়ী তাৰ এই ধাৰণাটো
মুখমূৰিৰ বাদে আন একো নহয় ; আত্মহত্যাৰ
নামাস্তৰ ! অথচ সি তাকেই কৰিছে। হৰা জিকাৰ
প্ৰতি তাৰ কোনো উৎকণ্ঠা নাই। সি মাথো এটা
আকাংক্ষাবেই খেলি আছে - তাৰ হাতৰ টিকা
চাহবক সংগ দিবলৈ ইন্সপানৰ বিবিও আহি যাওঁক,
দা এফিচিয়েণ্ট চিম্বোল অফ অনাৰ এণ্ড প্ৰাইড।।
আৰু সেয়া হওক তাৰ তিনি নম্বৰ কাৰ্ডটোত

য'ত এটা উৎকণ্ঠা আছে, থিল আছে যাৰ
সহযোজনাত সলনি হৈ উদ্গীৰিত হৈ উঠিব পাৰে
সমস্ত খেলখনৰ অন্তসলিল ভাৱনা.. আৰু সেয়া
হওঁক প্ৰতিপক্ষৰ বাবে এক অভাৱনীয় শ্বক হৈ,
এক অনাৰ্থত সত্যৰ 'হঠাৎ' উন্মীলনৰ দৰে...।

এই ভাৱনাই তাৰ মগজুত ক্ৰিয়া কৰাৰ
দিন ধৰি সি খেলখনৰ শ্ব' কৰাৰ সময়ত মাথো
দুটা কাৰ্ডহে নিৰীক্ষণ কৰিছে আৰু তিনি নম্বৰ
কাৰ্ডটোত সি বিচাৰি ফুৰিছে তাৰ পৰম
আকাংক্ষিত বিবি। সেই আকাংক্ষাতে সি তিনি
নম্বৰ কাৰ্ডটো শ্ব'ৰ সময়তহে চকু মুদি দাঙি দিছে।

এই হঠকাৰিতাৰ বাবেই সি হাৰি আছে,
কেৱল হাৰি আছে - সিও জানে। কিন্তু জীৱন,
জগত আৰু তাৰ ভাৱনাৰ এচিমিলেশ্যনত যি
এক স্পৰ্শাতীত জগতৰ ছবি তাৰ মন মগজুত
ভাস্বৰ হৈ উঠিছে, তাক কোনোপধ্যেই সি উলাই
কৰিব পৰা নাই। এই বায়বীয় আন্তৰণৰ মায়াই
হয়তো তাক মোহাচ্ছন্ন কৰিছে, হয়তো তাৰ এটা

ব্যৱহাৰ, মাটিৰ বুকুৰ পৰা বুটলি অনা শক্তিশালী
অৰ্থঘন শব্দৰ যথাযথ সংযোজন আৰু বিষয়বস্তুৰ
গাভীৰ্য বোহিণী কুমাৰ পাঠকৰ কবিতাৰ কেইটিমান
উল্লেখযোগ্য দিশ। দেশীয় ঐতিহ্যৰ প্ৰতি শ্ৰদ্ধাই
তেওঁৰ কবিতাক সুকীয়া মৰ্যাদা প্ৰদান কৰিছে।
অসম তথা ভাৰতবৰ্ষৰ ৰাজনীতি, সমাজনীতি
আৰু সাংস্কৃতিক পৰম্পৰাৰ সৈতে তেওঁৰ
চিনাকিও আছিল অতি গভীৰ। সেই পৰম্পৰাক
তেওঁ হাতৰ তলুৱাত লৈ বাবে বাবে নিৰীক্ষণ
কৰি চাইছে। সংকটকালত ইতিহাসৰ পৰা শিক্ষা
ল'বলৈ তেওঁৰ কবিতাই পাঠকক সকলো সময়তে
উদ্বুদ্ধ কৰিব পাৰে বুলি সহজেই পতিন যাব
পাৰি।

বোহিণী কুমাৰ পাঠক সং আৰু
নিষ্ঠাবান কবি। মানুহক প্ৰকৃত গণতন্ত্ৰ আৰু
স্বাধীনতাৰ সোৱাদ দিবলৈ তেওঁ যি পথেৰে
অগ্ৰসৰ হৈছিল, সেই পথ কাহানিও মসৃণ নাছিল।
অতিশয় বিপদসংকুল সেই পথত প্ৰতি মুহূৰ্তে
সংঘাতৰ সম্ভাৱনা, ৰক্তপাতৰ আশংকা বিদ্যমান।
তথাপি তেওঁ সেই বাটেৰেই বাট বুলিছিল। তেওঁ
বিশ্বাস কৰিছিল যে প্ৰচুৰ ৰক্তপাত অবিহনে
জনগণৰ অৰ্থনৈতিক মুক্তি সম্ভৱ নহয়। সেয়ে
তেওঁৰ প্ৰতিবাদী কণ্ঠই সকলোকে সকাঁয়াই দিছিল -
“আমি পানীৰ মাছ
দেখাত যদিও সৰু
প্ৰতিদিনে আমি পানীত
ফিচাৰে খোদাই কৰো প্ৰতিবাদ।”

(মাছ)
ভাল কিবা পাবলৈ বিচাৰিলে
কিবা কিবি হেৰুৱাবই লাগিব। তাগ অবিহনে দহৰ

হাস্য-ব্যঙ্গ

গুৱাহাটীলৈ নতুনকৈ অহা গাঁৱৰ মানুহ এজনে চাইকেলৰ দোকান এখনক সন্মুখীন কৰে।
হেলছমেনজনক সুধিলেঃ এখন চাইকেলৰ দাম কিমান ?
হেলছমেন : ২৫০০ টকা আৰু স্থানীয় কৰ সুকীয়া।
গাঁৱলীয়া : কিহে ! এখন চাইকেলৰ দাম ইমাননে ? ২০০০ টকাত দেখাখনত
হেলছমেন : গাই গৰু পোৱা যায়।
গাঁৱলীয়া : সেইটো সঁচা। কিন্তু গাইগৰুৰ ওপৰত উঠি আপুনি ফুৰিবলৈ
হেলছমেন : যোৱাটো মুখৰ কাম।
গাঁৱলীয়া : কিন্তু মই তাকৈও জুখা মুখ হ'ম যদিহে চাইকেলখনত গাইগৰু
খীৰাবলৈ যাওঁ।

মংগল সাধন কোনোপধ্যে সম্ভৱ নহয়। কবি
পাঠকে সই কথা মৰ্মে মৰ্মে উপলব্ধি কৰিব
পাৰিছিল-
‘জীৱনক সঁচা ৰূপত পাবলৈ
কিছু হেৰুৱাবই লাগিব।
তুমি বাচি আছা, এই কথা
কাষৰ দহজন মানুহক জনোৱা।’
(তুমি বাচি আছা, আজনীতৰা)

জীৱন গতিশীল। এই গতিশীলতাৰ প্ৰতিটো
মুহূৰ্তৰ নাম বৰ্তমান। পাঠক বৰ্তমানৰ কবি। সেই
বাবেই তেওঁ স্থিতিশীলতাৰ পক্ষপাতী নহয়-
‘গতিৰ বাহিৰে মই আন একো নাজানো মোৰ
ভূত-ভৱিষ্যত।
মোৰ গতি আছে স্থিতি নাই।
নৈ যিফালে যায়
সেয়ে মোৰ বৰ্তমান।’ (মই এখন নাও)

নৈৰ প্ৰবাহৰ সৈতে নিজৰ জীৱনক
তুলনা কৰিলেও, তেওঁ কিন্তু সদায়েই সোঁতৰ
বিপৰীতে যুঁজ দি আহিছে। আপোন স্থিতি নিগাজি
কৰিব নোৱাৰিলেও, তেওঁ অন্তৰেৰে বিশ্বাস কৰিছিল
যে জীৱন এক অনন্ত অন্বেষণ। এই অন্বেষণ
মানৱতাৰ, সাম্য, মৈত্ৰী আৰু স্বাধীনতাৰ, শ্ৰেয়,
ভালপোৱা, নিষ্ঠা আৰু সততাৰ। এই যাত্ৰাৰ
কাহানিও শেষ নাই। বোহিণী কুমাৰ পাঠকৰ কবিতাৰ
এয়ে মূল বক্তব্য। এয়া ইতিহাসৰো মূল কথা।
জীৱনৰ শেষৰ ফালে কবি কিছু হতাশ
হোৱা যেন পৰিলক্ষিত হয়। কবিয়ে যি আপোন
দেখিছিল তাৰ বাস্তৱায়ন সম্ভৱ হৈ নুঠিল। তাৰ
বিপৰীতে চকুৰ আগত সমাজ জীৱনৰ অধঃপতন

আপোন স্থিতি নিগাজি কৰিব
নোৱাৰিলেও, তেওঁ অন্তৰে
বিশ্বাস কৰিছিল যে জীৱন
এক অনন্ত অন্বেষণ। এই
অন্বেষণ মানৱতাৰ, সাম্য,
আৰু স্বাধীনতাৰ, শ্ৰেয়,
ভালপোৱা, নিষ্ঠা আৰু
সততাৰ। এই যাত্ৰাৰ
শেষ নাই।

দেখি, মূল্যবোধৰ অৱক্ষয় প্ৰত্যক্ষ কৰি
মনটোৱে হাহাকাৰ কৰিছিল। সেয়ে চাইকেল
‘বোহিণী ঘৰত নাই।’ ‘শামুক’ শীৰ্ষক কবি
কবিৰ এই দুখৰ ছবি স্পষ্টভাৱে অংকিত
‘নিজক খোলাৰে বাখিছে ঢাকি।
..... পৃথিবীলৈ বুলি
আঁজলি ভৰাই
থাপনাত থ'লো মাথোঁ দুখ।’
প্ৰায় ডেৰকুৰি বছৰজৈৱ
সাধনাৰ উপৰি ‘আঁহতগুৰিৰ ম'হুঁজ' নাম
চিত্ৰৰ জৰিয়তে তেওঁ ভূমুকি মাৰিছিল।
তেওঁ এগৰাকী গীতিকাৰ আৰু অভিনেতা
নিজৰ দক্ষতা প্ৰমাণ কৰিব পাৰিছিল।
নহওক। শ্ৰেণীহীন সমাজ এখনৰ সন্মুখ
এইগৰাকী নিষ্ঠাবান কবিৰ কাব্যকৰণ
মূল্যায়নে অসমৰ সাহিত্য তথা সমাজ
ৰাজনৈতিক জীৱনত উঠি অহা নৱ প্ৰজন্ম
পথ প্ৰদৰ্শন কৰিব বুলি আমাৰ দৃঢ় বিশ্বাস।

সুৰেন্দ্রনাথ দাস মাহাবিলাস লয় আলোচনী

২০০৭-২০০৮ বর্ষ ০৭৪

উঠিছিল। সেই পোহৰ অনুসৰণ কৰিয়ে সিহতে ফুটপাথৰ গাঁত আৰু ওখোৰা মোখোবাবোৰৰ পৰা ভৰিকৈইখন বচাই আগবাঢ়িবলৈ ধৰিলে। সন্ধ্যাৰ সেই আলোছায়াৰ বৰ্ণিল দৃশ্যপটত তাৰ চেতনাত এটা কঁপনি উঠিল। এই আন্ধাৰ আৰু পোহৰৰ অ-জ্যামিতিক ফলনেই তো জীৱনৰ প্ৰকৃত ছায়াছবি।

এদিন আন্ধাৰৰ মাজতেই ঘুমুটিয়াইছিল বস্ত্ৰী আৰু সি। তাৰ বাবাকে চহৰখনৰ নাতিদূৰৈত থকা অঞ্চলটোত ফেক্টৰী এটা খোলাৰ আঁচনি লৈ যাৰতীয় কেইটামান কামৰ বাবে সেই ঠাইলৈ পাচিছিল তাক। সেইদিনা বস্ত্ৰীও গৈছিল তাৰ লগত। ঠাইখিনি অলপ আওহতীয়া বাবে গোড়ীখন কিছু দূৰত থৈ যাবলগীয়া হৈছিল সিহঁতে। আৰু ওভতনিত যেতিয়া আন্ধাৰ হৈছিল এটা ক্ষীণ পোহৰক অনুসৰণ কৰি ঠাইখনৰ বাট বিচাৰি উলিয়াইছিল। কি যে ঘুমুটিয়নি এটা..। বস্ত্ৰীক সি সুধিছিল -

- ঃ আমি কোনফালে গৈ আছো ?
- বঃ পোহৰৰ ফালে।
- সিঃ পোহৰ ক'ৰপৰা আহে ?
- বঃ আকাশৰ পৰা।
- সিঃ আন্ধাৰো আহে।
- বঃ মোক ডাইভাৰ্ট কৰিব খুজিছা ! এয়া কি সাধু বুলি ভাবিছা ?
- সিঃ জীৱনটোৱেই সাধু।
- বঃ দাৰ্শনিক হ'লা, কেতিয়াৰ পৰা ?
- সিঃ সকলোৰেই জীৱন দৰ্শনপূৰ্ণ। নিজৰ জীৱনটোত সবেই দাৰ্শনিক।
- বঃ নিচা লাগিছে তোমাৰ, দাৰ্শনিক নিচা।

আগতে অলপ অচৰপ গল্প পঢ়িছিল সি আৰু সেইদিনা সেইমুহূৰ্ততে সি ঠিক কৰিছিল - গৈয়েই এটা গল্প পঢ়িব লাগিব। কিন্তু পিছমুহূৰ্ততে তাৰ মুখৰ পৰা ওলাই আহিছিল...খেঁত...

কিহৰ তাগিদাত সি বাকু এই সৰু সৰু কথা কিছুমানক এখন অস্থিৰ জলছবিৰ পৰ্বনীয়ালৈ লৈ যোৱাৰ আকাংক্ষাত উত্ৰাৱল হৈছিল ? কিয় বিভ্ৰান্ত ৰূপ কিছুমানেৰে সৰু সৰল ছবি কিছুমানক এবস্ত্ৰীক ৰূপ দিয়া দুবাৰ কামনা এটা হৈছিল ? সেয়াও কি অনিন্দ্যসুন্দৰৰ বোধৰ সংজ্ঞাৰে মূলৰূপ দৃশ্যায়নৰ অহামিকা ? প্ৰতিটো দৃশ্যক, ছায়াছবিৰ বিভিন্ন কৌণিক অভিনিৱেশেৰে আত্মস্থ কৰাৰ আধিভৌতিক জৈৱিকতা ? কিন্তু তাৰ পৰা লাভ কি ?

ক'ত শুনিছিল সি সাধুটো! এদিন এজন মানুহে ঈশ্বৰক স্তুতি কৰিলে। ঈশ্বৰ প্ৰসন্ন হৈ তেওঁক কি বৰ লাগে সুধিলে। তেওঁ ক'লে -

- সকলোৰে মনৰ ভিতৰত কি আছে তেওঁ যেন জানিব পাৰে। ঈশ্বৰেও ক'লে - 'তথাস্ত'। তাৰ পিছত তেওঁ যিটো আধ্য দেখিলে, তেওঁৰ ভাব হ'ল যেন অজ্ঞ কিলু কিলু বীজাণুৰ মাজত সমগ্ৰ শৰীৰ 'ভেটল' জাতীয় বীজাণুনাশকৰ আৱৰণেৰে ঢাকি কোনোমতে জী আছে তেওঁ, য'ত এটা মাত্ৰ ছিদ্ৰ ওলালেই তেওঁৰ অস্তিত্ব নিঃশেষ হোৱাটো অনিবাৰ্য। কিন্তু তাৰ আগতে কোনোপধ্যেই গম পোৱা নাছিল কোনো বীজাণুৰ স্থিতিৰ কথাটো। তেওঁ সেই বোধপ্ৰাপ্তিৰ আশীৰ্বাদেইতো অভিশাপ হ'ল, যাৰ বাবে হাত হ'ল শান্তিময় নিদ্ৰা। আৰু তেওঁ কি কৰিলে, ঈশ্বৰক পুনৰ প্ৰাৰ্থনা কৰিলে সেই বৰ ওভতাই ল'বলৈ।

অনিন্দ্যসুন্দৰৰ সেই বোধপ্ৰাপ্তিৰ আশীৰ্বাদ তালৈও বাকু উপাসকজনৰ দৰেই অভিশাপস্বৰূপ হৈছে নেকি, যাৰদ্বাৰা উন্মোচিত নগ্ন সত্যবোৰে এফালৰ পৰা তাৰ সুখ-শান্তিৰ মোহনীয় মিনাৰটো ঘূৰ্ণপোকৰ দৰে খুলি খুলি খোৱাৰ প্ৰয়াস কৰিছে। এক আপাত-বিৰোধী তত্পৰ টনা-আঁজোৰাত বিক্ষুব্ধ হৈ যায় তাৰ সমগ্ৰ সত্তা। ক'ৰবাত অৰণ্যৰ গভীৰত এডাল গছৰ ফেৰেঙনিত মকৰা এটাই জাল এখন গোঁঠে। জালখনৰ কেন্দ্ৰবিন্দুত বহি দেখাত উদাসীন কিন্তু অহৰ্নিশ সতৰ্ক মকৰা এটাই জালখনৰ চৌদিশে চকু পিৰিকিয়াই অব্যৰ্থ দৃষ্টিৰে চাই থাকে। হঠাৎ উদ্ভ্ৰান্ত উৰন্ত পোক এটা জালখনত পৰিল। মুহূৰ্ততে অকণো হীন-দেবিনকৰকৈ তৎপৰতাৰে পোকটোক সি দেহৰ আঠাজাতীয় সুতাৰে মেৰিয়াই পেলালে। হঠাৎ তাৰ এনে লাগিল, পোকটোৰ সেই আমৃত্যু বন্দিত্বৰ যন্ত্ৰণাটো যেন এক অদৃশ্য তৰংগ হৈ ইথাৰৰ মাজেৰে আহি তাৰ দেহৰ অভ্যন্তৰত প্ৰৱেশ কৰিলে। ক'ত পঢ়িছিল সি, ক'ত জানো, দক্ষিণ আফ্ৰিকাৰ ফালৰ অৰণ্যত হ'বলা, এজাতি এনে প্ৰজাতিৰ মকৰাৰ কথা যিয়ে মানুহতকৈও বিশাল প্ৰাণী একোটাক তাৰ জালত বন্দী কৰি খাদ্য হিচাপে গ্ৰহণ কৰিব পাৰে। এই যে জাক জাক কিলবিলু মানুহ, দৌৰাদৌৰি, খেদাখেদিত মন্ত এজাক উদ্ভ্ৰান্ত মানুহ, ইহঁতৰ বাবেও ক'ৰবাৰ অদৃশ্য মকৰা এটাই এখন অদৃশ্য জাল গুঁঠি থৈছে নেকি বাকু; চেতনাৰ এখন বিশাল অন্ধকাৰ অৰণ্যৰ মাজত, য'লৈ বহুসময় পখিলা এটাৰ ছলনাময় নাচোনাত মুগ্ধ হৈ মানুহবোৰ দৌৰি গৈ আছে আৰু দৌৰি গৈ আছে, যেন কেতবোৰ জ্যামিতিক অৱয়ব - আনুভূমিক, উলম্ব, কৌণিক, বৰ্তূল।

ঘৰ পাঁই সি দেখিলে বামধনে বাবাকক খুৱাই মেলি গুৱাই থৈছে। সি ঔষধখিনিৰ খবৰ

লৈ গম পালে বামধনে হিচাপমাফিক উৰ... আৰু সূজাতাই নদীয়ে তাৰ পাৰৰ... খৰাক জীপাল কৰি ৰখাৰ দৰে তাৰ সমস্ত সত্তাক... জীপাল কৰি ৰাখিছে অহৰহ, তাইৰ দেহ আৰু... নৈৰে। তাই তাৰ সৈতে ইমানেই একাত হৈ... গছে যে আনকি অনিন্দ্যসুন্দৰলৈ... যোজনামিকভাৱে দেখুওৱা কৃত্ৰিম একাত্মতাও... তাৰ সমকক্ষ নহয়। অখচ তাৰ দেহৰ নিম্নাংশৰ... নিজৰ অস্তিত্বক সৰব কৰিব নোৱাৰি তাইৰ... খৰাক নলীৰে বিয়মবদনে নৰ্দমালৈ গুচি গৈছে।... সেই অসহায়। বৰ অসহায়। যিদৰে সিও তাৰ... অনুখতে সূজাতাই অনিন্দ্যসুন্দৰলৈ দেখুওৱা... সান্ত্বিকতাৰ অভিনয় দেখি ছটফটাই থকাৰ... গাছটো ছিন্নমূল ভূ-লুপ্তিত বটবৃক্ষৰ দৰে নিস্পৃহ... গীত বহি থাকে। বৰ অসহায়কৰ সেই... সলিল জোঁৱাৰৰ বাহ্যিক উদাসীনতাৰ... অভিনয়। সি লৈ যাব সূজাতাক। অচিৰেই লৈ... সি। এক আদিম বন্যতাত খোজকাঢ়ি গৈ... কাৰ মুহূৰ্ততো তাৰ দেহৰ নিম্নাংশৰ সৰব কোষ... সূত মাংস টুকুৰা স্ফীত হৈ উঠিল। আজি সি... সূজাতাৰ ওচৰত নিজক পূৰ্বতকৈও বেছি... সন্তৰ্কিতৰে বিলাই দিব। সি হনুহনাই গৈ থাকিল।... বৰ্ণিল আকাংক্ষা কিছুমানত বিভোৰ... সূজাতাৰ ঘৰ পোৱাৰ ঠিক পিছমুহূৰ্ততে তাৰ... মস্ত উল্লাস বিদ্যুৎস্পৃষ্ট হোৱাৰ দৰে স্থানু হৈ... ল। যেন সাধুকথাৰ পৰীৰ পিছে পিছে এজন... মনীয়া গৈ আছিল আৰু গৈ গৈ সি তাইক ঢুকি... লে, দেখিলে, সেয়া যথিনীয়েহে ছলনা কৰিছে।... য় মাতিছিল কিয় মাতিছিল, সূজাতাই, যদি... তাইৰ গিৰীয়েক ঘৰত থাকেই। সৌজন্যতাৰ... তিবৰত, অনিন্দ্যসুন্দৰৰ ওচৰত ধৰা পৰাৰ ভয়ত... সেই যন্ত্ৰণাময় পৰিস্থিতিতো সি তেওঁৰ লগত... গতিক বিশ্লেষণত, গল্পৰ ৰসায়নত ব্যস্ত হৈ... ল। কি ক'লে তেওঁ - পৃথিৱীত গোপনীয়... লি কোনো কথা নাই। যি গোপনীয় হৈ থাকে,... নয়া সত্যই নহয়। কাৰণ সত্যৰ এটা নিজস্ব... িয়ায়ন আছে, ফৰ্ম আছে, যাক গোপনীয়তাৰ... চহ আৱৰণে মুঠেও ঢাকি ৰাখিব নোৱাৰে।... কিয় ক'লে অনিন্দ্যসুন্দৰে আলোচ্য... য়াৰ অসংলগ্নিক এই কথা ? তেওঁ বাকু ক'ৰবাত... ম পাঁই গ'ল নেকি তাৰ আৰু সূজাতাৰ সম্পৰ্কৰ... হস্য। নে বিশ্লেষণৰ সেই তত্বৰে, বোধৰ অব্যৰ্থ... গুজৰো তেওঁ নিৰূপন কৰি পেলালে তাহাতৰ... ম্পৰ্কৰ স্বৰূপ। সি অনিন্দ্যসুন্দৰৰ মুখলৈ চালে... নিৰুদ্বেগ, নিস্তৰংগ, শান্ত এটা পুখুৰীৰ... লপৃষ্ঠৰ দৰে অচঞ্চল গভীৰ সেই ৰূপ। অলপ... গতে তাত দলিচপৰা এটাই টো তুলিছিল... দিও পুণিৰ ডাঠ চামনিৰ তলত সেয়া কবৰস্থ

হোৱাৰ দৰে এতিয়া আৰু কোনো চিন মোকাম... নাই। তথাপি তাক বোধৰ পাঠ দিয়া অনিন্দ্যসুন্দৰে... ইমান তৰলভাৱে, অথহীনভাৱে এনে সাৰ্বজনীন... কথা এৰাৰ ক'ব পাৰে বুলি তাৰ চেতনাৰ... বোধিসত্ত্ব নিস্পৃহ হ'ব নোৱাৰিলে। সি ঠিক কৰিলে... - বিজনিমতে ইন্সাপনৰ বিবি তাৰ হাতত নুঠালৈ... সি আৰু সূজাতাৰ ওচৰ নেচাপে। সি বাকু... চিনিকেল চৰিৰ এটাৰ ৰূপ পৰিগ্ৰহ কৰিছে নেকি ?... তাৰ পিছত দিনৰ পিছত দিন ধৰি... পৃথিৱী ঘূৰি আছে। সেই ঘূৰ্ণায়মান বৰ্তূলকাৰ... ভূমিপৃষ্ঠত এন্ধাৰ পোহৰৰ তন্ময়তা লৈ আৰু... এখন পৃথিৱী ঘূৰি আছে। গুটিয়ে গঁজালি মেলিছে, ফুল ফুলিছে, ফল ধৰিছে। অৰণ্যত গছবোৰ ডাঙৰ... হৈছে, তাৰ ডালত এটা প্ৰকাণ্ড মকৰাই এখন জাল... গোঁঠা আৰম্ভ কৰিছে।... আৰু সি, ইন্সাপনৰ বিবিৰ সন্ধানত... তাচপাতত মন্ত হৈছে। বিজনি আৰম্ভ কৰিছে, তিনি নম্বৰ পাতটো সময় সাপেক্ষে চকু মুদি... লুটিয়াই দিছে। বামপদৰ মুখখন উজলি উঠি তাৰ... খৈনীৰ দাগলগা দাঁত কেইটা কুক্ষভাৱে বাহিৰলৈ... প্ৰয়োজনতকৈ বেছি উলিয়াই আনিছে। বস্ত্ৰীয়ে... তাক ঠিকাৰ বিনিয়োগৰ বাবে ফুটিৰিছে। এদিন, এইবোৰৰ মাজতে এদিন তাৰ বিজনিমতেই... ইন্সাপনৰ বিবিৰে তাৰ হাতৰ চাহাব আৰু টেকাক... সংযোগ কৰিছে।... অদ্ভুত উজ্জেনাত সি বামপদৰ চালিৰ... তলৰ পৰা ওলাই সন্ধ্যাৰ এন্ধাৰৰ মাজেদিয়েই... সূজাতাৰ ঘৰ অভিমুখে উৰ্দ্ধ্বাঙ্গে দৌৰিছে। আজিয়েই এই মুহূৰ্ততে সি সূজাতাক তাৰ নিজৰ... কৰি লৈ আহিব। ভাৱনাৰ এটা বায়বীয় তৰংগত... ভাহি সি যেতিয়া সূজাতাৰ দুৱাৰমুখ পালে অইন... এটা শক্তিশালী তৰংগই তাৰ তৰংগটোক অলপ... স্ত্ৰিৰ কৰি দিছে। কলিং বেতল হাত দিব খুজিও... ৰৈ গ'ল সি। স্বামী-স্ত্ৰীৰ কাজিয়াৰ মাজত সি... সোমোৱাৰ যুক্তিযুক্ততা ক'ত ? কৰি লওঁক... অনিন্দ্যসুন্দৰে শেষবাৰৰ বাবে যৈণীয়েকৰ সৈতে... কাজিয়া কৰি লওঁক। ভিতৰৰ কাজিয়াৰ দুৰ্ভাৱনাৰ... পিছতো সি নিৰুদ্বেগে বেৰখনত আউজি ৰ'ল... আৰু সিহঁতৰ উচ্চবাচ্যবোৰ ঠহৰ ঠহৰকৈ তাৰ... কাণত পৰি থাকিল।... ঃ কিয় ? কিহৰ প্ৰয়োজন তোমাক... অত বিলাসৰ ? এইবোৰত শান্তি আছে বুলি ক'বা... নেকি ? সুস্থ জীৱনবোধ নেথাকিলে অপাৰ... বৈভৱেও শান্তি দিব নোৱাৰে তোমাক।... ঃ বাদ দিয়া তোমাৰ লেকচাৰ। সুস্থ... জীৱনবোধ ? তোমাৰ জীৱনবোধে আজি মই... যিখিনি কৰিছে, সেইখিনি দিব পাৰিলেহেতেন ?... যদি মনৰ চাহিদা পূৰ্ণনৈই নহয় তেন্তে অপ্ৰাপ্তিৰ

মাজতো তোমাৰ সুস্থ জীৱনবোধে শান্তিৰ... ফোঁৱাৰাৰে বৰিষণ কৰিবলৈ পাৰিবনে ?... ঃ তুমি কিমান তললৈ নামিব পাৰিছা... গম আছে ? এদিন সমাজৰ চকুত তুমি ঘৃণ্য বুলি... পৰিচিত হ'বা, সেয়া মনত ৰাখিবা।... ঃ হো, সমাজ ! শুনা নৈতিকতা, সততা, সামাজিক দায়বদ্ধতা এইবোৰ তোমাৰ... কাকতত লাগি থকা বস্তু। লিখাৰ পিছত ছপা, তাৰ পিছত এৰাৰ চকু ফুৰণ আৰু শেষত হয়... গেলামালৰ দোকান গুৱনী নহয়তো চানাবুট, পেকিং জাতীয় কাৰ্যতে তোমাৰ এই কথাবোৰৰ... দৌৰ শেষ। সমাজ আৰু আগৰদৰে চলি থকা... নাই। চাবা, মই বিউটি পালাৰ খুলিছো, এইবাৰ... মই ব্যাটিক খুলিম, তাৰ পিছত এদিন শ্বপিং মল... খুলি পেলাম, তুমি চাই থাকা। তেতিয়া কোনে... কি কোৱাৰ সাহস কৰিব পাৰে। আজিকালি টকাৰ... ওপৰত নিৰ্ভৰ কৰিয়েই যে মান-মৰাদা, সৰু-... ডাঙৰ, উচ্চ-নীচ এইবোৰ চলিছে তাক তুমিও... জানা। মিছাতে মোৰ মূৰটো গৰম নকৰিবা। মোৰ... ওচৰলৈ সোণৰ কণী পৰা হাঁই এটা আগবাঢ়ি... আহিছে, লোকনিন্দাৰ ভয়ত মই তাক খেদি... পঠিয়াব নোৱাৰো নহয়। নে তোমাৰ কষ্ট হৈছে ?... অহৰহ কিতাপ, নৈতিকতা, সততাক লৈ ব্যস্ত... মানুহজনে মোৰ প্ৰয়োজনবোৰত জানো গুৰুত্ব... দিছা... ?... উৰ্দ্ধ্বাঙ্গে সি এইবাৰ অহাৰাটো লৰ... ধৰিলে। এই সূজাতাতো তাৰ আকাংক্ষিত... ইন্সাপনৰ বিবি নহয়। হয়তো সি তাইৰ বাবে... আকাংক্ষিত চাহাব হ'ব পাৰে, তাইৰ আৰ্থিক... দৈন্যতা দূৰীকৰণৰ বাবে, তাইৰ যৌন জীৱনৰ... দুৰ্ভিক্ষ নিবাৰণৰ বাবে সি এটা 'টেম্প্টি হটকেক্'।... সি অনিন্দ্যসুন্দৰৰ সেই চেতনা তত্ব আয়ত্ন কৰাত... বিফল হ'ল নেকি ? তেন্তে ইমান ডাঙৰ ভুল... কিদৰে সম্ভৱ হ'ল ? তাৰ বোধতত্বই কিয় ধৰিব... পৰা নাছিল সূজাতাৰ পৰিকল্পিত ছলনাক ? কিয় ?... পাহাৰীয়া ৰাস্তাটোৰে সি তীব্ৰবেগে... তলৰ ফালে নামি আহিল। পাহাৰীয়া ঢালবোৰত... টিপটিপাই থকা চঞ্চলা জোনাকীৰেৰলৈ তিলমান... চোৱাৰ মানসিকতাও তাৰ অভ্যন্তৰৰ পৰা অন্তৰ্হিত... হ'ল। একে গতিৰে দৌৰি থাকি চহৰত মুখ্য... পথটোৰ ফুটপাথেৰে ভিৰৰ মাজেৰে সি আগুৱাই... যোৱাৰ প্ৰয়াস কৰিলে। সন্ধ্যাৰ চহৰখনত... মানুহবোৰৰ ইমান ভীৰ ! অগত্যা সি দৌৰাৰ... পৰিৱৰ্তে বেগাই খোজকাঢ়িবলৈ ল'লে, যিমান... পাৰে সিমান বেগাই।... কিন্তু সি এতিয়া ক'লে যাব ? ঘৰলৈ ?... নাঃ তাৰ বাবা... নহয় নহয়, বাৰিচাচৰণ বুঢ়াইও... তাৰ সৈতে একেই খেল খেলিছে। নিজৰ

সুৰেন্দ্রনাথ দাস মাহাবিলাস লয় আলোচনী

২০০৭-২০০৮ বর্ষ ০৭৫

বৃদ্ধাৰহাৰ নিঃসঙ্গতা অসহায়তা দূৰীকৰণৰ বাবে তাক ব্যৱহাৰ কৰিছে। তেস্তে বস্ত্ৰীৰ তালৈ? নাঃ ৰামপদে তাৰ সৈতে জুৰা খেলি মজা পোৱাৰ দৰে বস্ত্ৰীয়েও তাৰ সৈতে মদ্যপান কৰি মজা পায়, তাৰ লগত অংশীদাৰী ব্যৱসায় কৰি আনন্দ পায়। তেস্তে ক'লৈ যাব সি? ক'লৈ? অনিন্দ্যসুন্দৰৰ সৈতে বৌদ্ধিক চিন্তাচৰ্চাৰ আৱৰণ এখনেৰে ইয়াৰ পৰা পলায়নৰ বাস্তাও বন্ধ হৈ গৈছে তাৰ।

উদ্ভাস্তৰ দৰে সি মাথো লক্ষ্যহীনভাৱে সন্মুখলৈ গৈ থাকিল। হঠাৎ যেন ভীৰটো বাঢ়ি গ'ল। সি আঙুৰাই যোৱাত বাধা বাঢ়ি গ'ল। সি দেখিলে—বাস্তা, ফুটপাথ সকলো আৱৰি এটা মিছিল তাৰ গতিৰ বিপৰীত দিশত আঙুৰাই গৈছে। মিছিলৰ মানুহবোৰৰ মুখবোৰ এটা অপ্রাপ্তিব নিকন্তৰ হেঁচাত বিক্ষোভৰ আভাৱে জ্বালামুখীৰ দৰে উজলি উঠিছে আৰু সেই বিক্ষোভৰ হাত ধৰি সিহঁতে আকাংক্ষিত কিবা এটাৰ সন্ধানত এই মিছিলৰ অংশীদাৰ হৈছে। আনকি বাধিকাচৰণ বুঢ়া, সাংবাদিক অনিন্দ্যসুন্দৰ, অনিন্দ্যসুন্দৰী সুজাতা, বস্ত্ৰী, ৰামপদ, বিজ্ঞাৱালা, খেলাৱালা, ভিক্ষাৰী, অঘৰী এই সকলোকে সি মিছিলত যোগ দিয়া দেখা পালে। তাৰ সন্দেহ হ'ল—সকলোৱে বাক ইক্ষাপনৰ বিবিৰ সন্ধানতে এই কুকুৰলবত ভাগ লৈছে নেকি! কিন্তু মাথো এটা ইক্ষাপনৰ বিবি আৰু অতবোৰ মানুহ, ইমান ডাঙৰ এটা মিছিল, এয়া কিদৰে সম্ভৱ!

কিন্তু পিছমুহূৰ্ততে অনিন্দ্যসুন্দৰৰ চৈতন্যতত্ত্বৰ বসায়নেৰে সমস্ত ঘটনাৱলী বিভঙ্গ ৰূপ এটা দি, এটা এবস্ত্ৰেষ্ঠ গঠনৰে সি প্ৰত্যক্ষ কৰিলে। বিভিন্ন কৌণিক ভংগীমাৰে নিৰীক্ষণ কৰি দেখিলে বিছিন্ন খণ্ড খণ্ড স্নেপছটৰ দৰে পাকলগা, দুবোৰ্ধ্য যেন দেখা এই ফৰ্মৰ মূলৰূপ এটাই। এটা পৰম আকাংক্ষিত ইক্ষাপনৰ বিবি!

কথাবোৰৰ আওঁতত সোমাই থাকোতে সি অনুমান কৰিলে মিছিলৰ মানুহবোৰে তাৰ ওভতা যাত্ৰাত বাধা দি তাকো সিহঁতৰ সমদলত ভাগ ল'বলৈ টানি ধৰিছে। সি কোনোপধ্যেই যাবলৈ ৰাজী হোৱা নাই। মানুহবোৰ আৰু তাৰ মাজত তীব্ৰ টনা-আঁজোৰা, খেলা-খেলি লাগিছে। হঠাৎ অনুমান হ'ল—সেইটনা-আঁজোৰা, খেলা-খেলিত সি দুৰলৈ কৰ্ফাল খাই চিটিকি পৰিছে আৰু এটা অন্ধকাৰ গহুৰেৰে ক'বলৈ গৈ আছে, গৈ আছে। আৰু শেৰবিন্দু পোৱাৰ ঠিক আগমুহূৰ্তত সংজ্ঞাহীন হৈ গ'ল সি।

সেই অন্ধকাৰ গহুৰৰ অভ্যন্তৰ ভেদি এছটি তীৰ পোহৰে যেতিয়া চেতনাৰ সমস্ত কোঠালি ছুই গ'ল, দেখিলে, এজোপা ছিন্নমূল গছ

দৰে এখন হস্পিতেলৰ বিচনাত পৰি আছে সি। তাৰ বিচনাৰ দুয়োকাষে বাধিকাচৰণ বুঢ়া আৰু অনিন্দ্যসুন্দৰ বৰুৱা বহি আছে। সি চকু মেলাৰ লগে লগে বুঢ়াই তাৰ ওচৰলৈ আস্ত-বাস্তকৈ আগবাঢ়ি আহি ক'লে—বাপু, বাপু! এনেকৈ কিয় ঘূৰি ফুৰিব লাগিছে। কিবা এটা হৈ গ'লে কি হ'লহেঁতেন?

সি পিটপিটকৈ বুঢ়াৰ মুখলৈ চালে। ক'তা বুঢ়াৰ মুখততো ইক্ষাপনৰ বিবিৰ সন্ধানত থকাৰ কোনো প্ৰতিচ্ছবি নাই। সি লগে লগে অনিন্দ্যসুন্দৰৰ মুখলৈ চালে—অনিন্দ্যসুন্দৰ নামৰ বিশাল পুখুৰীটো ইমান নিস্তব্ধ হ'ব পাৰে

◆ খং আৰু অসহন্য হৈছে জ্ঞান লাভৰ শত্ৰু।
◆ যি হাঁহিব নোৱাৰে সি চৰাতান।

কেনেকৈ? তেস্তে সি যে মিছিলটো দেখি চব ভ্ৰম আছিল নেকি? কিন্তু তাৰ দুৰ্ঘটনাটো সি যে এটা অন্ধকাৰ গহুৰলৈ গৈ আছিল?

হঠাৎ হৰমুৰকৈ বস্ত্ৰী কোঠাটো সোমাই আহি ক'লে—গাড়ীখন পুলিচে ধৰি ড্ৰাইভাৰজনক দুচটামান দিবৰে মন গৈছিল খাই গাড়ী চলাবলৈ আছে, কুকুৰ!

হঠাৎ বাবাক আৰু অনিন্দ্যসুন্দৰৰ দেউতাক আদি যি সকল তেওঁৰ অভিভাৱক আছিল, কোনোও তেওঁক পঢ়ুৱাব নোৱাৰিলে। মাক দেউতাকেও বহু চেষ্টা কৰি বিফল হ'ল তেওঁ একোৱে পঢ়িব নোৱাৰে। এনেকৈ থাকোতে থাকোতে পঢ়াৰ সময় পাৰ হ'ল। মাক দেউতাকে মনত সদায় দুখ কৰে আৰু চিন্তা কৰি থাকে। কাৰণ তেওঁলোকৰ ল'ৰা মাত্ৰ এটাই। আৰু ব্ৰাহ্মণৰ ল'ৰা হৈ পঢ়া শুনা যদি একোৱে নেথাকে তেস্তে সেই জীৱনটোৱে অসাৰ, জন্ম লোৱাৰ কোনো লাভ নাই। যৌৱনত ভবি দিয়াৰ লগে লগে সেই ল'ৰাটোৰ লগৰ সমনীয়াবোৰো নানা দেশে নিজৰ কৰ্মত ব্যস্ত হৈ পৰে। তপ জপ কৰিবৰ কাৰণে, শিক্ষা-দীক্ষা লোৱাৰ কাৰণে আনবিলাকে ঘৰৰ পৰা ওলাই গৈ নিজৰ নিজৰ কৰ্মত ব্ৰতী হৈ থাকে। সেই ব্ৰাহ্মণৰ ল'ৰাটোৰ মাক দেউতাকে সদায় তাৰ ফালে লক্ষ্য কৰি থাকে।

এদিন সেই ল'ৰাটোৱে এখন আধা কটা দা লৈ ঘৰৰ পৰা প্ৰায় দুই মাইল মান বা তাতোকৈ অধিক গৈ হাবিৰ মাজেৰে এটা সৰু বাস্তা পালে। সেই বাস্তাৰে কিছুদূৰ গৈ কাষতে সেই দা খনেৰে কেইদিন মানৰ মূৰত এটা জুপুৰি বৰ সাজি উলিয়ালে। আৰু বাস্তাটোৰ কাষতে সি বহি থকা কৰিলে। তাৰ কাম হ'ল সদায় বহি থকা আৰু কোনোৱেই কিবা সুধিলে সি জনা

স্পৰ্শাৱলিক গাঁথণ

পু ৰণি কালত এজন ব্ৰাহ্মণৰ ল'ৰা আছিল। তেওঁ সৰুৰে পৰা মাক দেউতাক আদি যি সকল তেওঁৰ অভিভাৱক আছিল, কোনোও তেওঁক পঢ়ুৱাব নোৱাৰিলে। মাক দেউতাকেও বহু চেষ্টা কৰি বিফল হ'ল তেওঁ একোৱে পঢ়িব নোৱাৰে। এনেকৈ থাকোতে থাকোতে পঢ়াৰ সময় পাৰ হ'ল। মাক দেউতাকে মনত সদায় দুখ কৰে আৰু চিন্তা কৰি থাকে। কাৰণ তেওঁলোকৰ ল'ৰা মাত্ৰ এটাই। আৰু ব্ৰাহ্মণৰ ল'ৰা হৈ পঢ়া শুনা যদি একোৱে নেথাকে তেস্তে সেই জীৱনটোৱে অসাৰ, জন্ম লোৱাৰ কোনো লাভ নাই। যৌৱনত ভবি দিয়াৰ লগে লগে সেই ল'ৰাটোৰ লগৰ সমনীয়াবোৰো নানা দেশে নিজৰ কৰ্মত ব্যস্ত হৈ পৰে। তপ জপ কৰিবৰ কাৰণে, শিক্ষা-দীক্ষা লোৱাৰ কাৰণে আনবিলাকে ঘৰৰ পৰা ওলাই গৈ নিজৰ নিজৰ কৰ্মত ব্ৰতী হৈ থাকে। সেই ব্ৰাহ্মণৰ ল'ৰাটোৰ মাক দেউতাকে সদায় তাৰ ফালে লক্ষ্য কৰি থাকে।

এদিন সেই ল'ৰাটোৱে এখন আধা কটা দা লৈ ঘৰৰ পৰা প্ৰায় দুই মাইল মান বা তাতোকৈ অধিক গৈ হাবিৰ মাজেৰে এটা সৰু বাস্তা পালে। সেই বাস্তাৰে কিছুদূৰ গৈ কাষতে সেই দা খনেৰে কেইদিন মানৰ মূৰত এটা জুপুৰি বৰ সাজি উলিয়ালে। আৰু বাস্তাটোৰ কাষতে সি বহি থকা কৰিলে। তাৰ কাম হ'ল সদায় বহি থকা আৰু কোনোৱেই কিবা সুধিলে সি জনা

উত্থ্যৰ আখ্যান

মৃদুলা দাস স্নাতক প্ৰথম বৰ্ষ

কথাখিনি কোৱা। কোনফালৰ পৰা কোন আহিল, কোনফালৰ পৰা কোন গ'ল সি কয়। তাৰ জীৱনত কোনোদিন মিছা কথা কোৱাৰ অভ্যাস নাছিল। কেৱল সত্য কথা কোৱাটোৱেই তাৰ জীৱনৰ ডাঙৰ ব্ৰত হিচাপে সি গ্ৰহণ কৰি আহিছিল। তাত বাহিৰে তাৰ জীৱনত একোৱেই নাই।

এদিন সেই অৰণ্যত ল'ৰাটো বহি থকা বাটেৰে ব্যাধ এজনে গাহৰি এটাৰ পিছে পিছে খেদি লৈ আহিল। দুই তিনিপাত শৰ মাৰিও ব্যাধে গাহৰিটোক ৰাখিব পৰা নাই। গাহৰিটোৱে দৌৰি দৌৰি সেই বহি থকা ল'ৰাটোৰ কাষেৰে ঘৰ্ঘৰ্ঘকৈ গৈ তাৰ জুপুৰীটোত সোমাল। গাহৰিটোৱে খেদি যোৱাত তাৰ ভয় লাগিছিল আৰু ঐ ঐ ঐ কৈ তিনিবাৰ উচ্চাৰণ কৰিছিল। ভোকে লঘোণে তাৰ দিনটো পাৰ হৈছিল। সেই ব্ৰাহ্মণৰ ল'ৰাই ভোকে লঘোণে ঐ ঐ ঐ কৈ তিনিবাৰ উচ্চাৰণ কৰোতে দেৱী মহামায়াই আৰ্শীবাদ কৰিলে—ঐ ঐ ঐ কৈ এই গধূলি সময়ত মোৰ এই বীজমন্দ্ৰ যিয়ে উচ্চাৰণ কৰিলে সি সমস্ত বিদ্যাবুদ্ধিত পাৰ্গত হ'ব। আৰু সেই ব্যাধে মনতে ভাবিলে—ঐ ঐ ঐ কৈ এই ল'ৰাটোৱেই যে চিঞৰিছে নিশ্চয় এইফালেৰে বৰাহটো গৈছে; তাক সুধিলে নিশ্চয় সঠিক দিশ পাম। এই বুলি ভাবি ব্যাধে গৈ ল'ৰাটোৰ কাষ পালে আৰু দূৰতে সেই ব্ৰাহ্মণৰ ল'ৰাক সেৱা জনাই ক'লে—হে মহাশয় আজি দুই তিনিদিন মোৰ ঘৰৰ ল'ৰা ছোৱালী বিলাকে

একো খাব পৰা নাই। গোটেই দিনটো চিকাৰ বিচাৰি বিচাৰি এটি বৰাহ লগ পাইছিলোঁ। তাক দুই তিনিবাৰ শৰ মাৰিলো কিন্তু ৰখাব নোৱাৰিলো। এই বাটেৰেই বৰাহটো গৈছে, গতিকে বৰাহটোৰ সম্ভেদটো আপোনাৰ পৰা পাম বুলি মই আপোনাক সুধিছোঁ- বৰাহটো কোন ফালে গৈ আছে?

তেতিয়া ব্ৰাহ্মণৰ ল'ৰা বৰ বিমোৰত পৰিল। কোনোদিনে মই কাকো মিছা কথা কোৱা নাই; সি মনতে ভাবিলে। কিন্তু আজি যদি আনৰ নিচিনা সঁচা কথা কওঁ তেওঁ গৈ বৰাহটোক হত্যা কৰিব। অথচ প্ৰাণৰ ময়াত বৰাহটো মোৰ জুপুৰি ঘৰটোত সোমাইছে। আনহাতে যদি নকওঁ তাৰ ল'ৰা ছোৱালী লঘোণে থাকিব। হে ভগৱান, আজি কি কৰা যায়। এনেকৈ চিন্তা কৰি থাকোতে ব্যাধে ক'লে—হে গুৰুদেৱ! আপুনি দেখোন মনে মনে থাকিলে? তেতিয়া ল'ৰাটোৱে উত্তৰ দিলে—বোপা, যিজনে এই বৰাহটোক দেখিছে তেওঁ একোৱে নকয় আৰু নেদেখা জনে তোমাক কি ক'ব এই ভাবি তেওঁ মনে মনে থাকিবলৈ বাধ্য হৈছে। ল'ৰাটোৰ কথা শুনি ব্যাধে সমস্ত কথা গম পাই গুচি গ'ল। সেই একো বিদ্যাবুদ্ধি নজনা ল'ৰাটোৱে পিছলৈ প্ৰখ্যাত হ'ল উত্থ্য নামে মহাঋষি হিচাপে।

(দেৱী ভাগৱতৰ আলমত)

মানুহৰ মন জয় কৰাৰ উপায়

সংগ্ৰাহক - মৃদুলা দাস, স্নাতক ২য় বৰ্ষ

- ১। সকলোৰে প্ৰতি বন্ধুত্বপূৰ্ণ আচৰণ কৰক।
- ২। সকলোকে উৎসাহ যোগাব।
- ৩। কাৰো মনত আঘাত নিদিব।
- ৪। মানৱীয় গুণৰ অনুশীলন কৰক।
- ৫। প্ৰশংসা বাক্যৰে মানুহক উজ্জীৱিত কৰক।
- ৬। প্ৰশংসাৰে মানুহক সহজেই সংশোধন কৰিব পাৰি।
- ৭। আপোনাৰ প্ৰশংসাই কাৰোবাৰ জীৱনৰ গতি সলাই দিব পাৰে।
- ৮। প্ৰশংসাৰ আঁৰ লৈ সমালোচনা কৰক।
- ৯। আনৰ প্ৰতি সন্মান প্ৰদৰ্শন কৰিব।
- ১০। নিজক আনৰ দৃষ্টিৰে চোৱাৰ চেষ্টা কৰক।
- ১১। নিজৰ মত কাৰো ওপৰত জাপি নিদিব।
- ১২। জীৱনত সফল হোৱাত আনক সহায় কৰক।
- ১৩। আনৰ সুপ্ত প্ৰতিভা জগাই তোলক।
- ১৪। সকলোকে উদ্দীপিত কৰাৰ চেষ্টা কৰক।
- ১৫। দাস্তিকতা পৰিহাৰ কৰি চলিব।
- ১৬। কথা কোৱাৰ কৌশল আয়ত্ত কৰক।
- ১৭। আনৰ সমস্যাক উপলব্ধি কৰাৰ চেষ্টা কৰক।
- ১৮। আনৰ দোষ ধৰোতে সতৰ্ক হ'ব।
- ১৯। সকলোকে মৰ্যাদাপূৰ্ণ আসনত বহুৱাওঁক।
- ২০। সকলোৰে প্ৰতি আন্তৰিকতা প্ৰদৰ্শন কৰক।
- ২১। আনক নিজৰ প্ৰতি এটা ভাল ধাৰণা পোষণ কৰাৰ সুযোগ দিয়ক।
- ২২। আনৰ মৰ্যাদাবোধক সন্মান জনাওঁক।
- ২৩। মানুহৰ গৰ্ববোধক উদ্দীপিত কৰক।
- ২৪। সকলোকে গুৰুত্বপূৰ্ণ বুলি ভবাৰ সুযোগ দিয়ক।

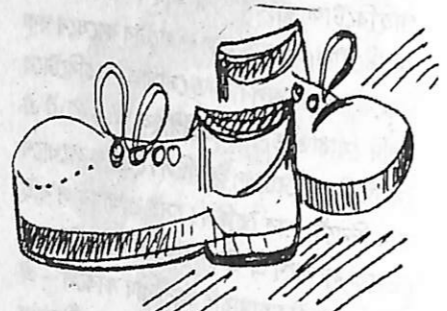

৪ম বর্ষ

গুরাহাটীৰ চিটিবাহুত মোৰ জোতযোৰৰ বিলাহি

চিল মিলকৈ টোপনি আহিছিলহে মাত্ৰ, হঠাৎ কিবা এটা শব্দত মোৰ টোপনি ভাঙি গ'ল। চোৰ আহিল নেকি বাক ? ভাবিয়েই খকমককৈ গাৰুৰ তলৰ পৰা দাখন আৰু টৰ্চটো উলিয়াই এন্ধাৰে মুন্ধাৰে বিচনাৰ পৰা উঠি আহি আলনাখনৰ ওচৰ পোৱাৰ লগে লগে মই থমকি ব'লো। আৰে, এয়া দেখোন আলনাখনৰ তলৰ পৰাহে কেঁকনিৰ শব্দ। বপুৰা চোৰে ক'বৰাত উজুটি-বিজুটি খাই মৰা নাইতো। পিছে টৰ্চটো জ্বলাই যিহে দেখিলো - হে মোৰ কপাল, এয়া দেখো মোৰ উড্ডলেও ভায়ে কেঁকাই আছে। আজি অতদিনে দেউতা ঈশ্বৰক কুতুৰি কুতুৰি ইয়াক কোনোমতে অনাইছো। সেয়ে ই মোৰ সহোদৰ ভাইতকৈও মৰমৰ। আজি তাক সুমুৱাইয়ে মই ডালিং জনীৰ লগত পহিলা ডেটিংটো মাৰি আহিছো। পিছে একেদিনাই কেঁকালে যে। অগত্যা ময়ে সুধিলো - কি হে উড্ডলেও ভাই ! একেদিনাই কেঁকনি বাহিৰ হ'ল যে ?

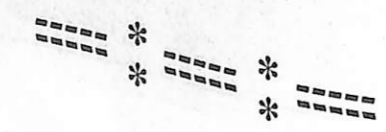
হিলেৰে মোৰহে বুকুত খোচাটো মাৰিলে। ইস্‌ প্রভু, মই যে সিপুৰী নোপোৱাকৈ ব'লো, সেয়া তেৰাৰে কিৰপা ঈশ্বৰ !...

আৰু যিও বাছৰ পৰা নামিলা, দিলা নে যোঁৰাৰ গোবৰ দ'মৰ ওপৰত খোজ পেলাই ! তাৰ পিছতয়ে ডাষ্টবিনৰ পৰা বাহিৰ হৈ ৰাস্তাত পৰি থকা পচা ভাত ভৰা পলিথিনত মোক লেটি পেলালা ! জহনীত যোৱা মিউনিচিপেলিটি..! বাদ দিলো মিউনিচিপেল...! তুমিতো এবাৰ চকু দিব লাগে।

সি খঙতে মুখখন বিকটাই গোঙেৰি মাৰি উঠিল - হ'ব হ'ব, লেন চেলাব নালাগে। ঘেণীয়েৰাক লগ পাবলৈ দৌৰা দৌৰিখন কৰি যিখনহে বাহুত উঠিলা, মোৰ ফালে চালানে এবাৰ ? আই ঠু, কি যে ভীৰ, কিমান খকা খুন্দা। আৰু গাড়ীত সেই নাটেশ্বৰীজনীৰ ওচৰলৈ গা ঘেলাবলৈ যোৱাৰ কি দৰকাৰ আছিল ? তুমিতো নেজানা, তোমাৰ ওপৰত খং উঠি তাইৰ পেঞ্চিল

হায়ৰে, তুমিনো মোলৈ ক'ত চাবা, তোমাৰতো চকুত আৰু ডালিং জনীহে আছিল ! আৰু পাৰ্কত যে বহিলা ডালিঙৰ লগত, তোমাক মৰম কৰে কৰক, কিন্তু মোৰ ওপৰত ভৰিখন তুলি থ'লেহে তোমাক মৰম কৰা যায় নেকি ? হ'ব, তোমাৰ মূৰৰ ওপৰেৰেও ঠেং ঘূৰাব সেইজনীয়ে এদিন, চাই থাকিবা।

পিছত আকৌ সেইখন নাটক। সেই পেটুৱাটোৰ লধপা জোতযোৰৰ গছক খাবলৈ কিয় এৰি দিলা মোক। আৰু ঘৰ পাইয়ে দিলানে

পোহৰ

অৰ্পিতা মেচ
উঃ মাঃ প্ৰথম বৰ্ষ

দীপাৱলী বুলি
কিমান আশাৰে যে জ্বলাইছিলো
সকি
এন্ধাৰ খেদি পোহৰ বিলোৱাৰ আকাংক্ষাৰে

নকলো আছিল মাথো
সিপোনৰ সন্মোহনী
ক'ৰ পৰা আহিল একাঁজলি আন্ধাৰ
অসূয়া অতীতি হিংসা দেখ
ক'লীয়া ডাৰৰে আৰবি ধৰিলেহি সকলো

দলিয়াই। তাৰপিছত আৰু মোৰ কিবাকী
তোমাৰ লগৰী হৈ এয়াই কপাল মোৰ
কপাল ঠু ! পোৰা কপাল ! আচলতে তুমি
লায়েকৰ নাছিলাই ! বাপেৰাৰ

কোনোমতে পাইছা মোক !..
উড্ডলেও ভাইৰ কেঁকনি
অভিযোগ শুনি সঁচাকৈয়ে দুখ লাগিল
মৰমৰ উড্ডলেও জোতযোৰ। অথচ একে
সি বেছ কষ্ট পালে। মোৰ খঙো
মানুহবোৰলৈ। কোনোমতে তাক সাঙু
চেপ্তা কৰিলো। হ'ব উড্ডলেও ভাই, কাই
ওচৰলৈ নি তোমাক মই বড়ী মেছাজ কৰাই
নহয়। তাৰ পিছত তোমাৰ দ্বাৰা মানুহবো
এনেকৈ গচকাম, এনেকৈ গচকাম...
মজিয়াতে ভাল গোৰ দুটামান সোধালো

কিন্তু হঠাৎ তপিনাত তীব্ৰ খাপ
খাই মই চকু খাই উঠিলো। আই ঠু ! কি
দেখো বিচনাত, আৰু সন্মুখত মোক গা
এয়া দেখো স্বয়ং দেউতা - চাফ্লা স
কাজিয়া কৰি এইখন বিছনাও ভাঙিৰ যু
নেলাগে এই দুপৰীয়াখন শুৰ।
তাৰমানে ইমানপৰে মই
দেখিহে আছিলো। এবাৰ উঠি গৈ উড্ডলে
চাবলৈ মন গৈছিল যদিও ফৰফৰাই থকা
পিহি লেপখন মূৰে গায়ে লৈ বিছনা
থাকিলো। □

সংহিতা

সোণালী বান

কৌমি দাস
স্নাতক প্ৰথম বৰ্ষ

এটি প্ৰচণ্ড বানৰ সোঁত
বৈ আহিছিল হঠাৎ
কোনেও নেজানে
কেনেদৰে বাঢ়ি আহিছিল
সেই সোঁত

জিলিকি উঠিছিল
তিৰবিবাই থকা ভোটা তৰাটোৰ দৰে

হৃদয়ৰ অভ্যন্তৰলৈ জুমি চাইছিলো
উথলি উঠিছিল সেই ঢল

মোহিত হৈছিলো উমলি আছিলো
চপ্ চপ্ সোণালী বানত
পানী পৰুৱাৰ দৰে নাচি আছিলো
পানীত ৰুণি ৰুণি

সেয়া ক'ৰ পৰা যন্ত্ৰণাৰ নিদাঘ ব'দ
ভটিয়াই গ'লগৈ নদী
ক'ত মোৰ চপ্ চপ্ সোণালী বান
য'ত উটি আছিলো পানী পৰুৱা হৈ

ইমানপৰে

এতিয়া আৰু নাই

মাথো মোৰ বুকুৰ চাপৰিত
লাগি আছে তাৰ স্মৃতি

জাঁজী হৈ। □

কবিতা

ভগ্ন দেৱাল

আমিনা বেগম
স্নাতক প্ৰথম বৰ্ষ

এখনি পূৰ্ণি ভগ্না দেৱাল
সোলোক-টোলোক তাৰ নিৰ্মাণৰ আহিলা
তাৰ হৃদয় এতিয়া ঝংকাৰিত নহয়
কাৰোবাৰ মধুৰ স্পৰ্শত
স্বপ্ন বিভোৰ ভাৱত এতিয়া মত্ত নহয় সি

অনুভূতিহীন স্পন্দনহীন যেন তাৰ হৃদয়
উদাসীন ক্লান্ত তাৰ চাৰনি
স্বপ্ন ৰাজ্য যেন ধ্বংসৰ
অটল গহ্বৰত নিমজ্জিত

তাৰ হৃদয়ৰ ভগ্না বীণত নেবাজে
কোনো মধুৰ সুৰৰ মূৰ্চনা
হৃদয় সিংহাসনত তাৰ বিৰাজমান
শূন্যতা

বিচাৰি নেপায় সি তাৰ হৃদয়ৰ
গোপন অৰণ্যত
কোনো পখীৰ মধুৰ গুঞ্জন
নাইবা নীৰৱে বৈ যোৱা
পাহাৰীয়া জুৰিটিৰ কুলুকুলু স্বৰ

ভয় আৰু নাই তাৰ
স্বপ্নৰ কাৰেংঘৰ তাচপাতৰ দৰে
উৰুৱাই নিয়াৰ বিচ্ছেদৰ ধুমুহাই

সি যে অকলশৰীয়া
উদিত সূৰ্য্যই কৈ যায়

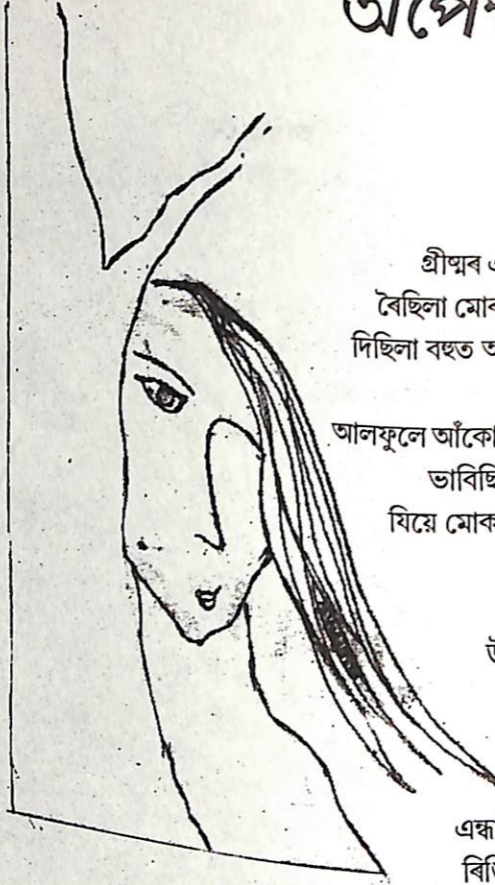
লগে লগে মোৰ ভিতৰৰ পৰা
আন এখন ভগ্ন দেৱালে চিঞৰি
তুমি অকলশৰীয়া নহয়
তুমি অকলশৰীয়া নহয়....

যাৰ শূন্যতাক আজিও বৰণ কৰি

অপেক্ষা

মনিজা বেগম
স্নাতক প্ৰথম বৰ্ষ

তুমি আহিছিল
গ্ৰীষ্মৰ এজাক শীতল বতাহ হৈ
বৈছিল মোৰ হৃদয়ৰ কোমল পাহিত
দিছিল বহুত আনন্দ - উচ্ছাসী সপোন

আলফুলে আঁকোৱালি লৈছিলো তোমাক
ভাবিছিলো তুমিয়েই মোৰ সূৰ্য
যিয়ে মোক একান্ত দিছিল পোহৰ
শীতত উত্তাপ
য'ত পাইছিলো মই
উজ্জীৱনৰ আদিতম পাঠ

হঠাৎ

শীতৰ সেমেকা ৰাতি
এন্ধাৰৰ মাজেৰে কোনোবাই
বিঙিয়াই মাতিছিল তোমাক
আবেগিক হৈছিল
চৰ্ফটাইছিল

গ'লা মোৰ হৃদয়ক মোহাৰি
নেচালা এবাৰো উভতি মোলৈ
মোহাৰিলা মোৰ সকলো স্বপ্ন
নুমুৱালা মোৰ অভয় প্ৰদীপ

শীতৰ মৰুভূত উত্তাপ বিচাৰি
বৈ আহিছিলো মই

নাই

তুমি যেন লুকাই থাকিলা
ডাৱৰৰ আঁৰ হৈ

অকণো কুষ্ঠাবোধ নকৰি
ঢালিলা শীত মোৰ শৰীৰত

য'ত তুমাৰ মুৰ্ত্তি হৈ ৰ'লো মই
তোমাৰেই অপেক্ষাত.....

কবিতা

তেজোৰ

ৰাঙনী

জন্ম

(৩০ অক্টোবৰ ২০০৮ ৰ ৰোমা বিস্ফোৰণত
নিহতসকলৰ স্মৃতিত)

কোমল হৃদয়

চুমিতা দাস
স্নাতক প্ৰথম বৰ্ষ

তুমিও আহিছিল
ফাগুনৰ ঠেৰেঙা বতাহ
এজাকৰ লগত

মোৰ কহুঁৱা কোমল হৃদয়ত
যন্ত্ৰণাৰ কাইট এডাল সুমুৱাই
বিদ্ধ কৰিলা মোক

নীৰৱে

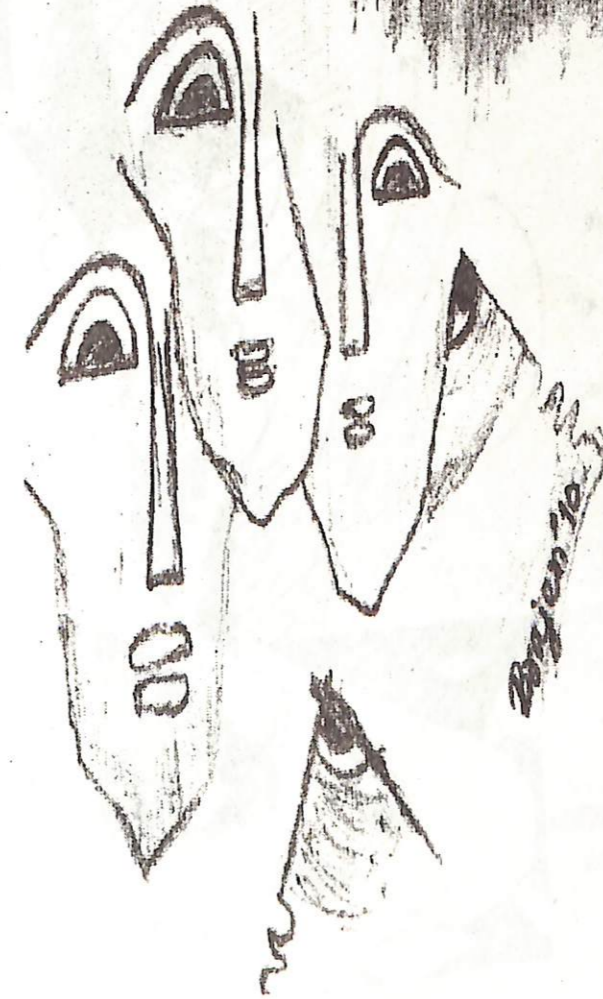
কিহৰ তাড়নাত কলিজাৰ কোঁহে কোঁহে সোমাই
তৃষ্ণা দুৰ কৰিব বিচাৰিলা মোৰ ৰক্তেৰে

কথাটো নাছিল এনে হোৱাৰ

কোন অৰণ্যৰ নিৰ্বোধ ব্যাধ তুমি
প্ৰতাৰণাৰ এডাল শেলিৰে
বিদ্ধ কৰিলা মোৰ মৰম আকলুৱা
কলিজা

চোৱা চোৱা
যন্ত্ৰণাদৰ্শ গঙ্গা চিলনীৰ দৰে
কিদৰে পৰি আছে
মুহূৰ্ত্ত আঘাতত

মোৰ কোমল হৃদয়।

নিৰ্মালী হাটখোৱা
উঃ মাঃ প্ৰথম বৰ্ষ

হেৰা শুনিছানে
অসমী আইৰ কৰুণ বিননি

কোন তোমালোক
আকৌ সেই
ছায়াৰূপ ঘেৰি

কিয় খেলিছা
আন্ধাৰৰ আঁৰ লৈ
এই ঘৃণ্য বক্তখেল

কিয় শুনিও অবোধ হৈছা
আৰ্ত্তজনৰ মৰণ কাতৰ চিঞৰ

কোন এয়া উটিছে
তেজ আৰু মগুহৰ নৈত
এয়া কাৰ হাত কাৰ ভৰি
কাৰ এয়া মুগুহীন দেহ

কাৰ ভগ্নী কাৰ ভাতৃ
কাৰ স্বামী কাৰ পত্নী
পিতা
পুত্ৰ

চোৱা কবৰৰ মৃতকবোৰে
কিদৰে উঠিছে চিঞৰি

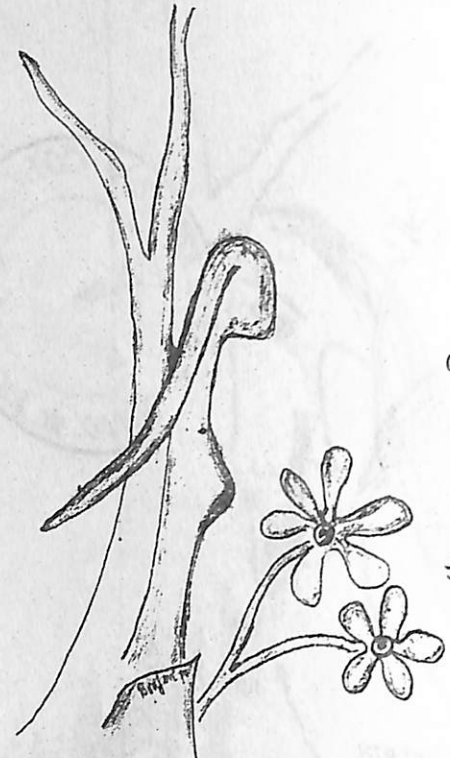
এতিয়া ক'ত জ্বলাওঁ এগছি চাকি
সুমতি দিবলৈ

সেই নিৰ্বোধ দুৰ্জনক।

কবিতা

পাহৰণি

মিৰিজা বেগম
স্নাতক ৩য় বৰ্ষ

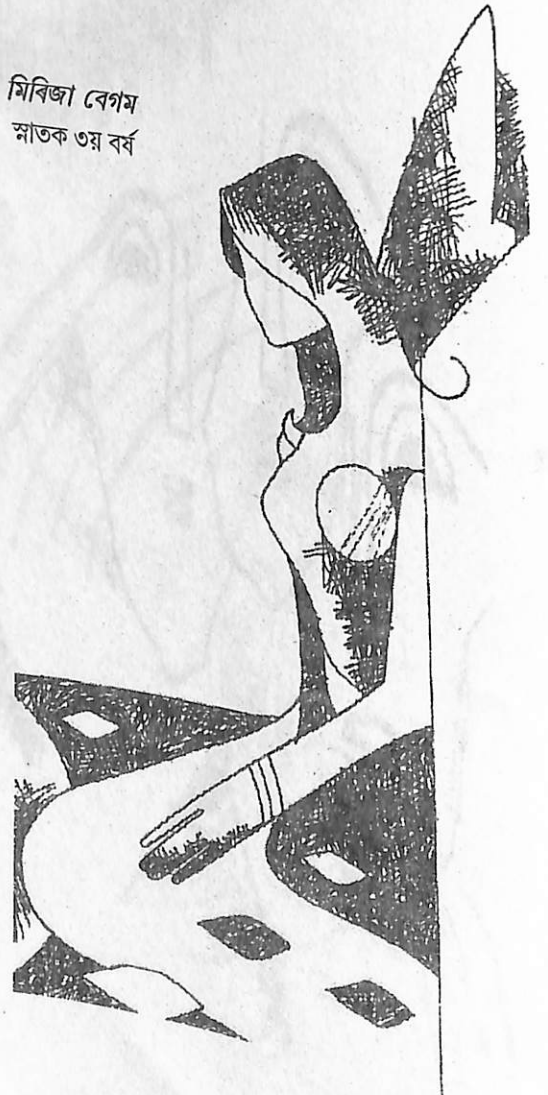
তোমাৰ হাত এৰি
এটি ঠিকনাৰ সন্ধানত
অইন এক ঠিকনাবিহীন যাবাবৰ মই

মনত পৰেনে, অ' মোৰ প্ৰেমিক চৰাই
আমি গোৱা সেই প্ৰিয় গীত
কিমান সপোনে আঁকুহিছিল আমাক...

অথচ পাহৰণিৰ গৰ্ভত জাহ গ'ল সমস্ত
আৰু হেৰুৱাই হেৰুৱাই সকলো
অৰ্থহীন চাকনৈয়াত মই

এতিয়া বসন্তৰ অনুরাগেৰে
অশান্ত জীৱনৰ জাঁজী আঁতৰাই
কোনে মোক তুলিবহি ধৰি

অ' মোৰ বুকুৰ জুবণি
মোৰ হেপাঁহৰ জাংফাইমণিনো
কেনি ?

অনুভৱৰ ছাঁ

প্ৰণিতা মালাকাৰ
স্নাতক দ্বিতীয় বৰ্ষ

প্ৰতিদিনে
প্ৰতিপলে
অনুভৱ কৰো

তোমাৰ নিষ্ঠুৰ আঘাত

সীমাহীন যত্নগা

আজি মই ক্লান্ত
দিশহাৰা পখী
কলিজাত কঢ়িয়াই

দুচকুত উথলিছে
ব্যৰ্থতাৰ অশ্রু
তথাপিও বাৰু

কিয় যে আছে জীয়াই

নিষ্ঠুৰতাৰ কৰাল গ্ৰাস
ক্ৰমে শুহি শুহি খায়
মোৰ জীয়াই থকাৰ

বাসনা।

কবিতা

প্ৰেমৰ কবিতা

কুমাৰী সংঘমিত্ৰা
স্নাতক ২য় বৰ্ষ

হেমন্তৰ হেঙুলীয়া আবেলি
তোমাৰ বুকুত সৰাপাতৰ উৰুলি

এযুৰি গানৰ চৰাই
উৰি আহি মোৰ ওঁঠত পৰে
পলে পলে খেদি ফুৰে
তোমাৰ প্ৰেমৰ পখিলাবোৰে

নিৰিবিলি জোনাকী গধূলি সাৰ পায়
হিয়াৰ আকাংগত স্বপ্নৰ হাঁহি
ৰাতিৰ নীৰৱতাত বাজেনে তোমাৰ বুকুত
মোৰ কবিতাৰ আকুল বাঁহী ?

মোৰ দুখ মোৰ চকুলো মোৰ হাঁহি
মোৰ সমগ্ৰ সত্ত্বাতে তুমি মাথো তুমি
মোৰ টোপনিতো সপোন হৈ থাকা উমলি

তোমাৰ দুচকুৰ দ্যুতি মোৰ কবিতাৰ স্তৰক
মোৰ অন্ধকাৰত তুমি হেপাঁহৰ নীলাভ চাকি

আকণ্ঠ ডুবি থাকো তোমাৰ ভাৱনাত
মৰি মৰি জী উঠা আশাবোৰ বহি থাকে
মোৰ বুকুৰ চোতালত

তোমাৰেই আকুল প্ৰতীক্ষাত।

গৌৰী বিষয়ক এটি কবিতা

ব্ৰজেন মালাকাৰ
স্নাতক ২য় বৰ্ষ

এতিয়া গৌৰীৰ সুখেই সুখ

এদিন যেতিয়া গৌৰী সৰু আছিল
শিৱক সপোনত দেখিছিল আৰু
গাভৰু বয়সত শিৱৰ সপোন দেখিছিল...

তাৰ পিছত...
এদিন শিৱলৈ প্ৰস্তাৱ গ'ল
শিৱ গৌৰীৰ বিয়া হ'ল

বেচৰা শিৱ...
গৌৰীক খুচু কৰো বুলিয়েই
খেতিত লাগি গ'ল অকৰ্মণ্য শিৱ
পিছে খেতিহে নহ'ল ভাল
দেখি গৌৰীও হ'ল কাল
জ্বলি গ'ল শিৱৰ সকলো খেতি...

তাৰ পিছত...
শিৱই খেতি কৰে - গৌৰীয়ে ভগ্ন কৰে
গৌৰীয়ে ভগ্ন কৰে - শিৱই পুনৰ খেতি কৰে

শিৱ যে ক্ৰমে প্ৰেমত পৰিছিল - গৌৰীৰ ?
ওঁহো, খেতিৰ।
সাধু কেছ সঁচাকৈ, নহয় ?
ওঁহো...

এনেকৈ এদিন শিৱৰ হাতৰ তলুৱাৰ ৰেখাত
মতা মানুহবোৰৰ ভাগ্যৰ কথা লিখিছিল
গৌৰীয়ে.....

এক

আইৰ

সন্ধানত

কমলকৃষ্ণ মালাকাৰ
স্নাতক ২য় বৰ্ষ

আজি পুনৰ ব্রহ্মপুত্ৰৰ পৰা
গঙ্গাৰ পাৰে পাৰে কাশীৰ পৰা
গয়া মথুৰা ঘূৰি এক আইৰ সন্ধান কৰিছো

এডৰা হালধীয়া বিচাৰি ফুৰিছো
প্ৰাণ আলসুৱা আইৰ আঁচল

দেহে দেহে বিয়পি পৰা আত্মাৰ বিনিনিত বিচাৰিছো
আইৰ বিবাদকল্প প্ৰাণ - সৰুৰণ আত্মাৰ গান

দেশে দেশে কৰা অন্বেষণত
ভিন্নৰঙী সামগ্ৰিকভাবে কিহৰ সন্ধান

এছাট মলয়াৰ আলেশে কলমতিওৱাইছে মোক
নদী পাহাৰ পৰ্বতে কন্দৰে বিচাৰিছো আইৰ মুখ

আইৰ সন্ধান - মোৰ স্ব-নিৰ্বাসিত প্ৰাণৰ টান
নৈপৰীয়া সুৰ এটাৰ ওভতনি বাগত পুনৰ
বিচাৰিছো আইৰ কুসুম কোমল মাত

নিজানে নিতালে আই বহি আছে মোৰ শিতানত
মুখত ল'ৰালিতেই শূনা সুমধুৰ নিচুকণি গান

মোৰ আই মোৰ প্ৰাণৰো প্ৰাণ
আত্মাৰ সুমধুৰ টান। □

ফুৰিছা

দুটা লিমাৰিক

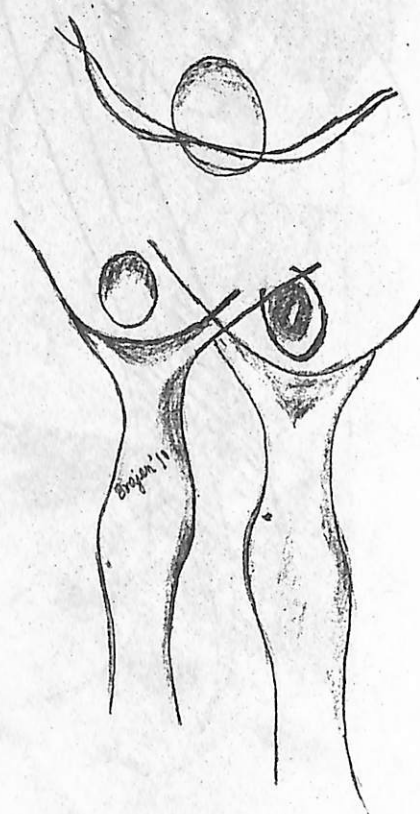
অংকণ ওজা
স্নাতক ২য় বৰ্ষ

(এক)

কলেজৰ ল'ৰাবোক লাগে হিৰ হোণ্ডা
পাণ খায় গুটুখা খায় পঢ়াত নাই ধান্দা
বাৰাণ্ডাই বাৰাণ্ডাই আড্ডা মাৰে
ছোৱালীৰ ফালে চাই সুখৰি মাৰে
পৰীক্ষাৰ বিজাল্ট ওলালেই বেচেৰাইত ঠাণ্ডা

(দুই)

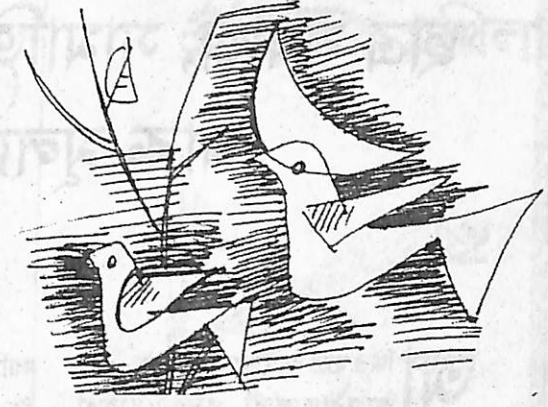
কলেজৰ ছোৱালীবোৰৰ কিনো চাবা ভেমু
আলট্ৰা মডাৰ্ণ ষ্টাইলেৰে যেন লাট চাহাৰৰ মেমু
মেক্ আপ ড্ৰেছত ঘণ্টা ঘণ্টা যায়
গাৰ্লচ কমন কমত বাৰে বাৰে আয়না চায়
এই বয়সত নকৰিলে কেতিয়া কৰিব প্ৰেম। □

ব্ৰহ্ম বচনা

নীলা খামৰ চিঠি

পাঞ্চালী দাস
স্নাতক ১ম বৰ্ষ

মৰমৰ আকাশবন্তি

ভাবিছো। তোমালৈ বাক কি লিখিম। মোৰ মন সাউদৰ পুতেকে নাওঁ মেলি যায় প্ৰেম সমুদ্ৰতলিৰ শঙ্খ বিচাৰি। বাৰে বাৰে বুজাওঁ মনক
প্ৰেমত নপৰিবি, কিন্তু কি কৰো কোৱা, মনে যেতিয়া নেমানে, তেতিয়া তাৰ ওপৰতে বিতৃষ্ণা জাগে। ভাব হয় - প্ৰেমত পৰিলো নেকি? বহুত বুজালো
নিজক, লগতে বন্ধুবৰ্গৰ লগতো পাতি চালো অলেখ স্বৰুৱা মেল। কিন্তু নিজকে প্ৰাৰ্থনা দিব নোৱাৰিলো, আচলতে মোৰ মনে সদায় তোমাৰ সামিথৰ
শেৰালিৰ সুবাস বিচাৰি যায়। বহুতো নীৰৱ মুহূৰ্তত মই তোমাৰ অনুভৱত সঙ্গী কৰি লৈছো নিঃসঙ্গতা। নিজেই নুবুজো ইমান মৰম কিয়নো লাগে
তোমালৈ। আচলতে হৃদয়ৰ টান, এক আকুল বাক, কিয়নো হৃদয় এক নদীৰ নাম। সেয়ে ব'লৈ ল'লে মোৰ স্বৰ্গ আৰু নৰক ভূমিৰ মাজেৰে
তোমালৈ বুলি। প্ৰজ্ঞাৰ সাধনা কৰিও যেতিয়া কোনো সদুত্তৰ নেপালো, তেতিয়া নিজৰ ওপৰতে বহুত ভাবি গুণি আত্মানুসন্ধান কৰিবলৈ ল'লো।
কিন্তু সকলোৱে কি কয় জানা, মই হেনো সেইজনেই অসীমত যাব হেৰাল সীমা! এতিয়া শুনিছো কোনোবা সুবালাও হেনো মোৰ পিছত।
কিন্তু মই তোমাৰহে বিচাৰো প্ৰেম বন্ধন আৰু তোমাৰ লগতহে মোৰ অনুবাধাৰ দেশত ঘূৰি ফুৰিবলৈ মন।

গতিকে তুমিতো জানাই মোৰ হৃদয়ত মিলন বীণা কাৰ বাজে। অ' আৰু এটা কথা, তুমি কোৱাৰ দৰে মই কোনো পৰশমণিৰ প্ৰেমত হাবু-
ডুবু খোৱা নাই। বিশ্বাস কৰা বা নকৰা একেবাৰে সঁচা কথা কওঁ ইউৰোপৰ প্ৰান্তৰে প্ৰান্তৰে ঘূৰি ফুৰাৰ মুহূৰ্ততো প্ৰেম আৰু জীৱনসঙ্গীৰ সন্ধান
কৰিলে তোমাৰ ছবিখনহে দেখা পাওঁ। সেয়ে মোৰ শেষ পৃষ্ঠাত (সিদিনা দিয়া চিঠিখনৰ) লিখামতে জীৱন নাৰৰ কাণ্ডাৰী হ'বলৈ তুমিও আহিবা বুলি
আশা কৰো। তুমি আহিলে ওলোটাকৈও মোৰ জীৱন বৰখ চকৰি ঘূৰে। ভাবিছো তাৰ আগতে তুমি মোৰ জীৱনলৈ মহাবতী হৈ আহিবানে নাহা!
মোৰ মনে কয় তুমি নিশ্চয়কৈ আহিবা আৰু ময়ো মেৰামতি কৰিছো মোৰ ককাদেউতাৰ দিনৰে দঁতাল হাতীৰ উয়ে খোৱা হাওঁদাখন।
হাওঁদাখন পূৰণা বুলি অৱজ্ঞা নকৰিবা, জানাই দেখোন, মোৰ ককাদেউতাৰ হাড়তে বন গজিল এতিয়া। তুমি বাক নুবুজিবানে এই অঘৰী আত্মাৰ
কাহিনীবিলাক।

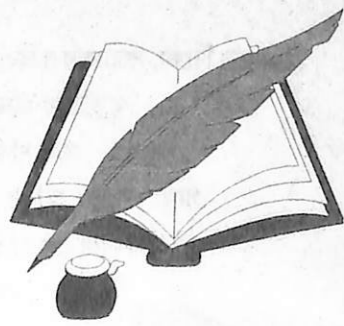
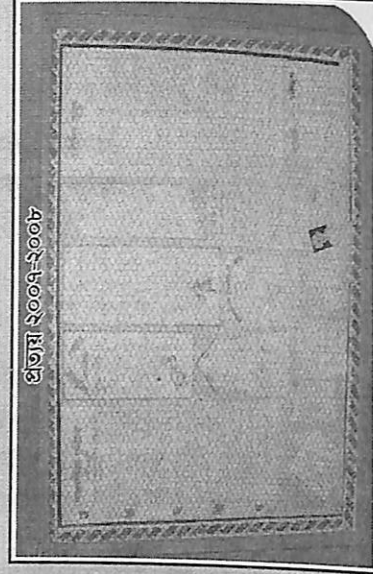
অৱশ্যে তুমি ভবাৰ দৰে মোৰ মনত ডাৰৰ আৰু নাই। তুমি যদি মোৰ প্ৰেমত সঁহাৰি নিদিয়া তেন্তে ময়ো যে বৈ থাকিম নোৱাৰিম, কাৰণ
মোকো মাতি আছে ৰাজপথে বিঙিয়াই। তুমি নাহিলে মোৰ দেহলৈ কিন্তু নিঃশব্দে মৃত্যুৰ প্ৰবেশ ঘটিব। তোমাৰ প্ৰেমৰ বতৰা অনা সুগন্ধি পখিলাটিলৈ
বহুত আগ্ৰহেৰে বৈ থাকিলো।

প্ৰান্তত
তোমাৰেই
মৃত্যুঞ্জয়

বিঃ দ্ৰঃ - তোমাৰ সঁহাৰি পালে "বিভিন্ন নৰক" নেওচি ভাৰাঘৰত থাকি হ'লেও ওমৰ-তীৰ্থ সৃষ্টি কৰাৰ প্ৰতিশ্ৰুতি দিম। আমাৰ জীৱন বৃত্ততো জানাই
এটি তেজ আৰু ধূলিৰে ধূসৰিত পৃষ্ঠা.....

ঠিকনাটো দিলো, সম্ভৱহাৰ কৰিবা নে
মৃত্যুঞ্জয় সন্দিকৈ
মাৰফং - আই সন্দিকৈ
গাওঁ - জীয়া জুৰিব ঘাট
ডাকঘৰ - বঙা গড়া

----- * ----- * -----

প্রতিধ্বনিত প্রত্যয় (২০০৭-২০০৮) ৰ সম্পাদকীয়

ছাত্ৰ সমাজ, সামাজিক দায়বদ্ধতা আৰু মূল্যবোধ

আজিৰ ছাত্ৰ কাইলৈব নাগৰিক - এই আওতাক্যশাৰী পুনৰ দোহৰা নিশ্চয়োজন। ভবিষ্যতৰ সমাজ গঠনত ছাত্ৰ সমাজৰ ভূমিকা সুদূৰ প্ৰসাৰী - এয়া সৰ্বজন স্বীকৃত। কিন্তু বৰ্তমানৰ ছাত্ৰ সমাজত মূল্যবোধৰ যি অৱক্ষয়, সামাজিক দায়বদ্ধতাৰ যি মানসিক পতন, তথাকথিত ভোগবাদৰ প্ৰতি যি লালচ, তাৰ ফলতেই সৃষ্টি হৈছে, সামাজিক ভাঙোনৰ, সৃষ্টি হৈছে ব্যক্তি কেন্দ্ৰিক ধামধুমীয়াব, বিনষ্ট হৈছে সামাজিক সন্দীতি, মগজুৰ গহ্বৰত অংকুৰিত হৈছে বিচ্ছিন্নতাবাদী মনোভাৱ। তাৰোপৰি ভোগবাদৰ সোঁতত উঠি যোৱাৰ প্ৰৱণতাৰ ফলত অৱক্ষয় হৈছে আঞ্চলিক বিকাশ, যিয়ে আমাৰ ছাত্ৰ সমাজক কৰি তুলিছে পৰমুখাপেক্ষী বধুমলা সদৃশ যাৰ শিপা নাই। কেৱল চাকৰিমুখী শিক্ষাৰ প্ৰতি কায়মনোবাক্যে নিজকে সমৰ্পণ কৰাৰ ফলত আমি মাথো হ'ব পাৰিছো বহুজাতিক হাতোৱাৰ তলত নতশিৰ একো একোটা ভূত। আমি মন কৰিব লাগিব - বিশ্বায়নৰ যি শ্লোগান সেয়া প্ৰযোজ্য কেৱল মুষ্টিমেয় উচ্চ-মধ্যবিত্ত বা মধ্যবিত্তখিনিৰ কাৰণেহে। সমাজৰ দৰিদ্ৰ নিৰক্ষৰ বৃহৎ সংখ্যক নদাই-ভদাইৰ বাবে সেয়া চব ফুটকাৰ ফেন। সমাজবাদৰ নামত, গণতন্ত্ৰৰ নামত বৰ্তমানে যি সামন্ততন্ত্রী ধ্যান ধাৰণাৰ পুনৰুত্থান ঘটিব ধৰিছে, সেয়া সমাজৰ বাবে মুঠেও শুভ লক্ষণ নহয়। কাৰণ সমাজৰ গৰিষ্ঠ সংখ্যক নিৰীহ-নিপীড়িতৰ উন্নয়ন অবিহনে সমাজৰ প্ৰকৃত উন্নয়ন মুঠেও সম্ভৱ নহয়। গতিকে শিক্ষাগ্ৰহণৰ অন্তত

আমি যিখন সমাজত ওতঃপ্ৰোতভাৱে জড়িত হৈ পৰিম, সেইখন যদি এখন উচ্চতৰ, উন্নত সমাজহে হোৱাটো কামনা কৰো তেন্তে আজিৰে পৰা সমাজৰ উন্নয়নৰ স্বার্থত নিজকে জানো নিয়োজিত কৰিব নেলাগিব? অন্যথা নৰ্দমাৰ কীটৰ দৰে আমিও সেই একেই পৰিবেশতে কিলবিলাই থাকিব নেলাগিবনে?

তেন্তে ইয়াৰ পৰা পৰিত্ৰাণৰ উপায়? প্ৰথমেই আমি ঘটাব লাগিব আমাৰ মূল্যবোধৰ উত্তৰণ। ব্যক্তিস্বার্থৰ গন্তীৰ পৰা উলিয়াই নিজকে নিয়োজিত কৰিব লাগিব সামূহিক স্বার্থত। সাব্যস্ত কৰিব লাগিব আত্মনিয়ন্ত্ৰণৰ অধিকাৰ। আৰু তাৰ বাবে প্ৰয়োজন হ'ব কেৱল পৰীক্ষাত সৰ্বোচ্চ নম্বৰ প্ৰাপ্তিৰ আশাত ভাটোৰ দৰে পাঠ আওঁৰোৱা প্ৰবৃত্তি পৰিত্যাগ কৰি পৰমুখাপেক্ষী প্ৰৱণতা পৰিহাৰ কৰি আত্মনিৰ্ভৰশীলতাৰ পাঠ- আয়ত্ব কৰাৰ। বিকাশ ঘটাব লাগিব আত্ম-বৌদ্ধিকতাৰ, মন্ত্ৰোচ্চাৰণ কৰিব লাগিব মানৱীয় প্ৰমূল্যৰ।

ঋগ বেদত এয়াৰ কথা আছে - সকলো দিশৰ পৰাই মহৎ গুণৰাশিক আমাৰ মাজলৈ আহিবলৈ দিব লাগে। (Let noble thoughts come to us from every side). সতীৰ্থবৃন্দ, আহক আমি সকলোৰে উচ্চাৰণ কৰো এই মন্ত্ৰ, প্ৰতিজ্ঞাৱদ্ধ হোৱা যাওঁক আত্মনিৰ্ভৰশীলতাৰ, আৰু এই পাঠ বিয়পাই দিয়া হওঁক সমাজৰ সৰ্বস্তৰলৈ, যাতে পিছৰ পৰ্যায়ত সমাজৰ সৰ্বস্তৰৰ উন্নয়নেৰে আমি পাব পাৰো এখন সমৃদ্ধিশালী সমাজ।

মহৎ উক্তি

“মানুহৰ আত্মা শক্তি দৈৱ সম্পদ পূৰ্ণ আৰু তেজ মাংসৰ শৰীৰ আত্মিক বা শস্য শক্তি সম্পন্ন। বিবেক আৰু মুক্তিৰ জৰিয়তে দৈৱশক্তিয়ে আত্ম প্ৰকাশ কৰে আৰু দৈহিক কামনা-বাঞ্ছনা আৰু গাণেশ্বৰ জৰিয়তে মানুহৰ অন্তৰত থকা পশুটোৱে আত্ম প্ৰকাশ কৰে।

- মহাত্মা গান্ধী

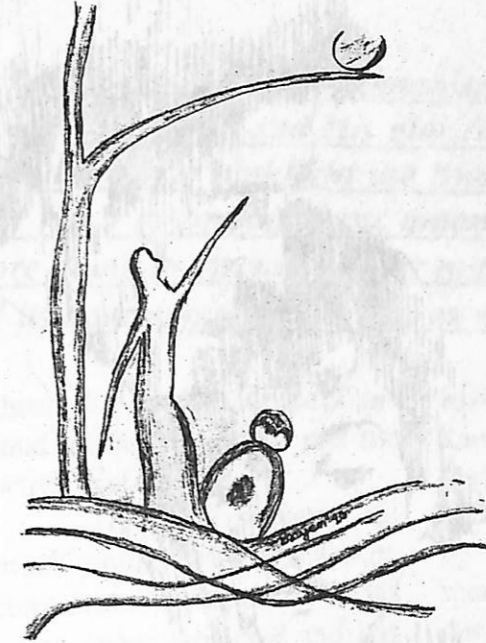
হাতেৰে চুৰি নোপোৱাত থকা ঘামচিটো নথ বগটাৰ পিছত ভাঙিবলৈ চেষ্টা কৰোতে পোৱা ওতুপ্ত জোৰণৰনি গল্প এটিত পালে - সেইটো ভাল গল্প।

- মহিম বৰা

প্ৰাচীৰ পত্ৰিকা

প্ৰত্যয়ৰ এখিলা...

যন্ত্ৰণাৰ নিদাঘ ৰ'দ
শিৰীষৰ ছাঁ তুমি

কি সেই নদীৰ নাম
সেই ঘাট
তোমাৰ কঁকালত কলহ
টোপ টোপ
সৰিছে পানী

শুকান
জীৱন শিপা

জীৱন
কাইট আৰু একাৰৰ বাট

তুমি পোহৰ
তুমি পোহৰ।

তেজৰ

টোৱে টোৱে তুমি

পংকজ পৰাণ

মোৰ দুখৰ বুৰঞ্জীত
পাতে পাতে তুমি বৰ্ণ
উজ্জ্বল
প্ৰতিবাদী
উদ্ধমুখী

তেজৰ টোৱে টোৱে তুমি
নক্ষত্ৰৰ গান
অ' মোৰ বুকুৰ পৰাণ

হাড় ভাঙে
কলিজা কাঁটে

সপোন

বীবেন মালাকাৰ
উঃ মাঃ ২য় বৰ্ষ

কলেজলৈ বুলি ওলায়ে দু বাৰ মুখত পিছল খালে অমিতে। ছেঃ, যাত্ৰা নান্তিয়েই হ'ব বোধ হয়! তথাপি মনত অলেখ আকাংক্ষা লৈ কৃষ্ণ কৃষ্ণ বুলি সি ওলাই গ'ল। বাম বাম বুলি নতুনকৈ লোৱা পালচাৰ খনত গিৰিমকৈ কিক্ এটা মাৰিলে। গৰগৰাই উঠি তাৰ পালচাৰখনে গতি ল'লে। পৰীক পিছফালে বহুৱাই লৈ ফুলস্পীডত লং জাৰ্ণিত যাবলৈ পালে কিমান যে ভাল লাগিব! তাই সোঁহাতখনেৰে ককাঁলত মেৰিয়াই ধৰিব, সি ফুলস্পীডত বাইক চলাব, তাইৰ ভয় লাগিব, তাক আৰু জোৰেৰে সারাটি ধৰিব, আঃ! বাস্তাৰ মানুহবোৰে তাহাতলৈ ঘূৰি ঘূৰি চাব আৰু তাই তাক আন্দেৰেৰে ক'ব - প্লিজ, অমিত, অকণমান লাহে লাহে চলোৱা না। মোৰ যে ইমান ভয় লাগিছে আৰু সি গহীনত ক'ব - নেভাৰ মাইণ্ড ডাৰ্লিং, মে ষ্ট না।

আস্ কি যে ভাল লাগিলহেতেন তেতিয়া! কিন্তু পৰীৰ বিজাল্ট যে এতিয়াও পোৱা নাই। তাই তাৰ প্ৰপ'জেল একচেণ্ড কৰিলেহে সপোনৰ দৰে এই দিনবোৰ আহিলহেতেন। কিন্তু

পৰীয়েতো আজিয়েই তাক বিপ্লাই দিব। হে ভগৱান! বিজাল্ট যাতে ভাল হয়। বুকুৰ ধপ্পপনিত তাৰ মনৰ বেগো বাঢ়ি গ'ল। লগে লগে বাঢ়ি গ'ল বাইকৰ স্পীড। হো হো হো.....। কলেজ কেম্পাছত সুমুৱাই জন আৱাহাম ষ্টাইলত বাইকখন ষ্টেণ্ড কৰি থৈয়ে পৰীক বাৰাণ্ডত থিয় হৈ থকা দেখিলে। তাইৰ মুখত সুন্দৰ হাঁহি। আস্ একদম জ'ডি ফ'ষ্টাৰ যেন লাগিছে তাইক।

সি গহীন হৈ তাইৰ ফালে আগবাঢ়ি গ'ল। ইয়াহ! পৰীয়ে তাক ইয়েছ কৈছে। সি লগে লগে পৰীক প্ৰস্তাৱ দিলে এপাক ফুৰি অহাৰ, অন্ততঃ কেদাৰ পাহাৰলৈ গৈ। পৰীও মান্তি হৈ গ'ল। আস্ তাৰ সপোন সফল হৈ গ'ল। ইমানদিনে দুবৈৰ পৰা চাই থাকিবলগীয়া পৰী এতিয়া তাৰ একেবাৰেই ওচৰত, তাৰ বাইক পিছৰ ছিটত, তাকো তাৰ কঁকালত সাবটি।

সিহঁতৰ বাইক গৈ কেদাৰ পাহাৰত উঠিবলৈ লওঁতেই হুৰসাই এজাক বৰষুণ পৰিবলৈ ধৰিলে। অগত্যা সি বাইক ৰখাই দিবলৈ বাধ্য

হ'ল। সি দেখিলে, পৰী বৰ বেয়াকৈ তিতিছে। উপায়স্বৰ বিহীন হৈ অমিতে পৰীক বুকুৰ মাজতে সাৰটি ল'লে, কোনোমতে যাতে মনৰ মানুহজনীক আপদীয়া বৰষুণজাকৰ পৰা ৰচাৰ পাৰি। হঠাৎ তাৰ পিঠিত পৰীয়ে তীৱ্ৰ জোৰে থাপৰ মাৰি দিলে।

আস্ এয়া কি! সি দেখো বিচিনাত। তাৰ বুকুৰ মাজত পৰীৰ সলনি গাৰুটোহে আৰু ওচৰতে হাতত পানীৰ গিলাচটো লৈ ভায়েক থিয় দি আছে। সি চকু মেলা দেখিলে ভায়েকে ক'লে - শুই থাকিবলৈ আহিছ? কলেজ যাবৰ নাই নেকি? কালিৰে পৰা যে চাইকেল লিক্ হৈ পৰি আছে খবৰ ৰাখিছ? কোনে ভাল কৰি আনি দিব? উঠ।

হঠাৎ যেন অমিত আকাশৰ পৰাহে সৰি পৰিল। ক'ত তাৰ হিৰ' চাইকেল আৰু ক'ত তাৰ পালচাৰ। আৰু ক'ত তাৰ পৰী। আস্! তাক যদি ভায়েকে জগাই নিদিলেহেতেন!

BHAKTI MOVEMENT: A THREAD OF COMMUNAL HARMONY

Dr. Ali Akbar Hussain
Suren Das College, Hajo

The Bhakti movement laid much emphasis on humanism, cordial relation of bhaktas with his Guru, oneness of God and His glorification. And in this write-up an attempt has been made to highlight the Bhakti gits -- Bargits of Sankardev and jikirs of Ajan Fakir as uniting force among different castes and communities in Assam. Before going to discuss this we must know the essence of Bhakti movement and its development in India as well as in Assam.

Assam is a land of assimilated culture. It is a mini-India where people of varied Castes and communities live. It is a land of 'unity in diversity'. Some songs and festivals, customs and traditions and social institutions helped in establishing tolerance and understanding among the people of this land. Besides, some kings and priests, pirs and phakirs, reformers and religious leaders contributed to unity and social harmony through their ideals and preachings.

Mazars and khanquahs, shrines and temples are visited by both Hindus and Muslims. While Satras and namghars are centers for payer and learning of the Hindus, particularly for the followers of *eka-sarana-harinar-dharma*. Mosques is a center for prayer and learning for the Muslims. *Bihu, Mahoho, Urus* and *vaiitheli* are some festivals commonly participated by all. Boat-race song, Deh bichar git, Manasa git, Jikirs and jaris are songs that bridge the two communities. The most forceful

thread that links the people of this land in the Bhakti-cult and the activities of the sufis.

The Bhakti movement laid much emphasis on humanism, cordial relation of bhaktas with his Guru, oneness of God and His glorification. And in this write-up an attempt has been made to highlight the Bhakti gits -- Bargits of Sankardev and jikirs of Ajan Fakir as uniting force among different castes and communities in Assam. Before going to discuss this we must know the essence of Bhakti movement and its development in India as well as in Assam. The Scholars and researchers opine that Islamic Sufism had its impact on the Bhakti cult in India. But in Assam the vaisnava literature of Sankardeva influenced the Zikirs and Zaris or marciya composed by Muslim pirs and Auliyas in the seventeenth centry.¹

The Bhakti movement originates in love, continues in love, and ends in love. Its basis is love, its means is love, its aim is love. This

love, which is devotion to God knows no bargainings, knows no fear, knows no return It is not tainted by selfishness, nor stained by worldly desires. This is a spontaneous outpouring of intense devotion for God. When love ends in love, it becomes Supreme love, Para-bhakti which reveals to the Bhakta, the identity of His self, the universal self. Para-Bhakti and para-jnana are thus identical. Hence union with God, union of the individual soul with the universal soul is the goal of Bhakti. It also leads one to earn jnana. Such love, such intense devotion, such self denial constitute the bed rock of all these bhakti movements.²

The spread of sufism in India was to a great extent, completed by the middle of the 14th century A.D. It entered into a new phase after this by the fusion with Indian Bhakti cult and that was but quite natural. The Bhakti movement influenced by Islamic monotheistic egalitarianism, swept across the Northern India in the 14th, 15th and 16th centuries. Its champion

Ramananda (d. 1472 A.D.) Dadu, Kabir (d. 1518 A.D.) Chaitanya (d. 1533 A.D.) and Nanaka (d. 1538 A.D.) based their philosophy on the Principles of devotion to God, consecration of life, and brotherhood of men. The monotheistic doctrine of Islam and the doctrine of 'ekam eva advityam brahma' (only the supreme self without a second) as preached through the sacred books of the Hindus like the *Bhagavat Gita* open new vista of collaboration between the two great communities of the country.³

India's striking capacity to absorb people of different cultures, faith and language, played a remarkable role in cementing the relation of the two great communities, the Hindus and the Muslims. In the whole history of man few can claim such a wonderful absorption faculty as India, where whosoever came and settled for long, was completely transformed in thoughts, habits and religious formalities.

An important phenomenon that needs serious discussion here is the identical likeness between Sufi movement and Vedantic Philosophy. Most of the Sufis in India conceived of and preached divine unity in forms of idealistic monism. The Hindus found their ideas very similar to those of Vedantic Philosophy. But the greatest attraction for the lower castes of Hindus was Islam that preached equality and fraternity. Quite a large number of Hindus embraced Islam, and even those who did not were now better disposed to the Muslims. The Hindu converts to Islam were at first ostracized by their own people but gradually came to be tolerated and served as a connecting link

between their brothers in blood and their brethren in faith. Ramananda, Kabir, Guru Nanak, Chaitanya were the saints who created a general atmosphere of religious harmony between the Hindus and the Muslims. The song of love and devotion sung by Kabir is a symphony of the deepest notes of the religious feelings of the Common people of India -- Hindus, Muslims and others.

One saint who shaped the cultural personality of Assam and brought about a tremendous change in the Hindu society was Sankardeva (1449-1569 AD). He was a philosopher a poet an artist and reformer. He preached tolerance and advised his followers not to hurt the religious sentiments of others. He tried to eliminate castism sheltering Koch, Chandal, Muslims, Hindus and other untouchables in his liberal roof. It is true that he could not eradicate all the evils of Jati system but he did unify and integrate the Assamese society.⁴

The most celebrated and reputed sufistic saint poet of Assam, whose name is found on the tongue of every Assamese Muslims and who is paid much honour was Hazarat Azan Fakir. He flourished in the middle of the Seventeenth century and is said to have entered the Ahom kingdom with his brother Hazarat Nabi pir from a certain place in the west Asia.⁵ Information regarding his life history and other activities is very meagre. His original name was Shah Miran; Azan was his nickname. It is said that he used to call the people to offer prayer by calling azan (prayer call) thus they began to call him by the name of Azan Fakir or Azan Pir. It is difficult to say about his native

land. According to some he hailed from Baghdad. We come to know just a little about him from his Zikirs (Religious Verses). He came to Assam in 1045 A.H./1635 AD during the reign of Raja Pratap Simha.

With a view to propagating the teachings of Islam, Azan Fakir had Composed a number of Zikirs and Jaris in Assamese akin to the Bargits of Sankardeva. Azan Fakir by the time, became well-versed in Assamese folk songs and other religious literature, besides, acquiring a perfect command over the Assamese language. The Zikirs (devotional song) by Azan pir have been able to score success in ensuring the harmonious relation between Islam and Hinduism particularly Vaishnavism preached by Sankardeva as shown in the following lines --

*'Hindu Musalman ek Allar forman
.....garas thane Kabar sari sari.....Hinduk puriba Musalmanak gariba.'*

(Hindus and Muslims are bounded by the same set of the derived rules of Allah. The act of cremating a Hindu and the entombing of a Muslim only signify one end death for all.) □

References:-

1. Dr. M.K.Saikia- *Assam Muslim Relations and Its Cultural significance*, p-229.
2. Dr. K.N.Chitri - *Socio-Economic Aspects of Medieval India*, P-156
3. Dr. Yahia Tamizi- *Sufi Movments in Estern India*, p-16
4. S.C Dube- *Indain society*, p-II
5. Dr. Yahia Tamizi- p-96

Goal Setting: The Route To Success and Achievement

Prodyot Pran Saikia
Psychotherapist.

(This lecture was delivered in the "Late Parssana Kumar Saharia and Jiten Das Memorial Lecture" organised by the Dept. of Education and History under the auspices of Suren Das College Teachers' Unit.)

Goal setting requires motivation. If you want to get to your goal, then you need to clearly define why you want to achieve it; why does the goal mean so important to you; why do you need it. The stronger the responses to these 'Why's the more powerful will be your motivation.

Human potential has no limits. Your potential has no limits. Human potential knows no bounds. Irrespective of where you are, where you live, where school or college you study, you can still make it to the top if you are determined to make it.

Impossible looking feats have been achieved. Blind man had climbed world's tallest mountain peak, the Everest, so did man without limbs; without oxygen.

"Hey, stop building castles in the air" was a very popular dialogue uttered in the past to tease the people who engaged in day-dreaming activities, but, man now actually built a castle in the air, that too in the outer space, in the form of a space station. More castles are coming up in the immediate future; may be in the Moon and in planet Mars. Explorations are on. That one-liner has been proved wrong.

You become what you feel you are worth of to become. Keep your worth high, and you will achieve high.

Here I am going to lay before you a *mantra* of success. But before I proceed any further let me make one point very clear. We all must look ahead to our future and make appropriate plans for it, because 'future' is where we will live most of our lives. Isn't it very sad that though we will live most part of our lives in the future, and yet most of us do not have any plan for it?

Now, here is the *mantra*. The *mantra* is goal-setting.

Goal setting requires motivation. If you want to get to your goal, then you need to clearly define why you want to achieve it; why does the goal mean so important to you; why do you need it. The stronger the responses to these 'Why's the

more powerful will be your motivation.

Asking a student to study will not yield the desired and the expected outcome. But, when that 'asking' is accompanied with a 'goal' to achieve the student will find reasons to do it. A goal should be in clear view of the student. The student should be clearly told what is expected of him/her, and why is the expectation.

Goal provided a sense of direction and purpose.

More than 2000 years back Grecian Philosopher, writer Aristotle had said that goals will drive the person to formulate action plans to move towards it. Goals are the fuels in the furnace of achievements.

In the words of Lebanese American author, poet, sculptor,

writer, philosopher Khalil Gibran "the significance of man is not what he attains but what he longs to attain".

If you don't have a goal you, won't know where you are heading, and you will end-up in some place else. A place you may not like at all to be in.

A life without any goal is like a small boat in the vast ocean without any sail or oars. One cannot say where it will reach and even worse, whether it will at all find any land to reach or not. Life becomes purposeless without any goal.

Goal awareness is a very important part in goal-setting. First of all write down all the professions that appeals to you. Then sit down in a quiet place and read the list to yourself one by one. As you read it try to find out if attaining the goal is within your reach or not. Try to find out which one appeals to you most. Why it appeals to you the most. What you aim to gain from achieving that particular goal. Will it bring you the desired fulfillment or not. And accordingly make a short-list of your goals. It is probable that you will have more than one Primary goal.

Then write down your secondary goals. For example, if you are a student of senior secondary first year studying science and you wish to become a doctor, then your secondary goals will be to pass your senior secondary securing the

appropriate marks; then to sit for the medical entrance test and secure high marks in it to be in the merit list; then to take admission, etc. these are your secondary goals relating to your Primary goal of becoming a Doctor.

This phenomenon is also called dividing the goal into smaller chunks.

However, when the goal is decided at the parental level and thereafter it is simply laid down for the children, the children's motivation to achieve these goals is suppressed. In order to increase the motivation, the children need to be included in the goal setting process.

German poet, novelist, playwright, philosopher, diplomat Johann Wolfgang Von Goethe had said "it is not enough to take steps which may someday lead to a goal; each step must be itself a goal and step likewise."

You also must set for yourself high goals. It is better to fall short of high marks than to reach a low mark.

Research psychologists have found goals canalize behaviour.

However, when the goal is decided at the parental level and thereafter

it is simply laid down for the children, the children's motivation to achieve these goals is suppressed. In order to increase the motivation, the children need to be included in the goal setting process.

Research psychologists have charted out four mechanisms through which goal setting is able to affect individual performances.

- Goals focus attention towards goal relevant-activities and away from goal-irrelevant activities.
- Goals serve as an energizer. Higher goals will induce greater efforts, while low goals will induce low efforts.
- Goals affect persistence.
- Goals activate cognitive knowledge and strategies which allows students to cope with the situation at hand.

Goal setting is a major component of personal development. There are three moderators which indicate the success of goal setting.

- Goal commitment:-** people perform better when committed to achieve certain goals. Commitment is dependent on the outcomes of the goal attainments.
- Commitment to others:-** promises made to others about the goal attainment strongly improve commitment

It was American research psychologist Edwin A Locke who conducted a series of extensive researches on 'goal-setting' way back in 1960s. He observed that

when the goal were specific, measurable, achievable, realistic, and time bound then the individual's inner drive to achieve the goal becomes strong.

He emphasized on the "SMART goal-setting" technique. SMART is a mnemonic. A mnemonic is a special word, most of the time made up with the first letters of a series of words, to help assist remember the main words.

The mnemonic SMART stands for Specific, Measurable, Achievable, Realistic, and Time-bound.

Locke and other psychologist had observed that it is only when one has a SPECIFIC goal the determination to achieve it becomes strong. Without a specific goal one knows not where the life is heading. One is also not sure about the purpose of his/her actions.

It is very important to decide what you want to be in life; doctor, teacher, engineer, writer, poet, artist ? You need to be very specific about the goal. Then only you will have a specific action plan to achieve the goal. Some people say "I want to become a good human being". Now, that cannot be a goal. Being born as a human being it is actually wanted of all us to be good human beings.

Some say "I want to be a social worker". Now, that is also a very

vague statement about the future of his life. What does he mean by wanting to become a social worker? Is he trying to say that he is going to work in the field of adult education, health missions, abolishing child labour, disaster management missions ? See, you need to be specific as to which field of social work you want to engage yourself in, because then only you will have the necessary drives and motivations to excel yourself in that particular field by acquiring the required knowledge and expertise.

So, at this very moment, as you are reading this line decide what you want to become in your life. Write down your primary goal(s).

The goal must be measurable. You must be able to measure its progress, from time to time. For example if you want to become a doctor and you are student of Senior Secondary first year, then you must be able to measure whether you had attained your first short-term goal of passing the annual exam, then the board exam, etc. and, you also must be able to measure the benefits the goal is going to bring you in terms of salary you expect from attaining the goal, the perks, etc. you simply cannot say I want to become a doctor. It is very important to say "I want to become a doctor (specific) and earn Rs.25,000 as salary per month (measurable)".

The goal also must be achievable. Wanting to become a Doctor is realistic. Wanting to become the President of India may not realistic at this time of your life, though it is said that human potential has no bounds.

The goal also must be realistic. If you are studying Arts or commerce as your subjects, then you cannot set a goal to become a Doctor. Also, whereas it is good to set high goals, but then it is also important to set goals which are within your

It is very important to decide what you want to be in life; doctor, teacher, engineer, writer, poet, artist ? You need to be very specific about the goal. Then only you will have a specific action plan to achieve the goal. Some people say "I want to become a good human being". Now, that cannot be a goal. Being born as a human being it is actually wanted of all us to be good human beings.

limits to achieve. And, goals also must be time-bound. It is very important to attach appropriate time-frame to each step towards the primary goal, and on the primary goal itself. Without a defined time-frame the goal achievement process gets neutralized. You will get demotivated.

Almost all goals start as a dream, desire or a wish. But, mere dreaming won't help. A dream without any action plan attached to it remains a dream. Dream+ action plan makes it a goal.

When we have a goal, we get the inner drive to learn more about it, we talk to people about it, we take expert counsels, we seek out for information, and we prepare ourselves for it. And in the process we make necessary changes in us in preparing for the goal achievement. Hence, goal setting also helps develop our personality.

Almost all goals start as a dream, desire or a wish. But, mere dreaming won't help. A dream without any action plan attached to it remains a dream. Dream+ action plan makes it a goal.

Visualization is another important ingredient in the goal setting process. There are two main types of visualization. They are outcome visualization and process visualization.

Outcome visualization means we

visualize ourselves at present as if we had already achieved the goal, and then start behaving in that manner. This helps in making the required changes in us to fit into the goal.

Process visualization means that we visualize each step towards the goal and prepare ourselves to meet the challenges of the goal achievement step by step.

A research was done in the united states of America by a team of psychologists. 84 students were involved as participants. They were divided into three teams. One team was asked to visualize the outcome, the second team was asked to visualize the process (steps), and the third team was not asked anything. Each of the teams was assigned the same task to complete within a time-frame. The researchers found that the teams which were asked to visualize the process and the outcomes started their works on the assignment very fast, but the team which was not asked to visualize started the assignment very late.

The final result of the research showed that it was team which was asked to visualize the process finished the assignment quicker than the team which was asked to

visualize the outcome. The team which was not asked to visualized never completed the assigned task.

Hence, the researchers were of the opinion that in addition to visualizing the goal achievement, the process of goal achievement is also very important.

You also must learn not to get disheartened with the numerous difficulties you will face as you approach towards your goal. Remain optimistic and consider these difficulties as challenges, and try to find ways and means to overcome these challenges. An optimist knows how to find ways and means to overcome the challenges, but a pessimist will run away from such challenges.

Our brain is an amazing faithful friend of ours. Give it a positive command "I can do it" and sure enough the brain will help us to achieve it. It will provide us with the constant drive. So, get positive. Do not feel that you don't have it in you to be the winner. You all are born to be winners. But, the one who believes in self, the one who has self-worth, the one who has high self-esteem, the one who is high in self-confidence will come out as the winner. q

Stress Coping an art in Teaching

Dr. Parul Das
Deptt. of Education

Stress arises when an individual finds it difficult to cope with the imposed pressure and demand. It is projected by a sense of anxiety, tension, depression, anger, fear etc.

Stress is the reaction of people towards excess pressure, or other types of demand placed upon them. It is generated by one's perception of a situation which results in physical and emotional reaction. It can either be positive or negative, depending upon one's interpretation. Stress arises when an individual finds it difficult to cope with the imposed pressure and demand. It is projected by a sense of anxiety, tension, depression, anger, fear etc..

Academically we have four models to define stress. Each model has different implications for the teachers, educational managers and the other employees. The models are: Engineering model, Medical model and the Interactive model.

Engineering Model :

The engineering model presents stress as the load or demand placed upon a person which exceeds the "elastic limits"

of the individual's capacity to adapt it. In this model teachers are perceived to be subjects rather than actors.

Medical Model :

The medical model focuses on physiological and psychological responses which can arise as a consequence of stress. A plethora of symptoms such as depression, tension, irritability, insomnia, loss of appetite and weight loss are essential components. But it is also clear that these symptoms are unique to stress and may be attributed to other medical conditions.

Interactive Model :

This model perceives stress as interactive and situational. It recognizes that teaching as a profession and some schools in particular may exert pressure on the teachers. On the other, individual teachers react in different ways and bring a variety of adaptive resources as actors who

are no longer at the mercy of external pressures.

Of the three models, the interactive model is the most useful. It implies that responsibility for the maintenance of acceptable level of stress in teaching is a two-way process. Because, an individual teacher maintains the balance between himself and his surroundings either by modifying his own behaviour or the environment. It means that a teacher adjusts in a particular situation depending upon his personal characteristics and the circumstances of the situation. In fact, both personal and environmental factors work side by side in adjustment. An individual teacher is effective if he is adjusted to himself and his environment.

Sources of stress in teaching :

The physical and psychological demands from the

environment that cause stress are called stressors. Research studies reveal that by far the most common causes of teacher's stress are tasks related to teaching and, in particular, the classroom situation. Moreover, most of the stress come from organizational and managerial aspects of educational institutions. Some problems occur relating to interaction with community, parents and social environment within the institutions. On the basis of teacher's personality and his personal life system, stressors depend on three categories: environmental, organizational and individual.

Environmental factor :

Pressure due to reforming efforts of institutions, changes in curriculum and courses, changes in evaluation process, expectations placed upon teachers from Government, society, parents, cut-throat competition among different institutions, lack of social respect for teachers etc. are environmental factors of stress.

Organizational factor :

Organizational climate of the institutions, poor management, overloaded duties, routine-work, class-size, poor achievements of pupil, lack of social support inside the institutions, lack of bureaucratic support, lack of job-security, lack of promotional facilities etc. are fall under organizational factors of stress.

Individual factor :

Personal interest of teachers as extra curricular activities

and various criterion of teachers as job-experience, age, sex, marital status, attitude towards teaching, pupil's self-efficacy hostility, belief in locus of control etc. are individual factors of stress.

Effects of stress :

Stress effects a teacher both physically and mentally. Pressure of stress on teachers are found to be physically and mentally disturbing. Generally it is found that a stressed teacher makes more mistakes than an unstressed teacher. But this is not explored in teaching. When stress is experienced by an individual its symptoms can surface as physiological, psychological and behavioural outcomes.

Stress effects a teacher both physically and mentally. Pressure of stress on the teachers is found to be physically and mentally disturbing. Generally it is found that a stressed teacher makes more mistakes than an unstressed teacher. But this is not explored in teaching. When stress is experienced by an individual, its symptoms can surface as physiological, psychological and behavioural outcomes.

Psychological symptoms of stress could create changes in metabolism, increase heart and breathing rates, increase blood pressure, bring on headache, and induce heart attacks. The link

between stress and particular physiological symptoms is not clear.

Psychological symptoms of stress can cause job-related-dissatisfaction. Other psychological stress show the state of tension, anxiety, irritability, boredom and procrastination etc..

Behaviour-related stress symptoms include changes in productivity, absence and turnover as well as changes in eating habits, increased smoking or consumption of alcohol, rapid-speech, fidgeting and sleep disorders etc.

Therefore, to acquire a developed status, stress coping mechanism is an important need for all. On the other hand, teachers who are the creators of a knowledge-based-society should be kept out of stressful situation.

In this case, individually an employee can take personal responsibility for reducing his or her stress level. Individual strategies that have proven effective include implementing time-management techniques, increasing physical exercise, relaxation training, and expanding the social support network. Utilization of basic-time-management principles can help individuals better cope with tensions created by job demands. A few of the more well-known time-management principles are :

- (a) making daily lists of activities to be accomplished;
- (b) prioritizing activities by importance and urgency;
- (c) scheduling activities according to the priorities set; and

(d) knowing your daily cycle and handling the most demanding parts of your job during the high part of your cycle when you are most alert and productive.

Physical exercise such as aerobics, walking, jogging, swimming, and riding a bicycle have long been recommended by physicians as a way to deal with excessive stress levels.

Individuals can teach themselves to reduce tension through relaxation techniques such as meditation, hypnosis, biofeedback. Deep relaxation for 15 or 20 minutes a day releases tension and provides a person with a pronounced sense of peacefulness. Expanding social support network as talk with friends, take part on family business, discussion with colleagues provide an outlet when stress levels become excessive.

Stress coping strategies of teachers :

- (1) Teaching profession should be made attractive so that negative stress can be converted into a positive one.
- (2) Try to create a supportive organizational climate in the institutions.
- (3) Reduce conflict and clarify institutional goal.
- (4) Provide guidance and counseling in the institutions both for teachers and pupils.
- (5) Regular workshop and orientation programmes should be organised for professional development of teachers.

(6) Suggest stressed-teachers to discuss the stressful situations with the head of the institution and experienced seniors.

(7) The teacher should try to control anger to a considerable extent.

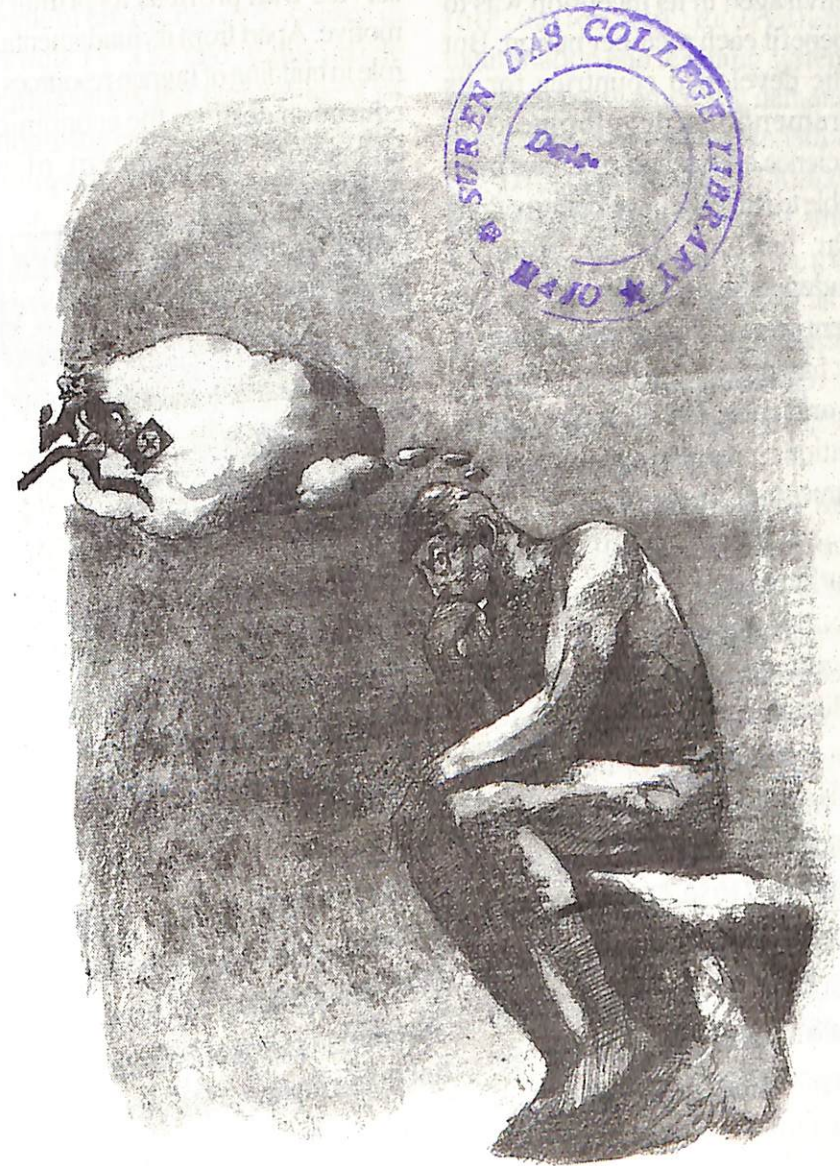
(8) Administration should arrange meditation class.

(9) Teachers should try to show proper respect and commitment towards the job and the students.

(10) Ensure active participation of the students in the classroom by making teaching-learning more interesting.

(11) Spend 20 or 30 minutes at the naproom during the working days.

Oscar Wilde once said, "Life is too important to be taken seriously." Keeping a sense of humour about things and not taking yourself too seriously is one of the most effective coping strategies available. It is worth remembering that whenever there is laughter there is hope. If we suffer from high level of anxiety that would not go away, seeking professional help may be the best option. There is nothing to be ashamed of in this case. A professional will help us explore our options for making our life manageable again. □

SOME REFLECTIONS ON GATS AND RURAL COLLEGES

Nityananda Kalita
Head, Department of History

The organization GATT (General Agreement on Trade and Tariff) had its birth in 1947 with 23 members and in 1994 it had 117 member nations. The fundamental principal of GATT was to increase liberalized international trade, exemption of restriction relating to international trade and resolving the trade related disputes through negotiations. The motive that was envisaged in its inception was to benefit each member nation. But the developed countries for its tremendous development in science and technology have been able to leave the developing nations far behind. At the time of independence, India had 2.7 per cent share in World trade. Presently it has only 0.5 percent share in world trade. The other developing nations have also more or less the same status in world trade.¹

Every negotiation or conference of GATT is called a Round and several rounds of negotiation have been held in different countries of the world. Its first round of negotiation was held in Havana (1947-48), second round in France (1949), third round in England (1950-51), fourth, fifth and sixth round in Geneva (1955-56), (1960-62), (1964-67) and seventh round in Tokyo (1973-79). The eighth round negotiation was held in Uruguay (1986-93).

The Uruguay round of negotiation for the time conceived the idea of General Agreement on Trade in Services (GATS). It formulated a methodology on the basis of which the future negotiation was to be continued. The GATS was supposed to cover 160 services including education. Education has been categorized as a service. But it is not just a tradable service with profit as its primary motive. Apart from its fundamental role in building of human resources; education destines the economic and social development of a particular country.

But the developed countries for its tremendous development in science and technology have been able to leave the developing nations far behind. At the time of independence, India had 2.7 per cent share in World trade. Presently it has only 0.5 percent share in world trade.

The text of the GATS that was prepared during Uruguay round of GATT talk embodied the basic philosophy of the text of World Trade Organization (WTO, formed in January 1995, to enforce the provisions of GATS) adhered to the neoclassical and

macroeconomic principles concentrating on removing barriers that hinder trade in services. The text does not take account of the special role of education in developing countries. The first article of GATS deals with the four modes of supply in service sector in relation to the location of the provider and recipient. These modes are (1) cross border supply (2) consumption abroad (3) commercial presence (4) presence of natural persons.

The first mode of article-1 deals mainly with the education by e-learning and correspondence through postal delivery system, India, with more than 10 million internet users today, having a growth of 9 percent of computer users per annum in the last decade and with 89,852 PC users in the educational sector in 2002 is expected to be a large market for such courses on internet. (While the international market was expected to be US\$ 233 million in 2005, Indian market was expected to be US\$ 22 million).

The second mode includes the movement of students (consumer) going abroad. The conventional way of enrollment at site to acquire the higher education offered by the best universities/institutions will have a shift. Normally, the developed nations

Higher education is the fifth largest service sector in US from the point of revenue generation. India and other countries in south-East-Asia have been attracting students from neighboring developing countries. Most of the Indian institutions of higher education conduct courses in English. In 2003 there were 10,000 students studying in Indian institutions from abroad.²

have been attracting the overseas students in educational sector. Among the developed nations US is the leading exporter of educational services followed by UK, Australia, Italy and Canada. Higher education is the fifth largest service sector in US from the point of revenue generation. India and other countries in south-East-Asia have been attracting students from neighboring developing countries. Most of the Indian institutions of higher education conduct courses in English. In 2003 there were 10,000 students studying in Indian institutions from abroad.²

The third mode involves market access and market presence. It includes local branches of foreign as well as joint ventures set up by one country in another member country. The fourth mode discusses the movement of persons in service sector. In the field of education it will include teachers and researchers. The third world countries will have comparative advantages in this mode and India

has been the most vocal member trying to push liberalization in this regard.

The other articles that have featured in the negotiation so far are article-II, article III, IV, VII and article XVII. Article II deals with the exemption granted under economic integration of regional grouping. Countries like India may have advantages by the bilateral liberalization provided India is given the status of MFN (Most Favored Nation) by US/EU. Article III deals with the transparency of member nations to furnish information in case of any changes in existing laws, regulations and guidelines which may affect trade in services. Participation of the developing countries and their benefit are the issues discussed in article IV. The text in this article emphasizes the development of domestic capacity, efficiency, and competitiveness through access to technology, distribution of channels and information network. Recognition of qualification as well as work experience based on a harmonized system and avoiding of discriminatory treatment by member countries to the product of different universities/institutions by not favoring home product are the issues discussed in article VII and XVII.

The articles of GATS discussed above clearly indicate that as in other services the structure of higher education will have to undergo a radical change in the age of globalization. One of the important impacts of globalization on higher education as a trade in service is to cross national boundary. Earlier people migrated abroad in search of quality education. Now education is to

migrate from its location in search of clients.³

The impact of globalization on higher education in India is manifested in certain changes in the trend of practice and policy. One of such changes is shift in demand for applied education especially in IT areas. The IT areas have a very positive impact in terms of globalization in a country like India wherein education was limited to a few. It has potential to make education truly democratic and give opportunity to students in remote areas and access to the deprived communities to education.

IT sector friendly UGC Tenth plan document urged universities to introduce internationally equivalent examination and teaching system to suit the new emerging demand for market. The recommendation of PIHEA (promotion of Indian higher education abroad) and identification of twenty universities to project itself as a dispenser of higher education abroad are the clear indication of the impact of globalization on higher education in India.

Some people opine that the globalization is inevitable and India has to build on the existing resources and sector like IT has a positive impact in an age of globalization. Another group of people are critical of the impact of globalization on Indian education system. Sujata Patel in her article 'Higher Education at Crossroad' raises three pertinent questions on globalization. 'Is the globalization inevitable? Who benefits? Who are the losers and what happen to brain drain?'

Prior to the globalization the knowledge workers or the skilled labours migrated from developing countries to the western market. But with the inauguration of the new trade regime of WTO and GATS the western educational institutions based in India or through franchising trains the new strata of students who are aspirant for placement in global market. Very high fees in such course enable only the students from high strata to obtain such degrees. The curricula of such universities are completely oriented to western needs. The result of such curricula is that it subverts the very purpose of higher education of achieving nationalist goal and creates human resources completely identified with the life style of western countries.⁴

If we admit that the globalization is inevitable certain doubts are to be cleared in Indian context. Can the articles of GATS related to education help participation of India on an equal footing? Can the GATS articles be invoked to protect the interest of the nation? Should the UGC get involved in marketing Indian education internationally? Should it become a marketing agency? Is the Indian government ready to confront the challenge arising out as a result of GATS?

As regards the problems of higher education in India Rohini Sahni and Sumita Kale in their paper published in 'Economic and Political Weekly' May 22, 2004 discusses that problem of availability, changing pattern of ownership, regional disparity, selective nature of specialization and the differential nature educational costs are some

problems looming large in the field of higher education.

Post independence era has witnessed an impressive development in the field of higher education. With almost three hundred university level institutions, 13,150 colleges, 88 lakhs students and 4,27,000 teachers, India has one of the largest higher education systems in the world. But only 8 percent of related age group has been able to avail them of higher education.

Emergence of private sector has altered the ownership structure of higher education in India. The government accepted the recommendation of Ambani-Birla Committee constituted in 2000 to suggest the needed reforms in educational sector. Many state governments enacted private university bill of their own. Private university sprang up almost overnight.

There are diverse opinion regarding privatization of universities. Those who support privatization argue that state has no longer any fund for higher education and to save it from complete state of decay and for improvement in accountability and efficiency in management higher education should be left to private sector. Contradictory to this opinion another opinion is held that the state has funds but no political will to mobilize and utilize for public institution. If the black economy (40 percent of GDP) is tapped the state would have enough funds to invest in education.⁵

Privatization has been accompanied by selective nature of specialization. For example there has been growth of enormous

engineering and management institutions. There are more than 1200 private engineering colleges, 720 private management institutes in the year 2000 (Dr. U.R. Rao, interview, Rediff, Feb. 11. 2004).

The differential nature of educational costs has been manifested in the factor that more employment oriented courses are viewed as an investment for future income generation. Courses which do not guaranty employment are relatively cheap. Economic disparity is reflected in getting into the courses and higher education is going to be in their hands who can afford it.

The regional disparity exists within India in terms of concentration and location of the institution. Southern part of India including Maharastra account for only 32 percent of the total population, but 46 percent of general educational colleges, 60 percent of professional colleges are located here. On the other hand, states like UP, MP, Bihar and Jharkhand account for 34 percent of total population have only 23 percent of general colleges and 14 percent of professional colleges. Again within the individual states also the trend has been to open colleges in certain urban areas. In Maharashtra, where proportion of higher education is relatively high the concentration of availability of certain courses in certain cities are evident. In Orissa, more than 50 percent colleges are in urban centers and not a single one is in rural areas. Thus, the regional disparity is not only at macro level but within regions/cities in terms of quality and concentration of institution.

In India 70 percent of the people live in rural area. For India to be a developed nation these 70 percent people must be enlightened. There must be some massive scheme for enlightenment

With almost three hundred university level institutions, 13,150 colleges, 88 lakhs students and 4,27,000 teachers, India has one of the largest higher education systems in the world. But only 8 percent of related age group has been able to avail them of higher education.

of the rural areas. The government has realized this phenomena and has announced the introduction of the scheme called PURA (Providing Urban Amenities to the Rural Areas). With other amenities higher education must be made available to the rural people. In an inaugural address at the 78th annual meeting of AIU held at Venkateswara, His Excellency Dr. A.P.J. Abdul Kalam Azad, the president of India, emphasized the need of universities in nation building and the accountability of

universities in enlightening rural areas.

'The universities have the prime responsibilities for education, research and creating enlightened citizens. Let us look beyond the campus and see what opportunities we have to help the society. One of the possible schemes is to undertake a literacy mission to the nearby rural areas. We have over 300 universities and 1300 colleges, and also 583,000 villages. If the universities can reach to villages in 10 kms distance and help 10,000 adults to be educated, we will see in a two year period 14 million adults go through education. If this process continues for a period of 10 years we will be in a position to educate almost all the adults in this country. Some universities and colleges have attempted adult literacy campaign with the help of municipalities and panchyat unions and district education centers. The survey showed that nearly 80% of the adults were very keen to learn'.⁶

References:

1. Dutta, Bipul Kumar - 'Biswayan, Digh-Bani Aru Dar-Star'. (Ass) 2001, page-16.

2. Rohini Sahni and Sumita kale- (article) 'GATS and Higher Education', Economic and Political Weekly-May 22, 2004.

3. Patel Sujata- (article) 'Higher Education at the Crossroads'. Economic and Political Weekly May 22, 2004.

4. Ibid.

5. Kumar Arun- 'Higher Education in India, The contemporary Challenges facing it' Paper presented at the workshop on 'Challenges in Higher Education Today'- University of Pune-2004.

6. A.P.J. Abdul Kalam- 'Nation Building: The Mission of the Unversity'. University News. Vol-41, December 1-7, 2003.

7. Tilak J.B.G.- 'Absence of Policy and Perspective in Higher Education'. Economic and Political Weekly- May 22, 2004.

8. Singh Amrik- 'Challenges in Higher Education'. Economic and Political Weekly- May 22, 2004.

9. Mehta V.R.- 'The Killing of Higher Education'. UGC Golden Jubilee Lecture Series, UGC New Delhi.

◆ Happiness is not wanting for anything.

-- Buddha

◆ We all are living a life of quiet desperation.

-- Voltaire

ENVIRONMENTAL DEGRADATION AND ROLE OF EDUCATION

Dr. Binapani Talukdar
Selection Grade Lecturer
Department of Education

Environmental degradation means deteriorating the environmental quality. Environmental degradation is caused by man made pollution and natural hazards or disasters. Factors like increasing population, industrialization, urbanization, development of transportation facilities and such other factors cause environmental pollution that leave direct impact on the ecology. Reduction of ecological diversity causes ecological imbalance.

The major forms of environmental degradation are water pollution, air pollution, global atmospheric change, solid and hazardous wastes including radiation, noise in urban areas, loss of soil quality in rural areas, loss of forests, so on and so forth. Because of ever increasing number of industries environmental degradation is apparent in both urban and rural areas. With the socio-economic-scientific and technological development has emerged the serious problems of environmental degradation. Rapid development of science and technology has made man's life more comfortable, but on the other

hand it has caused environmental degradation. The interaction between the environment and society is very intrinsic. Pollution degrades the quality of environment which in turn can be protected by proper environmental management and assessment. And that is where lies the importance of environmental education.

Education plays a significant role in preventing environmental degradation and creating environmental awareness among the masses. Education is considered an instrument of social change and it can prevent degradation of nature. So environmental education should reach everyone in the society irrespective of high and low. So attempts should be made to arouse awareness about the hazards and disasters arising out of ecological imbalance among the general public as well as the policy makers. Education of this sort can help explaining the techniques and measures for immediate relief when a disaster occurs. Some measures can be adopted for creating awareness and developing right attitude and values towards the

environment.

Through formal and informal education environmental awareness can be created among all sections of the society. In fact, since childhood environmental education should be imparted to the students to achieve this aim. Some important programmes should be introduced in the curriculum. Moreover, in the teacher education programmes environmental education should be included as a compulsory course. Seminars and conferences on environmental issues should be organized at local, regional, national and at international levels. Orientation programmes should be organised to create awareness about environmental pollution and its remedial measures. Moreover, for improving the quality of environment, the village and the social workers as well as the NCC and NSS Units should organize some programmes in the rural areas. Thus proper management of the issue is what most important to get rid of the burning problem.

Hajo At a Glance

Jayanta Kr. Das
Head, Deptt. of Geography

- 1) **Location** : To the west of Guwahati, on the north bank of the Brahmaputra, in Guwahati sub-division of Kamrup District.
- 2) **Boundary** : To the north-Puthimari river (Lakhaitara); to the east - Abhaypur and Geruah village; to the west - Nadia, Ujankuri and Hahdia village; to the south - 2 No. Kulhati village and Hajo-Sota nadi.
- 3) **Extension** : 26°14'35" N Latitude and 91°32'24"E Longitude.
- 4) **Area** : 15.41 km²
- 5) **Altitude** : About 50 metre from sea-level.
- 6) **No. of Neighbourhoods** : 31 tola-para etc.
- 7) **No. of Households** : 3132
- 8) **Mouza** : Hajo
- 9) **Development Block** : Hajo
- 10) **Circle** : Hajo
- 11) **Climate** :
Average Temperature : 22°C
Average Rainfall : 1500 mm
Relative Humidity : 82.5%
- 12) **Soil** : Alluvial Soil, Black Clayey Soil and Iron Content Red Soil.
- 13) **Natural Vegetation** : Sal Teak, Gamari, Simul, Pama, Karoi, Maz, Kadambo, Mango, Jamu, Bakul, Betelnut, Cocunut, Arjun, Bhelkar, Bamboo and various reeds like Nal, Khagari, Ekara, Birina, Jhau etc.
- 14) **River** : Puthimari (Lakhaitara)

- and Hajo-Sota nadi (Sessa nadi).
- 15) **Water bodies** : Pitkati beel, Na-pukhuri, Barahkunda, Pitalar jaan, Kumarpara Pukhuri, Bishnupuskar, Kedar Pukhuri.
- 16) **Hills and Hillocks** : Garudachal, Madanachal, Manikuta, Lali, Kushaboi.
- 17) **Total population** : 16,948, Male - 8,631, Female - 8,317 (2001)
- 18) **Density of population** : 1700/km² (2001)
- 19) **Sex Ratio** : 935 female/1000 male. (2001)
- 20) **Literacy Rate** : 70.87%, Male - 79%, Female - 62.43% (2001)
- 21) **Total Workers** : 4, 360 (25.73%) (2001)
- 22) **Religion** : Hinduism, Islamism.
- 23) **Language** : Assamese
- 24) **Main Road** : Guwahati-Hajo-Nalbari, Hajo-Ramdia-Bamundi, Hajo-Bhelamari-Banshor; Sub-way : Hajo, Satdala-Bagta-Baramboi : Hajo-Satdala-Bamunbari-Kalitakuchi.
- 25) **Post office** : Hajo
- 26) **Agriculture** : Rice (Ahu, Sali and Bao), Wheat, Pulses (Lentil, Arhar, Magu, Gram), Potato, Oil seeds (Mustard, Linseed), Jute, Vegetables and Flowers.
- 27) **Educational Institution** : College-1, H.S. School-1, High

- School -3, M.E. School-2, Primary School - 10, Private school - 3 (High School - 2 and M.E. - 1)
- 28) **Gaon Panchayat** : 2 (1 No. G.P. and 2 No. G.P.) Zila Parisad -2 (1 No. and 2 No. Panchatirtha Zila Parisad).
- 29) **Major Tourist Spots** : Panchatirtha-Hayagriba Madhava, Kedareswara, Kamaleswara, Ganesh and Kameswara, Jay-Durga, Poa-Mecca, Shah-Jamal, Dhoparguri Sattr, Apurnabhava, Bishnu-puskar, Chaitanya Ghopa, Kapilmunir Ashram, Stone Bullock, Bhimar Paita Khowa Charia, Netai Dhubuni Ghat, Swarga Dwar, Barsal, Kakra Sagar, Bikarna etc.
- 30) **Special Fairs and Festivals** : Gosai Olowa Utsab, Gobinda Deul, Raja Phakuwa, Madan Chatreli, Chare Barat, Baruni, Urus, Sayan Ekadashi, Utthan Ekadashi, Manikut Utsab.
- 31) **Performing Arts** : Oja-pali, Nagara-Naam, Dhuliya, Khulia-Bhaona or Dadhi Mathan, Yatra-party and Devadashi Nritya.
- 32) **Arts and Crafts** : Gold and Silver Craft, Brass-metal Craft, Handloom and Weaving, Flower craft, Wood work, Pottery etc.
- 33) **Attractive Folk Sports** : Bulbuli Charair-juj, Kani-juj, Nowkhel, Narikal-juj.

INDIAN ENGLISH IS NOT ALWAYS INTELLIGIBLE TO BRITISH AS WELL AS FOREIGN LISTENERS : WHY ?

Munindra Das
HOD, deptt. of Linguistics

The main cause behind the unintelligibility of Indian English by foreigners is faulty pronunciation.

For example :

1) Each of the English consonants p, t, k is to be pronounced in aspiration in word initial position in a stressed syllable but in final and medial position as in the words shown below---

word	pronunciation
pin	[p ^h in]
politics	[p ^h olitiks]
people	[p ^h i: pul]
tender	[t ^h enda]
tobacco	[t ^h obeko]
templet	[t ^h æmplet]
kite	[k ^h ait]
captain	[k ^h æptin]

But all these p, t, k are articulated p, t, k without aspiration in the word final position in case of an unaccented syllable as in the words-- cup /k ap/, cut /k at/, book /bu:k/etc. etc.

2) Another important point in the pronunciation of English by the Indians is the {-s} in plural forms. The English plural {s} has three allomorphs which are phonologically conditioned i.e. their pronunciation depend on the final sound of the word that is pluralized. If the final sound is a voiceless one the plural {-s} is pronounced /s/ as in the words, cat --- cats /kats/, duck ----ducks /daks/ etc. If the final sound is a voiced one the plural {-s} is pronounced /z/ as in the words dog --- dogs /dogz/, crab----crabs /krebz/ etc. Moreover, if the final sound is one of the three sounds --/s/, /z/, and /ʃ/ the plural {-s} is pronounced /ɪz/ as in the words class ----classes /kla:sɪz/, blitz/blitzɪz/, match ----matches/mætʃɪz/ etc. It is worth mentioning here

that to understand the pronunciation of the plural {-s} Indian speakers must know the voiced and voiceless sounds of English separately and distinctly. But most noted speakers as well the common teachers lack these things.

3) Indian speakers lack the distinction between /v/ and /w/. Consequently words like 'vest' and 'west', 'vine' and 'wine' are pronounced similarly and the contrast is lost.

4) Indian speakers fail to maintain distinction between /e/ and /æ/ and as a result words like 'men' ---- /men/ and 'man' --- /mæn/ are pronounced the same as /men/.

5) Indian speakers also fail to maintain clear distinction between /ɔ/ and /ɔ: / as in the words cot -- /kɔt/ and caught--/kɔ:t/. We pronounce both of them as /kɔt/ ignoring the important long - short contrast as well as aspiration-- non aspiration contrast.

6) Indian English has only /a/ as against /ʌ/ and /ɑ:/ of southern British English as in the words like ---hut/hat/, hurt /ha:t/. Indian speakers pronounced these words as /hart/ or /hat/.

7) In southern British English /r/ occurs only before a vowel. Whereas Indian speakers pronounce it in all positions as in the words like court, part, father etc.

8) Some most commonly and wrongly pronounced words by Indian speakers are listed below:

words	Indian pronunciation	actual pronunciation
/boy	/boi/	/boi/
pronunciation	/pronaunsieson/	/pronansieson/
maintenance	/meinteinens/	/meintenens/
singer	/siŋgar/	/siŋar/
finger	/fiŋgar/	/finga/
reason	/rizon/	/rizn/

SUGGESTION FOR THE IMPROVEMENT OF INDIAN ENGLISH :
(Source:Radhey L.Varshney. An Introductory Textbook Of Linguistics And Phonetics. Students Store: Bareilly, 1992, p117

The scholars of Central Institute Of English And Foreign Languages, Hyderabad, India, have put forward the following suggestions FOR THE IMPROVEMENT OF INDIAN ENGLISH in order to make it internationally intelligible:

a) The correct pattern of English word-accent should be maintained.

b) The correct pattern of sentence stress and rhythm should

be maintained.

c) The consonants /θ/ , /v , and /w/ should be acquired.

d) Vowels and diphthongs must be given correct length.

e) The voiceless stops/ p, t, k/ must be aspirated in accented syllables.

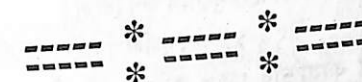
f) The correct distribution of /s/ and /z/ in inflectional suffixes should be maintained.

g) Speakers should remember that the sound /r/ at the end of a word or before a consonant is dropped. It is pronounced before a vowel only . It is ,however , pronounced at the end of a word when the word immediately following it in connected speech beginning with a vowel . It doesn't as a rule take place unless the word

has a close or fairly close grammatical connection with the word following, e.g. morning, thereafter, there, archieve, far, thereby--in these words and in such other words /r/ is not pronounced.

h) /m/ before /b/ is sometimes not pronounced when /b/ happens to be the final letter of the word as in the words like -- lamb, bomb, comb etc.

There are other problems with the Indian speakers in speaking the English language. Some such problems are replacement of English sounds by their Indian equivalents, faulty division of long utterance, wrong location of the nucleus in a tone-group etc.q

Interesting Definitions (Ironical)

(Please don't laugh !)

- Classic** : A book which people praise, but don't read.
- Dictionary** : A place where 'death' comes before 'life'.
- Divorce** : Future tense of modern marriage.
- Etc.** : A sign to make others believe that you know more than you actually do.
- Experience** : The name men give to thier mistakes.
- Father** : A banker provided by nature.
- Opportunist** : A person who starts taking a bath if he accidentally falls into a river.

সাধাৰণ সম্পাদকৰ প্ৰতিবেদন

নৱজ্যোতি দাস

প্ৰতিবেদনৰ পাতনিতে যি সকল বীৰ ছহিদে তেওঁ লোকৰ বৰ্তমান আমাৰ ভৱিষ্যতৰ বাবে উচৰ্গা কৰি অসম মাতৃৰ মান বন্ধাৰ হকে প্ৰাণ আহুতি দিলে সেই বীৰ ছহিদসকলেই মই মোৰ সশ্ৰদ্ধ প্ৰণাম জ্ঞাপন কৰিলোঁ।

দ্বিতীয়তে যি সকল লোকৰ আশাশুধীয়া প্ৰচেষ্টাৰ ফলত সুৰেন দাস মহাবিদ্যালয় আজি অসমৰ ভিতৰত এখন লেখত ল'বলগীয়া মহাবিদ্যালয়লৈ পৰিণত হ'ল, সেই মহান ব্যক্তিসকলক শ্ৰদ্ধাৰে সুঁৱৰিছোঁ।

ধন্যবাদ জনাইছোঁ সেইসকল ছাত্ৰ-ছাত্ৰী, বন্ধু-বান্ধবী, দাদা-বাইদেউ তথা শিক্ষাগুৰু বৃন্দক যি সকলে ১৯৭৯ চনতে স্থাপিত মহাবিদ্যালয় খনৰ সাধাৰণ সম্পাদকৰ দৰে এটি গুৰুত্বপূৰ্ণ পদত নিৰ্বাচিত কৰি মহাবিদ্যালয় খনৰ সেৱা আগবঢ়াবলৈ সুযোগ কণ দিলে।

ইং ২-১১-০৭ তাৰিখে পুৰণা কমিটিৰ পৰা কাৰ্য্যভাৰ গ্ৰহণ কৰিয়ে মই বিপাণ্ডত পৰিছিলোঁ। মহাবিদ্যালয়ত ছাত্ৰ-ছাত্ৰী সকলৰ বিভিন্ন অভাৱ অভিযোগ তথা মহাবিদ্যালয়ত পুৰণা ছাত্ৰ একতাসভাৰ দায় সৰা কাৰ্য্য প্ৰণালী। মোৰ এবছৰীয়া কাৰ্য্যকালত গোটেই সমস্যা সমাধান কৰাটো আছিল অসম্ভৱ। সেয়েহে পাৰ্শ্বমানে সমস্যা সমাধান কৰি বাকী আধৰুৱা সমস্যাবোৰৰ এক কাৰ্য্যপ্ৰণালী যুগুতাই উলিয়ালো, যাতে মোৰ পিছৰ একতা সভাখনে সেইবোৰ সমাধান কৰিব পাৰে। মোৰ নিচিনাকে বিপাণ্ডত নপৰি আগত পৰি থকা কাৰ্য্যপ্ৰণালী অনুসৰণৰ বাবে অকণ সুবিধা পায়। নানা অসুবিধাৰ মাজতো শিক্ষাগুৰু বৃন্দৰ সু-দিহা পৰামৰ্শ, উৎসাহ আৰু ছাত্ৰ-ছাত্ৰীসকলৰ সহায়-সহযোগিতাৰ মাজেৰে মোৰ কাৰ্য্য পাৰ্শ্বমানে সম্পাদন কৰি গ'লোঁ। মোৰ কাৰ্য্যকালত কিমানদূৰ সফল হ'লোঁ, সেয়া আপোনালোকৰ বিচাৰ্য্য।

কাৰ্য্যভাৰ গ্ৰহণৰ কিছুদিন পাছত গুৱাহাটী বিশ্ববিদ্যালয়ত UNICEF ৰ অধীনত অনুষ্ঠিত দুদিনীয়া প্ৰশিক্ষণ শিবিৰলৈ ২২-১০-০৭ আৰু ২৩-১১-০৭ তাৰিখে NSS ৰ সদস্য সমূহক পঠোৱা হয়। তাত AIDS/HIV

সম্পৰ্কীয় কৰ্মশালাত অংশ গ্ৰহণ কৰি মহাবিদ্যালয়ৰ NSS সদস্য উপকৃত হোৱাৰ উপৰিও মহাবিদ্যালয়ৰ ছাত্ৰ-ছাত্ৰীৰ মাজত জ্ঞান বিস্তাৰ কৰে।

৩০-১১-০৭ ইং তাৰিখৰ পৰা ১০-১২-০৭ তাৰিখলৈ মহাবিদ্যালয় NSS গোটৰ অধীনত আৰু আৰু ছাত্ৰ একতা সভাৰ সহযোগত বিশ্ব AIDS দিবসৰ লগত সংগতি ৰাখি মহাবিদ্যালয়ত বিভিন্ন প্ৰতিযোগিতা আলোচনা চক্ৰ আয়োজন কৰাৰ লগতে শনিয়াদি গাঁওত এখন সজাগতা সভা আয়োজন কৰা হয়। উক্ত সমূহ কাৰ্য্যসূচীত অংশগ্ৰহণকাৰী ছাত্ৰ-ছাত্ৰীসকলক মানপত্ৰ আৰু বিজয়ীসকলক বঁটা সহিতে মানপত্ৰ প্ৰদান কৰা হয়।

১৭-১২-০৭ পৰা ২২-১২-০৭ তাৰিখলৈ অনুষ্ঠিত কৰা হয় মহাবিদ্যালয় খেল সপ্তাহ। খেল সপ্তাহৰ কাৰ্য্যসূচীসমূহৰ ভিতৰত মহাবিদ্যালয়ৰ পতাকা উত্তোলন, সদৌ অসম ছাত্ৰ সন্থাৰ উত্তোলন, ৫৫৮ গৰাকী শ্বহীদক সুঁৱৰি শ্বহীদ-তৰ্পণ আদিৰ পিছত মহাবিদ্যালয় খেল-সপ্তাহ ৰাজনীতি বিভাগৰ মুৰব্বী অধ্যাপিকা তথা ছাত্ৰ একতা সভাৰ মুখ্য তত্ত্বাৱধায়িকা শ্ৰীমতী চলিহা বাইদেৱে মহাবিদ্যালয় সপ্তাহৰ শুভ উদ্বোধন কৰে। সাংস্কৃতিক প্ৰতিযোগিতা উদ্বোধন কৰে অৰ্থনীতি বিভাগৰ মুৰব্বী অধ্যাপক শ্ৰীসুবোধ চৌধুৰী ছাৰে। বিজয়ী আৰু বিজেতা প্ৰতিযোগীসকলক ২২-১২-০৭ তাৰিখে মহাবিদ্যালয়ৰ অধ্যক্ষ ড° ৰমেন তালুকদাৰ ছাৰৰ সভাপতিত্বত অনুষ্ঠিত বঁটা-বিতৰণী সভাত বঁটা আৰু মানপত্ৰ প্ৰদান কৰা হয়। মুখ্য অতিথিকৰূপে উপস্থিত থাকে অসমৰ খ্যাত নামা গায়িকা ও ছয়গাওঁ মহাবিদ্যালয়ৰ অধ্যাপিকা শ্ৰীযুতা অনিমা চৌধুৰী বাইদেউ। নিৰ্দিষ্ট বক্তাৰূপে উপস্থিত থাকে হাজো উচ্চতৰ মাধ্যমিক বিদ্যালয়ৰ অৱসৰ প্ৰাপ্ত অধ্যক্ষ শ্ৰীযুত প্ৰমোদ মেধি ছাৰ।

৩০/০৬/০৮ ইং তাৰিখে মহাবিদ্যালয়ৰ নৱনিৰ্মিত গ্ৰন্থাগাৰটি উদ্বোধন কৰা হয়। উদ্বোধন কৰে কামৰূপ গ্ৰাম্য জিলাৰ উপায়ুক্ত শ্ৰীযুত ৰমেশ চান্দ জৈন দেৱে।

২৩/০৮/০৮ ইং তাৰিখে

মহাবিদ্যালয়ৰ নৱাগত ছাত্ৰ-ছাত্ৰী সকলক আকোঁৱালি লোৱাৰ উদ্দেশ্যে এখন নৱাগত আদৰ্শ সভা অনুষ্ঠিত কৰা হয়। নৱাগত সভাৰ লগত সংগতি ৰাখি আইন বেলেৰ দৰে এইবেলিও আলোচনী বিভাগৰ সম্পাদক শ্ৰীব্ৰজেন চন্দ্ৰ মালাকাৰৰ সম্পাদনাত প্ৰাচীৰ-পত্ৰিকা এখনি প্ৰকাশ কৰা হয়। প্ৰাচীৰ-পত্ৰিকাখনক এইবেলিৰ পৰা এটি নতুন নাম 'প্ৰত্যয়' বুলি নামাকৰণ কৰা হয়। 'প্ৰত্যয়'ৰ উদ্বোধন কৰে অসমীয়া বিভাগৰ মুৰব্বী অধ্যাপিকা তথা উপাধ্যক্ষা ড° লোপা ডেকা বৰুৱা বাইদেৱে। ইয়াৰ পাছতে ভৱন দাতা প্ৰয়াত সুৰেন দাসদেৱৰ প্ৰতিকৃতিত মাল্য অৰ্পণ, ন-পুৰণি ছাত্ৰসকলৰ চিনাকী পৰ্ব 'মুকলি চ'ৰা', মুকলি সভা আদি কাৰ্য্যসূচীৰ আয়োজন কৰা হয়। মুকলি সভাত মুখ্য অতিথি হিচাপে উপস্থিত থাকে গুৱাহাটী বিশ্ববিদ্যালয়ৰ উপাচার্য ড° অখিল কুমাৰ মেধিদেৱ, নিৰ্দিষ্ট বক্তাৰূপে উপস্থিত থাকে সদৌ অসম ছাত্ৰ সন্থাৰ ৰাজ্যিক কাৰ্য্যনিৰ্বাহক শ্ৰীযুত দীপক কুমাৰ পাটোৱাৰীদেৱ।

২৯-০৮-০৮ ইং তাৰিখে

মহাবিদ্যালয়ৰ প্ৰতিষ্ঠা দিবস পালন কৰা হয়। প্ৰতিষ্ঠা দিবসৰ লগত সংগতি ৰাখি মহাবিদ্যালয়ৰ পতাকা উত্তোলন, ভৱন-দাঁতা প্ৰয়াত সুৰেন দাস দেৱৰ প্ৰতিকৃতিত মাল্য অৰ্পণ, বন্তি প্ৰজ্বলনৰ লগতে অধ্যক্ষ ড° ৰমেন তালুকদাৰ ছাৰৰ সভাপতিত্বত দিনৰ ১২ বজাৰপৰা এখন মুকলি সভা অনুষ্ঠিত কৰা হয়। ০৫-০৯-০৮ ইং তাৰিখে শিক্ষক দিবসৰ লগত সংগতি ৰাখি শিক্ষাগুৰুসকলক সম্বৰ্ধনা জনোৱাৰ উদ্দেশ্যে এখন মুকলি সভা অনুষ্ঠিত কৰা হয়।

২৯-১০-০৮ ইং তাৰিখে মহাবিদ্যালয় NSS গোটৰ সৌজন্যত ছাত্ৰ একতা সভাৰ সহযোগত আৰু মহকুমা দুৰ্যোগ নিয়ন্ত্ৰণ সংস্থাৰ

উদ্যোগত এক প্ৰশিক্ষণ শিবিৰ অনুষ্ঠিত হয়। এই শিবিৰতে জৰুৰী কালীন অৱস্থাত ল'বলগা ব্যৱস্থা সম্পৰ্কে প্ৰশিক্ষণ দিয়া হয়।

মোৰ চমু কাৰ্য্যকালৰ সফলতা :

মোৰ কাৰ্য্যকালত মহাবিদ্যালয়খনৰ বহুতো সমস্যাই মোৰ দৃষ্টিগোচৰ হৈছিল। ইয়াৰ উপৰিও মহাবিদ্যালয়ৰ ছাত্ৰ ছাত্ৰীসকলেও বিভিন্ন সমস্যাৰ বিষয়ে মোক অৱগত কৰিছিল। এই সমস্যাবোৰ মই অধ্যক্ষ মহোদয়ৰ লগত মুকলিকৈ আলোচনা কৰো আৰু কিছু সংখ্যক সমাধান কৰিবলৈ সক্ষম হওঁ। এইবোৰৰ ভিতৰত -

১/ মহাবিদ্যালয়ত বিশুদ্ধ খোৱা পানী যোগানৰ বাবে মহাবিদ্যালয়ত এটা Aquaguard ৰ ব্যৱস্থা কৰা হয়।

২/ ছাত্ৰ-ছাত্ৰীৰ অধ্যয়নৰ বাবে এটি আহল বহল গ্ৰন্থাগাৰৰ ব্যৱস্থা কৰা হয়।

৩/ গ্ৰন্থাগাৰত ছাত্ৰ-ছাত্ৰীৰ অভাৱৰ প্ৰতি লক্ষ্য ৰাখি প্ৰয়োজনীয় গ্ৰন্থৰ ব্যৱস্থা কৰা হয়।

৪/ দুখীয়া ছাত্ৰ-ছাত্ৰীক শৈক্ষিক দিশত আগবঢ়াই নিয়াৰ বাবে আৰ্থিক সাহায্য প্ৰদান কৰা হয়।

৫/ PGDCA আৰু TTM এই দুটা বৃত্তিমূলক পাঠ্যক্ৰম সংযোজন কৰা হয়।

অভাৱ অভিযোগ :

সুৰেন দাস মহাবিদ্যালয় আগশাৰীৰ শিক্ষানুষ্ঠান। তথাপিহে বহুত কিবা-কিবিৰ অভাৱ এই প্ৰতিবেদনৰ জৰিয়তে অধ্যক্ষ মহোদয় সমন্বিতে মহাবিদ্যালয় কৰ্তৃপক্ষৰ দৃষ্টিগোচৰ কৰাৰ লগতে ইয়াৰ সমাধান বিচাৰিলোঁ। সেইবোৰৰ ক্ৰমে -

১/ মহাবিদ্যালয়ত বৰ্তমানো খোৱা পানীৰ পৰ্যাপ্ত যোগানৰ অভাৱ এটা ডাঙৰ সমস্যা। এই সমস্যা অতি সোনকালে সমাধান কৰিব লাগে।

২/ মহাবিদ্যালয়ৰ খেলপথাৰখন এখন উপযুক্ত খেলপথাৰলৈ পৰিণত কৰা।

৩/ খেলৰ সামগ্ৰীসমূহ পৰ্যাপ্ত পৰিমাণে যোগান ধৰা।

৪/ কেণ্টিনৰ বৰ্তমান অৱস্থাৰ উন্নতি ঘটোৱা।

৫/ মহাবিদ্যালয়ৰ ছাত্ৰ জিৰণী স্বেচ্ছাৰ ব্যৱস্থা কৰা।

৬/ মহাবিদ্যালয়ৰ মুখপত্ৰ আলোচনীখন বহুৰকত প্ৰকাশ কৰাৰ ব্যৱস্থা গ্ৰহণ কৰা।

৭/ তৰ্ক আৰু দৰ্শন বিভাগকো স্নাতক স্তৰৰ পাঠ্যক্ৰমত অন্তৰ্ভুক্ত কৰা, ভূগোল বিষয়টোক অনাৰ্চৰ বিষয় হিচাপে গ্ৰহণ কৰা।

৮/ মহাবিদ্যালয় সংগীত এটিৰ ব্যৱস্থা কৰা।

উপকাৰৰ বিনিময় নাথাকে যদিও কৃতজ্ঞতা স্বীকাৰ কৰিবই লাগিব। সাধাৰণ সম্পাদকৰ পদত অধিষ্ঠিত কৰাৰ লগতে যিসকলে মোক সম্পূৰ্ণ কাৰ্য্যকালতে সহায়-সহযোগিতা কৰিলে তেওঁলোকক মই পোনতে কৃতজ্ঞতা জ্ঞাপন কৰিলোঁ। মোৰ কাৰ্য্যকালত সু-দিহা পৰামৰ্শৰে সহায়ৰ হাত আগবঢ়োৱা মহাবিদ্যালয়ৰ অধ্যক্ষ ড° ৰমেন তালুকদাৰ ছাৰ আৰু একতা সভাৰ মুখ্য তত্ত্বাৱধায়িকা নন্দিতা চলিহা বাইদেউ সমন্বিতে সমূহ শিক্ষাগুৰু-বৃন্দকো মোৰ কৃতজ্ঞতা জ্ঞাপন কৰিলোঁ। লগতে সমূহ কাৰ্য্যকালতে সহায় সহযোগ আগবঢ়োৱা বন্ধু-বান্ধবী চন্দন, অমলেশ, দিপাংকৰ, উজ্জল, ৰূপম, নয়ন, তিংকু, জিতেন্দ্ৰ, পাৰ্থ, মৃদুল, চানু, কমল, ৰূপৰেখা, দীপা, অনামিকা, দ্বিজু, পূৰ্বী, মৃদুল, লুলতান, ঠুনু, ইছলাম, বিজয়লক্ষ্মী, তৰা, গোবিন্দ, হৰি আদিৰ লগতে মহাবিদ্যালয়ৰ সমূহ কৰ্মকৰ্তীলৈ মোৰ হৃদয়ৰ পৰা আন্তৰিক কৃতজ্ঞতা জ্ঞাপন কৰিলোঁ। সদৌ শেষত মোৰ কাৰ্য্যকালৰ সকলো জ্ঞাত-অজ্ঞাত ভুলৰ ক্ষমা ভিক্ষা মাগি মহাবিদ্যালয়ৰ উজ্জল ভৱিষ্যত কামনাৰে প্ৰতিবেদনৰ সামৰণি মাৰিলোঁ।

।। জয়তু সুৰেন দাস মহাবিদ্যালয় ।।

।। জয় আই অসম ।।

সহঃ সাধাৰণ সম্পাদকৰ প্ৰতিবেদন

প্ৰতিবেদনৰ আৰম্ভণিতে জাতীয় অস্তিত্ব ৰক্ষাৰ নামত প্ৰাণ আৰ্হতি দিয়া, কলিজাৰ কেঁচা তেজেৰে দেশ-মাতৃক স্নানাম ধন্য কৰি যোৱা সমূহ জ্ঞাত-অজ্ঞাত শ্বহীদলৈ মোৰ আন্তৰিক শ্ৰদ্ধাঞ্জলি জ্ঞাপন কৰি মই মোৰ প্ৰতিবেদন মুকলি কৰিছো।

আৰম্ভণিতে মই হাজো সুৰেন দাস মহাবিদ্যালয়ৰ অধ্যক্ষ মহোদয় আৰু সমূহ শিক্ষক শিক্ষয়িত্ৰীলৈ শ্ৰদ্ধা জ্ঞাপন কৰিলো।

২০০৭-০৮ শিক্ষাবৰ্ষৰ বাবে হাজো সুৰেন দাস মহাবিদ্যালয়ৰ ছাত্ৰ-একতা সভাৰ নিৰ্বাচনত যি সকল ছাত্ৰ-ছাত্ৰীয়ে মোক বিনা প্ৰতিদ্বন্দিতাবে জয়ী কৰি কিছু সেৱা আগবঢ়োৱাৰ সুযোগ দিলে সেই সকলোবোৰ ছাত্ৰ ছাত্ৰীলৈ মোৰ আন্তৰিক কৃতজ্ঞতা জ্ঞাপন কৰিলো।

মই সহঃসাধাৰণ সম্পাদক হিচাপে কাৰ্য্যভাৰ গ্ৰহণ কৰাৰ দিনৰ পৰাই মোৰ নিজৰ কাম সুচাৰুৰূপে চলাই নিছিলো। লগতে অন্যান্য সম্পাদক সকলকো বিভিন্ন দিশত সহযোগিতা আগবঢ়াইছিলো আৰু বিগত বছৰত মহাবিদ্যালয়খনৰ সৰ্বাঙ্গীন উন্নয়নৰ স্বার্থত ভুল ভ্ৰুটিৰ মাজেদিয়েই বিভিন্ন কামত আগভাগ লৈছিলো। তেনেক্ষণত অনভিজ্ঞতাৰ বাবে হয়তো বহুতো ভ্ৰুটি হৈছিল।

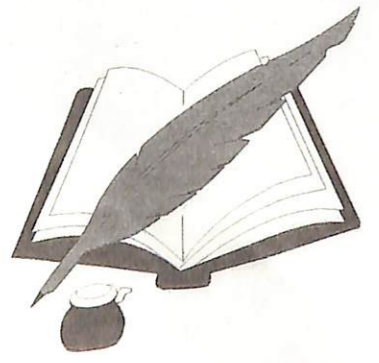
মোৰ কাৰ্যকালত হোৱা অজানিত ভুল ভ্ৰুটিৰ বাবে এই সুযোগত সকলোৰে ওচৰত ক্ষমা বিচাৰিছো।

হাজো সুৰেন দাস মহাবিদ্যালয়ৰ সকলো দিশতে উন্নতি হওঁক সেই আশা কৰিয়ে দৈশ্বৰ ওচৰত প্ৰাৰ্থনা জনাইছো। আশা কৰো পৰৱৰ্তী কালৰ ছাত্ৰ একতা সভাই আমাৰ আধৰুৱা কামবোৰ পূৰ্ণ কৰাত সহায় কৰিব।

শেষত অধ্যক্ষ মহোদয়ৰ লগতে বিভিন্ন দিশত দিহা পৰামৰ্শ দিয়াৰ বাবে পূজনীয় শিক্ষাগুৰুসকলৰ লগতে মোৰ মৰমৰ বন্ধু-বান্ধৱী সকললৈ মোৰ আন্তৰিক অভিনন্দন জনাই প্ৰতিবেদনৰ সামৰণি মাৰিলো। □

॥ জয়তু সুৰেন দাস মহাবিদ্যালয় ॥
॥ জয় আই অসম ॥

ধন্যবাদে-
মঃ জুৰেল আলী
সহঃ সাধাৰণ সম্পাদক

বৰ্ষান্তৰ এক নিমোঁহ স্বীকাৰোক্তি

সুৰেন দাস মহাবিদ্যালয় আলোচনী সম্পাদকৰ প্ৰতিবেদন

সকলোলৈকে হাৰ্দিক অভিনন্দন জনালোঁ। সময়ৰ ধামধুমীয়াত নে সুৰেনীয়ানৰ প্ৰীতিৰ বাবেই আলোচনী সম্পাদক হিচাপে নিৰ্বাচিত হ'লো - সেয়াও ভাবি পোৱা নাই। মনৰ ভিতৰত গুজৰি থকা প্ৰায়খিনি কথা কম পৰিসৰতে সম্পাদকীয়ত কোৱাৰ পিছতো এক স্বীকাৰোক্তিৰ প্ৰয়োজন অনুভৱ কৰিছো - *A confession to all Surenian*. কাৰণ, আত্মবিচাৰৰ কাঠগড়াত থিয় হৈ আজি অনুভৱ কৰিছো - আমি সফল হ'ব নোৱাৰিলো। আমি দুঃখিত! লজ্জিত!

এই অনুভৱৰ একমাত্ৰ কাৰণ হ'ল - যি উদ্দেশ্যে (মহাবিদ্যালয়ত সাহিত্যৰ সুস্থ বাতাবৰণ গঢ় দিয়াৰ মানসিকতাৰে) আমি আলোচনী সম্পাদকৰ পদত প্ৰতিদ্বন্দিতা কৰিছিলো, তাত আমি সফলকাম নহ'লো। সম্পাদক হিচাপে মহাবিদ্যালয় সপ্তাহত সাহিত্য প্ৰতিযোগিতা কেইটামান অনুষ্ঠিত কৰাত বাদে একোৱেই কৰা নহ'ল। আনকি প্ৰতিযোগিতাৰ অৱস্থাও আছিল তথৈবচ। (অনুন্নয়-বিনুনয় কৰি আমি প্ৰতিযোগীক অংশ গ্ৰহণ কৰা কৰাবলগীয়া হৈছিলো। এনেকৈয়ো প্ৰতিযোগিতা হয়নে ?

এই পৰিস্থিতি অনুধাৱনৰ পিছত আমি সংকল্প লৈছিলো সাহিত্য-আলোচনা, কবি সন্মিলন আদি অনুষ্ঠানেৰে ছাত্ৰ-ছাত্ৰীৰ মাজত সাহিত্যচৰ্চাৰ প্ৰীতি গঢ় দিয়াৰ। অধ্যক্ষ মহোদয়ক এই উদ্দেশ্য আমি অৱগত কৰিছিলো যদিও বিভিন্ন কাৰণত এইবোৰ একোৱেই নহ'ল। সতীৰ্থ সুৰেনীয়ান সকলেও সহযোগ নিদিলে এইক্ষেত্ৰত। মহাবিদ্যালয়ৰ মুখপত্ৰখন কেৱল প্ৰকাশ কৰিলেই নহয়, তাৰ বাবে কিছু প্ৰাক-কৰ্ম (pre-works) ৰো প্ৰয়োজন। কৰ্তৃপক্ষই এই কথাটোত মন দিয়ক, লগতে ছাত্ৰ-ছাত্ৰীসকলো আগ্ৰহী হওঁক।

আমি ভাবিছিলো আলোচনীখন ছাত্ৰকেন্দ্ৰিক কৰিম। এতিয়া বেদনাগ্ৰস্ত হৈছো - লেখাৰ অৱস্থা খুবুই নিঃকিন। প্ৰকাশযোগ্য গল্প নাহিলেই বুলিব পাৰি, প্ৰবন্ধৰ সংখ্যাও তাকৰ। কিন্তু কবিতা অপাৰ, যিবোৰৰ সৰ্বহ সংখ্যকেই কবিতা নহয়। আমি ব্যক্তিগতভাৱে বিশ্বাস কৰো - কবিতা সম্পাদনা কৰিবলগা বিষয় নহয়, অথচ প্ৰকাশযোগ্য কৰাৰ উদ্দেশ্যে আমি কবিতাটো

সম্পাদনাৰ কলম ঘঁহিবলগীয়া অৱস্থা হৈছে। সেয়ে আশা কৰিলো - সাহিত্যচৰ্চাত আগ্ৰহীসকলে আগতে সাহিত্যৰ বিভিন্ন দিশ খৰচি মাৰি অধ্যয়ন কৰক, তাৰ পিছতহে সাহিত্যচৰ্চাত মনোনিৱেশ কৰক। কাৰণ সাহিত্য 'ভাতৰ লগত পানী খোৱা' কথাতো নহয়।

তৎসত্ত্বেও বহু জটিলতাৰ মাজেৰে আলোচনীখনৰ কামখিনি সম্পন্ন কৰিব পাৰিলো, সেয়াই সন্তুষ্টি। ভুল-ভ্ৰুটি হোৱাটো স্বাভাৱিক। সেই সমস্ত ভুলৰ বাবে আমি জবাবদিহি, নতশিৰ সমূহ সুৰেনীয়ানৰ ওচৰত। তাৰ পিছতো যদি কিবা ভাল দেখে, সমস্ত কৃতিত্বৰ ভাগ প্ৰিয় সতীৰ্থ সুৰেনীয়ানৰ হাতত।

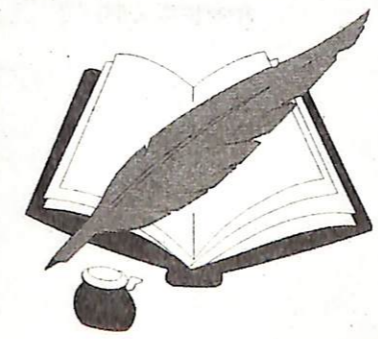
আলোচনীখনৰ কামত বিভিন্নজনে যথেষ্ট সহায় কৰিছে। সেইসকলৰ ভিতৰত অধ্যক্ষ মহোদয়, মুখ্য তত্ত্বাৱধায়িকা ড° নন্দিতা চলিহা বাইদেউ, তত্ত্বাৱধায়ক বিশ্বজিৎ কলিতা ছাৰ, মঞ্জুশ্ৰী বাইদেউ, গীতা ডেকা বাইদেউ, বিষ্ণুকাণ্ঠ শৰ্মা ছাৰ, বিপিনা বাইদেউ, পংকজ ছাৰ, গাণনিক ৰমেশ ওজা, উচ্চ বৰ্গৰ সহায়ক হৰকুমাৰ দাস, কাৰ্যালয় সহায়ক মাণিক দা, বিনোদ খুৰা, বতন দা, খগেন দা, গোবিন্দ, কমল দা, প্ৰহ্লাদগাৰৰ ভট্টাচাৰ্য্য ছাৰ, মহন্ত ছাৰ, সূৰ্য দা, সম্পাদনা সহযোগীসকল লগতে ছাত্ৰ একতা সভাৰ সমূহ সদস্যৰ নাম বিশেষভাৱে উল্লেখযোগ্য।

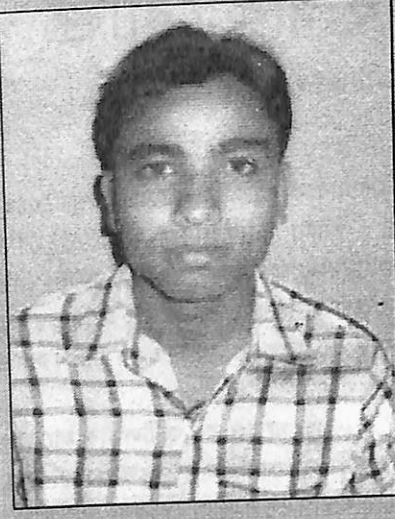
লগতে যিসকলে আলোচনীৰ বাবে লেখা দি আমাক উপকৃত কৰিলে সেইসকলো ধন্যবাদ।

সদৌ শেষত বেটুপাতৰ শিল্পী কলিন্দ দা আৰু ছপাৰ সমস্ত কাৰ্যত আমাক নিঃস্বার্থভাৱে সহায়-আগবঢ়োৱা ভাতৃপ্ৰতীম মনজিৎ মালাকাৰ (টুন)ৰ ওচৰত চিৰ কৃতজ্ঞ।

আমাৰ মহাবিদ্যালয়ৰ পৰাই সাহিত্যৰ ক্ষেত্ৰখনত প্ৰতিষ্ঠিত হ'ব পৰাকৈ বছৰি অন্ততঃ একোজন সাহিত্যিকৰ জন্ম হওঁক আৰু মহাবিদ্যালয়খনৰ প্ৰকৃত অৰ্থত উৎকৰ্ষতাৰ কেন্দ্ৰ হওঁক -

তাৰেই কামনাৰে -
ৰঞ্জন চন্দ্ৰ মালাকাৰ
সম্পাদক
সুৰেন দাস মহাবিদ্যালয় আলোচনী

খেলা বিভাগৰ সম্পাদকৰ প্ৰতিবেদন

জয় জয়তে সুৰেন দাস মহাবিদ্যালয়ৰ সমূহ শিক্ষা গুৰুলৈ মোৰ শ্ৰদ্ধা প্ৰণাম আৰু অতি মৰমৰ ছাত্ৰ ছাত্ৰীবৃন্দলৈ বিশেষভাৱে মোৰ আন্তৰিক কৃতজ্ঞতা আৰু ধন্যবাদ জ্ঞাপন কৰিছো।

সুৰেন দাসৰ মহাবিদ্যালয়ৰ ২০০৭-০৮ বৰ্ষৰ ছাত্ৰ একতা সভাৰ খেলা বিভাগৰ সম্পাদক হিচাপে নিৰ্বাচিত কৰাৰ বাবে সমূহ ছাত্ৰ-ছাত্ৰী, বন্ধু-বান্ধৱী আৰু কৰ্মীবৃন্দলৈ আন্তৰিক অভিনন্দন জ্ঞাপন কৰি মোৰ কাৰ্যকালৰ চমু প্ৰতিবেদন দাঙি ধৰিবলৈ প্ৰয়াস কৰিছো।

আজিৰ যুগত বিভিন্ন খেলাৰ প্ৰতিযোগিতাসমূহে বিশেষ স্থান লাভ কৰিছে। খেলা খেলাৰ জৰিয়তে শাৰীৰিক উৎকৰ্ষ সাধনৰ লগতে মানসিক উৎকৰ্ষও সাধন হয়। আমি সকলোৰে সুস্থ সবল শৰীৰেৰে জীয়াই থাকিবলৈ হ'লে খেলা-খেলাক অন্য কিছুমান বিষয়ৰ দৰে গুৰুত্বপূৰ্ণ বিষয় বুলি ধৰি ল'ব লাগিব।

শৰীৰ আৰু মন এই দুয়োটাৰেই সমষ্টি মানুহৰ ব্যক্তিত্ব। সুস্থ শৰীৰ আৰু মন লৈ জীৱনৰ বিকাশ হ'লেহে প্ৰকৃত মানুহ গঢ়লৈ উঠিব পাৰে। শাৰীৰিক তথা মানসিক ভাবে এজন মানুহক সুস্থ ৰাখিবলৈ খেলা ধেমালিৰ নিত্যসহ প্ৰয়োজন।

মহাবিদ্যালয়ৰ খেলা বিভাগত থকা অভাৱ সমূহ দূৰ কৰিবলৈ মহাবিদ্যালয়ৰ কৰ্তৃপক্ষক তলৰ ব্যৱস্থা কেইটা কাৰ্যকৰী কৰিবলৈ অনুৰোধ জনালো।

১) মহাবিদ্যালয়ৰ খেলা পথাৰখন উন্নত কৰক।

২) প্ৰচুৰ পৰিমাণে খেলাৰ সামগ্ৰী যোগান ধৰক।

৩) সকলো খেলাৰ প্ৰশিক্ষণৰ বাবে প্ৰশিক্ষকৰ ব্যৱস্থা কৰক।

খেলা সম্পাদকৰ কাৰ্যভাৰ গ্ৰহণ কৰাৰ অলপ দিনৰ ভিতৰতেই অইন বেলিৰ দৰে এইবেলিও মহাবিদ্যালয় সপ্তাহ ১৭/১২/০৭ তাৰিখৰ পৰা ২২/১২/০৭ ত উলহ মালহেৰে উদ্বাধন কৰা হয়। বাৰ্ষিক খেলা ধেমালিৰ শুভ উদ্বোধন কৰে মহাবিদ্যালয়ৰ অধ্যাপক ড° ৰমেন তালুকদাৰ ছাৰে।

মহাবিদ্যালয়ৰ সপ্তাহৰ ক্ৰীড়া প্ৰতিযোগিতাত শ্ৰেষ্ঠ সন্মান লাভ কৰে।

১) মঃ ৰফিকুল হুছেইন, স্নাতক তৃতীয় বৰ্ষ।

মই মোৰ কাৰ্যভাৰ সূচাৰূপে পৰিচালনা কৰিবলৈ যাওঁতে জানিয়েই হওঁক বা নাজানিয়ে হওঁক বহুতো ভুল ভ্ৰান্তি হ'ব পাৰে, তাৰ বাবে মই সকলোৰে আগত ক্ষমা বিচাৰিছো। শেষত মহাবিদ্যালয়ৰ উজ্জ্বল ভৱিষ্যত কামনা কৰিছো।

॥ জয়তু সুৰেন দাস মহাবিদ্যালয় ॥
॥ জয় আই অসম ॥

ইতি -
ধন্যবাদেৰে
মঃ বাহকল ইছলাম
সম্পাদক, খেলা বিভাগ

সাংস্কৃতিক বিভাগৰ সম্পাদকৰ প্ৰতিবেদন

“সুন্দৰে যে ফুলাৰ মন্ত্ৰ অহোবাগ্ৰি মাতে সেয়েহে আজি ইমান ফুল প্ৰভাতে প্ৰভাতে।”

অসমীয়া সংস্কৃতিৰ পূজাৰী কপকৌৰৱ জ্যোতিপ্ৰসাদ আগৰৱালাদেৱৰ এই এফাঁকি কবিতাৰে প্ৰতিবেদনৰ পাতনি মেলিছো।

প্ৰতিবেদনৰ আৰম্ভণিতে অসমী আইব চৰণত নিজৰ জীৱন বলিদান দিয়া অসম আন্দোলনৰ সমূহ শ্বহীদলৈ মোৰ অশ্ৰুভৰা অঞ্জলী নিবেদন কৰিছো। আৰু লগতে সুদূৰ তহানিতে হাজোৰ দৰে পিছপৰা অঞ্চল এটিত এনে এখন মহাবিদ্যালয় স্থাপনত নিজৰ সামৰ্থদান কৰি অৰিহণা যোগোৱা প্ৰয়াত সমাজকৰ্মী সুৰেন দাস দেৱৰ আত্মাৰ শান্তিৰ বাবে মই ভগৱানৰ ওচৰত প্ৰাৰ্থনা জনালোঁ।

দ্বিতীয়তে ঐতিহাসিক মিলনভূমি হাজোৰ ৰূপালী জয়ন্তী বৰ্ষ গুচকা সুৰেন দাস মহাবিদ্যালয়ৰ দৰে এখন মহান মহাবিদ্যালয়ৰ সাংস্কৃতিক বিভাগৰ সম্পাদক হিচাপে সেৱা আগবঢ়াবলৈ মনত সাঁচি ৰখা বহুদিনৰ আশা বাস্তৱত পৰিণত কৰিবলৈ সুবিধা কণ দিয়াৰ বাবে সুৰেন দাস মহাবিদ্যালয়ৰ সমূহ ছাত্ৰ-ছাত্ৰী, বন্ধু-বান্ধৱী, ভাইটী-ভগ্নটী আৰু বাইদেউ ককাইদেউ সকললৈ মোৰ আন্তৰিক ধন্যবাদ জনালোঁ।

সাংস্কৃতিক সম্পাদক হিচাপে দায়িত্বভাৰ গ্ৰহণ কৰি এই মহাবিদ্যালয়ৰ সকলো ছাত্ৰ-ছাত্ৰীৰ মাজত মিলা-প্ৰীতি, ঐক্য সংহতি বজাই ৰখাৰ কাৰণে মই সদায় চেষ্টা কৰিছিলো। কাৰ্যভাৰ গ্ৰহণৰ কিছুদিন পিছতে আৰম্ভ হৈছিল মহাবিদ্যালয়ৰ বাৰ্ষিক কলা ক্ৰীড়া মহোৎসৱ। সাংস্কৃতিক বিভাগৰ বিভিন্ন শিতানত প্ৰতিযোগীৰ সংখ্যা বৰ আশানুৰূপ নহলেও মানদণ্ডৰ ফালৰ পৰা খুৰেই উন্নত। এই বিভাগৰ বিভিন্ন প্ৰতিযোগিতাৰ আছিল - আধুনিক গীত, হিন্দী গীত, বিহু গীত, ৰাভা সঙ্গীত, জ্যোতি সঙ্গীত, একক অভিনয় ইত্যাদি। মহাবিদ্যালয়ৰ বহু প্ৰতিভাবান ছাত্ৰ-ছাত্ৰীয়ে নিজৰ নিজৰ প্ৰতিভা প্ৰদৰ্শন কৰিছিল। আমাৰ মহাবিদ্যালয়তো বহুতো প্ৰতিভাবান ছাত্ৰ-ছাত্ৰী আছে। কিন্তু এখন মহাবিদ্যালয়ৰ সাংস্কৃতিক দিশৰ পূৰ্ণ বিকাশ হ'বলৈ কেৱল প্ৰতিভাবান ছাত্ৰ-ছাত্ৰী থাকিলে নহয়, তাৰ বাবে প্ৰয়োজন আৰ্থিক দিশৰ স্বচ্ছলতাৰ লগতে উপযুক্ত প্ৰশিক্ষণৰ ব্যৱস্থা।

বাৰ্ষিক সপ্তাহৰ অন্তিম দিনা মুকলি সভা আৰু বাঁটা-বিতৰণী সভা অনুষ্ঠিত হয়। এই সভাতে ২০০৭-০৮ বৰ্ষৰ শিতানত পুৰস্কাৰপ্ৰাপ্ত প্ৰতিযোগীসকলক পুৰস্কৃত কৰা হয়। এই বৰ্ষৰ শ্ৰেষ্ঠ অভিনেত্ৰীৰ সন্মান লাভ কৰে অনামিকা মজুমদাৰে। তেওঁক বিশেষ বাঁটা প্ৰদান কৰা হয়। তাৰ উপৰি এই বছৰত সঞ্চাৰনা পূৰ্ণ শিল্পী হিচাপে দিপীকা বেজবৰুৱাক বাঁটা প্ৰদান কৰা হয়।

ছাত্ৰ-ছাত্ৰী সকলৰ সহায়-সহযোগিতা তথা মৰম অবিহনে মোৰ কাৰ্যকালৰ কাৰ্যসূচী সমূহ সূচাৰূপে পৰিচালনা কৰাতো সম্ভৱ নহ'লহেঁতেন। তেওঁলোকৰ সহযোগিতা কৃতজ্ঞতাৰে সূৰীৰিছো।

২০০৮ চনৰ ২৮/৮/২০০৮ পৰা ২৯/০৮/০৮ ইং তাৰিখলৈ বিক্ষুপ্ৰসাদ ৰাভা জন্ম শত বৰ্ষ উদ্বাধন সমিতিয়ে আয়োজন কৰা সদৌ অসম ভিত্তিত কেৱল বিশ্ববিদ্যালয় আৰু মহাবিদ্যালয়ৰ ছাত্ৰ ছাত্ৰীৰ বাবে বিক্ষুপ্ৰসাদ ৰাভাৰ গীতৰ প্ৰতিযোগিতাত আমাৰ মহাবিদ্যালয়ৰ পৰা যোগান কৰা প্ৰতিযোগী সকলে পুৰস্কাৰ লাভ কৰিব নোৱাৰিলেও যথেষ্ট উন্নত মানদণ্ডৰ গীত পৰিবেশন কৰিছিল।

প্ৰতিবেদনৰ সামৰণিত মোৰ কাৰ্যকাল ছোৱাত বিভিন্ন প্ৰকাৰৰ সু-দিহা পৰামৰ্শৰ সহায় হাত আগবঢ়োৱাৰ বাবে সাংস্কৃতিক বিভাগৰ তহাবধায়কদ্বয় ক্ৰমে ভাৰতী বাইদেউ আৰু মুকুট ছাৰক মই কেতিয়াও পাহৰিব নোৱাৰিম। ইয়াৰ উপৰিও মহাবিদ্যালয়ৰ অধ্যক্ষ মহোদয় মাননীয় ড° ৰমেন তালুকদাৰ ছাৰৰ সু-দিহা পৰামৰ্শ শ্ৰদ্ধাৰে সূৰীৰিছো। মহাবিদ্যালয়ৰ সাংস্কৃতিক বিভাগৰ সমূহ কাৰ্য্যৱলী সূচাৰূপে চলাই নিয়াত সু-দিহা পৰামৰ্শৰে কাৰ্য্যৱলী সূচাৰূপে ছাৰ, ৰমেন ছাৰ, পংকজ ছাৰ, সহায় কৰা বিশ্বজিত ছাৰ, বমেন ছাৰ, সোণা নিত্যানন্দ ছাৰ, ৰাজীৱ ছাৰ, জয়ন্ত ছাৰ, লোপা বাইদেউ, ধৰিত্ৰী বাইদেউ, সবিতা বাইদেউৰ লগতে সমূহ মহাবিদ্যালয়ৰ ছাৰ-বাইদেউ আৰু কৰ্মীবৃন্দলৈ কৃতজ্ঞতা জনালোঁ। মোৰ কাৰ্যকালত মোক সহায়-সহযোগিতা কৰা জয়ন্ত দা (পুৰ্ণিমা লাইব্ৰেৰী হাজো), নৰ, মৃদুল, দ্বীপদা, ধ্ৰুৱ (চানু), হৰজ্যোতি, অংকন, দেৰাজ, গীতিকা, ৰূপৰেখা, সোণমনি, অনামিকা, ধৰিত্ৰী, আৰ্চমিলা, দুৰ্জিত, অমৰ, অলকেশ তথা মহাবিদ্যালয়ৰ সমূহ ছাত্ৰী-ছাত্ৰীৰ ওচৰত মই চিৰঋণী হৈ থাকিম।

সদৌ শেষত জুইৰ লগত ধোঁৱা থকাৰ দৰে মানুহ মাৰেই ভুল হোৱাতো স্বাভাৱিক। গতিকে মোৰ কাৰ্যকালত জ্ঞাত-অজ্ঞাত ভুলৰ ক্ষমা ভিক্ষা কৰি প্ৰতিবেদনৰ সামৰণি মাৰিলো।

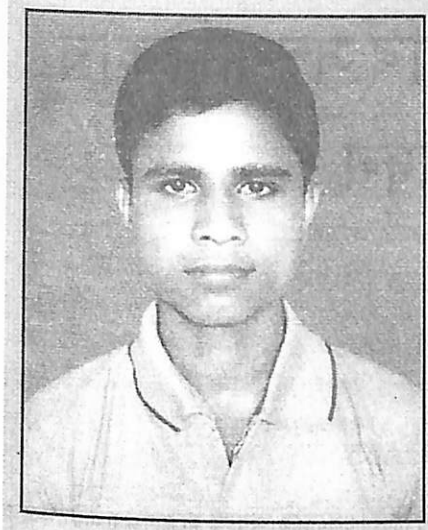
জয়তু সুৰেন দাস মহাবিদ্যালয়।
জয় আই অসম।

ধন্যবাদেৰে
শ্ৰীকমলকৃষ্ণ মালাকাৰ
সাংস্কৃতিক সম্পাদক
সুৰেন দাস মহাবিদ্যালয়, হাজো

ছাত্ৰ জিৰণি কোঠাৰ সম্পাদকৰ প্ৰতিবেদন

প্ৰতিবেদনৰ আৰম্ভণিতে অসমৰ
অস্তিত্ব ৰক্ষাৰ বাবে প্ৰাণহতী দিয়া বীৰ শ্বহীদ
সকললৈ মোৰ আন্তৰিক শ্ৰদ্ধা নিবেদিত্তোঁ।

ঐতিহ্যমণ্ডিত হজ্জো সুৰেন দাস
মহাবিদ্যালয়ৰ ২০০৭-০৮ বৰ্ষৰ ছাত্ৰ-জিৰণী
কোঠাৰ সম্পাদক হিচাপে মোক যিসকল ছাত্ৰ-
ছাত্ৰীয়ে এই সুবিধা দিলে তেওঁলোকলৈ মোৰ
আন্তৰিক হিয়া ভৰা মৰম যাছিলোঁ।

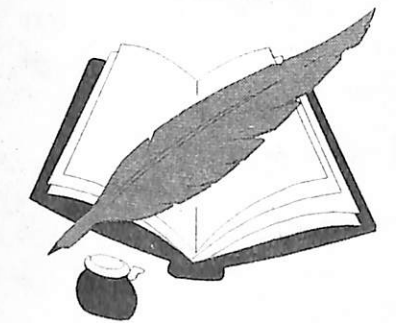
২০০৭-০৮ বৰ্ষৰ ছাত্ৰ জিৰণী কোঠাৰ
সম্পাদকৰ দায়িত্ব লৈ মই নিজকে গৌৰৱাৰিত
অনুভৱ কৰিছিলো। কিন্তু সময়ৰ সোঁতত মই
নিজে চকুলো মচিব লগা হ'ল। কাৰণ
মহাবিদ্যালয়ৰ এটি ছাত্ৰ জিৰণী কোঠা
তেতিয়ালৈকে নাছিল। মই সম্পাদকৰ দায়িত্ব ভাৰ
লৈ মহাবিদ্যালয় কৰ্তৃপক্ষক তিনিবাৰকৈ ছাত্ৰ
জিৰণী কোঠাৰ বাবে আবেদন কৰি আহিছিলো।
শেষত কৰ্তৃপক্ষই ছাত্ৰসকলক এটি নাম মাত্ৰ ছাত্ৰ
জিৰণী কোঠা হিচাপে চিনাক্ত কৰি দিলে। তাৰ
পিছতো মই মহাবিদ্যালয়ৰ ছাত্ৰ জিৰণী কোঠাৰ
অভাৱ সমূহ দূৰ কৰিবলৈ মহাবিদ্যালয় কৰ্তৃপক্ষক
তলৰ ব্যৱস্থা সমূহ কাৰ্য্যকৰী কৰিবলৈ অনুৰোধ
জনালো।

- ১) উন্নত মানৰ এটি ছাত্ৰ জিৰণী কোঠা।
- ২) কোঠাৰ ভিতৰত খেলৰ সামগ্ৰীৰ ব্যৱস্থা।
- ৩) খোৱা পানী, তথা কিছু পৰিমাণৰ আলোচনীৰ ব্যৱস্থা।

মোৰ কাৰ্য্যকালত বিভিন্ন কামত দিহা
পৰামৰ্শ দিয়া তত্বাবধায়ক মাননীয় শ্ৰীযুত জয়ন্ত
ছাৰৰ লগতে আলী আকবৰ ছাৰ, ভাৰতী মেধি
বাইদেউলৈও মোৰ আন্তৰিক কৃতজ্ঞতা জনালোঁ।
লগতে মোৰ কাৰ্য্যকালত মোৰ সৈতে লাগি থকা
বন্ধু-বান্ধৱী জাকাৰিয়া, বাফুল, ব্ৰজেন, বাজু,
আৰিফা, সৰু মইনা, জেৰিফা, ৰবিন আৰু
ইক্ৰামলৈ মোৰ হিয়াভৰা মৰম জনালো। শেষত
মহাবিদ্যালয়ৰ উজ্জ্বল ভৱিষ্যত কামনা
কৰিছোঁ।

॥ জয়তু সুৰেন দাস মহাবিদ্যালয় ॥
॥ জয় আই অসম ॥

ধন্যবাদেৰে
চহিদুৰ বহমান (ৰিতুল)
সম্পাদক ছাত্ৰ জিৰণী কোঠা

তৰ্ক বিভাগৰ সম্পাদিকাৰ প্ৰতিবেদন

এই প্ৰতিবেদনৰ বাট চ'ৰাতেই যিসকল
ভাৰতীয়ই দেশমাতৃৰ সেৱাত প্ৰাণ আৰ্হতি দি
শ্বহীদৰ অমূল্য কবচ পৰিধান কৰিছে সেই সকললৈ
মই মোৰ শ্ৰদ্ধাঞ্জলি নিবেদিত্তোঁ। লগতে ধন্যবাদ
জনাব বিচাৰিছোঁ সুৰেন দাস মহাবিদ্যালয়ৰ ছাত্ৰ-
ছাত্ৰী সকলক যিসকলে মোক বিনা প্ৰতিদ্বন্দিতাৰে
নিৰ্বাচিত কৰি তৰ্ক বিভাগৰ সম্পাদিকা পদত
দায়িত্ব বহনৰ ৰায় দিলে।

সুৰেন দাস মহাবিদ্যালয়ৰ তৰ্ক
বিভাগৰ সম্পাদিকা হিচাপে নিৰ্বাচিত হৈ মোৰ
দায়িত্ব কিমান সুস্থভাৱে পালন কৰিছোঁ সেয়া
বিচাৰৰ দায়িত্বৰ ভাৰ আপোনালোকৰ হাতত তুলি
দিলো। কিন্তু পৰাপক্ষত মই যিখিনি পাবো
সেইখিনি কৰিবলৈ কুঠবোধ কৰা নাছিলো।
এইবাৰৰ মহাবিদ্যালয় সপ্তাহত মোৰ বিভাগৰ তৰ্ক,
কুইজ, কবিতা আবৃত্তি, আকস্মিক বক্তৃতা আদি
বিষয়ত প্ৰতিযোগিতা পাতিছিলো। ইয়াৰ
আটাইকেইটা বিষয়তে যথেষ্ট ছাত্ৰ-ছাত্ৰীয়ে
যোগদান কৰিছিল যদিও সময়ত প্ৰতিযোগীৰ
সংখ্যা তেনেই তাকৰ আছিল। মই মোৰ
কাৰ্য্যকালৰ অভিজ্ঞতাৰ পৰা প্ৰশ্ন জাগিছে যে
সুৰেন দাস মহাবিদ্যালয়ত সঁচাকৈয়ে প্ৰতিযোগীৰ
অভাৱ নে মনোযোগৰ অভাৱ। যদি মনোযোগৰ
অভাৱ হয় তেনেহ'লে আমি এটা কথা সকলোৱে
জনা উচিত যে অকল পঢ়াই এজন মানুহক
সম্পূৰ্ণৰূপে গঢ়ি তুলিব নোৱাৰে, ইয়াৰ বাবে
বাহিৰা জ্ঞানৰো সমানে প্ৰয়োজন। সেই বুলি
মহাবিদ্যালয়ত প্ৰতিভাৱান ছাত্ৰ-ছাত্ৰীয়ে নাই
তেনে নহয়, আছে। কিন্তু তেওঁলোকে উপযুক্ত
সুবিধা নোপোৱাৰ কাৰণে পিছ পৰি আছে।

নিজৰ সামৰ্থ অনুসৰি সীমিত খৰচৰ
ভিতৰত যিখিনি কৰিব পাৰো তাৰ চেষ্টা
কৰিছিলো। তাৰে অনেক হ'ল, অনেক নহ'ল।
এই নহ'লখিনি হৈছে যে বাহিৰৰ বিভিন্ন

মহাবিদ্যালয়ত অনুষ্ঠিত হোৱা বিভিন্ন বিষয়ৰ
প্ৰতিযোগিতাত আমাৰ মহাবিদ্যালয়ৰ ছাত্ৰ-ছাত্ৰীয়ে
অংশগ্ৰহণ কৰিব নোৱাৰা বাবে, ইয়াৰ বাবে মই
অতিকৈ দুঃখিত। তথাপিও কাৰ্য্যকালৰ ভিতৰত
মহাবিদ্যালয়ৰ প্ৰতিযোগিতাত বিজয়ী
প্ৰতিযোগীসকলক মই বিশেষ ভাবে শলাগিছোঁ,
লগতে তেওঁলোকৰ উজ্জ্বল ভৱিষ্যত কামনা
কৰিছোঁ।

মোৰ কাৰ্য্যকাল সুকলমে পাৰ হোৱাত
সম্পূৰ্ণৰূপে সহায় কৰা মহাবিদ্যালয়ৰ অধ্যক্ষ
মহোদয়, অধ্যাপক নিত্যানন্দ কলিতা দেৱ আৰু
পংকজ নমঃশুদ্ৰ ছাৰক মই কেতিয়াও পাহৰিব
নোৱাৰো।

ইয়াৰ উপৰিও মহাবিদ্যালয়ৰ অধ্যাপক
ৰমেন মেধি ছাৰ, অধ্যাপক বিশ্বজিত কলিতা
ছাৰ আৰু অধ্যাপিকা ভাৰতী বাইদেউলৈ কৃতজ্ঞতা
জনোৱাৰ লগতে মোৰ বন্ধু-বান্ধৱী ক্ৰমে কমল,
ধন, জুয়েল, নাজিমুদ্দিন, আব্দুল, ছায়া, গীতাঞ্জলী,
দুলু, তিলক, কৰবী, কল্যাণী, জুলী আৰু জুনুৰ
ওচৰত চিৰকৃতজ্ঞ।

প্ৰতিবেদনৰ শেষত মোৰ
কাৰ্য্যকলাপত অজানিতে হোৱা ভুল ক্ৰটিৰ বাবে
মই সকলোৰে ওচৰত ক্ষমাপ্ৰাৰ্থী হৈ ৰ'লোঁ।
পুনৰবাৰ সুৰেন দাস মহাবিদ্যালয়ৰ সৰ্বতো প্ৰকাৰৰ
উন্নতি হোৱাৰ কামনাৰে —□

॥ জয়তু সুৰেন দাস মহাবিদ্যালয় ॥
॥ জয় আই অসম ॥

ধন্যবাদেৰে
গীতিমা মালাকাৰ
সম্পাদিকা, তৰ্ক বিভাগ।

ছাত্রী জিৰণি কোঠাৰ সম্পাদিকাৰ প্ৰতিবেদন

প্ৰতিবেদনৰ আৰম্ভণিতে দেশৰ স্বাৰ্থৰক্ষার্থে প্ৰাণাৰ্থিত দিয়া ছহিদসকললৈ মোৰ শ্ৰদ্ধা ও অশ্ৰু-অঞ্জলি নিবেদিত্বে।

সুবেদন দাস মহাবিদ্যালয়ৰ ২০০৭-২০০৮ বৰ্ষৰ ছাত্ৰ একতা সভাৰ নিৰ্বাচনত 'ছাত্ৰী জিৰণি কোঠা'ৰ সম্পাদিকা হিচাপে বিনা প্ৰতিদ্বন্দ্বিতাবে নিৰ্বাচিত কৰি এই মহান অনুষ্ঠানখনৰ সেৱা আগবঢ়াবলৈ সুযোগ দিয়াৰ বাবে মহাবিদ্যালয়ৰ সমূহ সতীৰ্থৰ ওচৰত চিৰকৃতজ্ঞ হৈ ব'লো।

কাৰ্যভাৰ গ্ৰহণৰ কিছুদিনৰ পিছতেই অনুষ্ঠিত হৈছিল মহাবিদ্যালয় সপ্তাহ। মহাবিদ্যালয় সপ্তাহৰ লগত সংগতি ৰাখিয়েই ছাত্ৰী জিৰণি কোঠাটোৰ উন্নতিকল্পে পৰ্দা, প্ৰসাধনৰ বাবে আয়না, ডাষ্টবিন আদিৰ ব্যৱস্থা কৰা হৈছিল। এইক্ষেত্ৰত সহযোগিতা আগবঢ়োৱাত অধ্যক্ষ মহোদয় শলাগৰ পাত্ৰ। মহাবিদ্যালয় সপ্তাহ উপলক্ষে মোৰ বিভাগৰ অন্তৰ্গত দৰা-কইনা প্ৰতিযোগিতাখনি চলাই নিয়াত সহায় কৰা বাবে বৃহৎ সংখ্যক প্ৰতিযোগী, মোৰ বন্ধু-বান্ধৱীসকল, মূলতঃ মোৰ তত্ত্বাৱধায়িকা অধ্যাপিকা শ্ৰীযুতা ৰঞ্জু ঠাকুৰীয়া বাইদেউ আৰু অধ্যাপক শ্ৰীযুত পংকজ নমঃশূদ্ৰ ছাৰৰ ওচৰত সদা-কৃতজ্ঞ।

মহাবিদ্যালয়ৰ ছাত্ৰী জিৰণি কোঠাটোৰ লগতে ইয়াৰ আন্তঃগাঁথনি যথোপযুক্ত নোহোৱাত ছাত্ৰীসকলৰ অসুবিধা হোৱাটো মই উপলব্ধি

কৰিছো। সেয়েহে অধ্যক্ষ মহোদয়ক এইক্ষেত্ৰত প্ৰয়োজনীয় পদক্ষেপ গ্ৰহণ কৰিবলৈ প্ৰতিবেদনৰ জৰিয়তেই অনুৰোধ জনালোঁ। ছাত্ৰী জিৰণি কোঠাত বহুতো অভাৱেই আছে। তথাপি কিছু খেলৰ সামগ্ৰী, আলোচনী, বাতৰি কাকত আৰু এটা প্ৰাথমিক চিকিৎসাৰ বাকচৰ খুবেই প্ৰয়োজন। আশাকৰো মোৰ পিছৰ কাৰ্যকালত এইখিনি অভাৱ দূৰ হ'ব।

শেষত মোৰ কাৰ্যকালত অজানিতে হোৱা সকলো ভুল-ত্রুটিৰ বাবে সকলোৰে ওচৰত ক্ষমা বিচাৰিছো। লগতে সহায়ক বন্ধু-বান্ধৱী - নৱজ্যোতি, পূৰ্বী আৰু ব্ৰজেনলৈ কৃতজ্ঞতা জনাইছো। যি কেইজনৰ অকুপণ সহায় অবিহনে মই উজুটি খোৱাটো ধুকপ আছিল। ঐতিহ্যমণ্ডিত মহাবিদ্যালয়খনৰ শুদ্ধ অৰ্থত উৎকৰ্ষ সাধিত হওঁক, তাকেই কামনা কৰি মোৰ চমু প্ৰতিবেদনৰ সামৰণি মাৰিছো। □

॥ জয়তু সুবেদন দাস মহাবিদ্যালয় ॥
॥ ছাত্ৰ একতা সভা ॥

শ্ৰদ্ধাৰে -
দিজুমণি তালুকদাৰ
সম্পাদিকা, ছাত্ৰী জিৰণি কোঠা

সাংস্কৃতিক বিভাগৰ ফলাফল — ২০০৭-২০০৮ বৰ্ষ —

-ঃ লোকগীত :-			-ঃ হিন্দী গীত :-				
১ম	-	নাজিমুদ্দিন আহমেদ	স্নাতক ২য় বৰ্ষ	১ম	-	ৰূপম কলিতা	স্নাতক ১ম বৰ্ষ
২য়	-	আচমিনা বেগম	উঃ মাঃ ১ম বৰ্ষ	২য়	-	আচমিনা বেগম	উঃ মাঃ ১ম বৰ্ষ
৩য়	-	অনামিকা মজুমদাৰ	স্নাতক ২য় বৰ্ষ	৩য়	-	অনামিকা মজুমদাৰ	স্নাতক ২য় বৰ্ষ
-ঃ বৰগীত :-			-ঃ বিহুগীত :-				
১ম	-	অনামিকা মজুমদাৰ	স্নাতক ২য় বৰ্ষ	১ম	-	নাজিমুদ্দিন আহমেদ	স্নাতক ২য় বৰ্ষ
২য়	-	ধৰিত্ৰী দাস	স্নাতক ১ম বৰ্ষ	২য়	-	কমলকৃষ্ণ মালাকৰ	স্নাতক ১ম বৰ্ষ
				৩য়	-	নেকিবুদ্দিন আহমেদ	স্নাতক ১ম বৰ্ষ
-ঃ ভজন :-			-ঃ ভেশচন :-				
নিচুকনি বঁটা	-	ধৰিত্ৰী দাস	স্নাতক ১ম বৰ্ষ	১ম	-	চহিদুৰ ৰহমান	স্নাতক ১ম বৰ্ষ
				২য়	-	বিজয়লক্ষ্মী দাসৰ দল	
				৩য়	-	স্বপ্নাৰাণী দাসৰ দল	
-ঃ জ্যোতি সংগীত :-			-ঃ একক অভিনয় :-				
১ম	-	অনামিকা মজুমদাৰ	স্নাতক ২য় বৰ্ষ	১ম	-	অনামিকা মজুমদাৰ	স্নাতক ২য় বৰ্ষ
২য়	-	ধৰিত্ৰী দাস	স্নাতক ১ম বৰ্ষ	২য়	-	নাজিমুদ্দিন আহমেদ	স্নাতক ১ম বৰ্ষ
৩য়	-	আচমিনা বেগম	উঃ মাঃ ১ম বৰ্ষ	৩য়	-	কমলকৃষ্ণ মালাকৰ	স্নাতক ১ম বৰ্ষ
						নেকিবুদ্দিন আহমেদ	স্নাতক ১ম বৰ্ষ
						বিভাৰাণী দাস	উঃ মাঃ ১ম বৰ্ষ
-ঃ জিকিৰ :-			-ঃ শ্ৰেষ্ঠা গায়িকা/অভিনেত্ৰী :-				
১ম	-	নাজিমুদ্দিন আহমেদ	স্নাতক ২য় বৰ্ষ			অনামিকা মজুমদাৰ	স্নাতক ২য় বৰ্ষ
২য়	-	নেকিবুদ্দিন আহমেদ	স্নাতক ১ম বৰ্ষ				
৩য়	-	অনামিকা মজুমদাৰ	স্নাতক ২য় বৰ্ষ				
		ধৰিত্ৰী দাস	স্নাতক ১ম বৰ্ষ				
-ঃ ৰাভা সংগীত :-			-ঃ থিতাতে কবিতা ৰচনা প্ৰতিযোগিতা :-				
১ম	-	অনামিকা মজুমদাৰ	স্নাতক ২য় বৰ্ষ	১ম	-	কুমাৰী সংঘমিত্ৰা	স্নাতক ১ম বৰ্ষ
২য়	-	ধৰিত্ৰী দাস	স্নাতক ১ম বৰ্ষ	২য়	-	মুদুলা ৰাজবংশী	স্নাতক ৩য় বৰ্ষ
৩য়	-	নাজিমুদ্দিন আহমেদ	স্নাতক ২য় বৰ্ষ	৩য়	-	মিৰিজা বেগম	স্নাতক ২য় বৰ্ষ
-ঃ ভূপেন্দ্ৰ সংগীত :-			-ঃ ৰস ৰচনা প্ৰতিযোগিতা :-				
১ম	-	ধৰিত্ৰী দাস	স্নাতক ১ম বৰ্ষ	১ম	-	বিজয়লক্ষ্মী দাস	স্নাতক ৩য় বৰ্ষ
২য়	-	অনামিকা মজুমদাৰ	স্নাতক ২য় বৰ্ষ	২য়	-	মুদুলা ৰাজবংশী	স্নাতক ৩য় বৰ্ষ
৩য়	-	নাজিমুদ্দিন আহমেদ	স্নাতক ২য় বৰ্ষ	৩য়	-	নিৰ্দ্ধাৰণ কৰিব পৰা নগ'ল	
-ঃ অসমীয়া আধুনিক গীত :-							
১ম	-	অনামিকা মজুমদাৰ	স্নাতক ২য় বৰ্ষ	১ম	-		
২য়	-	ৰূপম কলিতা	স্নাতক ১ম বৰ্ষ	২য়	-		
৩য়	-	নাজিমুদ্দিন আহমেদ	স্নাতক ২য় বৰ্ষ	৩য়	-		

সাহিত্য প্ৰতিযোগিতাৰ ফলাফল

সুৰেন দাস মহাবিদ্যালয়, হাজো
বাৰ্ষিক কলা-ক্ৰীড়া মহোৎসৱ ২০০৭-০৮ বৰ্ষ

বিভিন্ন খেল-ধেমালিৰ পুৰস্কাৰ সমূহ

— ল'ৰাৰ ১০০ মিটাৰ দৌৰ —

১ম	শ্ৰীনৱজ্যোতি মালাকাৰ	স্নাতক ৩য় বৰ্ষ
২য়	মঃ বফিকুল হুছেইন	স্নাতক ৩য় বৰ্ষ
৩য়	শ্ৰীধনেশ্বৰ কলিতা	স্নাতক ৩য় বৰ্ষ

— ল'ৰাৰ ৪০০ মিটাৰ দৌৰ —

১ম	মঃ মাহতাবুৰ বহমান	স্নাতক ১ম বৰ্ষ
২য়	মঃ নুৰুদ্দিন আহমেদ	স্নাতক ২য় বৰ্ষ
৩য়	মঃ বফিকুল হুছেইন	স্নাতক ৩য় বৰ্ষ

— ল'ৰাৰ ৮০০ মিটাৰ দৌৰ —

১ম	মঃ আজিজুৰ বহমান	উঃ মাঃ ২য় বৰ্ষ
২য়	মঃ নুৰুদ্দিন আহমেদ	স্নাতক ২য় বৰ্ষ
৩য়	মঃ চাইদুৰ বহমান	স্নাতক ৩য় বৰ্ষ
৪র্থ	মঃ মাহতাবুৰ বহমান	স্নাতক ১ম বৰ্ষ

— ছোৱালীৰ ১০০ মিটাৰ দৌৰ —

১ম	মিছঃ মেৰিনা বেগম	উঃ মাঃ ১ম বৰ্ষ
২য়	মিছঃ হাচিনা বেগম	উঃ মাঃ ১ম বৰ্ষ
৩য়	মিছঃ আচমিনা বেগম	উঃ মাঃ ১ম বৰ্ষ

— ছোৱালীৰ ২০০ মিটাৰ দৌৰ —

১ম	মিছঃ মেৰিনা বেগম	উঃ মাঃ ১ম বৰ্ষ
২য়	মিছঃ ৰুমি বেগম	উঃ মাঃ ১ম বৰ্ষ
৩য়	মিছঃ হাচিনা বেগম	উঃ মাঃ ১ম বৰ্ষ

— ল'ৰাৰ শ্বটপুট থ' —

১ম	গুলাম ফাৰুক	স্নাতক ৩য় বৰ্ষ
২য়	বফিকুল হুছেইন	স্নাতক ৩য় বৰ্ষ
৩য়	মঃ গুলাম নবী	স্নাতক ১ম বৰ্ষ

— ছোৱালীৰ শ্বটপুট থ' —

১ম	মিছঃ ৰুমি বেগম	উঃ মাঃ ১ম বৰ্ষ
২য়	অনামিকা মজুমদাৰ	স্নাতক ২য় বৰ্ষ
৩য়	মিছঃ বেজিনা বেগম	উঃ মাঃ ১ম বৰ্ষ

— ল'ৰাৰ ডিচকাচ থ' —

১ম	ধনেশ্বৰ কলিতা	স্নাতক ৩য় বৰ্ষ
২য়	মঃ বফিকুল হুছেইন	স্নাতক ৩য় বৰ্ষ
৩য়	মঃ গুলাম ফাৰুক	স্নাতক ৩য় বৰ্ষ

— ছোৱালীৰ ডিচকাচ থ' —

১ম	মিছ হাচিনা বেগম	উঃ মাঃ ১ম বৰ্ষ
২য়	মিছ বেজিনা বেগম	উঃ মাঃ ১ম বৰ্ষ
৩য়	মিছ ৰুমি বেগম	উঃ মাঃ ১ম বৰ্ষ

— ল'ৰাৰ হাইজাম্প —

১ম	মঃ বফিকুল হুছেইন	স্নাতক ৩য় বৰ্ষ
২য়	শ্ৰীধনেশ্বৰ কলিতা	স্নাতক ৩য় বৰ্ষ
৩য়	শ্ৰীপদো মহন্ত	স্নাতক ১ম বৰ্ষ

— ল'ৰাৰ লংজাম্প —

১ম	মঃ চাইদুৰ বহমান	স্নাতক ৩য় বৰ্ষ
২য়	শ্ৰীধনেশ্বৰ কলিতা	স্নাতক ৩য় বৰ্ষ
৩য়	মঃ বফিকুল হুছেইন	স্নাতক ৩য় বৰ্ষ

— ছোৱালীৰ লংজাম্প —

১ম	মিছ হাচিনা বেগম	উঃ মাঃ ১ম বৰ্ষ
২য়	মিছ মনোৱাৰা বেগম	উঃ মাঃ ২য় বৰ্ষ
৩য়	শ্ৰীভূমিতা দাস	স্নাতক ২য় বৰ্ষ

— ছোৱালীৰ কানিমুনি খেল —

১ম	মিছ আচমিনা বেগম	উঃ মাঃ ১ম বৰ্ষ
২য়	মিছ আনোৱাৰা বেগম	উঃ মাঃ ১ম বৰ্ষ
৩য়	মিছ ৰুমি বেগম	উঃ মাঃ ১ম বৰ্ষ

— ছোৱালীৰ মিউজিক চেয়াৰ —

১ম	মিছ আচমিনা বেগম	উঃ মাঃ ১ম বৰ্ষ
২য়	মিছ আনোৱাৰা বেগম	উঃ মাঃ ১ম বৰ্ষ
৩য়	মিছ চুৰুজা বেগম	উঃ মাঃ ১ম বৰ্ষ

— ছোৱালীৰ কাবাদী —

প্রথম পুৰস্কাৰ :	উঃ মাঃ ১ম বৰ্ষ
	ৰুমি দাস, বেজিনা বেগম, হাচিনা বেগম, ইভা মেধি, মেৰিনা বেগম, আচমিনা বেগম, ৰুমি বেগম।

দ্বিতীয় পুৰস্কাৰ :

স্নাতক ২য় বৰ্ষ	অনামিকা মজুমদাৰ, অনুপা মেধি, ভূমিতা দাস, মিছঃ মৰ্জিনা ইছলাম, মিছঃ আচফিয়া চুলতানা আহমেদ, মিছঃ মিৰিজা বেগম, মিছঃ মামীন বেগম।
-----------------	---

— ল'ৰাৰ ক্ৰিকেট —

১ম পুৰস্কাৰ স্নাতক ৩য় বৰ্ষ চন্দন মালাকাৰ অমলেশ মালাকাৰ নৱজ্যোতি মালাকাৰ চাইদুৰ বহমান চামিম শইকীয়া ফাৰুক আহমেদ নিজামুদ্দিন আহমেদ বফিকুল হুছেইন ধনেশ্বৰ কলিতা দিপাংক মালাকাৰ খাইৰুল ইছলাম নয়ন ডেকা গুলাম ফাৰুক	২য় পুৰস্কাৰ উঃ মাঃ ১ম বৰ্ষ আদিল জিতেন আবজুল মহব্বন মবতজা ধ্ৰুৱ আচিক বেকিব নৱ আব্দুল লংকে জিস্ত তফিকুৰ
---	--

— ল'ৰাৰ ফুটবল —

১ম পুৰস্কাৰ স্নাতক ৩য় বৰ্ষ অমলেশ মালাকাৰ চাইদুৰ বহমান সঞ্জয় দাস নৱজ্যোতি মালাকাৰ চন্দন মালাকাৰ নিজামুদ্দিন আহমেদ চামিম শইকীয়া গুলাম ফাৰুক বফিকুল হুছেইন দিপাংক মালাকাৰ ৰূপম দাস খাইৰুল ইছলাম ফাৰুক আহমেদ	২য় পুৰস্কাৰ স্নাতক ১ম বৰ্ষ দুলাল কলিতা পদম মহন্ত প্ৰসেনজিৎ অংকন বাহাৰুল ইছলাম ভাস্কৰজ্যোতি দাস মাহতাবুৰ বহমান বিজু গুলাম নবী দেৱাশীষ দাস হৰজ্যোতি মিৰ হুছেইন
---	--

শ্ৰেষ্ঠ খেলুৱৈ - মঃ বফিকুল হুছেইন

তেওঁ ১০০, ৪০০ মিটাৰ দৌৰত দ্বিতীয় আৰু তৃতীয় স্থান পাইছে। ইয়াৰ উপৰিও ওজন দলিওৱাত দ্বিতীয়, ডিচকাচত দ্বিতীয়, ওখ জাম্পত প্ৰথম, দীঘল জাম্পত তৃতীয় আৰু একেধাৰে ক্ৰিকেট আৰু ফুটবল খেলত উন্নত প্ৰদৰ্শন কৰিছে।

সুৰেন দাস মহাবিদ্যালয়ৰ বাৰ্ষিক কলা-ক্ৰীড়া মহোৎসৱৰ মুখ্য আকৰ্ষণীয় খেল আছিল — অধ্যক্ষ একাদশৰ বিপৰীতে সাধাৰণ সম্পাদক একাদশৰ ফুটবল খেল। এই খেলত অধ্যক্ষ একাদশে ২-১ গ'লৰ ব্যৱধানত জয়ী হয় আৰু অধ্যক্ষ একাদশৰ অধিনায়ক ড° বমেন তালুকদাৰ ছাৰক ক্ৰীড়া সম্পাদকে এটি বঁটা আগবঢ়ায়।

1. COLLEGE GOVERNING BODY :

- a) P. C. Das : President
 b) Dr. Ramen Talukdar : Principal - Secretary
 c) Dr. (Ms.) Lopa Baruah : Vice-Principal - Member
 d) Sri Nityananda Kalita : Teachers' Representative
 e) Mrs. Nandita Chaliha : Teachers' Representative
 f) Sri Harkumar Das : Employees' Representative

Guardian Nominee :

- a) K. K. Baishya (Advocate, Hajo)
 b) Shahadat Ali (Ex-Subject teacher in English,
 BSA Madrasa)
 c) Bokuli Das (Hajo, Ganeshtola) : Women member

2. LIST OF TEACHING STAFF :

DEPARTMENT OF ASSAMESE-

- Dr. (Ms) Lopa Baruah, M.A. Ph.D : HOD & Vice Principal
 Dr. (Ms) Gita Deka, M.A. Ph.D : Selection Grade Lect.
 Dr. Jyotish Ch. Barman, M.A. Ph.D : Selection Grade Lect.
 Sri Bishnu Sharma, M.A. : Selection Grade Lect.
 Dr. Mrs. Ranju Thakuria, M.A. : Lecturer

DEPARTMENT OF ECONOMICS-

- Sri Subodh Ch. Choudhury, M.A. : HOD - Selection Grade Lect.
 Mrs. Arati Deka, M.A. : Selection Grade Lect.
 Mrs. Meena Kumari Devi, M.A. : Selection Grade Lect.
 Ahmed Mukut Choudhury, M.Sc. : Lecturer

DEPARTMENT OF EDUCATION-

- Mrs. Biva Goswami, M.A. : HOD - Selection Grade Lect.
 Dr. (Ms) Binapani Talukdar, M.A., Ph.D : Selection Grade Lect.
 Dr. Parul Das, M.A, Ph.D : Selection Grade Lect.
 Mrs. Binita Das, M.A. : Lecturer.

DEPARTMENT OF ENGLISH-

- Ali Akbar Hussain, M.A, B.Ed : HOD - Senior Grade Lect.
 Mrs. Manjushree Baruah, M.A. B.Ed, M. Phil : Selection Grade Lect.
 Sri Biswajit Kalita, M.A, M. Phil : Lecturer

DEPARTMENT OF HISTORY-

- Sri Nityananda Kalita, M.A. : HOD - Senior Grade Lect.
 Sri Amulya Kalita, M.A, M. Phil : Lecturer

DEPARTMENT OF POLITICAL SCIENCE-

- Mrs. Nandita Chaliha, M.A, M.Phil. : HOD - Selection Grade Lect.
 Mrs. Anjana Sarmah, M.A. : Senior Grade Lecturer
 Dr. Ripima Buzarbaruah, M.A, Ph.D. : Senior Grade Lecturer
 Sri Ramen Medhi, M.A. : Senior Grade Lecturer

DEPARTMENT OF LINGUISTICS-

- Sri Munindra Das, M.A. : Lecturer

DEPARTMENT OF FOLKLORE-

- Mrs. Monmi Kakati, M.A. : Lecturer

DEPARTMENT OF MATHEMATICS -

- Sri Rajib Das, M.Sc, M.Phil : Lecturer

DEPARTMENT OF GEOGRAPHY-

- Sri Jayanta Kr. Das, M.A, B.Ed, M.Phil : HOD - Lecturer
 Mrs Bharati Medhi, M.A. : Lecturer

DEPARTMENT OF LOGIC & PHILOSOPHY-

- Mrs. Sabita Kalita, M.A, B.Ed. : Lecturer

DEPARTMENT OF COMPUTER-

- Mr. Ramen Medhi, M.A. : Co-Ordinator

DEPARTMENT OF TRAVEL & TOURISM MANAGEMENT-

- Sri Nityananda Kalita, M.A. : Co-Ordinator
 Sri Champak Goswami, PGTTM : Faculty
 Miss Rinima Mahanta, PGTTM : Faculty

3. LIST OF NON-TEACHING STAFF :

- Mr Harkumar Das : UDA
 Mr. Ramesh Ch. Ozah : LDA
 Vacant : To be appointed
 Sri Kishor Kr. Das : Computer operator
 Mr. Binod Das : Grade IV
 Mr. Manik Hatkhowa : Grade IV
 Sri Ratan Baruah : Night Chowkidar

Sri Kamal Krishna Das : Grade IV
Sri Gobinda Malakar : Grade IV
Sri Khagen Das : Grade IV

4. LIST OF LIBRARY STAFF :

Mr. Hirendra Nath Bhattacharya : Librarian
Mr. Bipul Ch. Mahanta : Assistant Librarian
Mr. Surjya Kanta Bharali : Library bearer

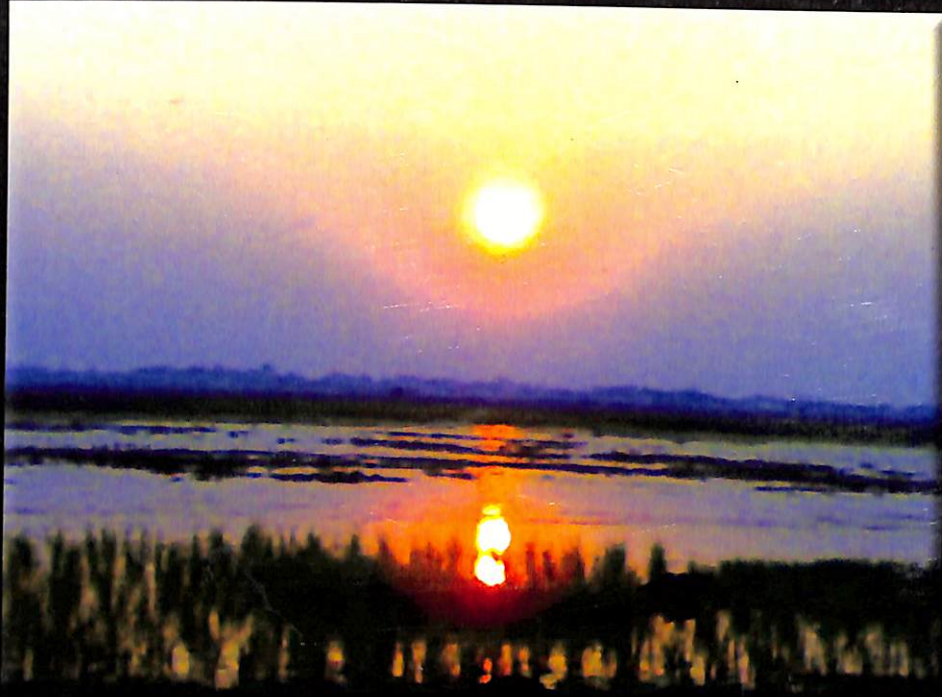
5. RESULT OF COLLEGE DURING THE SESSION 2007-2008 :

CLASS	APPEARED	PASSED	% OF PASSING
TDC 1st Year	370	210	56.76
TDC 2nd Year	235	138	58.72
TDC 3rd Year	162	118	72.83
HS 1st Year	135	126	93.33
HS 2nd Year	160	113	70.62

ছবিয়োও কথা কয়...

আলোকচিত্র : ব্রজেন মালিকাব

সঁজাল ধানৰ বেৰাৰ মাজেৰে সূৰ্য মে মাস গুচি
চোৱাচোন চোৱা কি বিষাদত আবুন্ন হয় ৰাতি...

প্ৰকৃতিস্নও মে জান বতৰা বতৰৰ
আঞ্নে মানুহৰ আহৰি উত্ততি চাবলৈ...

আলোকচিত্র : ব্রজেন মালিকাব

ছবিয়োও কথা কয়...